

Vi investerer pengene dine i bærekraftige selskaper fordi vi forventer at de er mer lønnsomme og gir deg en bedre pensjon.

Forventet
høyere avkastning

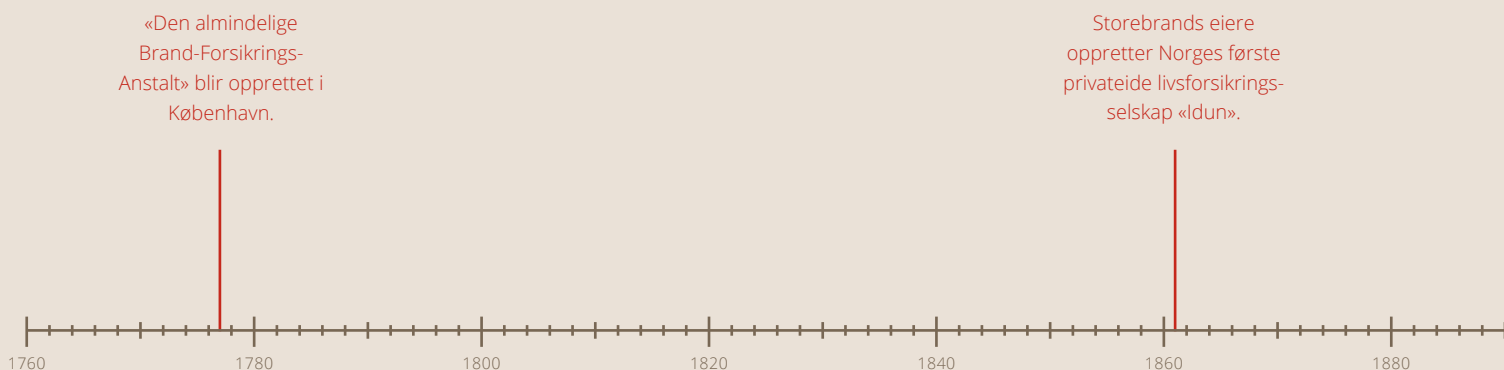
Bedre
fremtid

Bevisst
valg

Bærekraftsjef Filippa Bergin sørger for at dine pensjonspenger forvaltes bærekraftig.

Storebrands historie

1767–1919: RØTTER

1767

«Den almindelige Brand-Forsikrings-Anstalt» blir opprettet i København.

1814

Etter løsrivelsen fra Danmark blir ordningen videreført og administrasjonen overført til Christiania. Fra 1913 blir ordningen omgjort til et offentlig selskap og får navnet Norges Brannkasse.

1847

4. mai 1847 stifter private interesser «Christiania almindelige BrandforsikringsSelskab for Varer og Effecter». Selskapet blir omtalt som Storebrand.

1861

Storebrands eiere oppretter Norges første privateide livsforsikringsselskap «Idun».

1867

Skadeforsikringsselskapet Norden etableres som konkurrent til Storebrand.

1917

Livsforsikringsselskapet Norske Folk blir stiftet.

1920–1969: VEKST OG KONSOLIDERING

1923

Storebrand kjøper nesten alle aksjene i Idun. Resten blir med et par unntak overtatt i løpet av 1970-årene.

1925

Storebrand endrer navn fra Christiania almindelige Forsikrings-Aksjeselskap (omdøpt 1915) til Christiania almindelige Forsikrings-Aksjeselskap Storebrand. Navnet beholdes til 1971.

1936

Storebrand kjøper Europeiske, Norges ledende reiseforsikringsselskap.

1962

Storebrand innleder en ny oppkjøps- og fusjonsbølge ved å overta Norrøna, som hadde fått økonomiske problemer.

1963

Storebrand overtar Norske Fortuna. Brage og Fram fusjonerer og blir landets største livselskap. Storebrand og Idun flytter inn i eget nybygg i det sanerte Vest-Vika. Brage-Fram og Norske Folk følger etter.

1970–1989: GRUPPEDANNELSER

1978

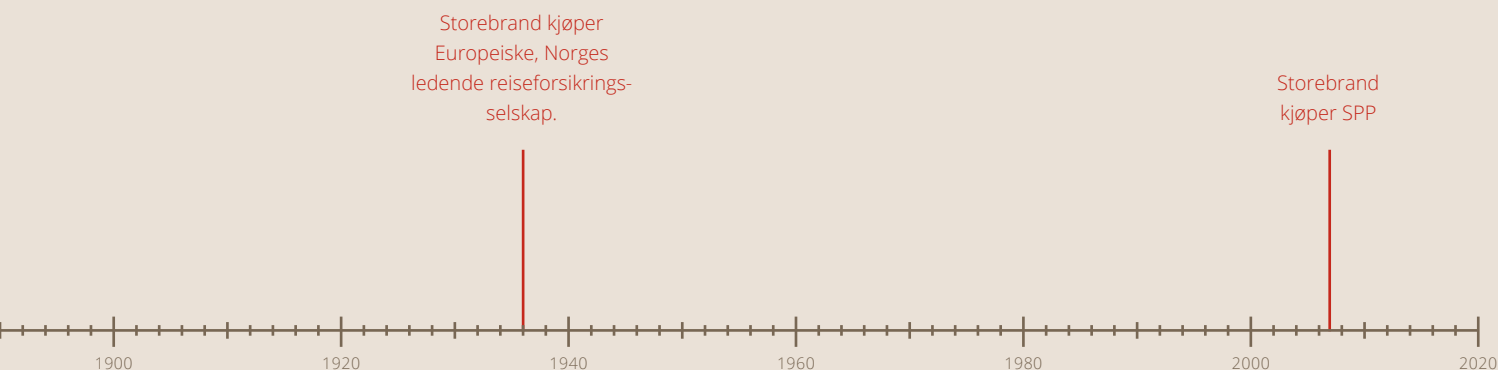
Storebrand endrer logo og innfører «lenken» som et lett gjenkjennelig varemerke. Det formelle navnet på holdingselskapet endres til A/S Storebrand-gruppen.

1983

Nordengruppen og Storebrand-gruppen fusjonerer.

1984

Norske Folk og Norges Brannkasse markedsfører seg som én enhet under betegnelsen UNI Forsikring.

1990–1999: KRISE OG FORVANDLING

1990

Storebrand og UNI Forsikring beslutter å fusjonere og får formelt konsesjon i januar 1991.

1992

UNI Storebrand mislykkes i forhandlingene med Skandia om etablering av et norsk-ledet nordisk storselskap.

1996

Selskapet endrer navn til Storebrand ASA og etablerer Storebrand Bank ASA.

1999

Storebrand, Skandia og Pohjola samler sin skadeforsikringsvirksomhet i det nye nordiske svenskregistrerte selskapet «If Skadeförsäkring AB». Storebrand selger seg ut fem år senere.

2000–2011: NYE UTFORDRINGER

2000

Fra september 2000 til februar 2003 er det et kraftig fall i norske og internasjonale aksjemarkeder.

2005

Stortinget vedtar at alle bedrifter skal ha innført tjenestepensjon (OTP) innen 2007. Storebrand møter utfordringen med sitt produkt «Storebrand Folkepensjon».

2006

Storebrand beslutter å gå inn i skadeforsikring igjen.

2007

Storebrand kjøper det svenske pensjonsselskapet SPP av Handelsbanken og danner Nordens ledende livs- og pensjonsforsikringskonsern.

2008

Finanskrisen i USA sprer seg til de globale finansmarkedene og i løpet av 2008 faller New York-børsen (Dow Jones DJIA) med 34 prosent og Oslo Børs med 54 prosent.

2010

Storebrand får stor oppmerksomhet for sitt nye energieffektive hovedkontor. Bygget vant blant annet City-prisen i 2010, en prestisjetung anerkjennelse i eiedomsbransjen. Hovedkontoret blir sertifisert som Miljøfyrtårn.

2011

Gjeldskrise og usikkerhet i eurosone skaper stor frykt og turbulens i finansmarkedet. Storebrands årsresultater preges av disse urolighetene.

2012: VÅRE KUNDER ANBEFALER OSS

Storebrand lanserer ny visjon: "Våre kunder anbefaler oss", seks kundeløfter, ny posisjon og justerte kjerneverdier.

Odd Arild Grefstad blir utnevnt til ny konsernsjef. Et omfattende endringsarbeid knyttet til kapitaleffektivisering, kostnadsreduksjoner, kundeorientering og kommersialisering settes i gang. Tiltakene skal sikre at konsernet skaper verdier for kunder, medarbeidere og aksjonærer.

2013

I juni presenteres en ny konsernorganisering. Nordiske enheter og skille mellom virksomhet i vekst og virksomhet med garantier står sentralt.

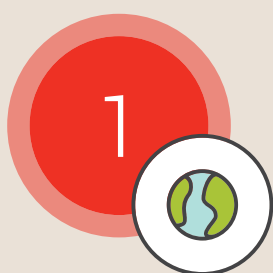
2014

Nye rammebetingelser for privat tjenestepensjon i Norge innføres 1. januar. Nye maksimalsatser for innskuddspensjon økes betydelig. De nye og høyere sparesatsene blir godt mottatt av bedriftskundene.

I april offentliggjorde Finanstilsynet retningslinjer knyttet til oppreservering for langt liv. Storebrand har et samlet oppreserveringsbehov på 12,4 milliarder kroner. Ved utgangen av 2014 er det satt av 6,2 milliarder kroner.

Storebrand Kapitalforvaltning passerer for første gang 500 milliarder kroner i midler til forvaltning. Loven om fripolisering med investeringsvalg trådte i kraft 1. september. For mange av Storebrands over 400 000 fripolisekunder vil de nye reglene gi mulighet til en bedre pensjon, fordi en mer langsiktig forvaltning av pensjonsmidlene vil gi en høyere forventet pensjonsutbetaling.

Storebrand har identifisert tre bærekraftstrender som blir stadig viktigere for våre investeringer:

Befolkningsvekst og knapphet på ressurser

Befolkningsveksten øker presset på naturressursene, knappheten på f.eks. vann blir en utfordring.

Vekst i nye markeder

Det å operere i fremvoksende markeder gir oss andre utfordringer enn i industrilandene. Naturkatastrofer og korrupsjon er en del av risikobildet.

Endrede forbrukervaner

Forbrukerne blir mer bevisste og stiller større krav til leverandører av varer og tjenester.

Som en forvalter av pensjon med langsiktige forpliktelser må vi forstå hvordan disse trendene vil påvirke selskapenes økonomi fremover, for å gi kundene våre god langsiktig avkastning.

Kort fortalt

Storebrand-konsernet er Nordens ledende tilbyder av livsforsikring og pensjon og leverer et helhetlig produktspekter til privatpersoner, bedrifter, kommuner og offentlig virksomhet. Konsernet består av forretningsområdene Sparing, Garantert Pensjon, Forsikring og Øvrig. I tillegg består Storebrand-konsernet av Kundeområde Norge og Kundeområde Sverige, som er salg- og markedsenhetene i de to landene. Konsernet har hovedkontor på Lysaker.

HISTORIE

Storebrands historie går tilbake til 1767. Selskapet har levert tjenestepensjon til norske arbeidstakere siden 1917, samme år som Storebrands heleide datterselskap SPP ble etablert i Sverige. Storebrand Bank ASA ble etablert i 1996, og i 2006 ble skadeforsikring relansert som et tilbud til personkundene og utvalgte deler av bedriftsmarkedet.

MEDARBEIDERE

Ved utgangen av 2014 var det 2 232 ansatte i konsernet, mot 2 138 ved årets begynnelse. Av disse er 52 prosent kvinner. Gjennomsnittsalderen er 40 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 9 år. Alle medarbeidere i Storebrand er likeverdige, uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming, trosbekjennelse, kulturell bakgrunn og seksuell orientering.

KUNDER

40 tusen bedriftskunder og 1,9 millioner personer har et kundeforhold til Storebrand. Vår visjon er at vi skal betjene dem så godt at «Våre kunder anbefaler oss».

STOREBRANDS STRATEGI

Storebrand skal være best på sparing til pensjon. Våre viktigste kunder er bedrifter, ansatte og tidligere ansatte i bedrifter som har pensjon i Storebrand. Gjennom markeds- og kunde-konsepter skal vi levere bærekraftige løsninger tilpasset kundenes livssituasjon slik at den enkelte får en bedre pensjon.

NØKKELTALL

(NOK mill.)	2014	2013	2012	2011	2010
Konsernresultat før amortisering og skatt	3 032	2 938	1 960	1 279	1 612
Egenkapitalavkastning (%)	11 %	12 %	8 %	6 %	11 %
Solvensmargin (%)	175 %	176 %	162 %	161 %	164 %
Totalbalanse	492 287	463 367	426 205	401 442	390 414
Egenkapital	24 741	22 755	20 175	18 777	18 417
Resultat per ordinære aksje	4,61	4,41	2,25	1,51	3,30
Utbytte per ordinære aksje	0,00	0,00	0,00	0,00	1,10

Høydepunkter 2014

1

kvartal

ØKTE ITP-SATSER FRA 2014

Ved nyttår ble maksimalsatsene for innskuddspensjon økt, og bedre tilpasset opptjeningsreglene i ny folketrygd. Dette innebærer at det nå er mulig å spare inntil 7 prosent av lønn opp til 12 G, og mulighet for ekstrainnskudd på 18,1 prosent for lønn mellom 7,1 og 12 G. De nye og høyere sparesatsene blir godt mottatt av bedriftskundene. De økte satsene gjør det lettere for bedrifter med ytelsespensjon å tilby en konkurransedyktig innskuddspensjonsordning. En overgang sikrer også bedriften forutsigbare kostnader. En del bedriftskunder som har innskuddspensjon med gamle maksimalsatser ønsker å øke satsene.

2

kvartal

OPPRESERVERING FOR LANGT LIV

I april offentliggjorde Finanstilsynet retningslinjer knyttet til såkalt oppreservering for langt liv. Livselskapene må sette av mer penger i de livsvarige garanterte pensjonsordningene fordi nordmenn lever stadig lenger. Storebrand har et samlet oppreserveringsbehov på 12,4 milliarder kroner. Ved utgangen av 2014 er det satt av 6,2 milliarder kroner.

NYE PENSJONSKASSEKUNDER

Storebrand vant to store pensjonskassekunder, Bærum og Tromsø kommune, med til sammen syv milliarder kroner i forvaltning. Senere på året vant vi også pensjonskassen til Asker kommune, med knappe to milliarder i forvaltning.

PASSERTE 500 MILLIARDER TIL FORVALTNING

Storebrand Asset Management passerte for første gang 500 milliarder kroner i midler til forvaltning. Veksten er drevet av godt salg, meravkastning i porteføljene og positive finansmarkeder.

3

kvartal

ENDELIG KLART FOR FRIPOLISER MED INVESTERINGSVALG

Loven om fripoliser med investeringsvalg trådte i kraft 1. september, og Storebrand var godt forberedt. Konsernet har over 400 000 kunder med fripoliser for til sammen over 90 milliarder kroner. For mange kunder vil de nye reglene gi mulighet til en bedre pensjon, fordi en mer langsiktig forvaltning av pensjonsmidlene vil gi en høyere forventet pensjon. Storebrand tilbød investeringsvalg fra 15. oktober, og interessen har vært høy.

AKADEMIKERNE NY KUNDE

Akademikerne valgte Storebrand som ny samarbeidspartner på forsikringer fra 2015. Avtalen har vært i DNB i mange år. Medlemsmassen utgjør totalt 110 000 potensielle kunder.

PENSJONSEKSPRESSEN PÅ TURNÉ IJEN

Etter fjorårets suksess med «Pensjonsekspresen», reiste Storebrand igjen ut på busstur for å spre pensjonskunnskap. En leddbuss fylt med biodiesel og pensjonsrådgivere besøkte arbeidsplasser i totalt 19 norske byer.

4

kvartal

GOD AVKASTNING TIL INNSKUDDSPENSJONSKUNDENE

De norske innskuddskundene med den vanligste spareprofilen, Storebrand Balansert Pensjon, fikk hele 10,9 prosent avkastning på pensjonen sin i 2014. Kapitalforvaltningsvirksomheten har oppnådd en samlet meravkastning til kundene på 2,2 milliarder kroner i 2014.

INTENSJONSAVTALE MED STATOIL

I desember signerte Statoil og Storebrand en intensjonsavtale om å levere innskuddspensjon til alle Statoils om lag 13 400 ansatte som har mer enn 15 år igjen til pensjonsalder. Dette er markedets desidert største enkeltkontrakt innenfor innskuddspensjon.

LAVERE KOSTNADER OG BEDRE SOLIDITET

Kostnadsprogrammet er gjennomført i tråd med målsettingen om 400 millioner i lavere kostnader i perioden 2012–2014. Driftskostnadene i 2014 er redusert med to prosent sammenlignet med året før. Tross fallende renter er Solvens II-marginen estimert til robuste 148 prosent ved utgangen av året.

Intervju med konsernsjefen

Hvordan har du opplevd det siste året?

2014 har vært et begivenhetsrikt år. Vi fortsetter å levere god avkastning til våre kunder, og har lyktes godt med å vokse innen vår kjernevirksomhet – sparing til pensjon – både i Norge og Sverige. Et høydepunkt var utvilsomt da vi mot slutten av året vant anbudet om å levere innskuddspensjon til 13 400 ansatte i Statoil. Dette er den desidert største innskuddspensjonsavtalen i det norske markedet, og bekrefter vår ledende markedsposisjon.

Vi ser også at vi lykkes godt med å tilby attraktive løsninger til ansatte i bedrifter med tjenestepensjon i Storebrand, og i løpet av året har vi fått 11 000 nye personkunder.

Året preges ellers av en rekke viktige avklaringer på pensjonsområdet. Fra en situasjon med mye usikkerhet har vi nå fått etterlengtede avklaringer rundt Solvens II, økende levealder og fripoliser med investeringsvalg, noe som er godt å ta med seg inn i 2015.

Storebrand leverte et konsernresultat på 3 032 millioner i 2014, opp fra 2 938 millioner i 2013. Hvordan vil du beskrive Storebrands finansielle resultater i året som gikk?

Vi leverer et godt årsresultat for 2014, med fortsatt sterk vekst i innskuddspensjon og god avkastning til kundene i bedriftsmarkedet. Vi opplever stor interesse for pensjon og fripoliser med investeringsvalg blant personkundene. I tillegg er reduserte kostnader og kraftfull Solvens II-tilpasning viktige stikkord for året som gikk.

Hvilke deler av resultatene er du mest og minst fornøyd med?

Generelt er det slik at resultatene følger balanseutviklingen, og en stadig større del av resultatene stammer fra ikke-garantert sparing.

Hvis jeg skal fremheve noe, så må det være gode resultater i kapitalforvaltning, hvor vi har passert 500 milliarder til forvaltning i løpet av året. Jeg er imponert over hvordan

man har lyktes med å kombinere vekst, effektivisering og resultatskapning i perioden. I 2015 ønsker jeg å se enda større vekst innenfor forsikring.

Analytikerne er opptatt av at det lave rentenivået er utfordrende for Storebrand, siden selskapet garanterer avkastningen på store deler av kundenes pensjonsmidler. Hvilke grep tar Storebrand for fortsatt å tjene penger selv om rentene forblir lave?

Det viktigste tiltaket er at vi fortsetter vridningen av balansen fra produkter med rentegaranti til produkter uten garantier. I privat sektor er det fremdeles stor pågang av bedrifter som ønsker å bytte til innskuddspensjon, samtidig som vi i løpet av året har flyttet over 10 milliarder ut av tjenestepensjon i offentlig sektor. Samtidig har vi vunnet kontrakter for pensjonskasser for et tilsvarende beløp.

Dette er, i kombinasjon med at vi har redusert kostnadsbasen vår betydelig de siste årene, den langsiktige løsningen på utfordringen knyttet til det lave rentenivået.

Videre har vi bygget opp en portefølje med obligasjoner med lang løpetid som vi vil holde til forfall. Denne utgjør i dag nesten halvparten av den garanterte porteføljen vår, og vi kan høste god avkastning fra denne de neste 6-7 årene. Det gir oss en ekstra trygghet i forhold til rentegarantier og behov for avsetninger knyttet til økende levealder i befolkningen.

Etter hvert vil vi måtte refinansiere deler av porteføljen på lavere nivåer enn tidligere, men dette er fullt håndterbart så lenge det skjer samtidig med at en stadig større del av balansen vår dreies mot produkter uten rentegarantier.

Etter mange års usikkerhet er det nå avklart at det nye europeiske soliditetsregulverket for livsforsikringselskaper, Solvens II, innføres i Norge i 2016. Hvor viktig har det vært å få en endelig avklaring rundt dette?

Avklarte rammevilkår er en forutsetning for vår virksomhet, som lever av å levere god, langsiktig avkastning. Vi har ventet i flere år på en endelig avklaring rundt Solvens II, og nå vet vi hvilken målestokk vi skal vurderes etter.

Når det er sagt, så var det ingenting vi ikke var forberedt på her. Vi har tilpasset virksomheten til Solvens II den siste treårsperioden, og vi er godt i rute. Det nye nå er at vi har et konkret innføringstidspunkt, samt norske overgangsregler, å forholde oss til.

Økt levealder i befolkningen er en utfordring for livselskapene, som må sette av mer penger for å dekke flere år med pensjonsutbetalinger. I vår varslet Finanstilsynet at selskapene får inntil syv år på seg til å sette av nok penger til dette. Det er vesentlig kortere enn hva bransjen tidligere har argumentert for. Hva tenker du om dette?

Vi forholder oss til hva tilsynet bestemmer, selv om vi selvsagt skulle ønske at vi hadde fått mer tid. Vi har vært gjennom en periode med høy resultatskapning og gode muligheter for bufferbygging i konsernet, noe som gjør at vi har fått reservert en god del av disse pengene på et tidlig tidspunkt. Av vårt totale oppreserveringsbehov på 12,4 milliarder kroner, har vi satt av 6,2 milliarder ved utgangen av 2014. Det er et nivå vi er komfortable med.

I høst trådte regelverket for fripoliser med investeringsvalg i kraft. Storebrand er det eneste selskapet som åpner for at alle yrkesaktive kunder kan bytte bort garantien. Mens de andre aktørene vil vente til de er ferdige med oppreserveringen knyttet til økende levealder, bruker Storebrand egenkapital for å la kundene bytte. Hvorfor gjør dere dette?

Det viktigste er at de nye reglene gir mange av våre kunder muligheten til få en bedre pensjon. For mange – særlig unge arbeidstakere – er dette åpenbart et bedre alternativ enn å være låst inne i en løsning med garantert lav avkastning over mange år.

“Norge er praktisk talt det eneste landet i Europa som ikke har en skikkelig ordning for skattemotivert privat pensjonssparing. Vi vil fortsette å understreke viktigheten av dette: Enkeltpersoner har fått mer ansvar for sin egen pensjon, nå trenger de verktøy for å påvirke den.”

Odd Arild Grefstad

Odd Arild Grefstad
Konsernsjef

Når lowerket omsider har åpnet for investeringsvalg, synes jeg det er viktig at vi som en ledende pensjonsleverandør faktisk tilbyr det til våre kunder. En konsekvens av dette er at vi er villig til å legge egenkapital på bordet for å gi alle muligheten. Jeg har selv en fripolise fra et tidligere arbeidsforhold, og var aldri i tvil om å velge investeringsvalg.

Samtidig vil jeg understreke at vi stiller svært strenge krav til vår egen rådgivning. Alle kunder som kontakter oss får god og objektiv informasjon, slik at de blir i stand til å gjøre det valget som er mest riktig for ham eller henne. Vi ser at for eldre arbeidstakere har garantien en reell verdi, og vi anbefaler investeringsvalg kun til dem som kan forvente å få en vesentlig høyere pensjonsutbetaling ved å bytte bort garantien.

Hvor mye har dette kostet selskapet i bruk av egenkapital i 2014?

I løpet av 2014 har 3500 kunder med fripoliser til en verdi av i underkant av én milliard kroner byttet til investeringsvalg. I sum har dette kostet oss rundt 30 millioner kroner.

Du har flere ganger kritisert dagens regler for forvaltning av fripoliser, med en årlig garanti som tvinger leverandøren til å forvalte langsiktige penger på en kortsiktig måte. Hvilke forventninger har du til at myndighetene vil gjøre noe med regelverket for garanterte fripoliser?

For dem som har en del år til pensjonsalder, så er investeringsvalg en veldig god løsning. Samtidig vet vi at de fleste fripoliseinnehaverne er over 50 år, og har kort tid til pensjonsalder eller er allerede pensjonister. Disse er låst inne i et produkt som har urimelige rammebetingelser i forhold til det nye solvensregelverket, og det er ingen tjent med.

Det har vært en del fokus på dette den siste tiden: Beregninger fra Øystein Medlien i Grieg Investor, gjengitt i VG i fjor, viste at det samfunnsøkonomiske tapet knyttet til avkastningsgarantier i ytelsesordninger er på 550 milliarder kroner. All sunn fornuft

tilsier at noe må gjøres med kravene til årlige garantier for å gjøre forvaltningen av garanterte produkter bedre for kundene, og jeg har tro på at dette er noe myndighetene vil se på.

Høsten 2014 viste Storebrand tall for sin kapitalstatus under det kommende Solvens II-regelverket for første gang. Ved utgangen av 3. kvartal 2014 hadde selskapet en solvensgrad på rundt 125. Hvilke målsettinger har du knyttet til solvensgrad ved innføringen av Solvens II i 2016?

Vi har en uttalt målsetting om et nivå på 130 prosent fra 2016. Ved publisering av resultater ved årsslutt 2014 var Solvens II marginen 148 prosent. Vi forventer en utvikling i virksomheten inklusive effekter av overgangsreglene som tilsier at vi bør være over målet på 130 prosent i 2016.

Det er likevel ikke til å komme utenom at et vedvarende lavt rentenivå er utfordrende for livselskapene. Selv om den regulatoriske solvensgraden frem mot 2016 er lite sensitiv for renteendringer, så vil dette påvirke solvensgraden uten overgangsregler.

I løpet av året har det kommet en rekke viktige avklaringer knyttet til rammeverket på pensjonsområdet. I januar ble det åpnet for nye og høyere sparesatser for innskuddspensjon. Hvordan har interessen for de nye sparesatsene vært?

Det er tydelig at mange bedrifter har sittet på gjerdet og ventet på nye og bedre sparesatser, og interessen har vært svært god. Hele 12 prosent av nye, årlige sparepremier for innskuddspensjon kommer fra avtaler med høyere sparesatser enn de gamle maksimalsatsene. Totalt har rundt 650 selskaper valgt nye, høyere sparesatser.

Hovedpoenget er at de nye sparesatsene for innskuddspensjon gir kundene økt valgfrihet og større fleksibilitet – uavhengig av hvilken pensjonsordning man velger.

Er dette kroken på døren for ytelsespensjon i privat sektor?

Nei, ytelsespensjon i privat sektor vil være med oss i lang tid fremover. Mange bedrifter har lukkede ytelsesordninger, hvor det blir færre medlemmer for hvert år som går, men hvor det fremdeles vil kunne være 15-20 år til ytelsesordningen er faset helt ut.

Nettopp muligheten til å levere en kombinasjon av ulike pensjonsløsninger er et av våre store konkurransefortrinn. Mange bedrifter har byttet pensjonsordninger de siste årene, og de ønsker naturligvis en mest mulig sømløs overgang. Her har vi unik erfaring og kompetanse, og det er nok en av hovedgrunnene til at vi vinner frem i konkurransen om pensjonskundene.

Den nye tjenestepensjonsloven fra 2014 åpner for at bedrifter kan velge et tredje alternativ til tradisjonelle tjenestepensjonsordninger: En hybridmodell, som henter elementer både fra innskudds- og ytelsespensjon. Hva slags marked ser du for deg for dette produktet fremover?

Den nye hybridmodellen kan få et stort nedslagsfelt innenfor sektorer med tariffestet pensjon eller andre forhold som gjør at det er krevende å foreta en direkte overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon. Et nærliggende eksempel er arbeidsgiverforeningen Virke, som har inngått en tariffavtale for hybridpensjon med blant annet Fagforbundet.

På lengre sikt er det spennende å tenke på hybridmodellen som en mulighet for reformasjon av den offentlig tjenestepensjonen. Dette er noe som vil tvinge seg frem før eller senere for å harmonisere pensjonssystemene i privat og offentlig sektor. Hybridmodellen, med livsvarig utbetaling og muligheter for regulering med lønnsvekst, kan være en løsning.

Du har flere ganger etterlyst bedre ordninger for privat pensjonssparing. Regjeringen har også sagt at det er noe de vil ta tak i. Var du skuffet da dette ikke ble nevnt i statsbudsjettet?

Jeg opplever det som urimelig at nivået på bedriftens pensjonsordning avgjør hvor mye skattefradrag du får på sparingen din. Hvis du er ansatt i en bedrift med minimumsinnskuddet på to prosent, så burde du selv få anledning til å fylle opp det resterende. Norge er omtrent det eneste landet i Europa som ikke har en skikkelig ordning for skattemotivert privat pensjonssparing. Vi får fortsette å understreke viktigheten av dette: Individene har fått mer ansvar for sin egen pensjon, nå trenger de også redskapene som må til for å påvirke pensjonen sin.

Samtidig har vi forståelse for at regjeringen ønsker å se dette i sammenheng med den brede diskusjonen som pågår rundt skatt. Med Scheel-utvalgets rapport på bordet, så forventer vi at regjeringen følger opp sin erklæring, og kommer med mer konkrete løsninger for privat pensjonssparing i statsbudsjettet for 2016.

Høsten 2012 lanserte du et kostnadsprogram med en målsetting om at konsernet skulle spare 400 millioner kroner i årlige kostnader innen 2015. Hva er status i dette arbeidet?

Kostnadsprogrammet er nå avsluttet, og vi har nådd målene vi har satt oss. Jeg er ydmyk og imponert over den arbeidsinnsatsen og endringsviljen som alle involverte har vist.

Når det er sagt, så er det på ingen måte slutt på kostnadseffektivisering. Tvert i mot: Nå er det en kontinuerlig effektiviserings- og forbedringsprosess som gjennomføres, og vi har satt oss nye mål for å sørge for at vi når vårt mål om et cost/income-nivå på 60.

Storebrand har som eneste finansielle aktør i verden kvalifisert seg til en plass på Dow Jones Sustainability Index 15 år på rad. Hva betyr arbeidet med bærekraft for deg?

Det er all grunn til å være kjempestolt over det vi har oppnådd på dette området, uten at vi skal ligge på latsiden av den grunn. Vi skal fortsette å investere mer i selskaper som er finansielt sunne og gode, som har en god intern praksis og som er godt posisjonert for å møte fremtidens utfordringer. Dette henger tett sammen med at vi investerer penger med svært lang tidshorison. Pengene som spares til pensjon i dag, skal ofte ikke brukes før om 40-50 år, og da er vi avhengig av å være investert i selskaper som vil levere gode resultater og avkastning over mange år.

Storebrand har investert over 4,5 milliarder kroner i grønne obligasjoner, noe som gjør konsernet til en av de aller største aktørene på dette markedet i Europa. Vil dere investere mer i grønne obligasjoner i 2015?

Ja, grønne obligasjoner investerer vi gjerne i, under forutsetning av at de har god kvalitet. Dette er lån som øremerkes finansiering av smart forretningsutvikling, for eksempel energieffektivisering eller fornybar energi. Markedet er fortsatt veldig lite, men det siste året har veksten vært sterk innenfor grønne obligasjoner. Dette er en av svært få nyvinninger i obligasjonsmarkedet de siste ti årene, en aktivaklasse som vil spille en stadig viktigere rolle i omstillingen til et mer bærekraftig næringsliv.

Storebrand har tidligere luftet tanken om bærekraftmerking av aksjefond. Er dette noe vi får se i løpet av 2015?

Dette lanserte vi i Sverige i 2014 og vi vil lansere dette i Norge tidlig i 2015. Vi har allerede god tracking på hvilke selskaper vi investerer mer i og hvilke vi holder oss unna, men de fleste av våre kunder forholder seg ikke til enkeltelskaper – de forholder seg til fond. For å gjøre bærekraftsbudskapet vårt enda mer tilgjengelig for folk flest, vil vi begynne å merke fond. Dette vil sette en ny standard i markedet med tanke på transparens og fokus på bærekraft, og vil gjøre det enklere for kundene å ta bevisste valg.

Bærekraft

En bærekraftig utvikling er en utvikling som tilfredsstillers dagens behov, uten at det går på bekostning av framtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov. Bærekraft for Storebrand handler om vår egen langsiktighet og kundens trygghet. Som leverandør av pensjonssparing er det helt sentralt at vi har evne til å tenke langsiktig og skape avkastning for kunden, uten at det går på bekostning av den verden som kunden går av med pensjon i.

BÆREKRAFT: EN INTEGRERT DEL AV STOREBRANDS KJERNEVIRKSOMHET

I Storebrand er bærekraft fullstendig integrert i alt vi gjør. Det innebærer at vi i tillegg til økonomiske parametere også tar hensyn til sosiale og miljømessige aspekter i samtlige beslutninger som fattes innenfor konsernet. Alle forretningsområder og avdelinger har ansvar for å integrere relevante bærekraftsspørsmål i sine aktiviteter, og bidra til å redusere fotavtrykket og øke samfunnsnytteten vår.

Ambisjonen vår er at alle ansatte i Storebrand skal være kjent med hva arbeidet vårt med bærekraft innebærer, og oppleve det som viktig. Derfor er det gledelig at den interne støtten til Storebrands arbeid øker år for år. Vi tror at våre drøyt 2 200 ansatte er de fremste ambassadørene for langsiktig, bærekraftig sparing og omstilling til en bærekraftig verden.

KUNDEN I SENTRUM

For oss som tilbyr pensjonssparing, er det en forutsetning at vi kan tenke og handle langsiktig. Vårt arbeid med bærekraftige investeringer har en snart 20 års lang historikk, og strategien omhandler alle investeringsklasser. Dette er viktig både for å redusere risikoen i våre investeringer, men også for at kunden skal kunne kjenne seg trygg på at investeringene lever opp til internasjonale normer og regler. Fokuset rettes også mot å velge selskapene som har klart å omstille seg og ser mulighetene innenfor bærekraftige

produkter. I Storebrand er etisk og ansvarlig kunderådgivning helt sentralt. Hvert år læres alle finansielle rådgivere opp i rådgivningsetikk og andre relevante tema, for å sikre at kundene får rådgivning som sikrer kundens interesser.

VI LEVER SOM VI LÆRER

Konsernet stiller høye krav til de selskapene vi investerer i, og vi stiller de samme høye kravene til oss selv. Hvert år foretar vi mange og store innkjøp og vårt mål er å stadig øke andelen leverandører med miljømerking. Ved at vi stiller tydelige krav om bærekraft i våre anskaffelser, er vi med og påvirker slik at det blir flere og bedre bærekraftige produkter. Vi er medlemmer i Svanens innkjøpsklubb, Akkurat nå har konsernet ekskludert 171 selskaper fra investeringer, og disse selskapene har i flere år også vært diskvalifisert som leverandører til oss.

HR har likestilling, talentutvikling, arbeids glede og arbeidsmiljø høyt på agendaen, og alle avdelinger har som oppdrag å redusere vårt miljømessige fotavtrykk gjennom hele tiden å fokusere på bruken av ressurser. De utslipp vi forårsaker gjennom reiser og energiforbruk, kompenseres vi gjennom å kjøpe sertifiserte klimavoter.

Våre etiske regler er et viktig verktøy i hverdagen, og følges opp hvert år med opplæring og målinger. Også arbeidet mot økonomisk kriminalitet og mot korrupsjon er prioritert, og måles og følges opp. Vi ønsker å være transparente, og rapporterer hvert år til en rekke bærekraftsindekser, bl.a. Carbon Disclosure Project, Dow Jones Sustainability Index, Vigeo, Sustainalytics og FTSE4Good. Bærekraftsrapporteringen vår følger retningslinjene fra Global Reporting Initiative; GRI 4. Hovedkontoret vårt i Oslo har allerede i flere år vært miljøsertifisert via Miljøfyrtårn.

DIALOG MED OMVERDENEN

Vi påvirker samfunnet rundt oss, og samfunnet påvirker oss. Bærekraftsarbeidet hviler på en tett dialog med sentrale samfunnsinteressenter. Dialog oppnås blant annet

gjennom vårt årlige interessentdialog rundt bærekraftsspørsmål. Vi er engasjert i sentrale organisasjoner innenfor bærekraft, slik som UNEP FI, Norsif, Swesif og det svenske investorsamarbeidet

HÅLLBART VÄRDESKAPANDE

Storebrand/SPP er også medlem av Swedish Leadership for Sustainable Development sammen med over 20 av Sveriges største børsnoterte selskaper. Nettverket er koordinert av SIDA og har som mål å utvikle spesifikke prosjekter og modeller for arbeid med bærekraftige utvikling. I 2014 fasiliterte Storebrand/SPP en workshop om anti-korrupsjon sammen med nettverket og bidro i en arbeidsgruppe for anti-korrupsjon.

Den mest sentrale kanalen for dialog med omverdenen er sosiale medier, der både Twitter og Facebook er viktige kanaler for å få innspill fra relevante miljøer, og for å være tilgjengelig for dialog og spørsmål.

SAMFUNNSENNGASJEMENT

Konsernets engasjement i lokalsamfunnet har i mange år manifestert seg i Du Kan-konkurransen. Det er et stipend som deles ut til prosjekter eller foreninger som trenger en mindre pengesum for å starte eller videreutvikle en idé som gjør verden bedre. Storebrand støtter også TV-aksjonen hvert år. I år gikk støtten til Kirkens Nødhjelp og deres prosjekter for å sikre rent og lett tilgjengelig vann i utviklingsland.

Blant de beste i 15 år på rad

Storebrand er ett av 16 selskaper i verden som har fått plass på Dow Jones Sustainability Index i 15 år på rad. Det er gode nyheter for alle som har pensjonsmidler hos oss.

Den store internasjonale bærekrafts-rangeringen, Dow Jones Sustainability Index, feiret 15-årsjubileum i 2014 og trakk samtidig frem de 16 selskapene som har fått plass på listen hvert år siden kåringen startet. Storebrand er – på lik linje med blant annet BMW og Deutsche Bank – ett av disse selskapene.

Ikke overraskende finner vi også legemiddelselskapet Novo Nordisk på denne listen. De er en av verdens ledende virksomheter innenfor diabetesbehandling, har jobbet strategisk med bærekraft i mange år og er derfor et selskap som vi investerer pensjonspengene i.

BÆREKRAFTIGE SELSKAPER SIKRER GOD PENSJON

I tillegg til finansielle analyser bruker Storebrand bærekraftsanalyser som verktøy for å investere smartere. I analysene samles store mengder informasjon om 2 500 børsnoterte selskaper, og selskapene får en poengsum basert på hvor bærekraftige de er. Enkelt forklart så selger Storebrand de selskapene som får dårligst poengsum og kjøper mer av dem som gjør det bra. Novo Nordisk er et selskap som får høy poengsum hos Storebrand.

Novo Nordisk har inngått strategiske partnerskap for å nå ut med behandling av diabetes, for eksempel i Bangladesh. Ut-danning av helsepersonell har både bedret kvaliteten i behandlingen og gitt pasientene en enklere hverdag, samtidig som dette har styrket selskapets posisjon og bidratt til økt salg. Det er slike selskap Storebrand ønsker å investere mer i.

Et annet eksempel fra listen er BMW, som gjennom flere år har vært blant de beste i sin bransje i Storebrands bærekraftsanalyser. De jobber systematisk for å tilpasse

sine produkter til de behovene som følger av økt urbanisering, strengere reguleringer og forbrukernes ønsker om bedre og mer bærekraftige produkter.

ET VIKTIG OPPDRAG

Som pensjonsleverandør har Storebrand ett hovedoppdrag: Å skape langsiktig god avkastning til kundene våre. Bærekraft er lønnsomt for kundene våre samtidig som det bidrar til en bedre verden. Derfor integrerer vi bærekraft på tvers av hele vår forvaltning. Det er rett og slett forretningsmessig smart.

Storebrand mener at bærekraftige selskaper er selskaper som kombinerer innovative løsninger på globale utfordringer med egen lønnsom vekst. De som klarer å gjøre mer, for flere, men med mindre ressurser vil være de beste investeringsvalgene fremover og gi en høyere avkastning på sikt.

For en pensjonsleverandør er det helt naturlig å tenke langsiktig. Vi skal utbetale pensjon til kundene våre om 30, 40 og 50 år. Derfor skal Storebrand fortsette å være ledende på bærekraftig sparing.

VI ER SERTIFISERT:

VI STØTTER OG HAR SIGNERT:

VI HAR KVALIFISERT OSS TIL:

Klimaomstillingen: flere steg nærmere en grønn økonomi

Mindre palmeolje og mer vannkraft i pensjonen er ett av mange bevis på Storebrands satsing på mer klimavennlige investeringer i 2014.

Omfattende klimaendringer som følge av menneskeskapte utslipp av drivhusgasser, er vår tids største utfordring. Om verden skal lykkes i å begrense temperaturøkningen på jorden, må alle deler av samfunnet bidra. Som langsiktig investor er Storebrand beredt til å ta sin del av ansvaret og bidra til å finansiere løsningene. Utfordringen er at bruk av fossilt brensel er en svært integrert og viktig del av samfunnets økonomiske modell. For ikke å ta for høy risiko med våre kunders pensjonsmidler, er det nødvendig at endringer i investeringsprofilen skjer gradvis. Like viktig som utelukkelse av selskaper som bidrar negativt til klimaendringene, er investeringer i innovative løsninger og å påvirke selskaper og myndigheter i en mer klimavennlig retning.

REDUSERER RISIKO

Storebrand fortsatte sin omstilling til en mer klimavennlig investeringsprofil i løpet av 2014. I tillegg til å utelukke selskaper som i hovedsak produserer kull og olje fra oljesand, har vi rettet oppmerksomheten mot andre sektorer og aktiviteter som slipper ut mye CO₂ gjennom sine operasjoner. I Utilities-sektoren har Storebrand utelukket de selskapene som har høyest kraftproduksjon fra kull og petroleum, som sin andel av total omsetning. Produksjon av palmeolje har vært i søkelyset de siste årene på grunn av de store negative effektene på miljø og klima. Storebrand har valgt å utelukke palmeoljeprodusenter som ikke har gode systemer for å redusere de negative effektene av sin virksomhet. Totalt hadde Storebrand/SPP 49 klimautelukkelse pr. 31.12.2014.

LETTE ETTER PALMEOLJE I PENSJONEN

Som spare- og pensjonsleverandør er vi opp-tatt av å sikre langsiktig og god avkastning for kundene våre. Klimaendringene er den

mest omfattende risikofaktoren innenfor bærekraft, og bevaring av skog, spesielt regnskog, er helt essensielt for å motvirke disse endringene.

Ettersom etablering av nye palmeoljeplan-tasjer blir sett på som den største driv-kraften til hugst av tropiske skoger, ønsker Storebrand bare å investere i dem som leder industrien i en mer bærekraftig retning. I 2013 startet arbeidet med en større analyse rettet spesielt mot palmeoljeplantasjer, fordi vi så at dette er en bransje med en uheldig kombinasjon av høy risiko og dårlig praksis. Konklusjonen ble, etter å ha sett nærmere på virksomheten til plantasjeierne i vårt in-vesteringsunivers, utelukkelse av alle unntatt ett selskap fra januar 2014.

INVESTERER I BÆREKRAFTIG PRAKSIS

Selskapet Golden Agri Resources (GAR) ble beholdt fordi de skilte seg ut som plantasje-eier. De har ledende standarder i bransjen for etablering og drift av plantasjer. De har også engasjert seg i initiativer som bidrar til å drive plantasjevirkosomhet i en bærekraftig retning.

Storebrand jobber ikke for at palmeolje eller lignende produkter skal forsvinne. Vårt mål er å påvirke til endringer i selskapenes praksis, noe GAR er et eksempel på at er mulig. Storebrand ønsker å støtte oppunder den positive utviklingen på dette området fordi vi mener det er til det beste for våre kunder og eiere.

I tillegg til at Storebrand analyserer sektor for sektor gjennomfører vi tematiske analyser, slik som av palmeolje, for å luke ut selskaper vi ikke ønsker å investere i. Gjennom å utelukke selskaper vi ikke tror på, reduserer vi risikoen i porteføljene til kundene våre. For å sikre god avkastning øker vi i stedet investeringene i fremtidsrettede selskaper, og er samtidig med på å påvirke verden i en mer bærekraftig retning. Grønne obligasjo-ner er et godt eksempel på denne typen investeringer.

INVESTERER I MULIGHETENE: GRØNNE OBLIGASJONER

2014 ble også året da Storebrand for alvor trappet opp investeringene i grønne obligasjoner. En grønn obligasjon er et lån som øremerkes til finansiering av bærekraf-tige prosjekter. Disse obligasjonene kan for eksempel finansiere energieffektivisering, utbygging av fornybar energi, eller infrastruk-tur for mer effektiv håndtering av vann og avfall. Avkastningen fra grønne obligasjoner er helt på linje med andre obligasjoner fra samme utsteder.

Grønne obligasjoner utgjør kun 0,4 % av det totale obligasjonsmarkedet, men markedet opplever nå en voksende etterspørsel fra institusjonelle investorer. I løpet av 2014 har Storebrand økt sine investeringer i grønne obligasjoner til over 4 milliarder NOK, noe som gjør Storebrand til en av de aller største aktørene på dette markedet i Europa.

Grønne obligasjoner utgjør kun 0,4 % av det totale obligasjonsmarkedet, men markedet opplever nå en voksende etterspørsel fra institusjonelle investorer. I løpet av 2014 har Storebrand økt sine investeringer i grønne obligasjoner til over 4 milliarder NOK, noe som gjør Storebrand til en av de aller største aktørene på dette markedet i Europa.

Grønne obligasjoner er ikke bare en svært målrettet og effektiv form for bærekraftige investeringer, de kan også være et viktig bidrag til vekst i utviklingsland. I februar 2014 investerte Storebrand/SPP i milliard SEK i en grønn obligasjon utstedt av African Development Bank (AfDB). AfDB er en global utviklingsbank med en AAA-rating fra kreditt-byråene Standard & Poors, Moody's, Fitch, og Japan Credit Rating Agency. Banken låner ut penger til infrastrukturprosjekter for vann, avløp og fornybar energi.

Grønne obligasjoner er i tråd med Store-brand/SPP's mål om å påvirke til en grønnere og mer bærekraftige utvikling. Den sterke veksten i markedet forventes å fortsette, og

der det finnes gode utstedere og kvalitetssikrede prosjekter, vil Storebrand/SPP fortsette å utvide sin portefølje.

PÅVIRKNINGSARBEID: KLIMATOPPMØTE I NEW YORK

For å sikre god, langsiktig avkastning til kundene, må vi forstå hvilke effekter globale og nasjonale endringer har på selskaper selskapenes lønnsomhet. Ved å delta i den offentlige debatten kan Storebrand dele sine erfaringer og påvirke til at rammebetingelsene for næringsliv stimulerer til grønn innovasjon.

Som ett av få børsnoterte selskaper deltok Storebrand på FNs klimatoppmøte i New York i september. Politikere, næringsliv og organisasjoner møttes der for å diskutere fremtidens klimapolitikk, som en oppvarming til klimaforhandlingene i Paris 2015.

Oppmerksomheten i møtet var rettet mot løsninger, verdiskaping og vekst. Omstilling til en lavutslipps-økonomi – også kalt det grønne skiftet – er ikke bare relevant for klimaet vårt, men en forutsetning for å redusere konflikter, bedre matsikkerheten, redusere epidemier, skape arbeidsplasser og sikre økonomisk vekst. Derfor er det også i høyeste grad relevant for oss som forvalter sparing og pensjon.

Storebrand var også representert under Stortingets finanskomiteens høring om SPU (Statens Pensjonskasse Utland) sine investeringer i kullselskaper. Storebrand forklarte hvordan vi hadde arbeidet med våre egne kulltelukkelse, hvorfor vi synes at dette var en viktig investerings-beslutning, hvilke avgrensninger vi hadde gjort, og hvordan vi planla å utvikle strategien videre.

Bærekraftsmerking av fond

I 2014 lanserte Storebrand-konsernet bærekraftsmerking av både internt og eksternt forvaltede fond. I første omgang ble merkingen lansert i Sverige på SPPs fondsplattform og det foreligger også planer for en utrulling i Norge tidlig i 2015.

En viktig del av Storebrands bærekraftsstrategi er å gjøre bærekraft nært og relevant for kundene våre. Kundene skal kunne forstå verdien av vårt arbeid på dette området og selv kunne ta aktive bærekraftige valg for sin sparing og pensjon. I tillegg blir bærekraftsmerkingen et viktig internt verktøy. Etter at vi har beregnet bærekraftsnivået på fondene våre, kan vi følge utviklingen over tid og sette tydelige mål for å øke nivået. Vi kan også identifisere fond med potensiale for forbedring og implementere målrettede tiltak der det trengs. Når vi også har detaljert informasjon om selskapene i våre eksternt forvaltede fond, kan informasjonen brukes til omfattende påvirkningsarbeid. Vi har en god dialog med alle våre eksterne forvaltere rundt spesifikke selskaper i fondene deres.

BYGGER PÅ EGENUTVIKLET BÆREKRAFTSRATING

Systemet for bærekraftsmerking av fond er bygget på Storebrands egen bærekraftsrating av 2 400 selskaper. Ratingen gir selskapet en score fra 0-100 basert på finansiell robusthet, bærekraftig drift og posisjonering for globale trender. De mest bærekraftige

selskapene er dem som er energieffektive, som behandler sine ansatte godt og som tilbyr bærekraftige produkter eller tjenester. Et fond som eier mange slike selskaper, vil også ha et høyt bærekraftsnivå. Beregningen er også vektet slik at desto mer fondet investerer i de beste selskapene, jo høyere blir nivået.

Det høyeste nivået et fond kan oppnå, er nivå 10. Det som kjennetegner fond som oppnår et høyt nivå, er at de systematisk velger selskaper på bakgrunn av bærekraftige kriterier. Et godt eksempel er Storebrands bærekraftsfond, Storebrand Trippel Smart. Dette fondet velger de mest bærekraftige selskapene i hver sektor, basert på over 70 underliggende indikatorer. Fond som primært investerer i industrier med lav miljøpåvirkning, som IT og Telecom, eller er i områder med streng statlig regulering, slik som Skandinavia, scorer relativt høyt. Fondene som scorer lavt, har som regel mange selskaper som bryter grunnleggende internasjonale konvensjoner, er investert tungt i land med lite regulering, eller i høyrisiko-industrier som gull og gruvedrift. På denne måten gir bærekraftsnivået kundene en god indikasjon på den underliggende bærekraftsrisikoen i fondet.

Der vi ikke har tilstrekkelig data for å bedømme fondets bærekraftsnivå, benytter vi gjennomsnittet av fond av liknende type og investeringsstil. Fond med finansielle instru-

menter som ligger utenfor ratingsystemet, merkes med N/A. Bærekraftsanalyser av selskaper er et kontinuerlig arbeid, og oppdatering av selskapenes rating og fondenes bærekraftsnivå skjer kvartalsvis.

VERIFISERT AV DNV GL

Storebrands system for bærekraftsmerking av fond er utviklet over flere år og er det mest omfattende systemet i markedet. For å sikre tillit til systemet og transparens rundt våre beregningsmetoder, engasjerte vi DNV GL, et av verdens største sertifiseringsselskaper, for å gjennomgå prosessene våre. DNV GL har gjennomgått rutine og den styrende dokumentasjonen for de forskjellige aktivitetene som inngår i prosessen knyttet til bærekraftsmerkingen. DNV GLs konklusjon var at prosessen er i henhold til interne styrende dokumenter, og at disse dokumenter er robuste og formålstjenlige.

Med bærekraftsmerking av fond har Storebrand tatt et betydelig steg mot å gjøre et komplekst område lettere for kundene å forstå og verdsette. Forbrukerne har lenge kunnet handle dagligvarer og elektroniske artikler på bakgrunn av miljøkriterier. Nå kan de også legge bærekraft til grunn for sine investeringsvalg. Dette er bra for Storebrand, bra for finansbransjen og utvilsomt bra for en mer bærekraftig utvikling av samfunnet vårt.

Storebrands kunder skal være trygge på at vi ser bærekraftstrendene og finner selskapene som tilpasser seg disse. Derfor bruker vi bærekraftsanalyser i tillegg til tradisjonelle finansielle analyser.

Olav Chen
Storebrand

Bærekraftsnivå

Merkingen beskriver hvor bærekraftig din sparing er.

Storebrands analyseteam gir selskapene i våre porteføljer en bærekraftsscore fra 0 til 100. Slik blir det enklere for våre forvaltere å velge de selskapene som vil være de beste investeringsvalgene for en god pensjon.

Scorecard for bærekraft - resultater

	Resultat 2013	Resultat 2014	Mål 2013-2014
STYRESETT			
Solvensmargin i Storebrand Livsforsikring	176 %	175 %	> 150 %
Dow Jones Sustainability Index	75 poeng	74 poeng	80 poeng
Forebygging mot og avdekking av økonomisk kriminalitet, hvitvasking og korrupsjon	Delvis ivaretatt	Delvis ivaretatt	Ivaretatt
SOSIALT			
Kunder			
Gjennomsnittlig bærekraftscore i livporteføljene ¹	57 of 100 points	73 of 100 points	65 of 100 points
Volum bærekraftfond – - Storebrand Trippel Smart - SPP Global Topp 100	MNOK 1074	MNOK 1 856	MNOK 850
Net Promoter Score ²			Forbedre med 3 poeng
Kundetilfredshet	-32	-34	
Kundenes oppfatning av at våre relasjoner, løsninger og tiltak er bærekraftige ³	54 av 100 poeng	53 av 100 poeng	60 av 100 poeng
Klagebehandlingstid	69 % innen 3 uker	65 % innen 3 uker	70 % innen 3 uker
Ansatte			
Etikk-arbeid i konsernet ⁴	90 %	88 %	85 %
Sykefravær	3,5 %	3,4 %	3,5 %
Ansattes arbeidsglede	69 av 100 poeng	71 av 100 poeng	71 av 100 poeng
Andel kvinnelige ledere	44 %	45 %	Innenfor 40-60 %
Mangfold	77 av 100 poeng	79 av 100 poeng	77 av 100 poeng
Ansattes kjennskap og støtte til Storebrands arbeid med bærekraft	84 %	85 %	86 %
Leverandører			
Miljøkrav til leverandører			50 % av aktive hovedavtaler har miljø i avtalen
	57 %	57 %	
MILJØ			
Samfunnet			
CO ² -utslipp ⁵	0,95 tonn/årsverk	0,98 tonn/årsverk	Stabilt
Flyreiser (enkeltreiser)	4,4 enkeltreiser/årsverk	5,9 enkeltreiser/årsverk	Stabilt
Hovedkontoret (N):			
Energiforbruk	185 kWh/m ²	169 kWh/ m ²	Stabilt
Vannforbruk	0,33 m ³ /m ²	0,34 m ³ /m ²	Stabilt
Avfallssortering	78 %	85 %	72 %
Egenforvaltede eiendommer:			
Energiforbruk	215 kWh/m ²	197 kWh/m ²	Redusere 6 %
Vannforbruk	0,43 m ³ /m ²	0,34 m ³ /m ²	Stabilt
Avfallssortering	62 %	63 %	62 %
Eksternt forvaltede eiendommer:			
Energiforbruk	232 kWh/m ²	223 kWh/m ²	Redusere 5 % til 226 kWh/m ²
Miljøsertifisering av egenforvaltede eiendommer	75 %	71 %	100 %
Papirforbruk	57 tonn	46 tonn	Redusere 10 %

1) Ny beregningsmetode 2014, se definisjon: <https://www.storebrand.no/site/stb.nsf/pages/rapportering.html>

2) Standardisert metode for måling av kundetilfredshet. Gjelder kun Norske Privatmarkedet.

3) Gjelder kun Norske Privatmarkedet. Resultat 2013 er endret da det er årlig gjennomsnitt som er lagt til grunn og ikke Q4

4) Indikatoren måler ansattbevissthet, andel ansatte som tar e-læringskurset (hvert 3. år) og andel som gjennomfører dilemmatrening. Andel ansatte som tar e-læringskurset i etikk, måles hvert tredje år og ble sist målt i 2010. For sammenliknbarhet blir resultat 2010 (93 %) stående til det erstattes av ny måling

LANGSIKTIGE MÅLSETNINGER

Bærekraft er et langsiktig tema. Derfor har Storebrand supplert våre to-års mål med langsiktige fem-års mål for perioden 2013-2017. Følgende mål er satt for de viktigste områdene innen konsernets langsiktige satsning på bærekraft:

	Mål 2013-2017
Dow Jones Sustainability Index	Nr. 1 i bransjen
Gjennomsnittlig bærekraftscore i livporteføljene	58 av 100 poeng
Kundenes oppfatning av at våre relasjoner, løsninger og tiltak er bærekraftige ¹	67 av 100 poeng To av tre kunder skal oppleve at vi leverer på kundeløfte nr. 3.
Net Promoter Score (NPS)	Topp 3 i bransjen, bedrift og privat, Norge og Sverige.
Volum Bærekraftfond - Storebrand Trippel Smart - SPP Global Topp 100	2 000 NOK mill.
Ansattes arbeidsglede	73 av 100 poeng

BÆREKRAFTIGE INVESTERINGER

	2013	2014
Antall selskaper i dialog om brudd på Minimumsstandarden	44	41
Antall eksterne forvaltere kontaktet om brudd på Minimumsstandarden	18	10
Antall utelukkede selskap ²	176	171
Brudd på menneskerettigheter og folkerett	27	31
Korrupsjon og økonomisk kriminalitet	16	13
Miljø- og klimaskade	46	49
Kontroversielle våpen	26	22
Selskaper med lav bærekraftsrating	44	36
Tobakk	21	25
Antall land utelukket – lav bærekraftsrating	30	30
Antall inkluderte selskap	36	33

1) Gjelder kun Norske Privatmarkedet. Resultat 2013 er endret da det er årlig gjennomsnitt som er lagt til grunn og ikke Q4

2) Noen selskaper er utelukket på mer enn ett kriterium.

VÅRT ARBEID MED BÆREKRAFT

Storebrand har signert FNs prinsipper for ansvarsfull forretningsdrift (UN Global Compact). Prinsippene omfatter følgende områder: menneskerettigheter, arbeidstakeres rettigheter, miljø og anti-korrupsjon. Vi støtter FNs prinsipper for bærekraftige investeringer (PRI) og FNs prinsipper for bærekraftig forsikring (PSI). Storebrand har vært en drivende kraft bak utviklingen av World Business Council for Sustainable Developments Vision 2050 og arbeider således mot en verden i 2050 der "9 milliarder mennesker lever godt og innenfor vår planets ressurser". Bærekraftarbeidet reguleres gjennom retningslinjer som revideres årlig og fastsettes av styret i Storebrand ASA

OM RAPPORTERING PÅ BÆREKRAFT

Storebrand har publisert rapporter innen miljø og samfunnsansvar siden 1995, og har siden 2008 vært integrert i konsernets årsrapport. Storebrand benytter Global Reporting Initiative (GRI), versjon G4, sine retningslinjer for rapportering om bærekraft som et verktøy. Vår rapporteringspraksis er i all hovedsak i samsvar med GRIs rapporteringsprinsipper og tilfredsstillende nivå Core. Storebrand ønsker åpenhet og stiller krav til etterrettelighet og kvalitet i bærekraftarbeidet. Resultatene er derfor gjennomgått og attestert av Deloitte AS. Dette øker troverdigheten til rapporteringen og dataene, samt en bedre sikkerhet internt for at informasjon er innhentet, sammenstilt og kvalitetssikret på en hensiktsmessig måte.

OM SCORECARD FOR BÆREKRAFT

Scorecard for bærekraft viser konsernets definerte mål innen bærekraft - de viktigste for Storebrand å rapportere til aksjemarkedet. De er sentrale i rapporteringen til relevante indekser som Dow Jones Sustainability Index og FTSE4Good. Scorecard for bærekraft eies og følges opp av konsernets leder for Bærekraft. Eierskapet til indikatorene er godt forankret internt. Leder for bærekraft og konserndirektørene for virksomhetsområdene setter i fellesskap mål for Storebrands arbeid med bærekraft. Statusrapportering skjer kvartalsvis til konsernledelsen og årlig til styret.

Aksjonærforhold

AKSJEKAPITAL, FORTRINNSRETTSEMISJON OG ANTALL AKSJER

Storebrands aksje er notert på Oslo Børs og har tickerkode STB. Storebrand ASA hadde ved inngangen til 2014 en aksjekapital på 2 249,5 millioner kroner. Selskapet har 449 909 891 aksjer pålydende 5 kroner. Per 31.12.2014 eide selskapet 2 410 792 egne aksjer tilsvarende 0,53 prosent av aksjeholdningen. Selskapet har ikke utstedt opsjoner som kan føre til uttanning av eksisterende aksjonærer.

AKSJONÆRER

Storebrand ASA er et av de største selskapene notert på Oslo Børs målt i antall aksjonærer. Selskapet har aksjonærer fra nær alle landets kommuner og fra 44 land. Målt i markedsverdi var Storebrand det 16. største selskapet på Oslo Børs ved utgangen av 2014.

AKSJEKJØPSORDNING FOR ANSATTE

Storebrand ASA har hvert år siden 1996 gitt ansatte tilbud om å kjøpe aksjer i selskapet gjennom en aksjekjøpsordning. Formålet har vært å knytte de ansatte nærmere til verd utviklingen i selskapet. I mars 2014 fikk hver ansatt anledning til å kjøpe fra 211 til 1124 aksjer i Storebrand til en kurs på 35,58 kroner per aksje. Om lag 14 prosent av de ansatte deltok og tegnet til sammen 305 481 aksjer.

UTENLANDSANDEL

31.12.2014 utgjorde den totale utenlandsandelen 62,7 prosent i forhold til 53,7 prosent ved utgangen av 2013.

OMSETNING AV STOREBRAND-AKSJEN

I 2014 ble det registrert en omsetning på 546 millioner aksjer, en reduksjon på 4 prosent fra 2013. Omsetningen i kroner var 19 123 millioner i 2014, opp fra 17 067 millioner i 2013. Målt i kroner var Storebrand i 2014 den 16. mest omsatte aksjen på Oslo Børs. I forhold til

gjennomsnittlig antall aksjer var omsetnings-hastigheten for aksjen 121,4 prosent.

KURSUTVIKLING

Storebrand hadde en totalavkastning (inkludert utbytte) på -23 prosent gjennom 2014. I tilsvarende periode steg Oslo Børs' OSEBX-indeks 5 prosent, mens den europeiske forsikringsindeksen Beinsur har hatt en avkastning på 9 prosent i tilsvarende periode.

UTBYTTEPOLITIKK

Styret har satt som mål at Storebrand skal tilpasse seg endringer i europeiske solvensregelverk uten å hente ny egenkapital. Målsettingen er en Solvens II margin på minst 130 prosent inkludert bruk av overgangsregler. Det vil bli rapportert på dette målet gjennom 2015. Styret fastholder målsettingen om at en utdelingsgrad i en normalsituasjon skal utgjøre over 35 prosent av resultatet etter skatt, men før amortiseringskostnader. Utbyttepolicyen presiserer at utbytte skal tilpasses slik at konsernet er sikret en riktig kapitalstruktur.

GEVINSTBESKATNING

Fra 1.1.2006 ble det innført nye regler for beskatning av utbytte og gevinster på aksjer for privatpersoner. Det nye regelsettet betegnes «aksjonærmodellen». Etter aksjonærmodellen er utbytte fratrukket skjermingsfradrag skattepliktig med for tiden 27 prosent. Ved salg kommer ubenyttet skjermingsfradrag til fradrag i gevinsten. Skjermingsfradraget beregnes med utgangspunkt i aksjens kostpris multiplisert med gjennomsnittlig 3-måneders rente på statskasseveksler, som er en tilnærmet risikofri rente. For 2014 er skjermingsrenten fastsatt til 0,9 prosent.

INNSIDEHANDEL

Som en av landets ledende finansinstitusjoner er Storebrand avhengig av å ha et ryddig forhold til finansmarkedet og kontrollmyn-

dighetene. Selskapet legger derfor vekt på at rutiner og retningslinjer tilfredsstiller de formelle krav myndighetene setter til verdipapirhandel. I den anledning har selskapet utarbeidet egne retningslinjer om innsidehandel og egenhandel basert på de aktuelle lover og forskrifter. Selskapet har et eget kontrollapparat som påser at rutinene etterleves.

INVESTORKONTAKT

Storebrand legger vekt på å ha utstrakt og effektiv kommunikasjon med finansmarkedet. Kontinuerlig dialog med eiere, investorer og analytikere i Norge og utlandet har høy prioritet. Konsernet har en egen enhet for Investor Relations. Denne enheten har ansvaret for å etablere og koordinere kontakten mellom selskapet og eksterne forbindelser som børs, analytikere, aksjonærer og andre investorer. Alle kvartalsrapporter, pressemeldinger og presentasjoner for de enkelte kvartalsresultater finnes på konsernets nettsider: <http://www.storebrand.no/ir>.

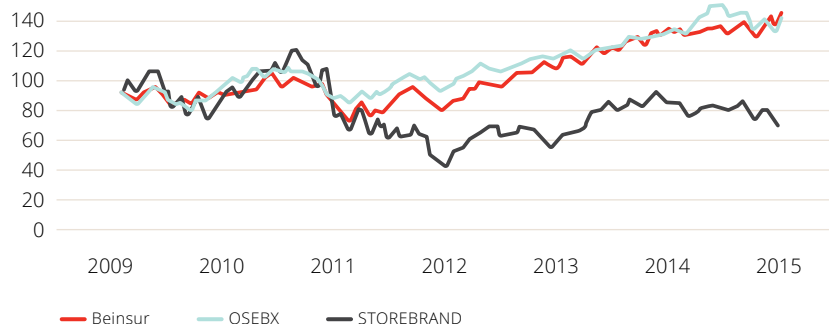
GENERALFORSAMLING

Storebrand har én aksjeklasse hvor hver aksje gir én stemme. Ordinær generalforsamling holdes hvert år innen utgangen av juni. Aksjeeiere som ønsker å delta i generalforsamlingen må melde seg hos selskapet senest kl. 16.00 på den tredje virkedagen før generalforsamlingen. Aksjonærer som ikke har meldt sin ankomst innen fristens utløp vil kunne delta i generalforsamlingen, men vil ikke ha stemmerett.

AKSJONÆRENE KONTAKT MED SELSKAPET

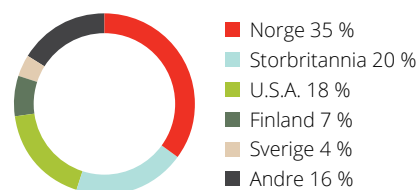
Aksjonærene skal i alminnelighet henvende seg til sin egen kontofører for aksjene når de har spørsmål og melding om endringer, for eksempel ved adresseendring.

KURSUTVIKLING

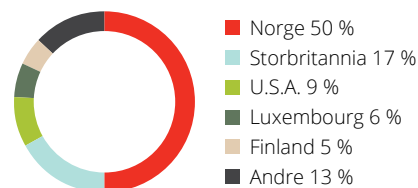

(NOK mill.)	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Høyeste sluttkurs (NOK)	40,65	39	31,02	54,5	48,3	40,8
Laveste sluttkurs (NOK)	27,52	22,39	16,62	25,2	31,3	12,15
Sluttkurs ved 31.12. (NOK)	29,9	37,9	26,82	31,1	43,6	39,56
Markedsverdi 31.12. (NOK mill.)	13 137	17 052	12 067	13 992	19 638	17 798
Årlig omsetning (i 1000 aksjer)	546 156	569 138	881 216	627 854	593 986	510 873
Gjennomsnittlig daglig omsetning (i 1000 aksjer)	2 185	2 286	3 511	2 481	2 357	2 035
Årlig omsetning (NOK mill.)	19 123	17 067	21 924	25 386	23 114	14 157
Omsetningshastighet (%)	121,4	126,5	195,9	140	132	114
Antall ordinære aksjer 31.12. (i 1000)	449 910	449 910	449 910	449 910	449 910	449 910
Resultat per ordinære aksje (NOK)	4,61	4,41	2,25	1,51	3,3	2,08
Utbytte per ordinære aksje (NOK)	0	0	0	0	1,1	0
Total avkastning (%)	-23	41,3	-14	-27	10	136

EIERANDEL PER LAND 2014

EIERANDEL PER LAND 2013

Historiske kurser er justert for å ta hensyn til splitten mellom aksje og tegningsretter som ble gjennomført i 2007.

20 største aksjonærer per 31.12.14	Kontotype	Beholdning aksjer	%	Land
1 Folketrygdfondet	Ordinær	44 418 277	9,87	NOR
2 Franklin Templeton	Ordinær	19 403 229	4,31	LUX
3 Skagen Global	Ordinær	13 799 450	3,06	NOR
4 Prudential Assurance	Ordinær	13 797 949	3,06	GBR
5 Ilmarinen Mutual Pension	Ordinær	13 790 000	3,06	FIN
6 Clearstream Banking	Nominee	12 487 467	2,77	LUX
7 J.P. Morgan Chase Bank	Nominee	12 129 027	2,69	USA
8 Skandinaviska Enskil	Nominee	9 759 108	2,16	SWE
9 J.P. Morgan Chase Bank	Nominee	8 555 926	1,90	GBR
10 Franklin Mutual Series	Ordinær	7 664 955	1,70	USA
11 State Street Bank	Nominee	7 142 017	1,58	USA
12 The Bank of New York	Nominee	7 065 389	1,57	DEU
13 Danske Invest Norske	Ordinær	7 050 932	1,56	NOR
14 Elo Mutual Pension Insurance	Ordinær	7 000 000	1,55	FIN
15 J.P. Morgan Chase Bank	Nominee	6 402 357	1,42	GBR
16 State Street Bank	Nominee	6 400 054	1,42	USA
17 Varma Mutual Pension	Ordinær	5 352 895	1,18	FIN
18 J.P. Morgan Chase Bank	Nominee	5 300 000	1,17	USA
19 DnB NOR Bank ASA	Ordinær	5 240 177	1,16	NOR
20 UBS AG	Nominee	4 931 999	1,09	CHE

Finansiell

kalender for 2015

11. februar	Resultat 4. kvartal 2014
15. april	Generalforsamling
16. april	Eks. utbyttedato
29. april	Resultat 1. kvartal 2015 Embedded Value 2015
15. juli	Resultat 2. kvartal 2015
28. oktober	Resultat 3. kvartal 2015
Februar 2016	Resultat 4. kvartal 2015

Årsberetning

HOVEDTREKK

Storebrand skal være best på sparing til pensjon. Konsernet tilbyr produkter innenfor livsforsikring, skadeforsikring, kapitalforvaltning og bank, til privatpersoner, bedrifter og offentlige virksomheter. Konsernet er delt inn i segmentene Sparing, Forsikring, Garantert pensjon og Øvrig.

Storebrands strategi er todelte. Konsernet skal skape lønnsom vekst innenfor segmentene Sparing og Forsikring ved å levere gode og bærekraftige pensjonsordninger til bedrifter med pensjonsavtale hos Storebrand, og produkter og tilleggsløsninger innenfor sparing, forsikring og bank for ansatte i bedriftene.

Samtidig skal Storebrand håndtere den delen av virksomheten som består av pensjonssparing med rentegarantier innenfor segmentet Garantert pensjon. Området er i langsiktig avgang. Bedrifter etterspør i mindre grad produkter med rentegaranti og produktene er kapital-krevende for livsforsikringsselskaper i perioder med lavt rentenivå. For konsernet er førsteprioritet for området å sikre opptjening av pensjon for våre kunder gjennom robuste systemer for risikotaging i virksomheten, samtidig som konsernet aktivt tilpasser seg til det nye europeiske soliditetsregelverket Solvens II.

2014 har vært preget av sterk konkurranse i Storebrands markeder, et positivt aksjemarked, et krevende lavt rentenivå og viktige rammevilkårsavklaringer. Storebrands respons har vært å jobbe videre med å bli best på sparing til pensjon, i kombinasjon med ytterligere kapitaleffektivisering og kostnadsreduksjoner.

Gjennom året har Storebrand opplevd fortsatt sterk vekst innenfor fondsbasert sparing, levert konkurransedyktig og bærekraftig avkastning til kundene og økt midler til forvaltning til over 500 milliarder kroner. Konsernet har i tråd med planen, realisert kostnadsreduksjoner på 400 millioner kroner, offentliggjort konsernets Solvens II-posisjon og en prognose om at konsernet vil nå målet om å tilpasse seg Solvens II i 2016 uten å hente egenkapital.

VEKST INNENFOR SPARING OG FORSIKRING

Bedrifter, deres ansatte og tidligere ansatte er konsernets hovedmålgruppe. I bedriftsmarkedet har konsernet opprettholdt posisjonen som markedsleder innenfor innskuddspensjon i Norge. En posisjon som ble ytterligere styrket da Storebrand i desember inngikk en intensjonsavtale med Statoil ASA. Dette er markedets største innskuddsavtale, hvor Storebrand skal levere innskuddspensjon til Statoils ansatte. I tillegg til at nye kunder kommer til, har mange av våre eksisterende bedriftskunder valgt å benytte seg av muligheten som ble introdusert i 2014 til å øke innskuddssatsene for de ansattes pensjonssparing.

I Sverige har SPP en sterk utfordrerrolle og har i løpet av 2014 tatt viktige steg i arbeidet med å synliggjøre arbeidet med bærekraft som det som skiller SPP fra sine konkurrenter. Merkevarer SPP er styrket og salget av fondsbasert pensjonssparing til bedrifter øker.

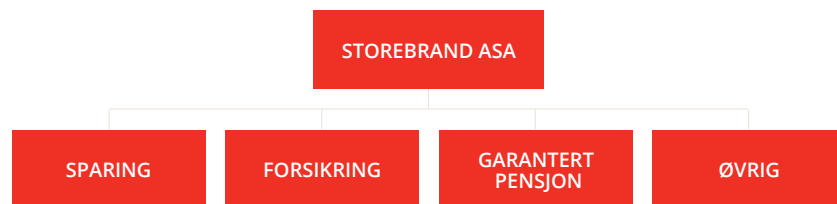
Ønsket om forutsigbare kostnader og økt forventet pensjon til ansatte gjør at stadig flere norske bedrifter velger en overgang fra ytelses- til innskuddspensjon. Det gjelder også Storebrand, og fra 1. januar 2015 har alle ansatte i Norge innskuddspensjon.

Norske myndigheter åpnet 1. september for at om lag én million nordmenn kan bytte sin fripolise med garanti mot en fripolise med investeringsvalg. Allerede 15. oktober lanserte Storebrand dette for sine om lag 400 000 fripolisekunder. Storebrand er eneste selskap som tilbyr dette til alle yrkesaktive fripolisekunder. Dette gir mange kunder mulighet til en forvaltning av pensjonsmidlene som kan gi dem en høyere avkastning og dermed bedre pensjon. God rådgivning er viktig, og både i nettløsningene og på telefon er vi opptatt av å gi gode råd og anbefalinger tilpasset hver enkelt kunde. Storebrands konsernsjef, Odd Arild Grefstad, var den første kunden som byttet til fripolise med investeringsvalg, og ved årsslutt hadde om lag 3500 kunder med i underkant av én milliard kroner gjort det samme.

HÅNTERING AV GARANTERT PENSJON

I rute med oppreservering til langt liv

Storebrand rapporterte et behov for å styrke reservene med totalt 12,4 milliarder kroner med bakgrunn i Finanstilsynets beslutning i mars 2013 om innføring av nytt dødelighetsgrunnlag. Årsaken til oppreserveringsbehovet er at nordmenn forventes å leve lenger enn tidligere antatt kombinert med at Storebrand har forsikringsforpliktelser med livsvarige utbetalinger. Dette setter krav til økte premier og høyere forsikringstekniske avsetninger for å dekke fremtidige forpliktelser. Storebrand søkte i april 2014 Finanstilsynet om en opptrappingsplan på syv år

Figur: Storebrands forretningsområder er delt i segmentområdene sparing, forsikring, garantert pensjon og øvrig.

for å dekke oppreserveringsbehovet som følger av innføring av det nye dødelighetsgrunnlaget. Storebrand skal være ferdig med oppreserveringen innen utgangen av 2020.

Det forventes at minimum 20 prosent eller 2,5 milliarder av det samlede oppreserveringsbehovet dekkes av eier. En del av dette antas finansiert gjennom bortfall av overskudd for fripoliser i oppreserveringsperioden med dagens overskuddsdelingsmodell (20 % til eier). Størrelsen på eiers bidrag avhenger av lengde på opptrappingsplan, prinsipper for oppreservering, samt avkastnings- og risikooverskudd i opptrappingsperioden, og pensjonsinnretningen sin andel av oppreserveringen kan således overstige 20 prosent av oppreserveringsbehovet.

Selskapet startet sin oppreservering allerede i regnskapet fra og med 2011. I 2012, 2013 og 2014 har Storebrand avsatt så mye som mulig av finans- og risikooverskudd. Det må også forventes at det i oppreserveringsperioden vil bli avsatt alt tilgjengelig overskudd til oppreservering. For 2014 avsettes det 2,3 milliarder. Både årets risikoresultat og risikoutjevningfondet kan benyttes til oppreservering langt liv. For 2014 benyttes ikke risikoutjevningfondet til å dekke oppreserveringen, men det avsettes 0,1 milliarder mindre til risikoutjevningfondet som følge av at årets risikoresultat benyttes til reservestyrking. Gjenstående oppreserveringsbehov innenfor kollektiv pensjon er estimert til å utgjøre 6,3 milliarder kroner eller om lag 4 prosent av premiereservene per 31.12.2014. Les mer om Storebrand Livsforsikrings reservestyrking i Note 3.

Større klarhet i regelverk

Regelverk som fastsettes av EU og norske myndigheter har stor betydning for Storebrand. I løpet av 2014 har det kommet ytterligere avklaringer når det gjelder innføring av Solvens II, oppreservering til det nye dødelighetsgrunnlaget og regelverket for tjenestepensjon og uførepensjon i Norge. Fra side 34 står endringene og konsekvensene for Storebrand beskrevet.

Ett konsern og ny felles merkevareplattform

I arbeidet med å bli best på sparing til pensjon lanserte konsernet i vår en ny merkevareplattform. Den forteller hva Storebrand er og hvordan konsernet skiller seg fra konkurrentene. Pensjonskunnskap og bærekraftig sparing er sammen med å være på kundens side de tre viktigste områdene Storebrand skal utmerke seg på. Pensjon er konsernets hovedaktivitet og Storebrand er verdensledende innenfor bærekraftige investeringer.

FINANSIELLE MÅLSETTINGER

I en periode med lavt rentenivå og oppreservering for økt forventet levealder, forventes overskuddsdelingen innenfor kollektiv pensjon og reduseres. Samtidig vris tyngden av forretningen fra garantert pensjon til fondsbasert sparing. Styret har satt som mål at Storebrand skal tilpasse seg endringer i europeiske solvensregelverk uten å hente ny egenkapital. Målsettingen er en solvens II margin på 130 prosent inkludert bruk av overgangsregler. Det vil bli rapportert på dette målet gjennom 2015. Styret fastholder målsettingen om at en utdelingsgrad i en normalsituasjon skal utgjøre over 35 prosent av resultatet etter skatt, men før amortiseringskostnader. Utbyttepolicyen presiserer at utbytte skal tilpasses slik at konsernet er sikret en riktig kapitalstruktur.

Storebrand har følgende finansielle mål:

(NOK mill.)	Mål	Status 2014
Egenkapitalavkastning	>10 %	10,8 %
Dividende ratio (etter skatt)	>35 %	-
Solvens I margin	>150 %	175 %
Rating Storebrand Livsforsikring	A	A-/Baa1

KONSERNETS RESULTATER 2014

Storebrand-konsernets årsregnskap avlegges etter International Financial Reporting Standards (IFRS). Storebrands virksomhet er delt inn i segmentene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig.

KONSERNRESULTAT

(NOK mill.)	2014	2013
Fee- og administrasjonsinntekter	4 272	4 253
Risikoresultat liv og pensjon	480	17
Forsikringspremier f.er	3 115	3 034
Erstatningskostnader f.er	-2 226	1 940
Driftskostnader	-2 617	-2 938
Finansresultat	363	97
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	3 387	2 522
Netto overskuddsdeling og utlånstap	36	416
Oppreservering langt liv	-391	
Konsernresultat før amortisering	3 032	2 938
Amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler	-431	-739
Konsernresultat før skatt	2 601	2 199
Skattekostnad	-516	-209
Solgt/avviklet virksomhet	-1	-4
Resultat etter skatt	2 085	1 987

Storebrand oppnådde et konsernresultat før amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler på 3 032 millioner kroner i 2014, mot 2 938 millioner kroner i 2013. Etter amortisering ble resultatet på 2 601 millioner kroner, mot 2 199 millioner kroner i 2013.

Fee- og administrasjonsinntekter øker med 0,5 % for året. Justert for virksomhet under avvikling er den årlige veksten 5 %. Underliggende er inntektsutviklingen preget av økte inntekter fra produkter uten rentegaranti og en nedgang i inntekter i produkter med rentegaranti. Risikoresultat i liv og pensjon er positivt påvirket av reserveoppløsninger i den svenske virksomheten i fjerde kvartal. Forsikringspremier har økt med 2,7 % i 2014.

Driftskostnadene er redusert med 571 millioner kroner som følge av omleggingen fra ytelsespensjon til innskuddspensjon i den norske virksomheten. Underliggende er driftskostnader i 2014 er redusert med 2 prosent sammenlignet med året før¹. Kostnadsprogrammet bidrar til reduksjon i driftskostnadene for året og Storebrand har siden 2012 lykkes med å redusere driftskostnadene med 400 millioner kroner i tråd med kommunisert målsetting.

Overskuddsdeling og utlånstap viser god underliggende resultatutvikling. Det ble foretatt endringer i aktuarielle forutsetninger i den svenske virksomheten mot slutten av året som påvirket resultat negativt. Oppreservering for økt levealder i den norske virksomheten belaster resultatet direkte med 391 millioner kroner totalt i 2014, og indirekte gjennom tapt overskuddsdeling med 229 millioner kroner. For året er det avsatt fra kundeavkastning 2282 millioner kroner til reservestyrking for økt levealder.

1) Justert for positive engangseffekter knyttet til pensjon i 2014 og pensjon og omstilling 2013. For mer informasjon om totaleffekten av endringen av pensjonsordning se note 25. Ikke justert for disse effektene er kostnadsreduksjonen på 11 prosent. Kommentarer knyttet til utvikling i resultat tall i beretningen er eksklusive de ovennevnte effekter.

Skattekostnaden for 2014 er 516 millioner kroner. Den effektive skattesatsen er påvirket av at konsernet driver virksomhet i land med ulik skattesats fra Norge (27 prosent) og av skatteeffekter knyttet til tidligere år.

KONSERNRESULTAT ETTER VIRKSOMHETSOMRÅDE

(NOK mill.)	2014	2013
Sparing	1 047	670
Forsikring	675	774
Garantet Pensjon	1 074	1 376
Øvrig	236	119
Resultat før amortisering	3 032	2 938

Sparing er definert som et vekstområde i konsernet. Resultat for segmentet økte med 44 prosent i 2014². Resultatveksten er drevet av økte midler til forvaltning og godt salg.

Forsikring viser god underliggende lønnsomhet og vekst innenfor skade – og helseforsikring. Resultatet er svakere enn året før grunnet store reserveoppløsninger i den svenske virksomheten i 2013. Underliggende utvikler området seg tilfredsstillende.

Fee- og administrasjonsinntektene i Garantert Pensjon har gjennom 2014 hatt en utvikling i tråd med at en stor del av bestanden er moden og i langsiktig avgang. Resultatbidraget fra segmentet er forventet å reduseres over tid.

VIRKSOMHETSOMRÅDENE

SPARING

Sparing består av produkter som omfatter sparing til pensjon uten rentegarantier. I området inngår innskuddspensjon i Norge og Sverige, kapitalforvaltning og bankprodukter til privatkunder.

(NOK mill.)	2014	2013
Fee- og administrasjonsinntekter	2 148	1 888
Risikoresultat liv og pensjon	-11	7
Driftskostnader	-1 151	-1 279
Finansresultat	-	-
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	987	616
Netto overskuddsdeling og utlånstap	60	54
Resultat før amortisering	1 047	670

2) Justert for positive engangseffekter knyttet til pensjon i 2014 og pensjon 2013. Ikke justert for disse effektene er økningen på 56 prosent.

Resultat

Resultatet i Sparing utgjør 1 047 millioner kroner i 2014, som er en økning på 44 prosent sammenlignet med 2013³ Resultatforbedringen skyldes en kombinasjon av volum- og inntektsvekst i alle deler av virksomheten, gjennomsnittlig gode marginer i bank og god kostnadskontroll.

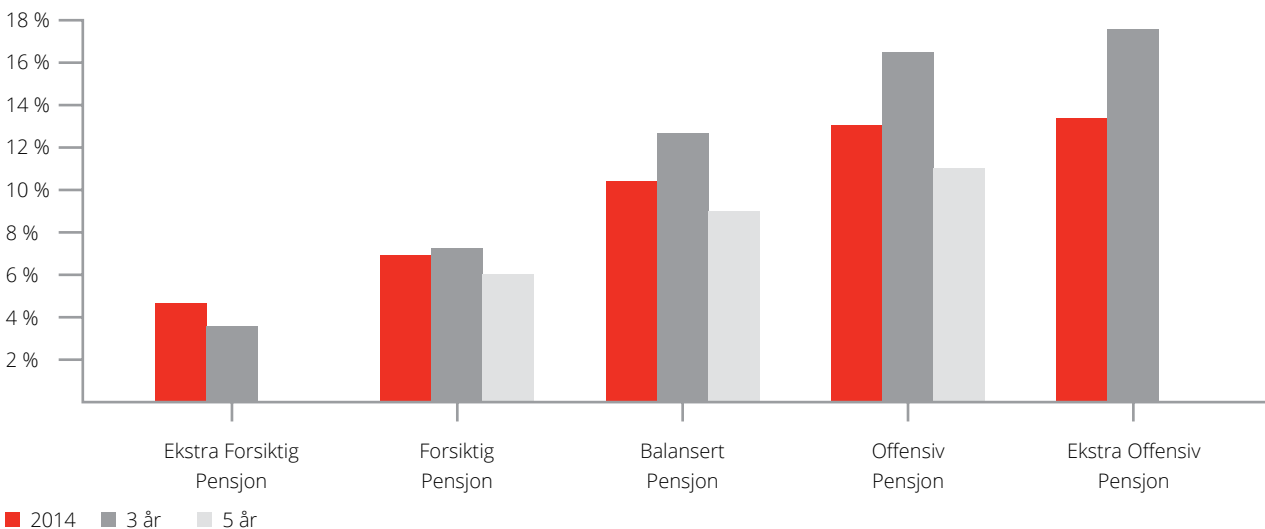
Totale fee- og administrasjonsinntekter har økt med 14 prosent fra 2013 til 2014, som er omtrent samme vekstnivå som året før. Korrigert for engangseffekter knyttet til pensjonskostnader både i 2014 og 2013 er nominelt kostnadsnivå omtrent uendret siste år. Høyere distribusjonskostnader og økende volumrelaterte kostnader i tråd med veksten øker kostnadene, mens iverksatte tiltak for effektivisering og innsparinger knyttet til konsernets kostnadsprogram har redusert kostnadsnivået⁴.

Innskuddspensjon fortsetter å vokse kraftig ved at stadig flere bedrifter velger å konvertere fra ytelsesbaserte ordninger til innskuddsordninger. Dette øker både antall medlemmer, løpende premieinnbetalinger og forvaltningsvolum i de innskuddsbaserte pensjonsordningene i både Norge og Sverige. I tillegg bidrar positive aksjemarkeder og kronefall til vekst gjennom solid avkastning på premiereservene. Samlet vekst i kundemidler for konsernets innskuddspensjonsprodukter er 23 prosent i 2014 sammenlignet med året før.

3) Justert for positive engangseffekter knyttet til pensjon i 2014 og pensjon 2013. Ikke justert for disse effektene er økningen på 56 prosent.

4) Konsernets overgang fra ytelses- til innskuddspensjon for egne ansatte gir en positiv engangseffekt på kostnadene på 187 millioner kroner i 2014 for segmentet.

AVKASTNING INNSKUDDSPENSJON STANDARD PORTEFØLJER I ITP

Storebrand Bank Personmarked er en direktebank som tilbyr et bredt spekter av banktjenester til personmarkedet. Sterke rentemarginer i begynnelsen av året gir en gjennomsnittlig margin på 1,22 prosent totalt for 2014. Innskuddsporteføljen vokser med 1,1 milliard kroner, mens utlånsporteføljen ligger stabilt på rundt 24 milliarder kroner. Denne består i hovedsak av boliglån med lav risiko. Tilbakeføring av tidligere avsetninger gir tilbakeføring av utlånstap på 1,3 millioner kroner i 2014.

Kapitalforvaltningsvirksomheten tilbyr en full bredde av spare- og investeringsprodukter til institusjonelle eksterne og interne kunder i både Norge og Sverige samt verdipapirfond til privatmarkedet. Av de aktiv forvaltede aksje- og kombinasjonsproduktene leverte 83 prosent bedre avkastning enn sine referanseindekser. 79 prosent av rentefondene slo sine referanseindekser. Kundernes investeringsporteføljer oppnådde en samlet meravkastning på nærmere 2,2 milliarder kroner i 2014. Forvaltningskapitalen har økt med 10 prosent i 2014 til 535 milliarder kroner ved årets slutt. God volumvekst fra både eksterne og interne kunder gir 10 prosent inntektsvekst innenfor kapitalforvaltningsområdet sammenlignet med 2013.

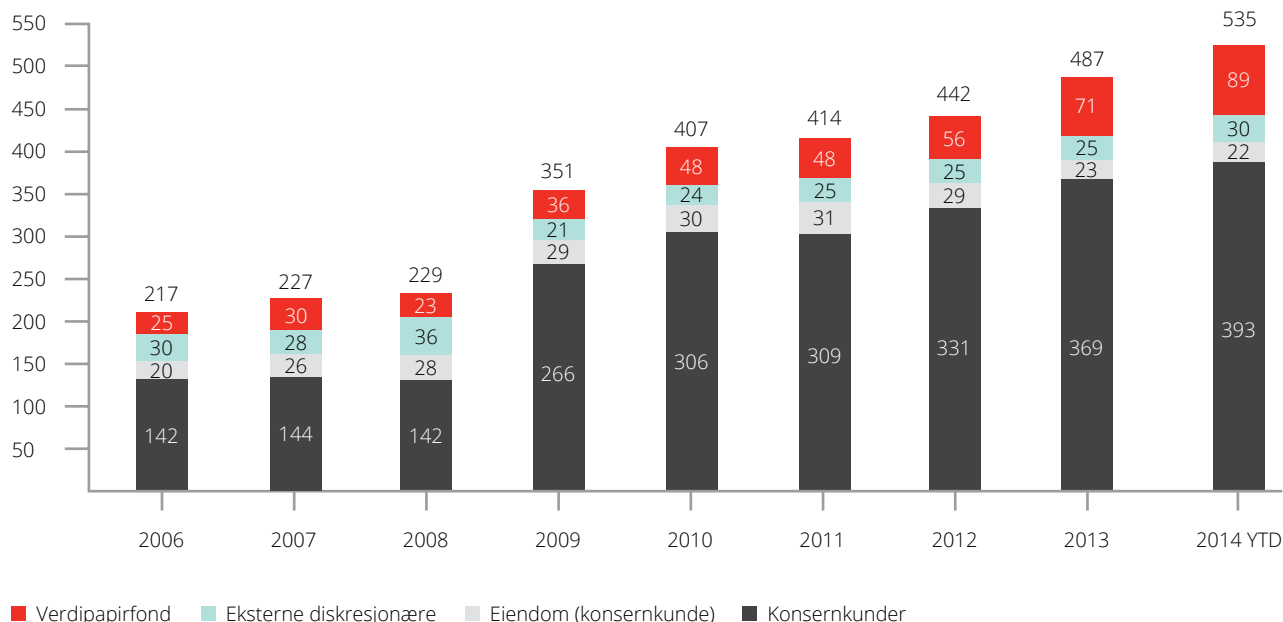
Balanse og markedsutvikling

Premieinntektene utgjør 9,9 milliarder kroner i 2014, som er marginalt høyere enn i 2013. Netto flyttebalanse er betydelig lavere enn i 2013, men fortsatt positiv med 77 millioner kroner. Mens flyttebalansen i Norge er betydelig bedret, trekker den svenske virksomheten ned som følge av økt fraflytting samt mindre konvertering fra ytelsespensjon til innskuddspensjon. Samlede reserver innenfor ikke-garantert livsparing har vokst med 23 prosent fra 2013.

I det norske markedet fortsetter Storebrands posisjon som markedsleder innenfor innskuddsordninger med om lag 30 prosent markedsandel. Premieveksten innenfor tjenestepensjon er 16 prosent i 2014. Veksten er primært drevet av økende bestand, lønnsreguleringer og økte sparerater jf. økte maksimalsatser fra 2014. Det er sterk konkurranse i innskuddspensjonsmarkedet, og Storebrand forventer at dette vil vedvare som følge av den betydelige dynamikken i markedet. Ny tjenestepensjonslov som trådte i kraft 1. januar 2014 åpner for salg av såkalte hybridprodukter. Etterspørsel i markedet gjør at Storebrand planlegger lansering av slike produkter i 2014.

I det svenske markedet er SPP tredje største aktør målt etter nysalg av fondsforsikring innen segmentet øvrig tjenestepensjon med en markedsandel på 14 prosent. Premieinntekter er 4 prosent lavere enn i 2013 som følge av økt fraflytting og lavere konvertering fra ytelsesordninger. Nysalget ligger omtrent på samme nivå med året før. SPP ble i 2013 valgt som en av flere leverandører i Sveriges største pensjonsplattform (ITP-ordningen), og igangsatte aktiviteter har gitt positiv effekt. Øvrige salgskanaler viser netto noe lavere resultater i 2014.

MIDLER UNDER FORVALTNING (MILLIARDER) - STOREBRAND KAPITALFORVALTNING

Kapitalforvaltningsvirksomheten har økt midler til forvaltning med 47 milliarder kroner i 2014. Veksten skyldes i hovedsak godt nysalg, spesielt i den svenske fondsvirksomheten, samt god avkastning på kundemidlene. Ved utgangen av året utgjorde forvaltningskapitalen 535 milliarder kroner fordelt på verdipapirfond, fond-i-fond samt individuelle porteføljer for forsikringsselskaper, pensjonskasser, kommuner, institusjonelle investorer og investeringselskaper. For midler til forvaltning, se graf over.

Nøkkeltall Sparing	2014	2013
United Linked reserver	105 369	85 452
Unit Linked premier	9 887	9 655
AuM Kapitalforvaltning	534 523	487 384
Bank Personmarked utlån	23 894	23 906

FORSIKRING

Forsikring har ansvaret for konsernets risikoprodukter i Norge og Sverige⁵. Enheten tilbyr helseforsikring i det norske og svenske bedrifts- og privatmarkedet, skadeforsikrings- og personrisikoprodukter til det norske privatmarkedet samt personalforsikring og pensjonsrelaterte forsikringer i det norske og svenske bedriftsmarkedet.

Resultat

(NOK mill.)	2014	2013
Forsikringspremier f.e.r.	3 115	3 034
Erstatningskostnader f.e.r.	-2 226	-1 940
Driftskostnader	-387	-463
Finanskostnader	173	143
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	675	774
Netto overskuddsdeling og utlånstap		
Resultat før amortisering	675	774

Forsikringsresultatet ble 502 millioner kroner (631 millioner i 2013) for året med en samlet combined ratio på 84 prosent (79 prosent i 2013). Forsikringspremiene økte med 2,7 prosent i 2014. Skadeprosenten er på et tilfredsstillende nivå, økningen fra året før skyldes oppløsning av reserver i Sverige i 2013. Kostnadene er redusert med 2 prosent sammenlignet med året før⁶. Den underliggende lønnsomheten og effektiviteten er god og viser tilfredsstillende utvikling. Resultat før amortisering ble på 675 millioner kroner (774 millioner i 2013) for året.

Nøkkeltall Forsikring	2014	2013
Skadeprosent	71 %	64 %
Kostnadsprosent	13 %	15 %
Combined ratio	84 %	79 %

Det samlede risikoresultatet er stabilt med en skadeprosent på 71 prosent (64 prosent i 2013). Flere nye uføretilfeller gjennom året har medført et svakt risikoresultat for livrisikoproduktene i Norge og Sverige. For skadeforsikringsbestanden er den underliggende risikoutviklingen bedret og porteføljen viser gode resultater. Skadefrekvensen er lavere enn tidligere år mens snittskaden er stabil. Det samlede naturskaderesultatet utgjør -0,9 millioner kroner og oppveies av den gode underliggende risikoutviklingen.

Kostnadsprosenten utgjorde 13 prosent (15 prosent i 2013) for året. Som i fjor er kostnadene positivt påvirket av endringer i pensjonsordningen for Storebrandkonsernets egne ansatte. I år relaterer endringen seg til overgang fra ytelsesordning til innskuddsordning og utgjør 120 millioner kroner mens i fjor, da pensjonsvedtektene ble endret, var effekten 55 millioner kroner. Justert for denne engangseffekten er kostnadsprosenten 16 prosent i 2014 (16 prosent i 2013). For å styrke konkurransekraften og øke kostnadseffektiviteten, jobbes det aktivt med å øke automatisering, digitalisering og sourcing av tjenester samt utnyttelse av skalafordelene ved økt volum.

5) Helseforsikring er 50 prosent eid av Storebrand ASA og 50 prosent eid Munich Health.

6) Justert for positive engangseffekter knyttet til pensjon i 2014 og pensjon 2013. Ikke justert for disse er effektene reduksjonen 16 prosent.

Investeringsporteføljen til Forsikring i Norge utgjør 5,7 milliarder kroner, som i hovedsak er plassert i rentepapirer med kort og mellomlang durasjon. En del av Forsikringsreservene i dette området saminvesteres med kollektivporteføljen. Dette skyldes at den vesentlige andelen av dekningene juridisk ligger i Storebrand Livsforsikring AS. Ved å være saminvestert med kollektivporteføljen vil finansavkastningen over tid ligge i overkant av enn det man ville hatt i en kortsiktig renteportefølje. Finansresultatet for året som helhet er godt som følge av rentefall og gode finansmarkeder.

Balanse og markedsutvikling

I fjerde kvartal signerte Storebrand en stor avtale med Akademikerne om å levere forsikringer til Akademikernes 11 av 13 foreninger. Avtalen omfatter en medlemsmasse på ca. 110 000 personer, og avtalen sikrer Storebrand en solid posisjon i foreningsmarkedet. Kontrakten trådte i kraft 1. januar 2015 og vil bidra positivt til fremtidig vekst.

Storebrand Forsikring tilbyr et bredt produktspekter innenfor personmarkedet i Norge og bedriftsmarkedet i både Norge og Sverige. Lønnsomheten i markedet generelt vurderes fortsatt å være god, men konkurransen er økende. Dette ser vi spesielt innenfor personalforsikringer hvor markedet er preget av mange aktører. Den samlede bestandspremien ved utgangen av 2014 utgjør 3,7 milliarder kroner, hvorav 1,4 milliarder kommer fra personmarkedet og 2,3 milliarder fra bedriftsmarkedet.

Innenfor personmarkedet har Storebrand en etablert posisjon når det gjelder personforsikringer og en utfordrerposisjon innenfor skadeforsikring. Veksten innenfor personforsikringer er stabil og i tråd med den generelle markedsveksten. Salget av skadeforsikringer er fortsatt økende og går hovedsakelig gjennom direktebaserte kanaler, hvilket bidrar til en kostnadseffektiv distribusjonsmodell.

Bedriftsmarkedet er generelt et modent marked. Unntaket er helseforsikring som fortsatt er et marked med sterk vekst. Målt i bestandspremie er Storebrand en av markedslederne innenfor helseforsikring. For øvrige segmenter innenfor personalforsikring er Storebrand en av flere større aktører. For risikodekningene tilknyttet innskuddspensjon i Norge er veksten drevet av konvertering fra ytelses- til innskuddsbasert pensjon. Endrede rammebetingelser vil kunne medføre redusert premievolum i fremtiden. I Sverige har uføretrenden vært nedadgående over lang tid hvilket har ført til reduserte premier generelt. Som en respons på dette og for å styrke konkurransekraften, ble uførepremien i SPP i første kvartal redusert med 30 prosent.

GARANTERT PENSJON

Garantert pensjon består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, hvor kundene har en garantert avkastning eller ytelse på sparemidlene. I området inngår ytelsespensjon i Norge og Sverige, fripoliser, individuell kapital og pensjonsforsikring.

(NOK mill.)	2014	2013
Fee- og administrasjonsinntekter	1 842	2 013
Risikoresultat liv og pensjon	483	7
Driftskostnader	-921	-1 016
Finansresultat		
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	1 404	1 003
Netto overskuddsdeling og utlånstap	61	373
Langt liv reservering	-391	
Resultat før amortisering	1 074	1 376

Resultat

Resultatet for Garantert Pensjon utgjør 1 074 millioner kroner i 2014, som er en reduksjon på 302 millioner sammenlignet med 2013.

Fee- og administrasjonsinntektene har gjennom 2014 hatt en utvikling i tråd med at en stor del av bestanden er moden og i langsiktig avgang. Inntektene var 1842 mill. i 2014 noe som representerer en reduksjon på 8,5 prosent sammenlignet med året før. Inntektsreduksjonen følger blant annet av at offentlig sektors forsikrede løsninger er under avvikling i Norge. Det er til sammen flyttet ut ca. 21 milliarder kroner inklusiv fraflyttinger som gjennomføres primo 2015. Det gjenstår etter dette 2,7 milliarder kroner i reserver i offentlig tjenestepensjonsforsikringer.

Nytegning for garantert pensjon er for de fleste produkter stengt, men eksisterende kunders premieinnbetalinger og akkumulering av avkastning medfører langsiktig avgang i reserver.

Risikoresultatet gir et betydelig resultatbidrag i 2014 og utgjør 483 millioner kroner. Resultatet preges av reserveoppløsninger i SPP (svensk virksomhet) på til sammen 461 millioner kroner. Hoveddelen av dette oppstod mot slutten av året.

I den norske virksomheten er 98 millioner av risikoresultatet som normalt ville tilfalt risikoutjevningfondet og eiers resultat, benyttet til langt liv-reservering. I tillegg er det i 2014 gjennomført en reservestyrking knyttet til uførhet.

Resultatet fra netto overskuddsdeling er generert i den svenske virksomheten, og utgjorde 61 millioner kroner for 2014 sammenlignet med 373 millioner i 2013. I 2014 ble overskuddsdelingsresultatet negativt påvirket endrede dødelighetsforutsetninger og justerte anslag for fremtidige kostnader i bestanden. Dette medførte samlet sett en resultatreduksjon som følge av avsatt latent kapitaltilskudd på 253 millioner kroner.

Finanstilsynet besluttet i mars 2013 at det skal innføres et nytt dødelighetsgrunnlag for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser med virkning fra 1. januar 2014. Dette setter krav til økte premier og høyere forsikringstekniske avsetninger for å dekke fremtidige forpliktelser. I april 2014 ble endelige retningslinjer for opptrappingsplaner avklart. I den norske virksomheten prioriteres derfor buffer- og reservebygging fremfor overskuddsdeling mellom kunder og eiere. I 2014 er 2 282 millioner kroner av overskudd fra finans- og risikoresultater disponert til oppreservering for økt levealder.

Oppreservering for økt levealder i den norske virksomheten belaster resultatet direkte med 391 millioner kroner totalt i 2014, og indirekte gjennom tapt overskuddsdeling med 229 millioner kroner. Inkludert i dette er oppreservering for økt levealder på 31 millioner kroner for fripoliser som følge av konvertering til fripoliser med investeringsvalg. Tillegg kommer effekten fra risikoutjevningfondet som omtalt over.

Balanse og markedsutvikling

Kundereserver for garantert pensjon utgjør ved utgangen av 2014 264 milliarder kroner som tilsvarer nivået ved inngangen til året. Fraflytting fra garantert pensjon har vært 14,2 milliarder kroner i 2014 sammenlignet med 9,0 milliarder kroner året før. Fraflyttingen skjedde i hovedsak i første kvartal og tredje kvartal i forbindelse med at Storebrand går ut av offentlig tjenstepensjonsforsikringer i Norge. Fra og med fjerde kvartal 2014 ble kundene tilbudt å konvertere fra fripoliser til fripoliser med investeringsvalg og forsikringsreserver på 0,9 milliarder kroner ble konvertert før årsskiftet. Premieinntektene for garantert pensjon var 9,9 milliarder kroner i 2014. Det representerer en nedgang på nesten 10 prosent sammenlignet med 2013. De fleste produktene er lukket for nysalg, og kundenes valg om overgang fra garanterte til ikke-garanterte produkter er i tråd med konsernets strategi.

Premieinntekter (eksl. Flytting)	2014	2013
Ytelsespensjon (fee based)	7 337	8 189
Fripoliser	101	89
Tradisjonell individuell kapital og pensjon	287	306
Garanterte produkter SPP	2 127	2 320
Totalt	9 852	10 903

Nøkkeltall Garantert Pensjon	2014	2013
Garanterte reserver	264 290	264 125
Garanterte reserver i % av totale reserver	71 %	75 %
Fraflytting av garanterte reserver	14 201	9 658
Kundebuffer i % av kundeporteføljer i Storebrand	6,6 %	4,8 %
Kundebuffer i % av kundeporteføljer i SPP	11,7 %	15,1 %

ØVRIG RESULTAT

(NOK mill.)

	2014	2013
Fee- og administrasjonsinntekter	282	353
Risikoresultat liv og pensjon	8	3
Driftskostnader	-158	-180
Finansresultat	190	-46
Resultat før overskuddsdeling og utlånsbeløp	322	129
Netto overskuddsdeling og utlånsbeløp	-85	-11
Resultat før amortisering	236	119

Resultatet for øvrig virksomhet ble 236 millioner i 2014, mot 119 millioner i 2013. Årsaken til oppgangen kan i hovedsak forklares i engangseffekten knyttet til endring av pensjonsavtalen for egne ansatte. Fee og administrasjonsinntektene svekkes på grunn av avvikling av næringsbank.

Driftskostnadene er i 2014 redusert med 14 prosent, justert for endringer i pensjonsordningen i 2014 og 2013, som følge av effekter fra kostnadsprogrammet og nedbyggingen av næringsbanken.

Storebrand Livsforsikring konsern er finansiert gjennom en kombinasjon av egenkapital og ansvarlig lån. Andelen ansvarlig lån er på om lag 24 % og rentekostnadene utgjør i størrelsesorden netto 100 mill. kroner i kvartalet med dagens rentenivå. Finansresultatet inkluderer avkastningen i selskapsporteføljene i Storebrand Livsforsikring og i SPP, samt finansresultatet i Storebrand ASA. Finansresultatet er svekket som følge av lavere avkastning i selskapsporteføljene.

KAPITALFORHOLD OG RISIKO

KAPITALFORHOLD

Storebrand legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital og lån i konsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten. Vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft i behovet for kapital. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål og regulatoriske krav. Konsernet har en målsetting om over tid å ha en solvensmargindekning etter Solvens II på minimum 130 prosent. Storebrand Livsforsikring AS har videre en målsetting om en rating på A-nivå. Morselskapet i konsernet har en målsetting om en netto gjeldsgrad på null over tid. Storebrand ASA har kun én aksjeklasse. Alle aksjer har lik rett og aksjene er fritt omsettelige. Selskapet er ikke kjent med at det foreligger avtaler mellom aksjeeiere som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for aksjer.

Solvensmarginen (solvens I) for Storebrand Livsforsikring konsern har falt fra 176 prosent til 175 prosent ved utgangen av året. Fallende renter og bortfall av ansvarlig lån på SEK 700 millioner har bidratt negativt. Et fall i rentenivået øker de svenske forsikringsforpliktelsene i solvensberegningen. De verddivurderingsprinsipper som legges til grunn i solvensberegninger på nasjonalt nivå blir benyttet i konsernberegningen. Finansinspeksjonen i Sverige besluttet den 5. desember å trekke tillatelsen til å medregne et ansvarlig lån på MSEK 700 i solvenskapitalen. Storebrand har anket denne beslutningen til Förvaltningsrätten i Sverige. Inntil endelig beslutning foreligger vil lånet ikke kunne medregnes som ansvarlig kapital. Dersom Storebrand vinner frem vil solvensmarginen styrkes med ca 5 prosentpoeng. Solvensmarginen er positivt påvirket av årets resultat og økte tilleggsavsetninger

Solvensregelverket Solvens II innføres i 2016. Gjennomførte tiltak som risikoreduksjon, oppreservering for økt levealder og endrede forsikringstekniske forutsetninger gjennom 2014 gjør selskapet mer robust for fremtidig solvensregelverk. For 2014 er solvens II-margin estimert til 148 prosent, inkludert nåværende tolkning av overgangsregler.

Liv Konsernets soliditetskapital, som består av egenkapital, ansvarlig lånekapital, samt kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger, villkorad återbäring og annen soliditetskapital i livvirksomheten, utgjorde NOK 64,7 milliarder kroner ved utgangen av året, mot NOK 54,1 milliarder kroner ved forrige årsskifte. Foruten årets resultat på NOK 1,8 milliarder bidro økning i kursreguleringsfondet med NOK 2,0 milliarder, økte tilleggsav-

setninger med NOK 0,7 milliarder og økt oververdi i anleggsobligasjoner med NOK 8,2 milliarder. Villkorad återbäring er derimot redusert med NOK 2,9 milliarder, hovedsakelig som følge av det fallende rentenivået i Sverige. For ytterligere informasjon se note 53 i regnskapet.

Storebrand Bank Konsern har ved utgangen av 2014 en ren kjernekapitaldekning på 13,3 prosent, og en kapitaldekning på 15,0 prosent. Bankkonsernet oppfyller dermed nye lovkrav til kapitaldekning inkludert krav til bufferkapital.

Storebrand-konsernets kapitaldekning var på 13 prosent, og kjernekapitaldekningen var på 10,3 prosent per 31. desember 2014.

Storebrand ASA hadde totale likvide eiendeler på 1,7 milliarder kroner ved utgangen av 2014 og har i tillegg en ubenyttet kredittfasilitet på 240 millioner euro. Trekkfasiliteten ble reforhandlet i desember 2014 og løper frem til desember 2019. Total rentebærende gjeld i Storebrand ASA (holdingselskapet) var ved årsskiftet 3,1 milliarder kroner. Første låneforfall på obligasjonslånene er i 2016. I løpet av året har selskapet innfridd obligasjonslån på til sammen 837 millioner kroner og tatt opp et nytt 5-årig obligasjonslån på 500 millioner kroner. Gjelden i Storebrand ASA refinansieres normalt i god tid før forfall.

RATING

Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand ASA, Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS har samme rating fra Standard & Poor's som ved forrige årsskifte. I desember 2014 nedgraderte Moody's Investor Service sin kredittrating fra A3 til Baa1 for Storebrand Livsforsikring AS og fra Baa1 til Baa2 for Storebrand Bank. Storebrand ASA sin rating er avledet av Storebrand Livsforsikring sin rating og ble justert ned til Ba1. Framtidsutsiktene til ratingen til Storebrand Livsforsikring og Storebrand ASA ble samtidig endret fra negativ til stabil mens Storebrand Bank beholdt negative framtidsutsikter på kredittratingen. Moody's begrunnet nedgraderingen av Storebrand Livsforsikring AS med lave renter kombinert med en kapitalkrevende fripoliseportefølje. Moody's framtidsutsikter ("stabil") reflekterer en forventning om at tiltak selskapet har iverksatt over tid vil styrke den økonomiske kapitalen fra dagens nivå.

RISIKO

Storebrands virksomhet er å ta og håndtere ulike risikoer på en bevisst, kontrollert og ansvarsfull måte, både for kundenes og eierens regning. Den overordnede målsetningen er at konsernet får tilstrekkelig betalt for å påta seg risikoen i forhold til definerte avkastningskrav. For forsikrings- og pensjonsprodukter tar Storebrand betalt fra bedrifter og enkeltpersoner for å overta risikoen for at ulike forsikringstilfeller inntreffer. For pensjonsprodukter er det nødvendig å ta finansmarkedsrisiko for å skape avkastning på innbetalte pensjonsmidler. Bankvirksomheten medfører risiko for tap på utlån. I alle deler av virksomheten oppstår operasjonell risiko fra feil som kan påføre kunder tap og/eller Storebrand kostnader.

Risikohåndteringen handler om å se både de positive og negative sidene av risiko. Risikotakingen skal bidra til at Storebrand når sine strategiske og forretningsmessige mål, herunder at kunder får en konkurransedyktig avkastning på deres pensjonsprodukter. Som konsesjonsbelagt virksomhet er Storebrand-konsernet og de enkelte selskapene underlagt tilsyn fra Finansdepartementet. Risikohåndteringen skal tilfredsstillende formelle krav som følger av lovgivning og annen regulering. Nivået på risikotakingen skal være innenfor regulatoriske krav og andre behov fra f.eks. kunder, aksjonærer, långivere eller ratingselskaper. Uønskede hendelser skal begrenses. Kommende Solvens II-regelverk utvider og formaliserer kravene til risikohåndtering.

Størstedelen av Storebrands risiko kommer fra forpliktelser knyttet til produktene. Konsernets virksomhet består av tre forretningsområder med svært ulike resultat- og risikodrivere: Garantert Pensjon, Sparing og Forsikring.

SPARING

Forretningsområdet Sparing består av produkter uten rentegarantier for sparing til pensjon. I området inngår innskuddspensjon i Norge og Sverige, tilleggspensjonsløsninger, kapitalforvaltning og bankprodukter til privatpersoner.

For ikke-garanterte pensjonsprodukter har kunden den finansielle markedsrisikoen. I Norge er utbetalingene tidsbegrenset, slik at Storebrand ikke har risiko for økt levealder. I Sverige har en stor del av bestanden livsvarig utbetaling, men kunden kan velge tidsbegrenset utbetaling.

For Storebrand er risikoen for ikke-garantert pensjon i hovedsak knyttet til at fremtidige inntekter og kostnader endres. Det blir derfor en indirekte markedsrisiko, fordi negativ investeringsavkastning vil redusere framtidige inntekter, uten tilsvarende reduksjon i kostnader. Inntektene

reduseres også dersom kunder velger å flytte eller dersom økt konkurranse fører til mer kostnadspress. Markedsrisiko og avgangsrisiko er derfor de største risikoene for ikke-garantert pensjon. Det er også risiko knyttet til at kostnadene til Storebrand kan øke.

Kapitalforvaltningsvirksomheten tilbyr aktiv og passiv forvaltning og forvaltning av fond-i-fond strukturer for kunders regning og risiko. Operasjonell risiko inkludert compliancerisiko vurderes som de største risikofaktorene.

For bankvirksomheten er kredittisiko og likviditetsrisiko de vesentligste risikofaktorene. Tilnærmet hele utlånsporteføljen til privatpersoner er sikret med pant i fast eiendom.

FORSIKRING

Forretningsområdet Forsikring har ansvaret for konsernets risikoprodukter. Storebrand har risiko knyttet til at det blir flere uføretilfeller enn antatt og/eller at færre uføre blir arbeidsføre igjen (reaktivering). Omleggingen av uføredekning i folketrygden i Norge fra 1.1.2015, vil for mange gi bedre dekning fra folketrygden ved nye uføretilfeller. Økt skatt for uføre vil imidlertid medføre at uføredekningen omtrent blir på nivå med den gamle ordningen. I løpet av 2015 vil det innføres nye regler for uførepensjon i tjenestepensjonsordninger i privat sektor. Disse to momentene kan, alt annet like, redusere omfanget av uførhetsrisiko framover. Konsernet tilbyr også deknninger som gir utbetaling ved død, men Storebrands risiko fra dette er begrenset.

Innenfor skadeforsikring er mesteparten av risikoen knyttet til utviklingen i priser og erstatningsutbetalinger fra bilforsikring og boligforsikring.

GARANTERT PENSJON

Forretningsområdet Garantert pensjon omfatter individuell innskuddsbasert (IF) og kollektiv ytelsesbasert pensjon (KF) i Sverige, og ytelsesbasert tjenestepensjon (YTP) inkludert fripoliser og tradisjonelle individuelle pensjonsprodukter i Norge. De største risikoene er finansmarkedsrisiko og levetidsrisiko.

Det er felles for produktene at Storebrand garanterer for en minimum avkastning. Nivået på garantien varierer. I Sverige har nye premier i IF 0,5 prosent garanti, mens eksisterende reserve har opp til 5,2 prosent garanti. I Norge tas nye premier i 2014 inn med 2,5 prosent garanti, mens eksisterende bestand i hovedsak har garantinivåer mellom 3 og 4 prosent. Fra 2015 har nye premier 2,0 prosent garanti. Over tid vil nye premier bidra til at gjennomsnittlig garantinivå faller.

I Norge må avkastningen være over garanti hvert enkelt år, mens det i Sverige i større grad er tilstrekkelig å oppnå garantert avkastning som et gjennomsnitt. I Norge er det innført ny levealderstariff for YTP og fripoliser fra 2014. For eksisterende avtaler er det søkt om en 7 års opptrappingsplan, og kundeavkastning utover garanti kan bidra til oppreservering. I opptrappingsperioden gir det en risikøkning som kan sammenlignes med å øke garantirenten. Storebrands bidrag må være minimum 20 prosent av samlet oppreservering.

For å oppnå tilstrekkelig avkastning fra kundeporteføljene til å dekke garanti, oppreservering og oppskrivning av pensjon, er det nødvendig å ta investeringsrisiko (markedsrisiko), utover å investere i sikre rentepapirer. Det skjer i hovedsak ved å investere i aksjer, eiendom og kredittobligasjoner. Det er mulig å redusere markedsrisikoen, men da reduseres sannsynligheten for å nå nødvendig avkastningsnivå. Investeringsstrategien og risikostyringen skal balansere disse hensynene, inkludert effekten på avkastningskrav fra oppreserveringsbehovet. Det benyttes også dynamisk risikostyring av aksjeandel.

Renterisiko er i en spesiell stilling fordi rentendringer også påvirker verdien av forsikringsforpliktelsen. Siden pensjonsutbetalingene kan ligge svært langt frem i tid, har forsikringsforpliktelsen stor rentefølsomhet. Risikostyringen skal redusere risikoen fra dette ved å investere med tilsvarende stor rentefølsomhet. I Sverige er styring av renterisiko basert på dette prinsippet, men primært rettet mot finansresultatet. Rentekurven for finansregnskapet og solvensregnskapet er basert på ulike prinsipper.

I Norge vil økt rentefølsomhet fra investeringene gi økt risiko for at årets avkastning blir under garantinivåene. Risikostyringen skal derfor balansere risikoen for at årets resultat blir negativt påvirket av en renteoppgang mot reinvesteringsrisikoen hvis renten faller under garanti i framtiden. Bokføring basert på amortisert kost av langsiktige obligasjoner er et viktig risikostyringsverktøy. Det er ikke mulig å lukke renterisikoen i Norge. Det skyldes både produktregelverk med årlige garantier og at det ikke er tilstrekkelig tilgang på lange obligasjoner eller rente-swap'er. Innføringen av Solvens II vil i større grad synliggjøre renterisikoen i solvensberegningen.

Selv om fallende rente er positivt for investeringsavkastningen på kort sikt som følge av kursstigning på obligasjoner det negativt på lang sikt fordi det reduserer sannsynligheten for å få en avkastning høyere enn garanti. Gjennom 2014 har lange renter falt mye, både i Norge og Sverige. I Sverige har også de korte rentene falt vesentlig. Sentralbankene både i Norge og Sverige har signalisert at renten vil bli holdt lav gjennom 2015.

Det ekstraordinært sterke obligasjonsmarkedet i kombinasjon med gode aksjemarkeder har gitt svært god avkastning for de garanterte kundeporteføljene i 2014. I Norge har mesteparten av effekten av rentefallet kommet i form av kraftig økte oververdier i amortisert kost. Dette reduserer risikoen for at Storebrands bidrag til oppreservering blir høyere enn forventet.

Rentefallet har økt risikoen for at avkastningen i framtidige år blir lavere enn rentegarantien. I Norge dempes effekten de nærmeste årene av at en stor andel av aktiva er plassert i obligasjoner holdt til amortisert kost som vil nyte godt av papirer kjøpt inn på høyere rentenivåer enn dagens.

Endringer i tjenestepensjonsordninger i Norge vil over tid redusere risikoen for lave renter ettersom ytelsesbaserte ordninger erstattes av innskuddspensjon eller hybridordninger uten garantert avkastning utover null prosent. Markedsendringen har mest effekt for nye innskudd, mens eksisterende reserve vil videreføres som fripoliser.

Fripoliser har spesielt høy risiko i et lavrentescenario fordi det er svært begrensede muligheter til å endre pris eller vilkår. Fra september 2014 er det åpnet for at kunder kan velge å konvertere fripolisen til fripolise med investeringsvalg (FMI). Storebrand tilbød produktet fra oktober 2014. Det er en forutsetning at fripolisen er fullt oppresvert ved overgangen, og eventuell manglende oppreservering må dekkes av Storebrand. Ved overgang til FMI går risikoen for finansmarkedsutviklingen over til kunden, men for mange kunder vil det gi høyere forventet avkastning og dermed større pensjonsutbetalinger. For IF i Sverige har også kunden mulighet for å bytte til et produkt uten avkastningsgaranti.

Størstedelen av de garanterte pensjonsavtalene har livslang utbetaling. Det gir økte utbetalinger hvis levetiden øker mer enn forventet. Dynamiske tariffer, som inkluderer en trend for økt livslengde, er viktigste risikostyringsverktøy. Dette er innført i Sverige og ble innført fra 2014 i Norge for YTP og fripoliser. I desember 2014 blir det innført justerte dødelighetsforutsetninger i Sverige som medfører at avsetningene for økt levealder styrkes.

Over tid kan risikoen knyttet til langt liv reduseres ved å endre produktene. I Sverige har en stor del av bestanden livsvarig utbetaling med tilhørende risiko for at livslengden øker, men kunden kan gjøre andre valg. For mange kunder kan et bytte til tidsbegrensede utbetalinger eller utbetalingsbeskyttelse gi større nytte, samtidig som risikoen reduseres for Storebrand. I Norge forventes det at en del eksisterende bedriftskunder med ytelsespensjon vil velge innskuddspensjon med tidsbegrenset utbetaling, og det vil redusere langt liv risiko knyttet til framtidige premier.

ØVRIG

Øvrig omfatter Storebrand ASA, samt selskapsporteføljene og mindre datterselskap i Storebrand Livsforsikring og SPP. I tillegg inngår utlån til næringsvirksomhet i Storebrand Bank og virksomheten i BenCo.

Eiendeler i Storebrand ASA og selskapsporteføljene er investert med lav risiko, i hovedsak i korte rentebærende papirer med høy kredittverdighet.

Utlån til næringsvirksomhet skal utvikles og er under nedbygging. Utlånsvolum på egen balanse er redusert samtidig som den relative kredittrisikoen er økt noe som følge av at lån med høyest kredittkvalitet er syndikert til Storebrand Livsforsikring.

REGULATORISKE ENDRINGER

REGELVERK I ENDRING

Regelverk som fastsettes av myndighetene har stor betydning for Storebrand. I løpet av 2014 har det kommet ytterligere avklaringer når det gjelder innføringen av Solvens II, oppreserveringen til det nye dødelighetsgrunnlaget K2013 og regelverket for tjenestepensjon i Norge.

EUROPEISK REGELVERK

Solvens II

Solvens II er et soliditetsregelverk som skal gjelde for alle forsikringselskaper i EØS-området. Regelverket vil innføres fra 1. januar 2016.

Den europeiske tilsynsmyndigheten EIOPA har gitt anbefalinger for å sikre fortsatt progresjon i forberedelser til Solvens II. Finanstilsynet har bestemt at anbefalingene skal følges fra og med 1. januar 2014. Det innebærer at kravene i Solvens II til virksomhetsstyring og kontroll (pilar 2) vil fases inn, inkludert krav til egenvurdering av risiko og soliditet (ORSA), og at deler av rapporteringskravene til tilsynsmyndighetene (pilar 3) innføres for årsrapporteringen. Kapitalkravene (pilar 1) og rapporteringskrav til markedet vil ikke gjelde før formell Solvens II-innføring 1.1.2016.

Finanstilsynet kom høsten 2014 med sine anbefalinger om bruk av Omnibus II-direktivets permanente tiltak og overgangsregler for å lette tilpasningen til Solvens II for produkter med lange garantier. Det anbefales der bruk av påslaget på rentekurven som brukes til å diskontere forsikringsforpliktelsene (volatility adjustment) og overgangsperioden på inntil 16 år når det gjelder verdsetting av forsikringsforpliktelsene. Denne overgangsregelen innebærer at en økning i forsikringsforpliktelsen som følge av Solvens II kan fases inn lineært over en periode på inntil 16 år. Overgangsregelen skal lette overgangen til Solvens II for selskaper med langsiktige avkastningsgarantier, og vil ha betydelig positiv effekt for fripoliser.

Den lovmessige gjennomføringen av Solvens II i Norge skjer gjennom den nye finansforetaksloven, som skal behandles av Stortinget i februar 2015. Finanstilsynet har utarbeidet et forslag til forskrifter som er på høring til 20. mars 2015.

NORSK REGELVERK

Nytt dødelighetsgrunnlag (K2013)

Finanstilsynet besluttet i mars 2013 at det skal innføres et nytt dødelighetsgrunnlag for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser med virkning fra 1. januar 2014. Dette setter krav til økte premier og høyere forsikringstekniske avsetninger for å dekke fremtidige forpliktelser.

Finansdepartementet sendte den 27. mars 2014 et brev til Finanstilsynet, hvor det ble konkludert med at oppreservering ikke kan skje "solidarisk". Det vil si at det ikke tillates at overskudd på en kontrakt kan brukes til å styrke avsetningene på andre kontrakter. Selskapets bidrag på minst 20 prosent skal tilføres på kontraktsnivå. Departementet åpnet samtidig for opptrappingsplaner med lenger varighet enn de fem årene som ble lagt til grunn fra Finanstilsynet tidligere.

Finanstilsynet offentliggjorde 2. april 2014 endelige retningslinjer for selskapenes oppreservering til det nye dødelighetsgrunnlaget. Det ble åpnet for opptrappingsplaner med inntil syv års varighet. Kundeoverskudd kan brukes til å dekke oppreserveringsbehovet. Det er avklart at overskudd ikke kan brukes solidarisk. Overskudd på en bestemt kontrakt kan bare brukes til å dekke denne kontraktens oppreserveringsbehov. Minst 20 prosent av det samlede oppreserveringsbehovet bør dekkes av selskapet, med like bidrag hvert år. Selskapets bidrag skal tilføres på kontraktsnivå.

Maksimal beregningsrente for livsforsikring

Finanstilsynet besluttet 26. juni å redusere maksimal beregningsrente for livsforsikring fra 2,5 prosent til 2 prosent. Endringen ble gjort gjeldende fra 1.1.2015, og innebærer at nye premier fra dette tidspunktet skal fastsettes på det nye rentegrunnlaget.

Ny tjenestepensjonslov og økte maksimalrammer for innskuddspensjon

Tjenestepensjonslovgivningen i Norge har gjennomgått en rekke endringer for å tilpasses folketrygdreformen. Fra 1. januar 2014 trådte lov om tjenestepensjon i kraft. Den nye loven åpner for et innskuddsbasert hybridprodukt. Samtidig ble de maksimale innskuddssatsene for innskuddspensjon økt til samme nivå som i lov om tjenestepensjon, dvs. 7 prosent av lønn opp til 12 G med mulighet for et tillegg på inntil 25,1 prosent av lønn mellom 7,1 G og 12 G for å kompensere for at folketrygden ikke gir opptjening på inntekt over 7,1 G.

Banklovkommissjonen har et mandat til å utrede om det er ønskelig og eventuelt mulig å etablere en form for ytelsesbasert kollektiv alderspensjon, tilpasset ny aldersopptjening i Folketrygden. Det er ventet at utredningen overleveres Finansdepartementet tidlig i 2015.

Uførepensjon i private tjenestepensjonsordninger

Finansdepartementet la 12. desember frem forslag til nye regler for uførepensjon i tjenestepensjonsordninger i privat sektor. Det er ventet at lovforslaget vil behandles av Stortinget våren 2015 og at det nye regelverket vil tre i kraft i løpet av 2015.

Det nye uføreproduktet vil gi rett til uførepensjon uavhengig av opptjening etter tjenestetid, i motsetning til dagens regelverk. Ved fratreden og opphør vil retten til fripolise med uførepensjonsrettigheter bortfalle, med mindre dette er avtalt.

Folketrygdens uføretrygd utgjør 66 prosent av inntekt opp til 6 G. Finansdepartementet foreslår at bedriftsbetalt uførepensjon i tillegg kan utgjøre opptil 3 prosent av lønnsinntekt opp til 12 G, samt et tillegg på 0,25 G begrenset til 6 prosent av medlemmets lønnsgrunnlag. Det er, som i folketrygden, lagt opp til avkortning dersom den uføre har arbeidsinntekt over 0,4 G. I tillegg legges det opp til at tidligere opptjente rettigheter, både fra offentlig og privat sektor, skal samordnes med den nye uførepensjonen.

Partene utreder tjenestepensjon

Norsk Industri og Fellesforbundet ble i hovedoppgjøret 2014 enige om å utrede ulike spørsmål knyttet til arbeidstakeres innflytelse over tjenestepensjonsordningene. Dette gjelder medbestemmelsesrett over plassering og forvaltning av midlene, hvordan pensjonsopptjening ivaretas ved jobbskifte, konsekvenser for allerede etablerte ordninger og mulighet for ansattes egensparing på individuelt grunnlag. Virke og Handel og kontor skal gjennomføre en tilsvarende utredning.

Fripoliser med investeringsvalg

Regelverket som åpner for at kunder kan konvertere garanterte fripoliser til investeringsvalg trådte i kraft 1. september 2014.

Myndighetene krever at fripoliser må være fullt oppreserverte til nytt dødelighetsgrunnlag før de kan omgjøres til fripoliser med investeringsvalg. Det er gitt regler om bruk av såkalt teknisk rente på inntil 3 prosent ved beregning av årlige utbetalinger fra fripoliser med investeringsvalg (gjelder også hybrider etter ny tjenestepensjonslov). Dette gir mer attraktive utbetalingsprofiler, med høyere utbetalinger de første årene, sammenlignet med det opprinnelige forslaget. Det er fastsatt regler om informasjon og rådgivning. Finansnæringen har også utarbeidet en bransjeavtale om rådgivning i forbindelse med konvertering til fripoliser med investeringsvalg.

Storebrand åpnet for konvertering av garanterte fripoliser til investeringsvalg fra 15. oktober, og er det eneste selskapet som tilbyr investeringsvalg til alle yrkesaktive fripolise kunder.

Offentlig tjenestepensjon

De offentlige tjenestepensjonsordningene er ennå ikke tilpasset den nye folketrygdens prinsipper om alleårsopptjening og fleksibelt uttak av pensjon med mulighet til å kombinere arbeid og pensjon uten avkortning av pensjonen. Levealdersjustering er innført, men arbeidstakere i offentlig sektor født i 1958 og tidligere er gitt en individuell garanti om en samlet ytelse fra folketrygd og tjenestepensjon på minst 66 prosent gitt full opptjening. Det er fortsatt uklart hva som skjer med pensjonen til arbeidstakere født i 1959 og senere.

I regjeringens politiske plattform heter det: "Regjeringen vil fortsette gjennomføringen av pensjonsreformen i både privat og offentlig sektor. Dette innebærer blant annet at man sammen med partene i arbeidslivet finner løsninger som reduserer forskjellene mellom pensjonssystemene i privat og offentlig sektor."

Det forventes at regjeringen vil starte en prosess knyttet til dette i løpet av 2015.

Finansforetaksloven

Finansdepartementet fremmet forslag til finansforetakslov 20. juni 2014. Det forventes av Stortinget vil behandle og vedta denne i løpet av januar 2015. (Næringspolitikk avstemmer dette punktet når loven er vedtatt i Stortinget)

Lovforslaget medfører en omfattende strukturell omlegging av en stor del av norsk finanslovgivning. Forslaget innebærer også gjennomføring av nye Solvens II i norsk rett. Andre materielle endringer foreslås i reglene om blant annet finansforetaks navnebruk, bankers plikt til håndtering av kontanter, organiseringen av kundebehandling og håndtering av kundeinformasjon i finanskonsern. I tillegg oppheves gjeldende krav om representantskap og kontrollkomité. Reglene om utkontraktering ble satt i kraft allerede 1. juli 2014.

SVENSK REGELVERK

Gransboutsutredningen

Svenske myndigheter har gjennom to utredninger vurdert om tjenestepensjon skal behandles etter EU-reglene IORP (tjenestepensjonsdirektivet) eller Solvens II. Både Barr-utredningen fra 2012 og Gransbo-utredningen, overlevert 27. august, konkluderer med at svenske livselskap kan velge å legge sin tjenestepensjonsvirksomhet under IORP og slik få samme kapitalkrav som pensjonskasser for denne delen av virksomheten. Utredningen foreslår å ta utgangspunkt i kapitalkravet i Solvens I, supplert med særskilte risikobaserte kapitalkrav.

Det foreslås at reglene skal tre i kraft 1. januar 2016. Selskapene gis frist 1.1.2017 til å benytte seg av valgmuligheten. Forslaget har vært på høring og det er forventet at et lovforslag vil foreligge i midten av januar 2015. (usikkert på om denne er klar før "trykk" av regnskap, næringspolitikk)

Forslag om provisjonsforbud

I Finansdepartementets utredning "DS 2014:22 Stärkt konsumentskydd vid försäkringsförmedling" foreslås det blant annet å styrke forbrukerbeskyttelsen gjennom å regulere bruken av provisjoner. Finansinspeksjonen har i sin høringsuttalelse foreslått å forby visse typer provisjoner og ber om at forskriftsbestemmelser delegeres til Finansinspeksjonen. Utredningen er nå koblet sammen med arbeidet med gjennomføringen av MIFID II i svensk rett. Denne utredningen er ventet 31. januar 2015, med høring våren 2015.

BÆREKRAFT

Storebrandkonsernet har arbeidet systematisk og målrettet med bærekraft i nærmere 20 år. Bærekraft er både ett av Storebrands seks kundeløfter og ett av konsernets tre hovedbudskap. Dette illustrerer hvor høyt vi setter dette arbeidet. I løpet av 2014 har Storebrand ytterligere styrket denne satsingen. Formålet er å sikre at våre bedrifts- og personkunder opplever at bærekraft er en differensierende faktor.

GRUNNPRINSIPPER

Storebrand har signert FNs prinsipper for ansvarsfull forretningsdrift, Global Compact. Disse prinsippene fungerer som et fundament for våre retningslinjer innenfor bærekraft. Vi støtter FNs konvensjoner for menneskerettigheter, FNs miljøkonvensjoner, ILOs kjernekonvensjoner og FNs konvensjon mot korrupsjon. Vi har også signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UNPRI) og FNs prinsipper for bærekraftig forsikring (PSI).

En bærekraftig utvikling kjennetegnes ved at den tilfredsstillende dagens generasjoners behov, uten at det går på bekostning av framtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstillende sine behov. Bærekraft for Storebrand handler både om forretningsmessig langsiktighet og trygghet for kunden. Som leverandør av pensjonssparing er det helt sentralt at vi har evne til å tenke langsiktig og skape avkastning for kunden, uten at det går på bekostning av den verden som kunden går av med pensjon i.

Globale trender som befolkningsvekst og ressursknapphet, vekst i framvoksende økonomier og etterspørsel etter bærekraftige produkter, vil i økende grad påvirke næringslivet framover. Vi tror at de bedriftene som skaper forretningsmuligheter ved å løse globale og lokale samfunnsproblemer, vil bli framtidens vinnere.

BÆREKRAFTIG DRIFT

Konsernet stiller høye krav til de selskapene vi investerer i, og vi stiller de samme kravene til oss selv og våre leverandører. En forutsetning for å kunne stille høye og relevante krav er kunnskap om hvilke bærekraftsområder er viktigst for Storebrand. I 2014 utførte Storebrand en vesentlighetsanalyse der hensikten var å få et bilde av hvilke temaer som er materielle for Storebrand. Analysen avdekket vesentlighetene; bransjemistro, klimaomstilling, korrupsjon og økonomisk kriminalitet samt overutnyttelse av naturressurser. Analysen vil påvirke Storebrands bærekraftstrategi, prioriteringer og ressursbruk i årene som kommer. Indikatorer og mål i scorecard for bærekraft 2015-16 vil også ta utgangspunkt i analysen.

Ved å stille tydelige krav om bærekraft i valg av leverandører, bidrar Storebrand til fler og mer bærekraftige produkter. Vi er medlemmer i Svanens innkjøpsklubb. Selskaper som er utelukket på investeringssiden blir også automatisk diskvalifisert som leverandører til konsernet. I anskaffelsesprosesser har Storebrand i 2014 hatt flere samtaler om bærekraft med aktuelle leverandører, der vi har uttrykt tydelige forventninger om forbedringspotensial.

Alle avdelinger har som oppdrag å minimere det miljømessige fotavtrykket ved å ha fokus på bruken av ressurser. De utslippene vi likevel har, gjennom reiser og energibruk, kompenseres gjennom kjøp av verifiserte klimavoter innenfor rammene av REDD og Verified Carbon Standard. I 2014 inngikk Storebrand et samarbeid med Wildlife Works om kjøp av klimavoter fra Kasigau Wildlife Corridor i Kenya, et truet skogsområde av høy biologisk viktighet.

Våre etiske regler er et viktig verktøy i hverdagen, og hvert år følges de opp med opplæring og målinger. Ledergrupper på alle nivå i konsernet diskuterer etiske dilemmaer og går gjennom regelverket minst en gang i året. Hvor godt reglene etterleves, følges opp i en etikkindikator som rapporteres og målsettes hvert år i konsernets målkort for bærekraft.

Konsernets regler vedrørende anti-korrupsjon, varsling og arbeid mot interne misligheter inngår i det etiske regelverket og gjelder alle ansatte og konsulenter som arbeider for Storebrand. Det er etablert en varslingskanal som går direkte til en ekstern samarbeidspartner dersom ansatte ønsker å varsle anonymt. Informasjon om varslingsrutinene er tilgjengelig for alle ansatte på konsernets intranett.

HR-avdelingen har ansvaret for at konsernets ansatte kjenner og er bevisst hva de etiske reglene betyr i medarbeidernes daglige arbeid. Dette gjøres gjennom tiltak som e-læring, dilemmatrening, gruppearbeid samt spørsmål og svar-tjeneste på intranettet. HR-direktøren har det overordnede ansvaret for det etiske regelverket.

Vi ønsker å være transparente og rapporterer hvert år til en rekke bærekraftsindekser, bl.a. Carbon Disclosure Project, Dow Jones Sustainability Index (DJSI), Vigeo, Sustainalytics og FTSE4Good. I 2014 var Storebrand ett av 16 selskaper i verden som har fått plass på DJSI siden oppstarten og i 15 år på rad. Vår bærekraftsrapportering følger retningslinjene fra Global Reporting Initiative – G4 guidelines. På Corporate Knights Inc. sin liste over de 100 mest bærekraftige selskapene i verden, kommer Storebrand på 20. plass og er med dette rangert som det mest bærekraftige selskapet i Norge.

Vårt hovedkontor i Oslo er miljøsertifisert via Miljøfyrtårnet, og SPPs nye hovedkontor i Stockholm ble i 2014 sertifisert til gullnivå på Svenska Miljöbyggnad og til Excellent nivå på BREAAAM. Alle produkter og materialvalg ble godkjent av Sundahus.

BÆREKRAFTIGE INVESTERINGER

Storebrand har betydelig påvirkningskraft gjennom sine investeringer i tusenvis av selskaper i alle sektorer og verdensdeler. Vi mener at bærekraft handler om å investere i de selskapene som er posisjonert for de store mulighetene som ligger i overgangen til en grønn økonomi. Vårt bærekraft-team analyserer kontinuerlig 2 400 selskaper og gir dem en bærekrafting fra 0-100. Ratingen er tilgjengelig for forvalterne, og brukes til å beregne bærekraftnivå for både interne og eksterne fond.

Som et ledd i å gjøre bærekraft nært og relevant for våre kunder, lanserte Storebrand i 2014 bærekraftmerking av fond på konsernets svenske fondsplattform. Merkingen av fond er bygget på Storebrands egen bærekraft-rating av 2 400 selskaper, og skal gjøre det lettere for våre kunder å ta bærekraftige fondsvalg. Dette lanseres også i Norge tidlig i 2015.

I 2014 ble minimumstandarden for bærekraftige investeringer omdøpt til Storebrandstandarden. Hensikten med navneendringen var å tydeliggjøre at dette er Storebrands egen standard og framheve at dette ikke er et lavt nivå, men faktisk markedets strengest minstekrav.

Storebrandstandarden gjelder alle Storebrands egenforvaltede midler. Kravene gjelder både aksjer og obligasjoner, i Norge og internasjonalt. Standarden innebærer at vi utelukker enkelte selskaper som bryter med internasjonale normer og konvensjoner eller som er blant de 10 prosent dårligste selskapene i høyrisikoindustrier. I 2014 intensiverte vi arbeidet for å redusere vår eksponering mot selskaper som forårsaker store klimaskader. Ved utgangen av 2014 var 49 selskaper utelukket på basis av klimakriterier.

Følgende områder er dekket av Storebrandstandarden:

- Menneskerettigheter, arbeidstakeres rettigheter og folkerett
- Korrupsjon og økonomisk kriminalitet
- Alvorlig klima- og miljøskade
- Kontroversielle våpen: Landminer, klasevåpen og atomvåpen
- Tobakk
- Vi utelukker også de selskapene som presterer dårligst på bærekraft og klimatiltak i høyrisikoindustrier.
- Pr. 31. desember 2014 er 171 selskaper utelukket fra investeringer.

Aktivt eierskap utøves for å påvirke selskaper i bærekraftig retning og for å ta tak i utfordringer relatert til globale bærekraftstrender. Påvirkning av selskaper i vår portefølje skjer både gjennom direkte kontakt og samarbeid med våre eksterne forvaltere og gjennom UNPRI.

SKATTEPOLICY

I 2014 utviklet Storebrand en policy på skatt og offentlige utgifter. Policyen tydeliggjør Storebrands holdninger til skattespørsmål og er integrert som en del av konsernets etiske retningslinjer. Policyen er som følger:

“Storebrand skal følge skattelovgivningen i de landene konsernet har virksomhet. Ved eventuelle transaksjoner og disposisjoner der Storebrand oppfatter at loven ikke gir tilstrekkelig klarhet, skal informasjon gis til skattemyndighetene. I enkelte situasjoner vil det søkes å avklare forholdet i forkant gjennom dialog eller anmodning om bindende forhåndsuttalelse. I skatterapporteringen følges lokale reguleringer, samt relevante veiledninger og standarder, inkludert IFRS.

Storebrand investerer globalt på vegne av sine kunder for å sikre en veldiversifisert portefølje, og er opptatt av at selskapene det investeres i er bærekraftige. I dette ligger det også at det søkes å unngå å investere i selskaper som er involvert i korrupsjon og økonomisk kriminalitet, herunder skatteunndragelse.”

BÆREKRAFT I FORSIKRING

Storebrand Forsikring er med på å skape et bærekraftig samfunn ved at kundene gis økonomisk trygghet når uhellet er ute. Storebrand Forsikring arbeider med bærekraft langs to dimensjoner: Gjennom fordelaktig prising når kundene viser bærekraftig adferd og ved å utvikle produkter og konsepter som skal forebygge skade, uførhet og helseproblemer. Storebrand følger med på om våre bedriftskunder driver sin virksomhet ut fra samfunnsansvarlig forretningsdrift. For eksempel vil foretak som arbeider godt med helse, miljø og sikkerhet bli premiert i form av lavere pris på personalforsikringer. På denne måten ønsker vi å stimulere til bærekraft i våre kunders virksomhet.

Storebrand ønsker spesielt å fokusere på forebygging av skade, uførhet og helseproblemer. Forsikringskonsepter som aktivt hjelper ansatte som blir syke til å komme raskt tilbake i arbeid og dermed redusere risikoen for varig uførhet, er positivt for både individet, samfunnet og forsikringsselskapet. Et viktig virkemiddel her er helseforsikring, hvor vi kan komme i dialog med den ansatte og iverksette et behandlingsløp som bringer den ansatte raskt tilbake i arbeid.

Storebrand Forsikring skal styrke kundekommunikasjonen og synliggjøre det arbeidet som gjøres i dag, når det gjelder forebygging av skade og i produktutviklingen. Vi vil vise kunden hvilke muligheter de har til å velge samfunnsansvarlige alternativer også innenfor forsikring. Dette vil vi gjøre ved å vektlegge hva kunder kan gjøre selv, både av små og store tiltak, for å bidra til et bærekraftig samfunn. Vårt mål er å bidra til at kundene våre har en mer bærekraftig adferd, både innenfor sosiale og økonomiske forhold og miljøet.

RAPPORTERING OG STYRINGSSYSTEMER

Konsernet har siden 1995 utgitt miljørapporter og siden 1999 bærekraftsrapporter basert på den tredelte bunnlinjen (økonomi, sosialt ansvar og miljø). Siden 2008 har bærekraftsrapporteringen vært integrert i årsrapporten og revidert av en uavhengig part. Storebrand følger Global Reporting Initiative (GRI G4 guidelines) sine retningslinjer for rapportering.

Scorecard for bærekraft er en samling av mål som speiler våre bærekraftsambisjoner overfor kunder, eiere, medarbeidere, leverandører og samarbeidspartnere. Scorecard for bærekraft inneholder mål som styrer vårt arbeid innenfor miljø, samfunn og økonomi på to- og femårig basis. Mål og utvikling av Scorecard for bærekraft er en del av vår årsrapport. Samtlige mål i Scorecard for bærekraft har en ansvarlig konserndirektør og progresjonen følges hvert kvartal opp i konsernledelsen. Scorecard for bærekraft fastsettes av Storebrand ASAs styre.

DIALOG MED OMVERDENEN

Vi påvirker samfunnet rundt oss og samfunnet påvirker oss. Bærekraftsarbeidet hviler på en tett dialog med sentrale samfunnsinteressenter. Hvert år arrangerer vi en interessentdialog der vi svarer på spørsmål og får innspill på hva som forventes av oss og vårt bærekraftsarbeid. I 2014 handlet dialogen om bærekraft og forbrukeratferd.

Vi ønsker å være tilgjengelige og åpne for alle og har gjennom året truffet mange studenter fra videregående skole, bidratt til en rekke skoleoppgaver ved både norske, svenske og internasjonale universitet samt bidratt i forskning. Vi er engasjerte i sentrale organisasjoner innenfor bærekraft, slik som UNEP FI, Norsif, Swesif og det svenske investeringssamarbeidet “Hållbart Värdeskapande”. I tillegg er Storebrand medlem av Swedish Leadership for Sustainable Development (SLSD) sammen med over 20 av Sveriges største børsnoterte selskaper. Nettverket er koordinert av SIDA og har som mål å utvikle spesifikke prosjekter og modeller for arbeid med bærekraftig utvikling.

Den mest sentrale kanalen for dialog med omverden er sosiale medier. Både Twitter og Facebook er viktige kanaler for å få innspill fra relevante miljøer, samt å være tilgjengelig for dialog og spørsmål.

STOREBRANDKONSERNETS RETNINGSLINJER FOR BÆREKRAFT

Bærekraft er integrert i Storebrands verdier, vår visjon, kjerneverdier og kundeløfter. I 2014 utvidet vi retningslinjene slik at de også omfatter forsikringsvirksomheten. Arbeidet med bærekraft i forsikring har pågått over flere år og vi ønsker nå å synliggjøre denne delen av bærekraftsarbeidet. Følgende retningslinjer er fundamentet for vårt arbeid:

- Storebrands ambisjon er at vi gjennom våre produkter og tjenester skal bidra til å løse samfunnsproblemer og skape en bærekraftig utvikling, lokalt og globalt.
- Storebrand skal forene lønnsom forretningsdrift med sosiale, etiske og miljømessige mål og aktiviteter.
- Storebrand stiller krav til bærekraft, samfunnsansvar, miljøarbeid og etikk internt i konsernet og hos alle samarbeidspartnere og leverandører.
- Bærekraft skal gjennomsyre vår utvikling av nye finansielle produkter og tjenester og være fullt integrert i vår kapitalforvaltning.
- Storebrand har som mål å være ledende innenfor bærekraft i Norden og blant verdens fremste innenfor bærekraftige investeringer.
- Samtlige av Storebrandkonsernets egenforvaltede midler er underlagt Storebrandstandard, en minstestandard for bærekraftige investeringer som er fastsatt av konsernledelsen.
- Storebrand skal integrere bærekraftshensyn i vår forsikringsvirksomhet, innenfor produktutvikling, kundebehandling og markedsføring.
- Storebrand skal sikre kontinuerlig redusert miljøbelastning fra egen virksomhet.
- Storebrand skal arbeide aktivt for å hindre at samfunnsskadelige aktiviteter og kriminelle handlinger finner sted i tilknytning til egen virksomhet.
- Storebrand skal ha en transparent styringsstruktur i henhold til nasjonale og internasjonale standarder for eierstyring og virksomhetsledelse.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

MANGFOLD

I likhet med samfunnet for øvrig har konsernet utviklet seg i retning av økt mangfold. Konsernet får i 2014 hele 83 poeng av 100 mulige i en intern spørreundersøkelse om konsernets ambisjonsnivå og arbeid med mangfold. Dette er opp fra 81 året før. Konsernet jobber systematisk med sammensetningen av ansatte for at denne skal gjenspeile samfunnet som helhet. Gjennomsnittsalderen i Storebrand er 40 år og ansjensiteten 9 år. Storebrand har 2232 ansatte i konsernet ved årets utgang. Dette er 94 fler ansatte enn ved årets begynnelse.

Ved utgangen av året var 45 prosent av lederne i konsernet kvinner, og 52 prosent av de ansatte er kvinner. I SPP er 53 prosent av lederne kvinner. Den positive utviklingen kommer som resultat av et systematisk arbeid med å identifisere framtidens lederkandidater og fremme en jevn kjønnsfordeling. Det har vært jobbet målrettet med lederutvikling innenfor kommunikasjon og endringsledelse. Målet er å sikre fremtidig kompetansebehov, employer branding og at finansbransjens beste ledere jobber i Storebrand. Faglig og administrativ kompetanse skal likestilles med hensyn til lønn og karrieremuligheter. Det skal være god balanse mellom kvinner og menn på alle nivåer i selskapet, og Storebrand vil derfor tilstrebe å få flere kvinner i styrende organer, lederstillinger og spesialiststillinger. Dette skal ivaretas gjennom ulike utviklingsprogram og læringsløp. Det er ikke avdekket vesentlige forskjeller i lønn som kan tilskrives kjønnsforskjell. Forøvrig er dette noe selskapet vil følge opp og foreta jevnlig målinger på.

I 2014 var 40 prosent av styremedlemmene i Storebrand ASA kvinner. I datterselskapenes styre er andelen 41 prosent og i konsernledelsen 38 prosent, som er samme som året før.

Selskapet tilstreber likebehandling og like muligheter i alle interne og eksterne rekrutterings- og utviklingsprosesser. Hovedkontoret er et universelt utformet bygg.

ÅRLIG MEDARBEIDERUNDERSØKELSE (MTI)

Tallene fra årets MTI-undersøkelse viser en positiv utvikling. MTI-scoren for arbeidsglede har gått opp fra 69 i 2013 til 71 i 2014. Arbeidsglede måles ved å se scoren på tilfredshet og motivasjon samlet, og den påvirkes indirekte av syv hovedinnsatsområder. Dette anses som meget

positivt. Arbeidsgiverens omdømme blant de ansatte har økt med to poeng. På spørsmål om de ansatte synes det er verdifullt at Storebrand-konsernet ønsker å være ledende innenfor bærekraft, er tendensen fortsatt positiv, med en økning fra 2014.

Ansattes tillit til nærmeste leder og vurdering av samarbeid i organisasjonen har økt gjennom året, fra et allerede høyt nivå.

SYKEFRAVÆR

Konsernets sykefravær har gjennom mange år vært stabilt eller gått noe ned. Denne trenden fortsetter. Samlet for konsernet ligger sykefraværet i 2014 på 3,4 prosent, fordelt med 3,8 prosent i Norge, 3,3 prosent i SPP og 1,4 prosent i Storebrand Baltic. Storebrand Norge har vært en inkluderende arbeidslivsbedrift siden 2002, og konsernets ledere har gjennom årene opparbeidet gode rutiner knyttet til oppfølging av ansatte ved sykdom. Alle ledere med norske ansatte må ta obligatoriske HMS-kurs der oppfølging av sykdom er en del av læringsløpet.

Storebrands helseklinikker på hovedkontoret i Norge hadde over 2825 behandlinger i 2014 og har i tillegg gitt treningsveiledning og arbeidsplassvurderinger til ansatte. Helsekontroller, helseklinikkene, samt helseforsikring for alle ansatte, bidrar positivt til det lave sykefraværet. Ansatte på hovedkontoret i Norge kan trene i spinningrom, styrkerom og egen idrettshall i og utenfor arbeidstiden. 65 prosent av de ansatte i Norge er medlemmer av Storebrand Sport. I Sverige er alle ansatte medlemmer av SPP Fritid. Alle medarbeidere der har tilgang til subsidierte bidrag til trening og "friskvård". I likhet med hovedkontoret i Norge har de tilgang til treningslokaler med ulike aktiviteter og tilrettelagt trening. Det har ikke vært meldt om personskader, materielle skader eller ulykker i Storebrand-konsernet i 2014.

ETIKK OG TILLIT

Storebrand lever av tillit. Vi skal ha orden i eget hus. Selskapet stiller krav om at konsernets medarbeidere skal ha en høy etisk standard. Konsernet har et felles etisk regelverk, som er tilgjengelig på intranettet på tre språk. På intranettet finner ansatte varslingsrutiner, brosjyrer, anonym postkasse, dilemmabank, spørsmål og svar-oversikter og presentasjoner. Alle ledere må årlig bekrefte skriftlig at de har diskutert etikk og etiske dilemmaer, informasjonssikkerhet, økonomisk kriminalitet og HMS på avdelingsmøter.

Ansatte har tatt og tar selskapets e-læringskurs i etikk. Konsernet har obligatoriske etikk-kurs for ledere, inkludert hvitvasking og korrupsjon. Det er gjennomført 16 slike kurs i 2014. Der øver ledere seg på dilemmaer hentet fra Storebrands hverdag. De sendes også ut til alle ansatte små e-læringsmoduler i etikk.

Selskapets autoriserte finansielle rådgivere gjennomgår et spesielt tilpasset opplæringsprogram i etikk.

KOMPETANSE

Høy kompetanse er en av Storebrands viktigste suksessfaktorer, og danner basis for fornyet vekst. I Storebrand er kompetanse ensbetydende med evnen hver enkelt ansatt har til å utføre og håndtere visse oppgaver og situasjoner. Denne evnen bygges opp av både kunnskap og erfaring, ferdigheter, motivasjon og personlighet. Storebrands kjernekompetanse skal være pensjon, bærekraftig sparing og kundeorientering. I Storebrand skal alle ansatte ha mulighet til å utvikle seg i takt med selskapets behov. Selskapet har i 2014 hatt fokus på at den største og viktigste delen av kompetanseutviklingen skjer gjennom tilrettelegging for utvikling i det daglige arbeidet. Kompetanseutvikling skal skje ved at ansatte får utfordrende arbeidsoppgaver i sin stilling, og at de får mulighet til å utvikle seg for nye krav og oppgaver. Det skal skapes større bredde i ansattes yrkeskompetanse, som skal bidra til økt omstillingsevne for den enkelte og større omstillingsmuligheter for konsernet. Konsernet tilbyr e-læringskurs og klasseromkurs innenfor ulike fagtemaer. I 2014 har 1300 ansatte gjennomført e-læringskurs og 1500 har deltatt på klasseromkurs innenfor forsikringsfaglige emner.

Selskapets visjon, kundeløfter og kjerneverdier utgjør hjertet av selskapskulturen. Sammen bidrar disse til å underbygge kundeorientering for både ledere og medarbeidere.

Storebrand Akademiet er konsernets satsning på skreddersydde lederutviklingsprogrammer. I 2014 ble det for mellomledere gjennomført et program som vektla konsekvenser av konsernets strategiske mål og handlingsplaner for lederrollen. 20 ledere har i 2014 gjennomført programmet som har pågått over ett år. En ny gruppe ledere har i løpet av høsten 2014 påbegynt samme program.

EIERSTYRING OG SELSKAPSELEDELSE

Ledelsen og styret i Storebrand vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse. Storebrand etablerte prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i 1998. Storebrand avlegger i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse (senest revidert 30. oktober 2014) en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse. For en nærmere redegjørelse rundt Storebrands eierstyring og selskapsledelse, vises det til egen artikkel på side 46 i årsrapporten.

Styret gjennomførte en styreevaluering for 2014 der Storebrands administrasjon deltok. I 2014 ble det holdt elleve styremøter. Styrets arbeidsform reguleres i egen styreinstruks. Styret har opprettet to rådgivende undervalg: kompensasjonsutvalget og revisjonsutvalget. I løpet av 2014 har det skjedd følgende endringer i Storebrands styrings- og kontrollorganer:

Styret i Storebrand ASA: Jon Arnt Jacobsen og Kirsti Valborgland (ansattvalgt) er trådt ut av styret. Martin Skancke og Arne Fredrik Håstein (ansattvalgt) er valgt inn som nye medlemmer.

Representantskapet: Arne Giske, Arild M. Olsen, Jostein Furnes (tidligere varamedlem), Caroline Burum Brekke (ansattvalgt) og Hanne Seim Grave (ansattvalgt) er valgt inn som nye medlemmer. Joakim Gjersøe, Per Otto Dyb, Cathrine Kjenner Forsland (ansattvalgt) og Alina Jakubenai-te (ansattvalgt) er valgt inn som nye varamedlemmer.

Helge Leiro Baastad, Tore Eugen Kvalheim, Karen Helene Ulltveit-Moe, Terje Andersen, Mats Gottschalk (varamedlem), Lars Tronsgaard (varamedlem), Tor Haugom (ansattvalgt), Per-Erik Hauge (ansattvalgt) og Joachim Ales (ansattvalgt) er trådt ut av representantskapet. Kontrollkomiteen: Gjenvalg.

Valgkomiteen: Harald Espedal er valgt inn som nytt medlem. Helge Leiro Baastad trådte ut av valgkomiteen.

Styret takker de fratrådte medlemmene av styret, valgkomiteen og representantskapet for verdifull innsats for selskapet.

FREMTIDSUTSIKTER

RESULTATUTVIKLING

Storebrand har en strategi om å vokse innenfor ikke-garanterte produkter hvor resultatet er mindre påvirket av utviklingen i finansmarkedet. I 2014 var premieinntektene fra ikke-garanterte produkter for første gang større enn premieinntektene fra garanterte produkter. Veksten innenfor innskuddsordninger forventes å fortsette som følge av nye kunder, lønnsregulering og mulighet for økte sparerater i Norge.

Rentenivået har falt gjennom 2014 og 10 års swaprenter er på historisk lave nivåer i både Norge og Sverige. Rentenivået har fortsatt å falle i januar som følge av en ekspansiv pengepolitikk i Europa. Storebrand har tilpasset seg rentefallet gjennom bygging av bufferkapital, risikoreduksjoner på investeringssiden og endringer i produktene. Solvensnivået er styrket i perioden og viser at konsernet er robust for et lavt rentenivå over en lengre periode. Nivået på den årlige rentegarantien vil reduseres over tid. På lang sikt er et vedvarende lavt rentenivå en utfordring for forsikringsselskaper som skal dekke en årlig rentegaranti.

Konverteringer fra ytelsespensjon til innskuddspensjon medfører utstedelse av fripoliser som reduserer inntjeningen til konsernet. Awikling av virksomhet knyttet til ytelsespensjon til offentlig virksomhet og næringsbank gir også reduserte inntekter i en overgangsperiode.

Storebrands resultater vil i perioden fra 2014 til 2020 belastes med minimum 20 % av kostnaden knyttet til oppreservering for økt forventet levealder. Det endelige beløpet vil blant annet avhenge av risikorelater og avkastning i kundeporteføljene. Reservering for økt forventet levealder er beskrevet nærmere innledningsvis og i note 3.

Storebrand er inne i en periode med store regulatoriske og markedsmessige endringer innenfor pensjonsområdet. Salget har vært godt og kundene har fått god avkastning på pensjonsmidlene. Storebrand har gjennomført et kostnadsprogram som over de siste årene har redusert konsernets årlige kostnader med NOK 400 mill. Kostnadsreduksjoner og tilpasninger i virksomheten har lagt et godt grunnlag for lønnsom vekst fremover.

RISIKO

Storebrand er gjennom forretningsområdene eksponert for flere typer risiko. Utvikling i rentenivå og eiendoms- og aksjemarkedene vurderes som de vesentligste risikofaktorer som kan påvirke konsernets resultat. Over tid er det viktig å kunne levere en avkastning som overgår rentegarantien i produktene. Risikostyring er derfor høyt prioritert i styringen av konsernet. I tillegg er utvikling i uførhet og levealder sentrale risikoer. Virksomhetens risiko er nærmere omtalt i eget kapittel tidligere i beretningen.

OFFISIELT REGNSKAP STOREBRAND ASA

I samsvar med norsk regnskapslovgivning bekrefter styret i Storebrand ASA at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra fortsatt drift er til stede. Styret er ikke kjent med at det har inntruffet hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for det avlagte årsregnskapet og konsernregnskap.

Storebrand ASA er holdingselskapet i Storebrand konsernet, og regnskapet er avlagt i henhold til regnskapslov, god regnskapsskikk og forskrift om årsregnskap for forsikringsselskaper.

Storebrand ASA oppnådde et resultat før skatt i 2014 på 351 millioner kroner, mot 377 millioner kroner i 2013. Konsernbidrag fra investeringer i datterselskaper utgjorde 490 millioner kroner, mot 626 millioner kroner i 2013. Driftskostnadene i 2014 ble på 38 millioner, som er lavere en normalt og skyldes en inntekt på 48 mill. kroner ved endring i pensjonsordningen.

RESULTAT STOREBRAND ASA

(NOK mill.)	2014	2013
Konsernbidrag og utbytte	490	626
Netto finansposter	-102	-256
Driftskostnader	-38	6
Resultat før skatt	351	377
Skatt	-77	-96
Årsresultat	273	281
OPPSTILLING OVER TOTALRESULTAT		
(NOK mill.)	2014	2013
Årsresultat	273	281
Andre resultatelementer som ikke senere kan reklassifiseres over resultatet	-93	-317
Endringer estimatawik pensjoner	25	82
Sum andre resultatelementer	-68	-235
Totalresultat	206	46

ANVENDELSE AV ÅRSRESULTAT

Årsresultatet for 2014 i Storebrand ASA utgjorde 273 millioner kroner sammenlignet med 281 millioner kroner i 2013.

Konsernet er i en situasjon med behov for styrking av reservene for økt forventet levealder og tilpasning til nytt europeisk solvensregelverk. På denne bakgrunn har styret besluttet å foreslå for generalforsamlingen at det ikke betales utbytte og at årsresultatet for 2014 disponeres til annen egenkapital.

(NOK mill.)	2014	2013
Årsresultat	273	281
Disponeringer		
Overføring til/fra annen egenkapital	273	281
Sum disponeringer	273	281

Lysaker, 10. februar 2015

Styret i Storebrand ASA.

Birger Mognus
Styrets leder

Monica Caneman

Laila S. Dahlen

Gyrid Skalleberg Ingerø

Martin Skancke

Halvor Stenstadvold

Terje Vareberg

Arne Fredrik Håstein

Knut Dyre Haug

Heidi Storruste

Odd Arild Grefstad
Administerende direktør

Eierstyring og selskapsledelse

God selskapsledelse og eierstyring er viktig for at virksomheten skal nå sine fastsatte mål, herunder best mulig ressursutnyttelse og god verdiskaping. Storebrand-konsernet ("Storebrand") arbeider kontinuerlig med å forbedre både de overordnede beslutningsprosessene og den daglige selskapsledelsen.

Prinsippene for eierstyring og selskapsledelse i Storebrand er fastsatt i samsvar med den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Ledelsen og styret i Storebrand vurderer årlig de fastsatte prinsippene for eierstyring og selskapsledelse, samt etterlevelsen av disse. Storebrand avlegger redegjørelsen i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse.

REDEGJØRELSE ETTER NORSK ANBEFALING FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 punktene i anbefalingen er fulgt opp av Storebrand.

1. REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Styret i Storebrand ASA har besluttet at Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse skal følges og omtaler etterlevelsen av anbefalingen i styrets årsberetning på side 42. Storebrand etterlever anbefalingen uten vesentlige avvik. Det er redegjort for et ikke vesentlig avvik i punkt 3 nedenfor.

Storebrands verdigrunnlag er beskrevet gjennom visjon og kjerneverdier. I kombinasjon gir dette felles mål og retning for Storebrand. Visjonen forteller hva som er virksomhetens mål og ambisjon. De tre kjerneverdiene kjennetegner hva Storebrand som står for. Ytterligere omtale og klargjøring av Storebrands verdigrunnlag er

tilgjengelig på konsernets nettsider.

Hovedsatsningen innenfor arbeidet med bærekraft er bærekraftige investeringer. Storebrand har i snart 20 år arbeidet systematisk og målrettet med bærekraft. Dette arbeidet er tydelig forankret i Storebrands visjon og kjerneverdier. Storebrands retningslinjer for bærekraft er basert på prinsippene i FNs Global Compact og FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. Se egen artikkel i årsrapporten på side 14.

Storebrand har egne etiske regler. I tillegg er det etablert retningslinjer for blant annet arrangementer, varsling og bekjempelse av korrupsjon. Ut fra gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2014 gir de ansatte en score på 86 (skala 1-100) vedrørende betydningen av de etiske retningslinjene i det daglige arbeid.

2. VIRKSOMHET (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Storebrand ASA er morselskap i et finanskonsern. Selskapets vedtektsfestede formål er å forvalte sine eierinteresser i Storebrand i samsvar med gjeldende lovverk. Storebrands hovedforretningsområder omfatter sparing, forsikring og garantert pensjon. Vedtektene finnes i sin helhet på konsernets nettside www.storebrand.no.

Markedet oppdateres om Storebrands mål og strategier gjennom kvartalsvise resultatpresentasjoner og i egne temapresentasjoner, som ved kapitalmarkedsdag. Sistnevnte ble gjennomført 26. november 2014. Les mer om selskapets mål og hovedstrategier på side 23.

3. SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE (AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Konsernstyret vurderer til enhver tid Storebrands behov for soliditet i lys av selskapets mål, strategi og risikoprofil. Les mer om Storebrands kapitalforhold og soliditet på side 31 i styrets årsberetning. Styret har vedtatt en utbyttepolitikk som tilsier at utbytte til aksjonærene normalt vil utgjøre

minst 35 prosent av årsresultatet etter skatt, men før amortiseringskostnader. Utbyttet skal tilpasses slik at Storebrand er sikret en riktig kapitalstruktur. Generalforsamlingen fastsetter det årlige utbyttet, basert på forslag fra konsernstyret. Gjennom endringer i allmennaksjeloven § 8-1 annet ledd (i kraft 1. juli 2014) kan generalforsamlingen med alminnelig flertall gi styret fullmakt til å dele ut utbytte. Grunnlaget skal være årsregnskapet som er godkjent av generalforsamlingen. Fullmakten kan ikke gis for en lengre periode enn frem til neste ordinære generalforsamlingen. Videre skal fullmakten være forankret i vedtatt utbyttepolitikk. Generalforsamlingen vil ikke bli bedt om å gi slik fullmakt i 2015. Les mer om Storebrands utbyttepolitikk på side 20.

Storebrand ASA ønsker å ha tilgjengelig ulike verktøy i arbeidet med å opprettholde en optimal kapitalstruktur for Storebrand. På ordinær generalforsamling i 2014 fikk konsernstyret fullmakt til å forhøye aksjekapitalen gjennom nytegning av aksjer med en samlet verdi inntil NOK 224 954 945. Fullmakten kan benyttes til erverv av virksomhet mot vederlag i nytegnede aksjer, eller ved for øvrig å forhøye aksjekapitalen. Konsernstyret kan i henhold til fullmakten beslutte å fravike aksjeeiernes fortrinnsrett til å tegne nye aksjer. Fullmakten kan benyttes ved én eller flere emisjoner. Fullmakten gjelder frem til neste ordinære generalforsamling.

Under samme generalforsamling fikk konsernstyret fullmakt til å kjøpe tilbake aksjer for inntil NOK 224 954 945, likevel slik at samlet beholdning av egne aksjer til enhver tid ikke skal overstige 10 prosent av aksjekapitalen. Tilbakekjøp av egne aksjer kan være et verktøy for tildeling av overskuddskapital til aksjonærene i tillegg til utbytte. Videre selger Storebrand ASA hvert år aksjer til ansatte fra egen beholdning i forbindelse med aksjekjøpsprogram og langtidsincentivordninger for ansatte i Storebrand. Det er på denne bakgrunn hensiktsmessig at styret gis fullmakt til å kjøpe aksjer i markedet for å dekke nevnte og eventuelle andre behov.

Fullmakten gjelder frem til neste ordinære generalforsamling.

Det er for øvrig ingen bestemmelser i Storebrand ASAs vedtekter som regulerer tilbakekjøp eller utstedelse av aksjer.

Awik fra anbefalingen: Styrefullmaktene til å foreta kapitalforhøyelser og å kjøpe egne aksjer er ikke fullstendig begrenset til definerte formål. Det ble ikke lagt til rette for at generalforsamlingen kunne stemme over hvert enkelt formål som fullmaktene skal dekke.

4. LIKEBEHANDLING AV AKSJEIERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Storebrand ASA har kun én aksjeklasse. Det gjelder ingen spesielle eier- og stemmerettsbegrensninger utover bestemmelsene om eierkontroll i finansieringsvirksomhetsloven. Gjennom sitt arbeid legger styret og ledelsen i Storebrand stor vekt på likebehandling av aksjeeierne.

Alminnelige habilitetsregler for styremedlemmer og ledende ansatte fremkommer av Storebrand ASAs styreinstruks, instruks for datterselskapsstyrer, instruks for administrerende direktør og konsernets etiske regler. Styrets medlemmer skal melde fra til selskapet dersom de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av et selskap i Storebrand. Ved ikke uvesentlige transaksjoner skal styret sørge for at det foreligger verdivurdering fra uavhengig tredjepart. Styreinstruksen viser til at et styremedlem ikke må delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del, eller for noen nærstående, at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det påhviler det enkelte styremedlem fortløpende å vurdere om det foreligger slike forhold. For Storebrands ansatte og tillitsvalgte er transaksjoner med nærstående regulert i Storebrands etiske regler. Ansatte skal på eget initiativ melde fra til nærmeste overordnede straks vedkommende blir oppmerksom på at en habilitets-

konflikt kan oppstå. Generelt er en ansatt definert som inhabil dersom det foreligger omstendigheter som kan føre til at vedkommende av andre kan oppfattes å legge vekt på annet enn Storebrandss interesser.

Det er ikke gjennomført kapitalforhøyelser i 2014, men det foreligger en fullmakt til å foreta kapitalforhøyelser, jf. punkt 3 ovenfor. Ved kapitalforhøyelser i tråd med denne fullmakten kan styret beslutte at aksjeeiernes fortrinnsrett skal fravikes.

For en fullstendig redegjørelse om aksjonærforhold, se side 20.

5. FRI OMSETTELIGHET (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Aksjene i Storebrand ASA er notert på Oslo Børs. Aksjene er fritt omsettelige, og vedtektene har følgelig ingen begrensninger på omsetteligheten av aksjene. Alle aksjer gir lik rett, jf. punkt 4 ovenfor.

6. GENERALFORSAMLING OG KONTROLLKOMITÉ (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Generalforsamling

I henhold til vedtektene skal generalforsamlingen i Storebrand ASA avholdes innen utgangen av juni måned hvert år. I 2014 ble generalforsamlingen holdt 9. april. Alle aksjonærer med kjent adresse mottar innkalling, som sendes minst 21 dager før generalforsamlingen. Frist for påmelding er tre virkedager før generalforsamlingen.

På ordinær generalforsamling i 2010 ble vedtektene endret slik at når dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen er gjort tilgjengelige for aksjonærer på selskapets internettsider, gjelder ikke allmennaksjelovens eller vedtektenes krav om at dokumentene skal sendes til aksjonærene. Dette gjelder også dokumenter som etter allmennaksjeloven eller vedtektene skal inntas i eller vedlegges innkallingen til generalforsamlingen. En aksjonær kan likevel kreve å få tilsendt dokumenter som gjelder saker som skal

behandles på generalforsamlingen.

På ordinær generalforsamling i 2011 ble vedtektene endret ved at aksjonærene gis adgang til å forhåndsstemme ved bruk av elektronisk kommunikasjon, jf. allmennaksjeloven § 5-8b. Ordningen gir aksjonærer mulighet til å avgi stemmer uten å være representert på generalforsamlingen. Så mange aksjonærer som mulig får dermed adgang til å utøve innflytelse på selskapet gjennom bruk av stemmeretten.

Alle aksjonærer kan delta på generalforsamlingen. Det er også anledning til å stemme med fullmakt. Det er lagt til rette for at fullmaktsskjemaet knyttes til hver enkelt sak som behandles. Skjemaet søkes så langt som mulig utformet slik at det også kan stemmes over kandidater som skal velges. Avstemning på generalforsamlingen tillater separat avstemning for hvert enkelt medlem i de ulike organene. Det gis nærmere informasjon om forhåndsstemming, bruk av fullmakt og aksjeeiers rett til å få behandlet saker på generalforsamlingen både i innkallingen og på Storebrand nettsider.

I henhold til vedtektene er representantskapets leder møteleder for generalforsamlingen. På generalforsamlingen deltar styrets leder, minst en representant fra valgkomiteen og eksternt revisor. Fra administrasjonen deltar konsernsjef, konsernledelsen og konsernjuridisk direktør. Generalforsamlingsprotokoller er tilgjengelig på konsernets nettsider.

Følgende beslutninger tas på generalforsamlingen:

- Godkjenning av årsberetningen, regnskapet og eventuelt utbytte som er foreslått av styret
- Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte
- Valg av representanter for aksjonærene til representantskapet, medlemmer til valgkomiteen og kontrollkomiteen
- Godtgjørelse til representantskapet, valgkomiteen og kontrollkomiteen

- Valg av eksternt revisor og fastsettelse av revisors godtgjørelse
- Behandling av eventuelle saker som er satt opp på saklisten i møteinnkallingen

Generelt fattes beslutninger med alminnelig flertall. Det kreves imidlertid spesielt flertall ved visse beslutninger i henhold til norsk lov, inkludert beslutninger om fravikelse av fortrinnsretter i forbindelse med eventuell aksjeemisjon, fusjon, fisjon, endring i vedtekter eller fullmakt til å øke eller redusere aksjekapitalen. For slike beslutninger kreves det tilslutning fra minst to tredeler av både de avgitte stemmene og aksjekapitalen som er representert på generalforsamlingen.

Kontrollkomité

Enkelte selskaper i Storebrand er ved lov pålagt å ha kontrollkomité. Komiteen er valgt for Storebrand ASA, Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand Forsikring AS, Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS, og består av fem medlemmer og ett varamedlem, som alle velges av generalforsamlingen. Varamedlemmet møter fast i kontrollkomitémøtene. Komiteen har identisk personsammensetning for Storebrand ASA og samtlige ovennevnte datter-/konsernselskaper. Komiteen er uavhengig av selskapenes respektive styre og administrasjon. Valgperioden er to år. Komiteen skal påse at virksomheten i Storebrand drives på en hensiktsmessig og betryggende måte, herunder .. påse at konsernselskapene følger gjeldende lovbestemmelser, selskapenes vedtekter og vedtak i besluttede organer. Den kan ta opp ethvert forhold innenfor Storebrand og kreve innsyn i alle saksdokumenter og annen foreliggende informasjon. Komiteen kan kreve nødvendige opplysninger fra alle ansatte og fra medlemmer av de styrende organer. Komiteen hadde ni møter i 2014 og avgir halvårslige meldinger til representantskapet om komiteens arbeid, siste gang i september 2014.

Det forventes en lovendring i løpet av 2015, hvorefter krav om å ha kontrollkomité bortfaller og gjøres valgfritt. Storebrand skal

foreta nærmere vurderinger vedrørende mulig avvikling av kontrollkomiteen som følge av lovendringen.

7. VALGKOMITÉ (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Valgkomiteen i Storebrand er vedtektsbestemt og består av fire medlemmer samt en observatør, valgt av de ansatte. Valgkomiteens leder og de øvrige medlemmene velges av generalforsamlingen. Vedtektene fastsetter at representantskapets leder skal være fast medlem av komiteen, dersom vedkommende ikke allerede er valgt av generalforsamlingen. I tillegg til de aksjonærvalgte medlemmene deltar en representant for de ansatte som fast medlem av komiteen ved drøftelser og innstilling til valg av ordfører og varaordfører i representantskapet, til valg av styrets leder samt i andre sammenhenger hvor det er naturlig, etter innkalling fra komiteens leder (i sistnevnte tilfelle som observatør).

Valgkomiteen er uavhengig av styret og administrasjonen, og er satt sammen med sikte på at brede aksjeeierinteresser blir representert. To av komiteens medlemmer er ikke medlemmer av representantskapet. Storebrand har ikke skriftlig nedfelte bestemmelse om rotasjon for medlemmer av valgkomiteen, men det har de senere år vært naturlige utskiftninger i komiteen som følge av endringer i aksjonærsammensetningen.

Vedtektene fastsetter at valgkomiteen i sitt arbeid skal følge instruks fastsatt av generalforsamlingen. Valgkomiteens instruks ble senest revidert i ordinær generalforsamling 2010. I henhold til instruksen skal valgkomiteen fokusere på blant annet følgende forhold ved sine innstillinger av kandidater til selskapets styrende og kontrollerende organer: kompetanse, erfaring, kapasitet, kjønnsfordeling, uavhengighet og hensynet til aksjonærfelleskapets interesser. Nærmere informasjon om medlemmene er lagt ut på konsernets nettsider. Valgkomiteen tilskriver årlig selskapets 15 største aksjonærer med oppfordring om å fremkomme med

forslag til kandidater til selskapets representantskap, kontrollkomité, valgkomité og styre. Tilsvarende oppfordring til aksjonærene er inntatt på selskapets nettside.

Valgkomiteens oppgaver er å foreslå kandidater og honorarer til representantskapet, kontrollkomiteen og valgkomiteen, gjennom innstillinger til generalforsamlingen, og kandidat- og honorarforslag til styret, gjennom innstillinger til representantskapet. Valgkomiteen for Storebrand ASA er også valgkomité for konsernselskapene Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS.

Godtgjørelsen til valgkomiteens medlemmer er søkt tilpasset oppgavens karakter og tidsbruken i komitéarbeidet.

Valgkomiteen avholdt 16 møter i 2014. Komiteen avga våren 2014 innstillinger til valg av nye medlemmer til representantskapet, kontrollkomiteen, valgkomiteen og styrene i de relevante konsernselskapene. Valgkomiteen påbegynte høsten 2014 arbeidet med de valg av tillitsvalgte som skal gjennomføres i generalforsamlingen og representantskapet våren 2015.

8. REPRESENTANTSKAP OG STYRE, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Representantskapet velger styrets medlemmer og fører tilsyn med styrets og konsernsjefens forvaltning av selskapet. Representantskapet i Storebrand er lovpålagt og har 18 medlemmer, hvorav 12 velges av generalforsamlingen og seks av de ansatte i konsernet. Medlemmene velges for to år om gangen slik at halvparten er på valg hvert år. Etter lovgivningen skal medlemmene som velges av generalforsamlingen til sammen avspeile selskapets interessegrupper, kundestruktur og samfunnsfunksjon. Selskapets aksjeeiere er gitt en bred representasjon gjennom de valg som er foretatt.

Representantskapet skal blant annet avgis uttalelse til generalforsamlingen om styrets

forslag til årsoppgjør, velge de mellom fem og syv aksjonærvalgte medlemmer til styret (inkludert styrets leder), fastsette styrets godtgjørelse, gi instruks om kontrollkomiteens virksomhet og behandle innberetninger fra kontrollkomiteen. Representantskapet kan vedta anbefalinger til styret i en hvilken som helst sak.

Vedtektene fastsetter at mellom fem og syv styremedlemmer velges av representantskapet etter innstilling fra valgkomiteen. To medlemmer, eller tre medlemmer dersom representantskapet velger seks eller syv medlemmer, velges av og blant de ansatte. Styrets medlemmer velges for ett år om gangen. Daglig ledelse er ikke representert i styret. Etter suppleringsvalg til styret i september 2014 besto styret av ti medlemmer (seks menn og fire kvinner).

Ingen av styremedlemmene som er valgt av representantskapet har ansettelses- eller oppdragstakerforhold til Storebrand, utover sine verv som styremedlemmer. De enkelte styremedlemmers bakgrunn er beskrevet i årsrapporten på side 54 og på konsernets nettsider. Styresammensetningen tilfredsstiller kravene til uavhengighet som følger av anbefalingen. Det er få tilfeller av inhabilitet under behandling av saker i styret. Styrets vurdering av de enkelte styremedlemmers uavhengighet er anmerket i oversikten over styrings- og kontrollorgan på side 56. Oversikt over hvor mange aksjer i StorebrandASA som var eid av medlemmene av styrende organer per 31. desember 2014 følger av noter til regnskapene for Storebrand ASA (Opplysninger om nærstående parter) på side 154.

Det forventes en lovendring i løpet av 2015, hvorefter krav om å ha representantskap bortfaller og gjøres valgfritt i form av å etablere en såkalt foretaksforsamling. Storebrand skal foreta nærmere vurderinger vedrørende mulig utvikling av representantskapet, og eventuell påfølgende etablering av foretaksforsamling.

9. STYRETS ARBEID (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Styrets oppgaver

Styret møtes minimum elleve ganger årlig. I 2014 ble det holdt 11 styremøter, hvorav et møte ble gjennomført hos datterselskapet SPP i Stockholm. På styrets årlige strategisamling diskuteres Storebrands fremtidige strategi som deretter legger føringer for administrasjonens utarbeidelse av planer og budsjetter i forbindelse med årlig finansiell plan som styret godkjenner. Styret skal holde seg orientert om Storebrands økonomiske stilling og utvikling, og skal bidra til at selskapets verdiskapning og lønnsomhet blir best mulig ivaretatt på vegne av eierne. Styret skal videre påse at virksomheten er gjenstand for betryggende kontroll og at Storebrands kapital situasjon er forsvarlig ut fra omfanget av og risikoen ved virksomheten. Oppmøtefrekvens for de enkelte styremedlemmene er angitt i oversikten over styrings- og kontrollorgan på side 56. Styrets arbeidsform reguleres av egen styreinstruks som gjennomgås årlig. For å sikre gode og veloverveide beslutninger legges det vekt på at styremøtene skal være godt forberedt og at alle skal kunne delta i beslutningsprosessene. Styret fastsetter årlige møte- og temaplaner for sitt arbeid. Agenda for påfølgende styremøte fremlegges normalt for styret, basert på temaplan for hele året og en liste over oppfølgingssaker. Endelig agenda fastsettes i samråd med styrets leder. Det settes av tid i hvert styremøte til å evaluere møtet uten administrasjonen til stede. Styret har i sitt arbeid anledning til å engasjere eksterne rådgivere i den utstrekning det har behov for det. Styret har også fastsatt instruks for konsernsjefen.

Styret gjennomfører årlig en evaluering av sitt arbeid og sin arbeidsform som gir grunnlag for endringer og tiltak. Resultatene fra styreevalueringen gjøres tilgjengelige for valgkomiteen, som benytter evalueringen i sitt arbeid.

Styreutvalg

Styret har etablert et kompensasjonsut-

valg og et revisjonsutvalg. Begge utvalgene består av tre styremedlemmer, hvorav to er aksjonærvalgte og én ansattvalgt. Sammen-setningen er med på å sikre en grundig og uavhengig behandling av saker som gjelder internkontroll, finansiell rapportering og godtgjørelse til ledende ansatte. Utvalgene er forberedende og rådgivende arbeidsutvalg og bistår styret i forberedelsen av saker, men beslutninger fattes kun av et samlet styre. Begge utvalgene kan på eget initiativ gjennomføre møter og behandle saker uten deltakelse fra administrasjonen.

Kompensasjonsutvalget bistår styret i alle saker som gjelder vederlag for administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om vederlagsordninger for ledende ansatte i Storebrand og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte og styrets erklæring om lederlønsfastsettelse som fremlegges årlig for generalforsamlingen. I tillegg ivaretar utvalget de temaene godtgjørelsesforskriften krever. Kompensasjonsutvalget har holdt fem møter i 2014.

Revisjonsutvalget bistår styret ved å gjennomgå, vurdere og eventuelt foreslå tiltak i forhold til kontrollmiljø, finansiell og operasjonell rapportering, risikostyring/kontroll og ekstern og intern revisjon. Revisjonsutvalget har holdt syv møter i 2014. Ekstern og intern revisor deltar på møtene. Flertallet av medlemmene i utvalget er uavhengig av virksomheten. Styret har vurdert det som hensiktsmessig å ha ett revisjonsutvalg for hele Storebrand.

Storebrand har søkt om dispensasjon fra kravet om å etablere risikoutvalg.

10. RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Overordnet styring og kontroll

Styret i Storebrand ASA har fastsatt overordnede prinsipper og retningslinjer for styring og kontroll. Prinsippene omhandler styrets ansvar for fastsettelse av Storebrands risikoprofil, godkjenning av organiseringen av

virksomheten, tildeling av ansvarsområder og myndighet, krav til rapporteringslinjer og informasjon og krav til risikostyring og internkontroll. Styrets og administrerende direktørs ansvarsområder defineres i henholdsvis styreinstruks og instruks til administrerende direktør.

Styret i Storebrand ASA har fastsatt instruks for Storebrands datterselskaper som skal sikre at datterselskapene fastsetter og etterlever Storebrands prinsipper og retningslinjer for styring og kontroll.

Storebrands retningslinjer for bærekraft oppsummerer hvordan arbeidet er en integrert del av Storebrands styrings- og kontrollprosesser for investeringer, produktutvikling, innkjøp, medarbeideroppfølging og husdrift. Styret vedtar Storebrands mål innenfor bærekraft og målkortet for bærekraft følges opp av konsernledelsen kvartalsvis. Storebrand følger også den internasjonale rapporteringsstandarden GRI (Global Reporting Initiative). Resultatene revideres av Storebrands eksterne revisor, se revisjonsberetning på side 157. Storebrand ble for 16. år på rad kvalifisert til den internasjonale bærekraftsindeksen Dow Jones Sustainability Index, som inkluderer de ti prosent mest bærekraftige selskapene globalt innenfor alle industrier.

Gjennom retningslinjer for Investor Relations sikres pålitelig, tidsriktig og lik informasjon til investorer, långivere og andre interessegrupper i verdipapirmarkedet.

I forlengelsen av overordnede prinsipper og retningslinjer er det fastsatt etiske regler som gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte i Storebrand, samt et konsernfelles regelverk for blant annet risikohåndtering, internkontroll, finansregnskapsrapportering, håndtering av innsideinformasjon og for primærinnsideres egenhandel. I tillegg gis retningslinjer og informasjon om informasjonssikkerhet, beredskapsplaner, tiltak mot hvitvasking og annen økonomisk kriminalitet. Storebrand er underlagt lovpålagt tilsyn i de landene

det drives konsesjonsbelagt virksomhet, herunder fra Finanstilsynet i Norge, i tillegg til kontroll fra selskapenes egne kontrollorganer og eksterne revisor.

Risikostyring og internkontroll
Vurdering og håndtering av risiko er integrert i Storebrands virksomhetsstyring. Styringssystemet skal sikre at det er en sammenheng mellom mål og handlinger på alle nivåer i Storebrand og det overordnede prinsippet om å skape verdier for Storebrands aksjonærer. Systemet er bygget opp med utgangspunkt i balansert målstyring som reflekterer både kortsiktig og langsiktig verdiskapning i Storebrand.

Storebrands finansielle og operasjonelle målsettinger fastsettes årlig i en styrebehandlet forretningsplan. Forretningsplanen bygger på egne vedtak om risikostrategi og investeringsstrategier og inkluderer treårige finansielle prognoser, budsjett og handlingsplaner. Styret mottar løpende rapportering på status i strategigjennomføringen.

Storebrand Kompass er selskapets oppfølgingsverktøy med en samlet rapportering til ledelsen og styret av finansielle og operasjonelle mål. I tillegg mottar styret risikorapporter fra risikostyringsfunksjonen som blant annet følger utviklingen i nøkkeldata for risiko og soliditet.

Risikovurdering inngår i ledelsesansvaret i organisasjonen, der formålet er å identifisere, vurdere og styre risikoer som kan redusere enhetens evne til å nå sine mål. Utviklingen i finansmarkedet er en vesentlig risikofaktor for Storebrands resultat og solvensposisjon. I tillegg til å vurdere effekter av momentane skift i aksjemarkedene eller rentenivå (stresstester), benyttes scenarioanalysene for å estimere effekten av ulike forløp i finansmarkedet på Storebrands resultatutvikling og soliditet. Dette gir viktige premisser for styrets overordnede diskusjon av risikoappettitt og risikoallokering.

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet

til enhetens evne til å nå mål og gjennomføre planer. Prosessen dekker både risikoer for tap og sviktende lønnsomhet knyttet til konjunktursvingninger, endringer i rammebetingelser, endret kundeatferd mv og risikoer for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Ansvar for Storebrands kontrollfunksjoner for risikostyring og internkontroll er samlet i CRO-funksjonen, ledet av Group Chief Risk Officer. CRO rapporterer direkte til konsernsjefen. CRO funksjonen har som oppgave å støtte styret og konsernledelsen i fastsettelsen av risikostrategi og å operasjonalisere rammesetting og risikoovervåking på tvers av Storebrands virksomhet. Videre har funksjonen ansvaret for å forvalte det verdibaserte styringssystemet, koordinere den finansielle planprosessen, ledelsens risikovurdering og internkontrollrapportering.

Storebrand har en felles internrevisjonsordning som foretar en uavhengig vurdering av robustheten i styringsmodellen. Internrevisjonens instruks og årsplan fastsettes av styret, i henhold til gjeldende lover og forskrifter og internasjonal standard. Internrevisjonen avgir kvartalsvise rapporter til de respektive styrene i Storebrands selskaper og kontrollkomiteen.

Medarbeideroppfølgingen for samtlige ansatte i Storebrand er integrert i det verdibaserte styringssystemet og skal sikre gjennomføringen av den vedtatte strategien. Prinsippene for opptjening og utbetaling av bonus for Storebrands risikoansvarlige samsvarer med forskrift om godtgjørelser i finansinstitusjoner. CRO og ansatte i kontrollfunksjoner innenfor risikostyring, internkontroll og compliance har kun fast avlønning.

Finansiell informasjon og Storebrands regnskapsprosess

Storebrand offentliggjør fire kvartalsregnskaper i tillegg til ordinært årsregnskap. Regnskapene skal tilfredsstillende krav i lover og forskrifter og skal avlegges i henhold til

vedtatte regnskapsprinsipper samt følge tidsfrister fastsatt av styret i Storebrand ASA.

Storebrands konsernregnskap utarbeides av avdelingen Konsernregnskap som rapporterer til Group CFO. Sentrale ledere i Konsernregnskap har fast årlig kompensasjon som ikke er påvirket av Storebrands regnskapsmessige resultater. Arbeidsdelingen ved utarbeidelse av regnskapene er slik at Konsernregnskap ikke skal gjennomføre verdsettelse av investeringsaktiva, men utøve en kontrollfunksjon overfor konsernselskapenes regnskapsprosesser.

Det er etablert en rekke risikovurderings- og kontrolltiltak i forbindelse med regnskapsavleggelsene. Ved hvert kvartal er det utarbeidet egne rapporteringsinstruksjoner som er kommunisert med datterselskapene. Før innrapportering fra datterselskaper avholdes det interne møter, samt møter hvor eksterne revisorer deltar, for å identifisere risikoforhold og tiltak knyttet til vesentlige regnskapsposter eller andre forhold. Det avholdes også tilsvarende kvartalsvise møter med ulike fagmiljøer i Storebrand som blant annet er sentrale i forbindelse med vurdering og verdsettelse av forsikringsmessige forpliktelser, investerings eiendom og finansielle instrumenter inklusive utlån. I disse møtene er det særlig fokus på eventuelle markedsendringer, spesifikke forhold knyttet til enkeltinvesteringer, transaksjoner samt operasjonelle forhold mv. Vurderinger knyttet til vesentlige regnskapsposter samt eventuelle prinsippendringer mv, beskrives i et eget dokument (Vurderingspostnotat). Styrets revisjonsutvalg foretar en forberedende gjennomgang av kvartalsregnskapene og av årsregnskapet med særlig vekt på de skjønnsmessige vurderinger og estimater som er foretatt før styrebehandling. Eksterne revisorer deltar i styremøter etter behov og i møter i styrets revisjonsutvalg.

Det utarbeides månedlige og kvartalsvise driftsrapporter hvor resultater pr. forretningsområde og produktområde analyseres og vurderes mot fastsatte budsjetter. Det

legges særlig vekt på å analysere utvikling i finansresultater, risikoresultater og administrasjonsresultater. Driftsrapporteringen avstemmes mot øvrig regnskapsrapportering. For øvrig foretas det løpende avstemminger av fagsystemer mv mot regnskapsystemet.

11. GODTGJØRELSE TIL STYRET (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Generalforsamlingen fastsetter årlig styrets godtgjørelse, etter innstilling fra valgkomiteen. Styremedlemmenes honorarer er ikke knyttet til resultat, opsjonsprogram eller lignende. Medlemmene av styret og styreutvalgene mottar ikke insentivbasert vederlag, men en fast kompensasjon, enten pr. år eller pr. møte der medlemmet deltar eller en kombinasjon av slike vederlag. Aksjonærvalgte styremedlemmer deltar ikke i selskapets pensjonsordninger. Ingen av styrets aksjonærvalgte medlemmer har oppgaver for selskapet ut over styrevervet. Nærmere informasjon om kompensasjon, lån og aksjeinnehav fremgår av notene 26 (Konsern) og 6 (ASA). Styremedlemmene oppfordres til å eie aksjer i selskapet.

12. GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Styret beslutter strukturen på godtgjørelsen for ledende ansatte i Storebrand, og erklæring om fastsettelse av godtgjørelsen (lederlønns erklæringen) fremlegges for generalforsamlingen. Lederlønns erklæringen skal klart angi hvilke retningslinjer som er bindende og hvilke som er veiledende. Generalforsamlingen skal fra 2015 stemme separat over de to delene av retningslinjene. Godtgjørelsen består av fastlønn, bonus, pensjonsordning og andre personalgoder som er naturlig for et finanskonsern. Godtgjørelsen skal motivere til god innsats for langsiktig verdiskapning og ressursutnyttelse i selskapet. Styrets holdning er at den totale godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Det blir årlig gjort en vurdering basert på eksterne markedsdata for å sikre en tilfredsstillende kompensasjon i forhold til tilsvarende stillinger i markedet.

Storebrand har valgt å ha en godtgjørelse bestående av kun fastlønn for ansatte som har en vesentlig del av sitt arbeid knyttet opp til kontrolloppgaver. Dette for å sikre uavhengighet i utførelsen av kontrolloppgavene. For andre ledende ansatte og ansatte som påvirker selskapets risiko, slik dette er definert av myndighetene, er de viktigste målsettingene med bonusmodellen at bonusen skal bidra til å styre handlinger som i stor grad samsvarer med eiernes langsiktige interesser, fremme god styring og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking og være et motiverende virkemiddel for langsiktig verdiskapning og bidrag til god lønnsomhet i selskapet.

Det blir årlig satt konkrete mål for hvordan verdiskapningen i selskapet gir finansiering av bonus. Finansieringen beregnes basert på siste to års verdiskapning, og målet for verdiskapning er basert på risikostjert resultat. Tildelt bonus blir i tillegg til verdiskapningen bestemt av enhetens og individets resultater. Enhetens resultater er målt gjennom et målkort som både har kvantitative og kvalitative mål, og målene er både økonomiske og operative. De ansattes prestasjoner følges opp i et eget oppfølgningssystem, der prestasjonene blir målt både i forhold til gjennomføringen av en individuell handlingsplan og i forhold til etterlevelse av Storebrands kjerneverdier. Enhetens målkort og individets handlingsplan er direkte knyttet til den strategien som styret har vedtatt. Dette bidrar til ytterligere å styrke samsvaret mellom eiere og administrasjonen.

For norske ledende ansatte vil halvparten av tildelt bonus utbetales kontant, mens resterende halvpart konverteres til et antall syntetiske aksjer basert på vektet gjennomsnittlig kurs før utbetaling. Antallet aksjer registreres i en aksjebank og blir stående i aksjebanken i tre år. Det kjøpes ikke faktiske aksjer. Ved utløpet av perioden utbetales et beløp tilsvarende tildelte aksjers markedspris. Halvparten av utbetalt beløp (etter skatt) fra aksjebanken benyttes til kjøp av faktiske aksjer i Storebrand med nye 3 års

binding. Det utbetales ikke fra aksjebanken før 3-års periodens slutt, selv om medarbeider trer ut av ordningen eller slutter i selskapet.

"Målbonus" skal utgjøre mellom 20 % og 40 % av fastlønnen. Tildelt bonus for et gitt år har et fast tak, og kan ikke overstige 90 % av fastlønn. Nærmere informasjon om kompensasjon for ledende ansatte fremgår av notene 26 (Konsern) og 6 (ASA) og i Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, inn tatt i innkallingen til generalforsamling, tilgjengelig på www.storebrand.no. Ledende ansatte oppfordres til å eie aksjer i Storebrand ASA også utover bindingstid.

13. INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Styret har fastsatt retningslinjer for selskaps rapportering av finansiell og annen informasjon, samt selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen. Storebrands finanskalender blir offentliggjort både på Internett og i selskapets årsrapport. Finansiell informasjon offentliggjøres i kvartalsrapporter og årsrapporter, slik det er beskrevet under punkt 10 - Finansiell informasjon og Storebrands regnskapsprosess. Dokumentasjonen som offentliggjøres er tilgjengelig på selskapets nettsider, All rapportering er basert på åpenhet og under hensyn til krav om likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet og reglene om god børsskikk. Nærmere informasjon fremgår av side 46. Storebrand har egne retningslinjer for håndtering av insideinformasjon, se også punkt 10 - Overordnet styring og kontroll, ovenfor.

14. SELSKAPSOVERTAKELSE (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Styret har utarbeidet retningslinjer for opptreden ved eventuelle overtakelsestilbud på selskapet. Disse er basert på at styret i en overtakelsessituasjon vil arbeide for åpenhet i prosessen og for at alle aksjeeiere blir behandlet likt og får muligheten til å vurdere det budet som er fremsatt. Det følger av

retningslinjene at styret vil vurdere budet og avgi en uttalelse med styrets vurdering av budet samt innhente verdivurdering fra en uavhengig sakkyndig. Videre vil styret ved et eventuelt overtakelsestilbud arbeide så langt det lar seg gjøre for å maksimere aksjonærenes verdier. Retningslinjene omhandler situasjonen både før og etter fremsettelse av tilbud.

15. REVISOR (INGEN AVVIK FRA ANBEFALINGEN)

Ekstern revisor velges av generalforsamlingen og foretar finansiell revisjon. Ekstern revisor avgir revisjonsberetning i forbindelse med årsregnskapet og foretar en begrenset revisjon av delårsregnskapene. Ekstern revisor deltar i styremøter der kvartalsregnskapene behandles, alle møter i kontrollkomiteene, samt på alle møter i revisjonsutvalget, med mindre sakene som skal behandles der ikke krever revisors tilstedeværelse. I 2007 ble det av styret besluttet at ekstern revisor skal rotere ansvarlig partner på revisjonsopdraget hvert syvende år. Hvert år evalueres eksternrevisors arbeid og uavhengighet av styrets revisjonsutvalg. Deloitte er av generalforsamlingen i Storebrand ASA valgt som selskapets eksterne revisor. De øvrige selskapene i Storebrand har samme revisor som Storebrand ASA.

ØVRIG

Som en av de største eierne i det norske aksjemarkedet har Storebrand stor potensiell innflytelse på børsnoterte selskapers utvikling. Storebrand er opptatt av å utøve sitt eierskap i børsnoterte selskaper på basis av et sett med enkle og enhetlige eierprinsipper, som også vektlegger bærekraft. Storebrand benytter den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse i sin eierskapsutøvelse. Storebrand har siden 2006 hatt en administrativ Corporate Governance komité. Komiteen er med på å sikre god eierstyring og selskapsledelse på tvers av Storebrand. Storebrand har utarbeidet retningslinjer for ansattes tillitsverv i eksterne foretak, som blant annet regulerer antall eksterne styreverv ansatte kan ha.

Ytterligere informasjon om Storebrands eierstyring og selskapsledelse finnes på www.storebrand.no > Om Storebrand > Fakta om Storebrand, hvor det blant annet er lagt ut oversikt over medlemmene i Storebrands styrings- og kontrollorgan, CV for medlemmene av styret i Storebrand ASA, vedtekter og eierprinsipper.

REDEGJØRELSE I HENHOLD TIL REGNSKAPSLOVEN § 3-3B, 2. LEDD

Her følger en oppsummering av de forhold Storebrand skal redegjøre for i henhold til regnskapsloven § 3-3b, 2. ledd. Punktene følger nummereringen i bestemmelsen.

1. Prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Storebrand er utarbeidet i tråd med norsk lov, og basert på den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse, NUES.
2. Anbefalingen fra Norsk utvalg for eierstyring og selskap er tilgjengelig på www.nues.no.
3. Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert under hvert punkt i ovenstående redegjørelsen, se omtalt avvik i punkt 3.
4. Beskrivelse av hovedelementene i Storebrands systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen er omtalt i punkt 10 ovenfor.
5. Vedtektsbestemmelser som gjelder bestemmelser i allmennaksjelovens kapittel 5 vedrørende generalforsamlingen er omtalt i punkt 6 ovenfor.
6. Sammensetningen til ledende organer, samt beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruks og retningslinjer, følger i punktene 6, 7, 8 og 9 ovenfor.
7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskiftning av styremedlemmer er omtalt i punkt 8 ovenfor.
8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte å kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer er omtalt i punkt 3 ovenfor.

Ledelsen

ODD ARILD GREFSTAD (49)

KONSERNSJEF

Ⓐ 56 530

Grefstad har arbeidet i Storebrand-konsernet siden 1994, blant annet som konsernets CFO, samt leder for salgs- og markedsenheten og adm.dir i Storebrand Livsforsikring AS. Grefstad har tidligere arbeidet med eksterntrevisjon i Arthur Andersen.

LARS AA. LØDDESØL (50)

KONSERNDIREKTØR CFO

Ⓐ 40 832

Løddesøl har arbeidet i Storebrand-konsernet siden 2001, bl.a. som adm.dir i Storebrand Livsforsikring AS, viseadm. i Storebrand Bank ASA og som konsernets finansdirektør. Løddesøl har tidligere arbeidet i Citibank og SAS.

HEIDI SKAARET (53)

KONSERNDIREKTØR COO

Ⓐ 2 761

Skaaret begynte i Storebrand-konsernet høsten 2012. Hun har tidligere arbeidet som konserndirektør i Lindorff Group AB, Country Manager i Ikano Bank SE, banksjef i DNB og Bank of America.

ROBIN KAMARK (51)

**KONSERNDIREKTØR
KUNDEOMRÅDE NORGE**

Ⓐ 12 761

Kamark begynte i Storebrand-konsernet høsten 2012. Han har tidligere arbeidet i SAS-konsernet som Chief Commercial Officer og i andre ledende stillinger.

GEIR HOLMGREN (42)

**KONSERNDIREKTØR
GARANTERT PENSJON**

Ⓐ 7 221

Holmgren har arbeidet i Storebrand-konsernet siden 1997, i ledende roller innenfor livs- og pensjonsforsikring. Han har lang erfaring med næringspolitiske spørsmål gjennom stillinger i Storebrand og styreverv i Finansnæringsens Fellesorganisasjon siste ti år.

SARAH MCPHEE (60)

**KONSERNDIREKTØR
KUNDEOMRÅDE SVERIGE**

Ⓐ 44 484

McPhee har arbeidet i SPP siden 2009. Hun har bred erfaring fra finansbransjen og har hatt ledende stillinger i AMF Pension, Fjärde AP-Fonden og GE Capital Norden.

HEGE HODNESDAL (43)

**KONSERNDIREKTØR
FORSIKRING**

Ⓐ 5 133

Hodnesdal har arbeidet i Storebrand-konsernet siden 1996. Hun startet som konserntrainee og har bred ledererfaring innenfor strategi, forretningsutvikling, skadeforsikring og livs- og pensjonsforsikring.

STAFFAN HANSÉN (49)

**KONSERNDIREKTØR
KUNDEOMRÅDE NORGE**

Ⓐ 3 591

Hansén har arbeidet i Storebrand-konsernet siden 2006, primært som investeringsdirektør i SPP. Han har tidligere jobbet i Alfred Berg og Svenska Handelsbanken.

Styret i Storebrand ASA

**BIRGER
MAGNUS (60)**

**STYRELEDER I
STOREBRAND ASA
SIDEN 2009**

(M) 11/11
(A) 20 000

Selvstendig rådgiver

Tidligere konserndirektør i Schibsted ASA og ansvarlig partner i McKinsey & Co.

Styreleder i Hafslund ASA, NRK A/S og Aktiv mot kreft. Styremedlem i Aschehoug, Kristian Gerhard Jebsen Gruppen, SAS Group AB, Harvard Business Publishing og stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen.

**MONICA
CANEMAN (61)**

**STYREMEDLEM I
STOREBRAND ASA
SIDEN 2011**

(M) 11/11
(A) 0

Professional Board Member

Tidligere Deputy CEO og Member of Group Executive committee i SEB. Hun har blant annet vært Head of Corporates & Institutions, Head of Retail Services og Head of Nordic and Baltic Operations.

Styreleder i Fourth Swedish National Pension Fund, Arion Bank hf. og Big Bag AB. Styremedlem i SAS AB, Poolia AB, Intermail AS, Schibsted Sverige AB, MySafety AB og ComHem AB.

**LAILA S.
DAHLEN (45)**

**STYREMEDLEM I
STOREBRAND ASA
SIDEN 2013**

(M) 11/11
(A) 0

SVP Product Finn.no AS

Tidligere COO i Kelkoo/ Yahoo (London), VP Marketplace i Yahoo Europe (London), Regional Manager Scandinavia and the Netherlands i Kelkoo/ Yahoo (London), VP International Operations i Kelkoo (Paris) og Manager i PricewaterhouseCoopers (Oslo).

**GYRID SKALLEBERG
INGERØ (48)**

**STYREMEDLEM I
STOREBRAND ASA
SIDEN 2013**

(M) 11/11
(A) 0

CFO Telenor Norge AS

Tidligere CFO i Opplysningen 1881 AS, CFO/IR ansvarlig i Komplett ASA, CFO hos Reiten & Co. ASA, Senior Manager i KPMG og arbeidet i konsernrevisjonen hos Nordea.

Styremedlem i Sporveien i Oslo AS, Opplysningen 1881 AS og Telenor Global Shared Services AS.

**MARTIN
SKANCKE (49)**

**STYREMEDLEM I
STOREBRAND ASA
SIDEN 2014**

(M) 2/11
(A) 1 414

Styremedlem i Storebrand ASA siden 2014

Selvstendig rådgiver

Tidligere spesialrådgiver i Storebrand, avdelingsdirektør og ekspedisjonssjef i Finansdepartementet, ekspedisjonssjef ved Statsministerens kontor og bedriftsrådgiver i McKinsey & Company.

Styreleder i Principles for Responsible Investment (PRI) og Fronteer Solutions AS. Styremedlem i Kommunalbanken AS, Norfund og beCurious Private Travel.

(M) Styremøter i 2014
(A) Aksjer

**HALVOR
STENSTADVOLD (71)**

**STYREMEDLEM I
STOREBRAND ASA
SIDEN 2000**

(M) 11/11
(A) 8 645

Selvstendig rådgiver

Tidligere medlem av Orklas hovedledelse, adm. dir. i Orklas konsernstaber, senior VP i Christiania Bank og statssekretær.

Styreleder i SOS Barnebyer og Henie Onstad Kunstsenter. Styremedlem i Navamedic ASA, Statkraft SF og Statskraft AS, Kongsberg Automotive ASA, SOS USA og SOS International.

**TERJE
VAREBERG (65)**

**STYREMEDLEM I
STOREBRAND ASA
SIDEN 2013**

(M) 10/11
(A) 0

Styremedlem i Storebrand ASA siden 2013

Egen konsulentvirksomhet

Tidligere adm. direktør i Sparebank1 SR-Bank, konserndirektør i Statoil ASA og adm. direktør i Agro Fellesslakteri.

Styreleder i Solstad Offshore ASA, Solstad Trading AS, NorDan AS, T.S. Eiendom AS, Malthus AS og Lærdal AS. Styremedlem i Energy Ventures AS, Lærdal Finans AS og Farsund Vekst AS.

**KNUT
DYRE HAUG (60)**

**ANSATTEVALGT STY-
REMEDLEM I STORE-
BRAND ASA SIDEN 2006**

(M) 11/11
(A) 11 963

Pensjonseksperter/forbrukerøkonom, Storebrand Finansiell Rådgivning AS

Tidligere markedsdirektør i Sparebank1 Livsforsikring og ved BI Senter for Finansutdanning.

Styreleder i Boligstiftelsen Ungdomsboliger i Asker. Styremedlem i Asker og Bærum Boligbyggelag og Finaut. Medlem i Rådet for Finansstudier (BI), Fagrådet for Finansutdanning i Europa og vara til kommunestyret i Asker.

**ARNE
FREDRIK HÅSTEIN (42)**

**ANSATTEVALGT STY-
REMEDLEM I STORE-
BRAND ASA SIDEN 2014**

(M) 7/11
(A) 1 511

Fagansvarlig Sparing og Pensjon, Storebrand Livsforsikring

Tidligere salgssjef/produksjef i Delphi Fondene, salgssjef og Key Account Manager i Storebrand Kapitalforvaltning AS, senior finansiell rådgiver i Fokus Bank AS og finansiell rådgiver/senior finansiell rådgiver i Storebrand Livsforsikring AS

**HEIDI
STORRUSTE (50)**

**ANSATTEVALGT STY-
REMEDLEM I STORE-
BRAND ASA SIDEN 2013**

(M) 11/11
(A) 2 865

Hovedtillitsvalgt, Storebrand Livsforsikring AS

Tidligere prosjektleder i avdeling Produkt og Utvikling, prosessansvarlig i avdeling Utvikling, og senior konsulent i avdeling Kreditt Privat Storebrand Bank ASA. Hun har også arbeidet i Gjensidige Bank AS, Incentiva Resultatutvikling DA og Sparebankenes Kredittselskap AS.

Storruste er leder av Finansforbundet i Storebrand.

Medlemmer av Storebrands styrings- og kontrollorgan

REPRESENTANTSKAPET

ORDFØRER

Terje R. Venold (3 031)

VARAORDFØRER

Vibeke Hammer Madsen (0)

MEDLEM (AKSJONÆRVALGT)

Terje Andersen (4 500)

Anne-Lise Aukner (0)

Trond Berger (837)

Maalfrid Brath (8 063)

Jostein Furnes (0)

Arne Giske (0)

Marianne Lie (0)

Arild M. Olsen (200)

Olaug Svarva (0)

Pål Syversen (0)

VARAMEDLEM (AKSJONÆRVALGT)

Per Otto Dyb (0)

Joakim Gjersøe (0)

MEDLEM (ANSATTVALGT)

Caroline Burum Brekke (1 666)

Hanne Seim Grave (0)

Nina Hjellup (5 880)

May Helene Moldenhauer (275)

Rune Pedersen (10 674)

Trond Thire (0)

VARAMEDLEM (ANSATTVALGT)

Cathrine Kjenner Forsland (0)

Alina Jakubenaite (8 109)

STYRET I STOREBRAND ASA

LEDER

Birger Magnus (20 000)

STYREMEDLEM

Monica Caneman (0)

Laila S. Dahlen (0)

Gyrid Skalleberg Ingerø (0)

Martin Skancke (1 414)

Halvor Stenstadvold (8 645)

Terje Vareberg (0)

STYREMEDLEM (ANSATTVALGT)

Knut Dyre Haug (11 963)

Arne Fredrik Håstein (1 511)

Heidi Storruste (2 865)

REVISJONSUTVALGET

LEDER

Halvor Stenstadvold (8 645)

MEDLEM

Monica Caneman (0)

Knut Dyre Haug (11 963)

KOMPENSASJONSUTVALGET

LEDER

Birger Magnus (20 000)

MEDLEM

Gyrid Skalleberg Ingerø (0)

Heidi Storruste (2 865)

KONTROLLKOMITEEN

LEDER

Elisabeth Wille (163)

NESTLEDER

Finn Myhre (0)

MEDLEM

Ole Klette (0)

Harald Moen (595)

Anne Grete Steinkjer (1,800)

VARAMEDLEM

Tone Margrethe Reierselmoen (1 734)

VALGKOMITEEN

LEDER

Terje R. Venold (3 031)

MEDLEM (AKSJONÆRVALGT)

Harald Espedal (0)

Kjetil Houg (0)

Olaug Svarva (0)

OBSERVATØR (ANSATTVALGT)

Rune Pedersen (10 674)

Forventet levealder øker med 12 minutter per time. Våre forpliktelser varer livet ut.

For å ta vare på våre kunders pensjon må vi investere i de selskapene som anerkjenner at verden er i endring, og som tilpasser seg disse endringene. Vi mener at de selskapene som klarer å gjøre mer, for flere, med mindre bruk av ressurser, vil være de beste investeringsvalgene fremover. Dette kan gi forventning om høyere langsiktig avkastning.

Storebrand skal være best på sparing til pensjon. Det betyr at vi også må være best på bærekraftig sparing.

Storebrand jobber for å investere mer av mine penger i de mest bærekraftige selskapene. Det gir god mening både for avkastningen og for fremtiden.

Kristina Picard
Storebrand

Regnskap og noter

Innhold

Innhold	Side		Side
STOREBRAND KONSERN			
Resultatregnskap	60	Note 41	Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer 130
Totalresultat	61	Note 42	Aksjer og andeler til virkelig verdi 130
Balanse	62	Note 43	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning 131
Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital	64	Note 44	Derivater 131
Kontantstrømoppstilling	65	Note 45	Forsikringsforpliktelser - livsforsikring 132
		Note 46	Forsikringsforpliktelser - skadeforsikring 134
		Note 47	Innskudd fra kunder bank 135
		Note 48	Annen kortsiktig gjeld 135
VIRKSOMHETS- OG RISIKONOTER			
Note 1	Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper 67	ØVRIGE NOTER	
Note 2	Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger 78	Note 49	Sikringsbokføring 135
Note 3	Oppreservering langt liv for Storebrand Livsforsikring 80	Note 50	Sikkerhetsstillelser 136
Note 4	Resultatgenerering fra garantert pensjon 81	Note 51	Betingede forpliktelser 137
Note 5	Segmenter 83	Note 52	Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler 137
Note 6	Risikostyring og internkontroll 86	Note 53	Kapitalkrav og soliditetskrav 137
Note 7	Forsikringsrisiko 87	Note 54	Opplysninger om nærstående parter 139
Note 8	Finansiell markedsrisiko 90	STOREBRAND ASA	
Note 9	Likviditetsrisiko 94	Resultatregnskap	140
Note 10	Utlån og motpartsrisiko 96	Totalresultat	140
Note 11	Valutaeksponering 98	Balanse	141
Note 12	Kreditteksponering 98	Oppstilling over endring i egenkapital	142
Note 13	Risikokonsentrasjoner 100	Kontantstrømsoppstilling	143
Note 14	Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer 101	Note 1	Regnskapsprinsipper 144
RESULTATNOTER			
Note 15	Premieinntekter 106	Note 2	Inntekt på investering i datterselskap og felleskontrollerte selskaper 145
Note 16	Netto renteinntekter Bank 107	Note 3	Netto inntekter for ulike klasser av finansielle instrumenter 146
Note 17	Netto inntekter for ulike klasser finansielle instrumenter 107	Note 4	Personalkostnader 146
Note 18	Netto inntekter fra eiendommer 108	Note 5	Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser 146
Note 19	Andre inntekter 108	Note 6	Godtgjørelse til administrerende direktør og tillitsvalgte 149
Note 20	Erstatninger for egen regning 109	Note 7	Skatt 149
Note 21	Endringer i forsikringsforpliktelser - livsforsikring 110	Note 8	Morselskapets aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper 150
Note 22	Endring bufferkapital 110	Note 9	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning 151
Note 23	Tap på utlån og reversering av tidligere tap 111	Note 10	Finansielle derivater 151
Note 24	Driftskostnader og antall ansatte 111	Note 11	Finansielle risikoer 151
Note 25	Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser 111	Note 12	Varige driftsmidler 152
Note 26	Godtgjørelse og lignende til ledende ansatte og tillitsvalgte 116	Note 13	Obligasjonslån og banklån 152
Note 27	Godtgjørelse til revisor 119	Note 14	Sikringsbokføring 153
Note 28	Andre kostnader 119	Note 15	Aksjeeiere 153
Note 29	Rentekostnader 119	Note 16	Opplysninger om nærstående parter 154
Note 30	Skatt 120	Note 17	Antall ansatte/årsverk 155
BALANSENOTER			
Note 31	Immaterielle eiendeler 122	Note 18	Kapitaldekning 155
Note 32	Varige driftsmidler 123	Erklæring fra styret 156	
Note 33	Operasjonelle leieavtaler driftsmidler 124	Revisjonsberetning 157	
Note 34	Opplysninger om interesser i andre foretak 124	Kontrollkomitéens og representantskapets uttalelse 159	
Note 35	Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser 126		
Note 36	Obligasjoner til amortisert kost 127		
Note 37	Utlån til kunder 127		
Note 38	Reassurandørenes andel av forsikringsmessige avsetninger 128		
Note 39	Eiendommer 128		
Note 40	Biologiske eiendeler 129		

Storebrand konsern

Resultatregnskap

(NOK mill.)	Note	2014	2013 ¹
Netto premieinntekter	15	25 220	28 656
Netto renteinntekter Bank	16	462	547
Netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for selskap:			
- aksjer og andeler til virkelig verdi	17	17	8
- obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	17	774	417
- finansielle derivater til virkelig verdi	17	-208	22
- obligasjoner til amortisert kost	17	90	59
- eiendommer	17	92	52
- resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper/felleskontrollert virksomhet	34	40	89
Netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for kunder:			
- aksjer og andeler til virkelig verdi	17	20 735	16 772
- obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	17	9 516	2 942
- finansielle derivater til virkelig verdi	17	-1 328	-3 598
- obligasjoner til amortisert kost	17	3 784	3 526
- renteinntekter utlån		171	130
- eiendommer	17	1 582	907
- resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper	34	25	29
Andre inntekter	19	2 698	2 316
Sum inntekter		63 669	52 874
Erstatninger for egen regning	20	-35 918	-29 851
Endring forsikringsforpliktelser	21	-21 417	-12 369
Endring bufferkapital	22	781	-3 568
Tap på utlån/reversering av tidligere tap	23	-74	-11
Driftskostnader	24,25,26,27	-2 913	-3 265
Andre kostnader	28	-498	-296
Rentekostnader	29	-597	-576
Sum kostnader før amortisering og nedskrivning		-60 637	-49 937
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning		3 032	2 938
Amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler	31	-431	-739
Konsernresultat før skatt		2 601	2 199
Skattekostnad	30	-516	-209
Resultat etter skatt solgt/avviklet virksomhet		-1	-4
Årsresultat		2 085	1 987
Årsresultat kan henføres til:			
Majoritetens andel av resultatet		2 063	1 971
Minoritetens andel av resultatet		22	16
Sum		2 085	1 987
Resultat per ordinær aksje (NOK)		4,61	4,41
Gjennomsnittlig antall aksjer i beregningsgrunnlaget (millioner)		447,4	447,1
Det er ingen utvanning av aksjene			

1) Som følge av prinsippendring er sammenligningstall omarbeidet. Se nærmere opplysninger i note 1 Regnskapsprinsipper.

Storebrand konsern

Totalresultat

(NOK mill.)	Note	2014	2013
Årsresultat		2 085	1 987
Endringer estimatawik pensjoner		-522	-340
Verdiregulering egne bygg		51	154
Gevinst/tap kontantstrømssikring	49	168	
Totalresultatelementer tilordnet kundeporteføljen		-22	-154
Skatt øvrige resultatelementer som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet		80	104
Sum øvrige resultatelementer som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet		-245	-236
Omregningsdifferanser		138	840
Skatt øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet		-1	
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet		137	840
Sum øvrige resultatelementer		-109	604
Totalresultat		1 976	2 591
Totalresultat kan henføres til:			
Majoritetens andel av totalresultatet		1 950	2 564
Minoritetens andel av totalresultatet		26	27
Sum		1 976	2 591

Storebrand konsern

Balanse

(NOK mill.)	Note	31.12.14	31.12.2013 ¹	31.12.2012 ¹
Eiendeler selskapsporteføljen				
Utsatt skattefordel	30		1	38
Immaterielle eiendeler og merverdi av kjøpte forsikringskontrakter	31	5 710	5 987	6 096
Pensjonseiendel	25		1	152
Varige driftsmidler	32	91	118	143
Investeringer i tilknyttede selskaper/felleskontrollert virksomhet	34	381	333	251
Fordringer på tilknyttede selskaper	34			69
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
- Obligasjoner	10,35,36	2 883	3 052	2 146
- Obligasjoner som holdes til forfall	10,35,36		347	222
- Utlån til kredittinstitusjoner	10,35	207	152	255
- Utlån til kunder	10,35,37	27 426	32 348	34 065
Reassurandørenes andel av forsikringsmessige avsetninger	38	144	151	155
Eiendommer vurdert til virkelig verdi	8,39	4 456	3 581	3 459
Eiendommer til eget bruk	39	68	66	58
Biologiske eiendeler	40	64	64	64
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	35,41	1 575	1 833	2 125
Finansielle eiendeler til virkelig verdi				
- Aksjer og andeler	8,14,35,42	109	82	53
- Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	8,10,14,35,43	26 699	23 294	21 312
- Derivater	10,14,35,44	1 741	1 090	1 313
- Utlån til kunder		989	1 289	1 241
Bankinnskudd	10,35	5 266	4 067	3 279
Eiendeler minoritet i verdipapirfond		17 036	12 863	5 909
Sum eiendeler selskap		94 846	90 720	82 406
Eiendeler kundeporteføljen				
Varige driftsmidler	32	363	354	303
Investeringer i tilknyttede selskaper	34	40	34	115
Fordringer på tilknyttede selskaper	34	11	186	596
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
- Obligasjoner	10,35,36	64 136	63 919	54 557
- Obligasjoner som holdes til forfall	10,35,36	15 131	14 773	10 496
- Utlån til kunder	10,35,37	4 679	3 508	3 842
Eiendommer vurdert til virkelig verdi	8,39	21 963	20 856	25 504
Eiendommer til eget bruk	39	2 514	2 425	2 173
Biologiske eiendeler	40	646	626	535
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	35,41	3 928	3 531	2 699
Finansielle eiendeler til virkelig verdi				
- Aksjer og andeler	8,14,35,42	118 334	102 613	78 535
- Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	8,10,14,35,43	157 576	155 074	157 839
- Derivater	10,14,35,44	4 714	1 129	2 745
Bankinnskudd	10,35	3 405	3 619	3 859
Sum eiendeler kunder		397 441	372 648	343 799
Sum eiendeler		492 287	463 367	426 205

(NOK mill.)	Note	31.12.14	31.12.2013 ¹	31.12.2012 ¹
Egenkapital og gjeld				
Innskutt egenkapital		11 722	11 720	11 718
Opptjent egenkapital		12 652	10 705	8 119
Minoritetsinteresser		366	350	337
Sum egenkapital		24 741	22 775	20 175
Ansvarlig lånekapital	9,35	7 826	7 409	7 075
Bufferkapital	45	22 213	22 447	18 037
Forsikringsforpliktelser	45,46	369 963	348 204	323 996
Pensjonsforpliktelser	25	555	953	1 234
Utsatt skatt	30	1 228	825	717
Finansiell gjeld				
- Gjeld til kredittinstitusjoner	9,14,35	19	1 028	2 499
- Innskudd fra kunder i Bank	9,14,35,47	19 358	20 728	19 860
- Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9,35	13 986	17 000	18 033
- Derivater selskapsporteføljen	10,14,35,44	884	632	632
- Derivater kundeporteføljen	10,14,35,44	3 941	1 911	725
Annen kortsiktig gjeld	9,35,48	10 537	6 592	7 315
Gjeld minoritet i verdipapirfond		17 036	12 863	5 909
Sum gjeld		467 546	440 592	406 029
Sum egenkapital og gjeld		492 287	463 367	426 205

1) Som følge av prinsippendring er sammenligningstall omarbeidet. Se nærmere opplysninger i note 1 Regnskapsprinsipper.

Lysaker, 10. februar 2015
Styret i Storebrand ASA.

Birger Magnus
Styrets leder

Monica Caneman

Laila S. Dahlen

Gyrid Skalleberg Ingerø

Martin Skancke

Halvor Stenstadvold

Terje Vareberg

Arne Fredrik Håstein

Knut Dyre Haug

Heidi Storruste

Odd Arild Grefstad
Administerende direktør

Storebrand konsern

Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital

Majoritetens andel av egenkapitalen

(NOK mill.)	Akseje- kapital ¹	Egne aksjer	Overkurs	Sum innskutt egen- kapital	Valuta om- regnings- reserve	Annen egenkapital ²	Sum opptjent egen- kapital	Minoritet	Total egen- kapital ³
Egenkapital 31.12.12	2 250	-16	9 485	11 718	116	8 004	8 119	337	20 175
Periodens resultat						1 971	1 971	16	1 987
Sum øvrige resultatelementer					829	-236	593	11	604
Totalresultat for perioden					829	1 735	2 564	27	2 591
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:									
Egne aksjer		2		2		24	24		26
Utbetalt aksjeutbytte								-27	-27
Kjøp av minoritetsinteresser						-5	-5		-5
Annet						1	1	13	14
Egenkapital 31.12.13	2 250	-14	9 485	11 720	945	9 760	10 705	350	22 775
Periodens resultat						2 063	2 063	22	2 085
Sum øvrige resultatelementer					133	-246	-112	4	-109
Totalresultat for perioden					133	1 817	1 950	26	1 976
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:									
Egne aksjer		2		2		18	18		20
Utbetalt aksjeutbytte								-2	-2
Kjøp av minoritetsinteresser						-21	-21		-21
Annet						-1	-1	-7	-8
Egenkapital 31.12.14	2 250	-12	9 485	11 722	1 078	11 574	12 652	366	24 741

1) 449 909 891 aksjer pålydende kroner 5.

2) Inkluderer bundne midler i risikoutjevningfond med 829 millioner kroner og sikkerhetsavsetninger med 270 millioner kroner.

3) Som følge av prinsippendring er sammenligningstall omarbeidet. Se nærmere opplysninger i note 1 Regnskapsprinsipper.

Storebrand konsern

Kontantstrømoppstilling

(NOK mill.)	2014	2013
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Netto innbetalinger forsikring	22 693	18 460
Netto utbetalte erstatninger og forsikringsytelser	-20 457	-19 103
Netto inn-/utbetalinger ved flytting	-14 742	-5 927
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	1 352	1 697
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-523	-556
Utbetalinger til drift	-2 679	-2 791
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	3 894	1 163
Netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler og bankkunder	-10 463	-7 057
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	4 181	2 011
Netto inn-/utbetaling av innskudd bankkunder	-1 370	795
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer	15 944	2 394
Netto inn-/utbetalinger vedrørende eiendomsinvesteringer	-850	5 562
Netto endring bankinnskudd forsikringskunder	210	241
Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler og bankkunder	18 116	11 003
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	7 653	3 945
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto innbetalinger ved salg av datterselskaper	15	
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av konsernselskaper	-4	-6
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	-168	-251
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg av forsikringsporteføljer	-1 585	
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av TS og FKV	131	407
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 612	150
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger ved nedbetaling av lån	-3 295	-2 156
Innbetaling ved opptak av lån	496	1 250
Utbetaling av renter lån	-495	-557
Innbetaling av ansvarlig lånekapital	1 965	2 372
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-1 976	-2 366
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-484	-473
Netto inn-/utbetalinger på utlån til og fordring på andre finansinstitusjoner	-1 002	-1 470
Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital	11	9
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte	-2	-26
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-4 783	-3 416
Netto kontantstrøm i perioden	1 259	679
- herav netto kontantstrøm i perioden før finansielle eiendeler og bankkunder	-16 858	-10 324
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	1 259	679
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	4 213	3 539
Valutaomregningsdifferanse i NOK	2	2
Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt¹	5 473	4 219
1) Består av:		
Utlån til kredittinstitusjoner	207	152
Bankinnskudd	5 266	4 067
Sum	5 473	4 219

Kontantstrømoppstillingen viser konsernets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

OPERASJONELLE AKTIVITETER

I et finanskonsern vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle. Fra forsikringselskaper inngår alle innbetalinger og utbetalinger fra forsikringsvirksomheten, og disse kontantstrømmene investeres i finansielle eiendeler som også er definert som operasjonell aktivitet. I oppstillingen er det laget en delsum som viser netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler og bankkunder, og en delsum som viser kontantstrømmer fra finansielle eiendeler og bankkunder. Dette viser at sammensetningen av netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter for et finanskonsern inkluderer både kontantstrøm fra driften og plassering i finansielle eiendeler. Balansen til livsforsikringselskaper inkluderer betydelige poster knyttet til forsikringskundene som inngår på de enkelte linjer i kontantstrømoppstillingen. Da kontantstrømoppstillingen skal vise endring i kontantstrøm for selskapet er endringen i bankinnskudd for forsikringskunder medtatt på egen linje i operasjonelle aktiviteter for å nøytralisere kontantstrømmene knyttet til kundeporteføljen i livsforsikring.

INVESTERINGSAKTIVITETER

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

FINANSIERINGSAKTIVITETER

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansieringen av konsernets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av aksjeutbytte til aksjonærer er en finansieringsaktivitet.

KONTANTER/KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid for selskapsporteføljen. Beløpet inkluderer ikke fordringer på kredittinstitusjoner som er knyttet til forsikringskundeporteføljen, da dette er likvide midler som ikke er tilgjengelig for bruk av konsernet.

Noter

Storebrand konsern

Note 01 | Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSI NFORMASJON

Storebrand ASA er et norsk allmennaksjeselskap notert på Oslo Børs. Konsernregnskapet for 2014 ble godkjent av styret 10. februar 2015.

Storebrand konsernet tilbyr et helhetlig produktspekter av forsikrings- og forvaltningstjenester, verdipapir-, bank- og investeringstjenester til privatpersoner, bedrifter, kommuner og offentlig virksomhet. Storebrandkonsernet består av forretningsområdene Garantert Pensjon, Sparing, Forsikring og Øvrig. Konsernet har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker, Norge.

2. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i konsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter og investeringseiendom. Investeringseiendom vurderes til virkelig verdi. En betydelig del av de finansielle instrumenter vurderes til virkelig verdi (virkelig verdi-opsjon benyttes), mens øvrige finansielle instrumenter som inngår i kategoriene Utlån og fordringer og Holdt til forfall, vurderes til amortisert kost. Finansielle instrumenter som vurderes til amortisert kost er hovedsakelig relatert til norske pensjonsforpliktelser med rentegaranti, i tillegg vurderes hoveddelen av utlån til amortisert kost. I balansen inngår også aktiverte immaterielle eiendeler som hovedsakelig består av merverdier knyttet til ervervede forsikringskontrakter ved foretaksintegrasjon. Disse merverdiene vurderes til historisk kostpris fratrukket årlig amortisering og nedskrivning.

Gjeldssiden i konsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter (forpliktelser) og av avsetninger knyttet til fremtidige pensjons- og forsikringsutbetalinger (forsikringsmessige avsetninger). Med unntak for derivater som vurderes til virkelig verdi, vurderes hoveddelen av de finansielle forpliktelser til amortisert kost. Forsikringsmessige avsetninger skal være tilstrekkelige og dekke forpliktelser knyttet til utstedte forsikringskontrakter. Det benyttes ulike metoder og prinsipper for fastsettelse av avsetningene for ulike forsikringskontrakter. En betydelig andel av forsikringsforpliktelsene er relatert til forsikringskontrakter med rentegarantier. Innregnede forpliktelser knyttet til norske forsikringskontrakter med rentegaranti, diskonteres med grunnlagsrenten. Innregnede forpliktelser knyttet til svenske forsikringskontrakter med rentegaranti, diskonteres med en markedsrente. For fondsforsikringskontrakter (Unit Link) vil avsetning for spareelementet i kontraktene korrespondere med verdien av tilhørende eiendelsporteføljer. Som følge av at kundenes midler i livsforsikringsvirksomheten (garantert pensjon) historisk har hatt en avkastning som har oversteget verdiøkningen i garanterte forsikringsforpliktelser, har det det overskytende blitt avsatt som kundebuffer (forpliktelser), herunder i form av tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond og villkorad återbäring.

Regnskapsprinsippene er utdypet nedenfor

3. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Konsernregnskapet for Storebrand ASA er avgitt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS), som er godkjent av EU, og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater. Se nærmere omtale om dette i note 2.

4. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Det er ikke foretatt endringer av regnskapsprinsipper i 2014 som har påvirket årets resultat i vesentlig grad.

Det er nye og endrede i regnskapsstandarder som trådte i kraft i pr. 1. januar 2014, og Storebrand har implementert IFRS 10 og IFRS 11 med virkning fra samme dato. Effekten for konsernet er omtalt nedenfor.

IFRS 10 – KONSERNREGNSKAP

IFRS 10 erstatter delene i IAS 27 som omhandler konsoliderte regnskaper og inkluderer i tillegg foretak for særskilte formål som tidligere var omhandlet i SIC-12.

IFRS 10 etablerer en modell for vurdering av kontroll som gjelder alle selskap, og innholdet i kontrollbegrepet er endret i IFRS 10 i forhold til IAS 27 og medfører en økt grad av skjønn i vurderingen av hvilke enheter som kontrolleres av selskapet. Kontroll foreligger når investoren har makt over investeringsobjektet og har rettighet til variabel avkastning fra investeringsobjektet og samtidig har makt og muligheten til å styre aktiviteter i investeringsobjektet som påvirker avkastningen.

I konsernets regnskap er fond hvor Storebrand har eierandel på om lag 40 prosent eller mer, og samtidig forvaltes av forvaltningsselskaper i Storebrand konsernet, konsolidert 100 prosent i balansen. Minoritetens eierandel i de konsoliderte verdipapirfondene vises på en linje for eiendeler og tilsvarende en linje som gjeld. Som en følge av at øvrige investorer i fondene kan kreve utløsning av sine eierandeler fra respektive fond, er disse vurdert å være minoritetsiere som klassifiseres som gjeld i Storebrands konsernregnskap.

En investering som inngår i konsernet og som tidligere har blitt behandlet som en felleskontrollert virksomhet, har etter IFRS 10 blitt vurdert å være et datterforetak. I henhold til IFRS 10 blir foretaket konsolidert 100 prosent.

IFRS 11 – FELLESKONTROLLERTE ORDNINGER

Etter IFRS 11 skal egenkapitalmetoden benyttes ved konsolidering av felleskontrollert virksomhet. Ved konsolideringen etter egenkapitalmetoden medtas resultatet etter skatt på en linje, og dette medfører endret innhold i konsernresultat før skatt og skattekostnad i forhold til konsolidering etter bruttometoden. For Storebrand har dette gitt en endring i konsolideringen av Storebrand Helseforsikring AS, som tidligere var konsolidert etter bruttometoden.

IFRS 12 – OPPLYSNINGER OM INTERESSER I ANDRE FORETAK

IFRS 12 gjelder for foretak som har interesser i datterselskaper, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede foretak. Standarden erstatter opplysningskrav som tidligere fulgte av IAS 27, IAS 28 og IAS 31.

I tabellene nedenfor vises effekten på sammenligningstallene av IFRS 10/11 på regnskapslinjer som er påvirket av endringene.

(NOK mill.)	01.01 - 31.12.2013		
	Rapportert	Effekt IFRS 10 og IFRS 11	Omarbeidet
Netto premieinntekter	28 675	-19	28 656
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	422	-5	417
Finansielle derivater til virkelig verdi	24	-3	22
Netto inntekter fra eiendommer	41	11	52
Resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper/felleskontrollert virksomhet	74	15	89
Andre inntekter	2 316		2 316
Erstatninger for egen regning	-30 004	152	-29 851
Endring forsikringsforpliktelser	-12 176	-193	-12 369
Driftskostnader	-3 310	45	-3 265
Andre kostnader	-296	1	-296
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning	2 935	3	2 938
Amortisering og nedskrivning av immatrielle eiendeler	-741	2	-739
Konsernresultat før skatt	2 194	5	2 199
Skattekostnad	-214	6	-209
Periodens resultat	1 976	11	1 987

(NOK mill.)	31.12.2013			31.12.2012		
	Rapportert	Effekt IFRS 10 og IFRS 11	Omarbeidet	Rapportert	Effekt IFRS 10 og IFRS 11	Omarbeidet
Immatrielle eiendeler	5 993	-6	5 987	6 102	-6	6 096
Varige driftsmidler	119	-1	118	144	-1	143
Investeringer i tilknyttede selskaper/felleskontrollert virksomhet	205	128	333	121	130	251
Utlån til kunder til amortisert kost	33 637	-1 289	32 348	35 306	-1 241	34 065
Eiendommer vurdert til virkelig verdi	24 175	262	24 437	28 723	240	28 963
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	1 890	-57	1 833	2 172	-47	2 125
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	23 485	-191	23 294	21 496	-184	21 312
Derivater	1 091	-1	1 090	1 313		1 313
Utlån til kunder til virkelig verdi		1 289	1 289		1 241	1 241
Bankinnskudd	4 077	-10	4 067	3 297	-18	3 279
Eiendeler minoritet i verdipapirfond		12 863	12 863		5 909	5 909
Sum eiendeler	450 381	12 986	463 367	420 182	6 022	426 205
Egenskaper og gjeld						
Minoritetsinteresser	88	262	350	98	240	337
Sum egenkapital	22 514	262	22 775	19 936	240	20 175
Forsikringsforpliktelser	348 314	-110	348 204	324 089	-94	323 996
Pensjonsforpliktelser	958	-5	953	1 239	-6	1 234
Utsatt skatt	833	-9	825	721	-5	717
Annen kortsiktig gjeld	6 605	-14	6 591	7 327	-22	7 305
Gjeld minoritet i verdipapirfond		12 863	12 863		5 909	5 909
Sum egenkapital og gjeld	450 381	12 986	463 367	420 182	6 023	426 205

Endringer i andre regnskapsstandarder

Det har også kommet andre endringer i IFRS-regelverket som gjelder eller kan anvendes for IFRS regnskaper avlagt etter 1. januar 2014, disse har ikke hatt særlig påvirkning for konsernregnskapet.

Nye standarder og endringer i standarder som ikke er gjort gjeldende

IASB har i flere år arbeidet med en ny regnskapsstandard for forsikringskontrakter, den kommende standarden er ofte benevnt som IFRS₄ Fase II. Et nytt Exposure Draft (ED) ble utgitt i juni 2014. En mulig standard kan antagelig være klar i 2015. Implementeringstidspunkt er usikkert. Vi antar at standarden tidligst vil bli implementert fra 2018.

Det antas at standarden antagelig vil kreve at den innregnede verdien av forsikringskontrakter skal bestå av følgende komponenter:

- Sannsynlighetsvektet estimat av kommende inn- og utbetalinger knyttet til kontraktene
- Kontantstrømmene diskonteres med en rente som reflekterer kontantstrømmenes risiko
- Det gjøres tillegg for en risikomargin
- Ved kontraktinngåelse avsettes også forventet fortjeneste som en forpliktelse, kontraktsmessig residual margin, denne inntektsføres over kontraktens løpetid (forutsatt at ikke kontrakten anses å være en tapskontrakt på utstedelsestidspunktet).

Innføring av en ny standard for forsikringskontrakter, vil kunne få betydelige effekter i Storebrands konsernregnskap. En implementering vil medføre endringer i resultatoppstillinger, endret resultat, endret verdi av forsikringsforpliktelsene samt kunne påvirke egenkapitalen.

En annen sentral standard for Storebrands konsernregnskap vil være IFRS₉ Finansielle instrumenter. Standarden omhandler blant annet klassifikasjon av finansielle instrumenter (bruk av virkelig verdi og amortisert kost) samt regler for nedskrivning av finansielle instrumenter. Implementeringstidspunktet er ikke fastsatt.

Det forventes ikke ikrafttredelse av noen nye regnskapsstandarder i 2015 som vil få vesentlig effekt for Storebrands konsernregnskap.

5. KONSOLIDERING

Konsernregnskapet inkluderer Storebrand ASA og selskaper hvor Storebrand ASA har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 prosent av aksjene i selskapet samt at konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital, med mindre det foreligger opsjoner eller andre betingelser som medfører at minoriteter vurderes som gjeld.

Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand Asset Management AS, Storebrand Bank ASA og Storebrand Forsikring AS er vesentlige datterselskaper som eies direkte av Storebrand ASA. Storebrand Livsforsikring AS eier også det svenske holdingselskapet Storebrand Holding AB som igjen eier SPP Livförsäkring AB og SPP Liv Fondförsäkring AB. De to sistnevnte selskapene fusjoneres i 2015. Ved ervervet av den svenske virksomheten i 2007 påla norske myndigheter Storebrand å søke om å opprettholde konsernstrukturen innen utgangen av 2009. Storebrand har sendt søknad om å beholde nåværende konsernstruktur, og mener det er naturlig å se eventuelle endringer i konsernstrukturen i lys av kommende regler for solvens (Solvens II).

Valuta og omregning av utenlandske selskaper

Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner. Utenlandske selskaper som inngår i konsernet og som har annen funksjonell valuta, er omregnet til norske kroner ved at resultatregnskapet er omregnet etter gjennomsnittskurs for året og ved at balansen er omregnet til kurs ved regnskapsårets slutt. Som følge av at det vil være forskjell mellom anvendte valutakurser ved registrering av resultat- og balanseposter blir eventuelle differanser ført mot totalresultatet.

Eliminering av interne transaksjoner

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Transaksjoner mellom kundeporteføljene og selskapsporteføljen i livvirksomheten og mellom kundeporteføljene i livvirksomheten og andre selskaper i konsernet, blir ikke eliminert i konsernregnskapet. I samsvar med livsforsikringsregelverket er transaksjoner med kundeporteføljer basert på armlengdes avstand.

6. FORETAKSINTEGRASJON

Ved overtakelse av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost måles til virkelig verdi i tillegg til direkte utgifter ved anskaffelsen. Eventuelle emisjonsutgifter inngår ikke i anskaffelseskost, men føres til fradrag i egenkapitalen.

Overtatte identifiserte materielle og immaterielle eiendeler og forpliktelser blir vurdert til virkelig verdi på tidspunktet for overtakelsen. Dersom anskaffelseskost overstiger verdien av identifiserte eiendeler og forpliktelser, innregnes differansen som goodwill. Ved oppkjøp av mindre enn 100 prosent av en virksomhet balanseføres 100 prosent av merverdier og mindreverdier med unntak av goodwill som bare medtas for Storebrand sin andel.

Investeringer i tilknyttede selskaper (normalt investeringer på mellom 20 prosent og 50 prosent av selskapenes egenkapital) hvor konsernet har betydelig innflytelse er regnskapsført etter egenkapitalmetoden.

Ved investeringer, herunder ved kjøp av investeringseiendom, blir det vurdert om kjøpet omfatter kjøp av virksomhet i henhold til IFRS3. Når slike kjøp ikke omfatter kjøp av virksomhet anvendes ikke oppkjøpsmetoden slik den følger av IFRS3. Foretaksintegrasjon slik at det ikke beregnes eventuelle merverdier og det avsettes ikke for utsatt skatt slik som i en foretaksintegrasjon.

7. INNTEKTSFØRING

PREMIEINNETEKTER

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie (inklusive spareelementer), tilflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring. Årlig premie periodiseres generelt lineært over dekningsperiode. Honorar for utstedelse av norske rentegarantier samt fortjenesteelement risiko er inkludert i premieinntektene og inntektsføres tilsvarende som premieinntekter.

NETTO RENTEINNETEKTER BANKVIRKSOMHET

Renteinntekter innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode.

INNETEKTER FRA EIENDOMMER OG FINANSIELLE EIENDELER

Inntekter fra eiendommer og finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 10 og 11.

ANDRE INNETEKTER

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksesshonorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

8. GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER

Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokeres til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Goodwill vurderes til anskaffelseskost på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel.

Goodwill avskrives ikke, men testes for verdifall og nedskrivingsbehov. Goodwill testes for verdifall dersom det er indikatorer som tilsier at et verdifall har funnet sted. Det gjennomføres minst én årlig vurdering av gjenvinnbart beløp.

Dersom den relevante diskonterte kontantstrøm er lavere enn regnskapsført verdi, vil goodwill bli nedskrevet til virkelig verdi. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke selv om det i etterfølgende perioder skulle foreligge informasjon om at nedskrivingsbehovet ikke lenger eksisterer eller at nedskrivingsbehovet er blitt mindre. For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet. Kontantstrømgenererende enheter blir identifisert i henhold til driftssegmenter.

Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes årlig for nedskrivning i vurderingen av balanseført verdi.

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivingsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler.

9. TILSTREKKElighetSTEST FORSIKRINGSFORPLIKTELSE OG TILHØRENDE MERVERDIER

Ved kjøp av forsikringskontrakter i en foretaksintegrasjon, legges det underliggende foretakets regnskapsprinsipper til grunn ved innregning av de forsikringsmessige forpliktelser. Merverdier for Storebrand knyttet til disse forpliktelsene – som ofte benevnes som Value of Business in Force (VIF), innregnes som en eiendel. Etter IFRS 4 skal det gjøres en tilstrekkelighetstest av forsikringsforpliktelsen, inklusive VIF, ved hver regnskapsavleggelse. I testen som gjennomføres i Storebrands konsernregnskap sees det hen til beregnede nåverdier av kontantstrømmer til kontraktststeder – som ofte benevnes som embedded value. Test av tilstrekkelighet ble gjennomført før implementering av IFRS.

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid avskrives ikke, men testes for nedskrivingsbehov årlig og ellers når det foreligger indikasjon på verdifall.

10. INVESTERINGSEIENDOMMER

Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. Endringer i virkelig verdi resultatføres løpende. Leieinntekter innføres løpende.

Investeringseiendommer består hovedsakelig av sentrale kontorbygg, kjøpesentre og logistikkbygg. Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investeringseiendommer. Når det gjelder eiendommer hvor deler av eiendommen benyttes av konsernet til eget bruk og andre deler leies ut, er utleielene som kan seksjoneres, klassifisert som investeringseiendom.

11. FINANSIELLE INSTRUMENTER

11-1. GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt – det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

DEFINISJON AV AMORTISERT KOST

Etter førstegangsinnregning måles holdt til forfall investeringer, lån og fordringer samt finansielle forpliktelser som ikke er tilordnet til virkelig verdi over resultatet, til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel for-tidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og rentepunkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter.

DEFINISJON AV VIRKELIG VERDI

For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av anerkjente verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømberegning og opsjonsprisinde modeller. Dersom det er en verdsettingsmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Ved beregning av virkelig verdi av utlån legges gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån til grunn. Det tas hensyn til endring i kredittrisiko.

Verdifall på og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (effektiv rente beregnet ved førstegangsinnregning). Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

11-2. KLASSIFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

FINANSIELLE EIENDELER KLASSIFISERES I EN AV DE ETTERFØLGENDE KATEGORIER:

- Finansielle eiendeler holdt for omsetning
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjonen
- Finansielle eiendeler som holdes til forfall
- Finansielle eiendeler utlån og fordringer

HOLDT FOR OMSETNING

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å selge den eller kjøpe den tilbake på kort sikt, er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet.

TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET ETTER VIRKELIG VERDI OPSJON

En betydelig andel av Storebrands finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien virkelig verdi over resultatet på grunn av:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
 - de finansielle eiendeler inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi
- Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning (instrumentene vurderes til virkelig verdi og verdiendringer føres i resultatoppstillingen).

INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette samt et fast forfall, og som et foretak har en positiv intensjon om og evne til å holde til forfall med unntak for

- de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet
- de som oppfyller definisjonen av utlån og fordringer

Holdt til forfall eiendeler regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Kategorien anvendes i den norske livsforsikringsvirksomheten knyttet til forsikringskontrakter med rentegaranti.

UTLÅN OG FORDRINGER

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.

Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Kategorien anvendes i den norske livsforsikringsvirksomheten knyttet til forsikringskontrakter med rentegaranti, samt i bankvirksomheten.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter, er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

11-3. DERIVATER

DEFINISJON AV ET DERIVAT

Et derivat er et finansielt instrument eller en annen kontrakt som omfattes av IAS 39, og som har alle de tre følgende kjenne-tegnene:

- Derivatets verdi endres som reaksjon på endringer i en nærmere angitt rentesats, pris på finansielle instrumenter, råvarepris, valutakurs, en indeks for priser eller satser, kredittverdighet eller kredittindeks, eller en annen variabel (ofte kalt «underliggende»)
- det krever ingen innledende nettoinvestering eller en innledende nettoinvestering som er mindre enn det som ville kreves for andre typer kontrakter som forventes å ha en tilsvarende reaksjon på endringer i markedsfaktorer
- det skal gjøres opp på et framtidig tidspunkt

REGNSKAPSFØRING AV DERIVATER SOM IKKE ER SIKRING

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

En del av konsernets forsikringskontrakter inneholder innebygde derivater, som for eksempel rentegarantier. Disse forsikringskontraktene følger ikke regnskapsstandarden IAS39 Finansielle instrumenter, men følger regnskapsstandarden IFRS4 Forsikringskontrakter, og de innebygde derivatene vurderes ikke løpende til virkelig verdi.

11-4. SIKRINGSBOKFØRING

VIRKELIG VERDI SIKRING

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet eller inngår i totalresultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbart til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

SIKRING AV NETTOINVESTERING

Sikring av nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter regnskapsføres på samme måte som kontantstrømsikringer. Gevinst og tap på sikringsinstrumentet som relaterer seg til den effektive delen av sikringen føres over totalresultatet, mens gevinst og

tap som relaterer seg til den ineffektive delen regnskapsføres umiddelbart over resultatregnskapet. Samlet tap eller gevinst i egenkapitalen føres over resultatet når den utenlandske virksomheten blir solgt eller avviklet.

Enkelte innlån i utenlandsk valuta er sikret ved bruk av sikringsinstrumenter (derivater). Kontantstrømmene i sikringsobjektet og sikringsinstrumentet er sammenfallende. Derivater innregnes til virkelig verdi. Sikringsbokføring gjennomføres ved å dele opp sikringen i en virkelig verdi sikring av renten og en kontantstrømsikring av marginen. Netto løpende verdiendringer på kontantstrømsikringen innregnes i Totalresultat.

11-5. FINANSIELLE FORPLIKTELSER

Etter førstegangsinnregning måles hovedsakelig alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode.

12. FORSIKRINGSMESSIGE FORHOLD

Regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter, omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Storebrandkonsernets forsikringskontrakter omfattes av standarden. IFRS 4 er ment å være en foreløpig standard og den tillater bruk av uensartede prinsipper for behandling av forsikringskontrakter i konsernregnskapet. I konsernregnskapet medtas de forsikringstekniske avsetninger slik de er beregnet i de respektive datterselskaper i samsvar med det enkelte lands lovgivning. Dette gjelder også for forsikringskontrakter ervervet i en foretaksintegrasjon. I slike tilfeller er positive merverdier, jmfør IFRS 4 nr 31b), aktivert som immaterielle eiendeler.

Det følger av IFRS 4 at de forsikringsmessige avsetningene skal være tilstrekkelige. Ved vurdering av tilstrekkelighet knyttet til innregnede ervervede forsikringskontrakter inklusive tilhørende aktiverte immaterielle eiendeler, sees det i vurderingen også hen til IAS 37 Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser, og såkalte embedded value-beregninger.

Nedenfor redegjøres det for regnskapsprinsippene for de vesentligste forsikringstekniske avsetninger.

12-1. GENERELT – LIVSFORSIKRING

ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte forsikringsoppgjør fratrukket mottatt gjenforsikring, fraflyttede premiereserver, avgitt gjenforsikring og endring i erstatningsavsetning. Avsetning for ikke-ferdigbehandlede eller ikke-utbetalte erstatninger ivaretas ved avsetning til erstatningsavsetningen under posten endring forsikringsforpliktelser.

ENDRING FORSIKRINGSFORPLIKTELSER

Omfatter sparepremien som inntektsføres under premieinntekter og utbetales under erstatninger. Posten omfatter også garantert avkastning på premiereserven og premiefondet samt avkastning til kundene utover garanti.

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Premiereserve

Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser inklusive fremtidige administrasjonskostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige avtalte premier. For individuelle kontoprodukter med fleksibel premieinnbetaling avsettes oppsamlet kontoverdi i premiereserven. Premiereserven svarer til 100 prosent av forsikringenes garanterte gjenkjøps-/flyttestverdi for eventuelle avbrudds-/flyttestgebyrer og andel av kursreguleringsfond.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringsavtalene, det vil si samme dødelighets- og uføresannsynligheter, rentegrunnlag og kostnadssatser, i tillegg økes avsetningene som følge av forventet økt levealder. Premietariffene bygger på observert nivå for dødelighet og uførhet i samfunnet, tillegg sikkerhetsmarginer som blant annet inkluderer en forventning om fremtidig utvikling på området.

Den avsatte premiereserven inneholder for alle bransjer avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusiv oppgjørskostnader (administrasjonsreserve). For fullt betalte kontrakter, inklusive fripoliser, er kontantverdien av de forventede fremtidige administrasjonskostnader avsatt fullt ut i premiereserven. For kontrakter med fremtidig premieinnbetaling er det gjort fradrag for kontantverdien av den delen av de fremtidige administrasjonskostnader som forutsettes finansiert gjennom fremtidige premier.

En betydelig andel av de norske forsikringskontraktene har ett-årige rentegarantier, slik at den garanterte avkastningen må oppnås hvert år. En betydelig andel av de svenske forsikringskontraktene har garantert avkastningen frem til tidspunkt for pensjonsutbetalingene.

Forsikringsforpliktelser særskilt investeringsportefølje

De forsikringsmessige avsetninger til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje skal til enhver tid motsvare verdien av den investeringsportefølje som er tilordnet kontrakten. Andelen av overskudd på risikoresultatet medregnes. Selskapet er ikke utsatt for investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning ovenfor kundene. Det eneste unntaket er ved dødfall der etterlatte får utbetalt opprinnelig innbetalt beløp til livrenteforsikringer og for garantikonto.

ERSTATNINGSAVSETNING

Består av avsetning for inntrådte ikke meldte erstatninger samt ikke-ferdigbehandlede forsikringsoppgjør (IBNR og RBNS). Erstatningsavsetningen skal bare inneholde midler som ville ha kommet til utbetaling i regnskapsåret dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet.

OVERFØRING AV PREMIERESERVE M.V. (FLYTTING)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer mellom forsikringsselskaper føres over resultatregnskapet under posten netto premieinntekter for mottatte reserver og erstatninger for egen regning for avgitte reserver. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsforpliktelser tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreguleringsfond, villkorad återbäring og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under posten endringer i forsikringsforpliktelser. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig fordring/ gjeld til oppgjør finner sted.

SALGSKOSTNADER

I den norske livvirksomheten er salgskostnader kostnadsført, mens i de svenske datterselskaper er salgskostnader balanseført og amortiseres.

12-2. LIVSFORSIKRING NORGE

TILLEGGSAVSETNINGER

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta avsetning til tilleggsavsetninger. Tilleggsavsetningene er fordelt på kontraktene og kan benyttes til å dekke et negativt renteresultat inntil rentegarantien. Dersom selskapet et år ikke oppnår en avkastning som svarer til grunnlagsrenten, kan avsetningen føres tilbake fra kontrakten slik at selskapet blir i stand til å innfri rentegarantien. Det betyr at tilleggsavsetningene reduseres og at premiereserven økes tilsvarende på kontrakten. For renteforsikringer utbetales tilleggsavsetningen i rater over utbetalingsperioden.

Dersom tildelte tilleggsavsetninger til kontrakten medfører at de samlede tilleggsavsetningene overstiger 12 prosent av premiereserven knyttet til kontrakten blir det overskytende beløpet tilordnet kontrakten som overskudd.

PREMIEFOND, INNSKUDDSFOND OG PENSJONISTENES OVERSKUDDSFOND

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier "etter skatteloven" fra forsikringstakerne og tilført overskudd i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Pensjonistenes overskuddsfond består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

KURSREGULERINGSFOND

Årets netto urealisert gevinst/tap på finansielle eiendeler til virkelig verdi i kollektivporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS tilføres/ tilbakeføres kursreguleringsfondet i balansen under forutsetning av at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Den delen av netto urealisert gevinst/tap på finansielle omløpsmidler i utenlandsk valuta som kan tilskrives valutakursendringer avsettes ikke til kursreguleringsfond. Valutakursendring tilknyttet sikringsinstrumentet avsettes således heller ikke til kursreguleringsfond, men føres direkte over resultatet. Valutarisikoen på utenlandske investeringer er i hovedsak sikret med valutakontrakter på porteføljenivå. Etter regnskapsstandarden for forsikringskontrakter (IFRS 4) er kursreguleringsfondet vurdert som en forpliktelse.

RISIKOUTJEVNINGSFOND

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet for kollektiv pensjon og fripoliser til risikoutjevningfond til dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet er ikke vurdert som en forpliktelse etter IFRS og inngår som en del av egenkapitalen (bundet egenkapital).

OPPRESERVERING FOR LANGT LIV

Finanstilsynets har i brev av 8. mars 2013 besluttet at det skal innføres et nytt dødelighetsgrunnlag, K2013, for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser med virkning fra 2014. Dette setter krav til økte premier og høyere

forsikringstekniske avsetninger for å dekke fremtidige forpliktelser. Finanstilsynet publiserte 2. april 2014 retningslinjer for opptrappingsplaner for avsetninger til langt liv, med utgangspunkt i brev fra Finansdepartementet 27. mars 2014. Oppreserveringsperioden kan ha en varighet på inntil 7 år (frem til og med 2020). Oppreserveringen kan finansieres gjennom tilbakeholdelse av kundeoverskudd, men pensjonsinnretningen må minimum dekke 20 prosent av oppreserveringsbehovet. Se nærmere om dette i note 3. Regnskapsmessig er den kommende forventede dekningen fra eier vurdert som en reduksjon av fremtidige forventede overskudd og det er dermed ikke avsatt særskilt for den forventede totale dekningen fra eier som vil påløpe etter 31.12.2014. I vurderingen ser man også hen til fremtidig forventet avkastning.

12-3. LIVSFORSIKRING SVERIGE

LIVSFORSIKRINGSAVSETNINGER

SPP har siden 2009 benyttet en konstantstrømsmodell for beregning av forsikringsforpliktelser med rentegaranti. Modellen diskonterer kontantstrømmer med observerte swaprenter for de aktuelle løpetider opp til 10 år, som er det lengste tidspunktet hvor likviditeten i swaprenter anses tilstrekkelig. Det bestemmes en normalrentesats som summen av langsiktige antagelser om inflasjon (2 pst), realrente (2 pst) og løpetidspremie (0,5 pst) – basert på vurderinger foretatt av aktører som Riksbanken og Konjunkturinstituttet. For kontantstrømmer som er 20 år og lenger benyttes en rente basert på normalrentesatsen, men justert med $\frac{1}{4}$ av forskjellen mellom normalrentesatsen og det høyeste av 20 års stat- og swaprente. For kontantstrømmer mellom 10 og 20 år benyttes diskonteringsrenter som interpoleres lineært. For årsoppgjøret 2014 er 20-års renten satt til 3,8 prosent.

AVSETNING FOR IKKE FASTSATTE FORSIKRINGSTILFELLER

Avsetning for inntrufne skader består av avsetninger for uførepensjon, fastsatte skader, ikke fastsatte skader og skadebehandlingsreserver. Ved vurdering av avsetninger for uførepensjoner benyttes en risikofri markedsrente, hensyntatt fremtidig indeksregulering av utbetalingene. I tillegg avsettes det for beregnede skader som er inntruffet, men som ikke er meldt (IBNR).

VILLKORAD ÅTERBÅRING (BETINGET KUNDETILDELT BONUS), OG LATENT KAPITALTILSKOTT

Villkorad återbåring oppstår når verdien av kundemidlene er høyere enn nåverdien av forpliktelsene, og omfatter dermed den del av forsikringskapitalen som ikke er garantert. For kontrakter hvor kundemidlene er lavere enn forpliktelsene belastes eiers resultat ved avsetning til latent kapitaltilskudd. Villkorad återbåring og latent kapitaltilskudd innregnes på samme linje i balansen.

12-4. SKADEFORSIKRING

Kostnadsføring av skadetilfeller skjer på det tidspunkt skadetilfeller inntreffer. Det er foretatt følgende avsetninger:

Avsetning for ikke opptjent premie for egen regning gjelder løpende kontrakter som er i kraft på regnskapstidspunktet og skal dekke kontraktens gjenstående risikoperiode.

Erstatningsavsetningen skal dekke forventet utbetaling av meldte, men ikke oppgjorte erstatningskrav. Den skal videre dekke forventede erstatningskrav knyttet til skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp. Rapporterte ikke oppgjorte skadekrav avsettes i sin helhet. Det foretas så en beregning av avsetningsbehovet for inntrufne, men ikke rapporterte skader (IBNR), og for rapporterte, men ikke avsluttede skader (RBNS). I tillegg skal erstatningsavsetningen inneholde en egen avsetning for fremtidige skadeoppgjørskostnader på inntrufne ikke oppgjorte skadetilfeller.

Forsikringselskapene som inngår i konsernet følger egne lovpålagte krav til forsikringsmessige avsetninger, herunder sikkerhetsavsetninger med videre. I konsernregnskapet er sikkerhetsavsetninger ikke definert som forpliktelse og inngår dermed i konsernets egenkapital. De forsikringsmessige avsetningene skal likevel være tilstrekkelige etter IFRS 4.

13. PENSJONSFORPLIKTELSER EGNE ANSATTE

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger for ansatte. Ordningene innregnes etter IAS19. I Norge har nyansatte fra og med 1.1.2011 hatt innskuddspensjon. Øvrige ansatte i Norge har hovedsakelig hatt ytelsesordning. I fjerde kvartal 2014 ble det besluttet å hovedsakelig awikle ytelsesordningen i Norge med virkning fra og med 31.12.2014 og erstatte denne ordningen med en innskuddsordning. Storebrand er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader

I Sverige har SPP i samsvar med Bankansattes Tjenestepensjonsplan (BTP-planen) kollektiv ytelses pensjonsplaner for sine ansatte. En kollektiv ytelses pensjon innebærer at en ansatt er garantert en viss pensjon basert på sluttlønn etter avsluttet arbeidsforhold.

13-1. YTELSESDORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatawik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i oppstillingen over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer i den perioden de oppstår. Poster tidligere innregnet i totalresultat omklassifiseres ikke. Virkningen av endringer i pensjonsplan blir løpende resultatført, med mindre planendringen er betinget av fremtidig opptjening. Virkningen fordeles da lineært over tiden til ytelsen er fullt ut opptjent. Arbeidsgiveravgift inngår som en del av pensjonsforpliktelsen og som en del av estimatawiket som vises i totalresultatet.

I konsernet er det både forsikret og uforsikret pensjonsordning. Den forsikrede ordningen i Norge er tegnet i konsernet. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser. De fripolisene som inngår i forsikringsmessige avsetninger vurderes etter regnskapsstandarden IFRS4.

13-2. INNSKUDDSDORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

14. VARIGE DRIFTSMIDLER

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, EDB-systemer og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Maskiner og inventar vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Bygninger som benyttes til egen virksomhet av konsernet vurderes til oppskrevet verdi fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Det foretas årlig vurdering av virkelig verdi på disse bygningene på samme måte som beskrevet for investeringseidommer. Økning i verdier for bygninger som benyttes i egen virksomhet resultatføres over totalresultatet. En nedskrivning av bygningens verdi regnskapsføres først mot revalueringsreserve som gjelder oppskrivninger på den aktuelle bygningen. Dersom nedskrivningen overstiger revalueringsreserven resultatføres det resterende.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og – metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

15. SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt, og er basert på regnskapsstandarden IAS 12 Resultat-skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i konsernets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller. I konsernets skatteøkende midlertidige forskjeller inngår også midlertidige forskjeller knyttet til konsernets investeringseiendommer. Disse eiendommene inngår hovedsakelig i det norske livselskapets kundeporteføljer og ligger i aksjeselskaper som eies av Storebrand Eiendom Holding AS som igjen eies direkte av Storebrand Livsforsikring AS. Selv om disse eiendomsselskapene inngår i kundeporteføljen og kan avhendes tilnærmet skattefritt, inngår de skatteøkende midlertidige forskjellene knyttet til de underliggende eiendommene som også inngår i det norske skattekonsernet, i konsernets midlertidige forskjeller hvor det er avsatt for utsatt skatt. Se også punkt 6 ovenfor som omhandler foretaksintegrasjon.

16. AVSATT UTBYTTE

I henhold til IAS 10 som omhandler hendelser etter balansedagen, skal foreslått utbytte/konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er vedtatt av generalforsamlingen.

17. LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Storebrand har ingen finansielle leieavtaler.

18. KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist.

Kontantstrømoppstillingen spesifiseres på operasjonelle, investerings- og finansierings aktiviteter.

19. BIOLOGISKE EIENDELER

I samsvar med IAS 41 vurderes investeringer i skog som biologiske eiendeler. Biologiske eiendeler vurderes til virkelig verdi som er definert basert på alternativ virkelig verdi beregning, eller nåverdien av forventet netto kontantstrøm. Verdiendringer på biologiske eiendeler føres i resultatregnskapet. Eierrettigheter på biologiske eiendeler regnskapsføres på det tidspunktet når kjøpsavtalen signeres. Det beregnes årlige inntekter og utgifter fra skogbruk og utmark.

20. AKSJEBASERT AVLØNNING

Storebrand konsernet har aksjebasert avlønning til nøkkelpersoner. Verdsettelsen gjøres basert på anerkjente verdsettelsesmodeller tilpasset egenskapene til de aktuelle opsjonene. Verdien fastsatt på tildelingstidspunktet periodiseres i resultatregnskapet over opsjonens opptjeningstid med tilsvarende økning i egenkapital. Beløpet innregnes som en kostnad og justeres for å gjenspeile faktisk antall aksjeopsjoner opptjent. Opptjeningstiden er perioden fra etableringen av ordningen og til opsjonene er fullt ut opptjent.

Note
02

Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet må ledelsen foreta estimater, skjønsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimater og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Konsernets mest vesentlige estimater og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor:

GENERELT OM LIVSFORSIKRING

I konsernregnskapet innregnes forsikringsforpliktelse med rentegaranti, med ulike prinsipper i den norske og svenske virksomheten. Det er også innregnet en immateriell eiendel (value-of-business-in-force, "VIF") knyttet til forsikringskontrakter i den svenske virksomheten. Denne eiendelen knytter seg til Storebrands kjøp av SPP (kjøp av virksomhet). Det er flere forhold som kan påvirke størrelsene på forsikringsforpliktelsene inklusive VIF, herunder biometriske forhold som økt levealder, fremtidig avkastning, uforhet, samt utvikling i fremtidige kostnader og juridiske forhold som lovendringer og utfall av rettssaker mv. Et lavt rentenivå vil på lang sikt være utfordrende for eier med hensyn til forsikringskontrakter med rentegaranti, og vil, sammen med reduserte kundebuffer, kunne påvirke størrelsen på de innregnede beløp knyttet til forsikringskontraktene. De norske forsikringskontraktene med rentegarantier er diskontert med premieberegningrenten (om lag gjennomsnittlig med 3,3 prosent). De svenske forsikringsforpliktelsene med rentegaranti, er diskonteringen basert på en estimert swap-rentekurve hvor deler av rentekurven ikke er likvid. Den ikke-likvide delen av rentekurven er estimert med utgangspunkt i langsiktige forventninger om realrente og inflasjon.

Det følger av regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter at de innregnede forsikringsforpliktelsene skal være tilstrekkelige og at det skal gjennomføres en tilstrekkelighetstest (liability adequacy test). De norske forsikringsforpliktelsene er beregnet i henhold til særnorske regler herunder forsikringsvirksomhetsloven med forskrifter. For de norske livsforsikringsforpliktelsene gjennomføres det en test på et overordnet totalnivå ved å foreta en analyse som tar utgangspunkt i norske premiereserveringsprinsipper. Den innarbeidede analysen tar utgangspunkt i forutsetninger som legges til grunn ved beregning av Embedded Value, hvor selskapet anvender beste anslag på de fremtidige grunnlagselementene basert på dagens erfaringer. Testen innebærer da

at selskapet analyserer dagens marginer mellom forutsetningene i reserveringsgrunnlaget og forutsetningene i Embedded Value analyser. Denne testen ble gjennomført også før innføring av IFRS.

I konsernregnskapet ble det ved oppkjøpet av det svenske forsikringskonsernet SPP aktivert merverdier inklusive goodwill knyttet til verdiene av SPP konserns forsikringskontrakter, mens SPP konserns innregnede forsikringsmessige avsetninger ble videreført i Storebrands konsernregnskap. Disse merverdiene (Value of business in-force) som sammen med tilhørende aktiverte salgskostnader og forsikringsforpliktelser, testes med hensyn til tilstrekkelighet. Testen er oppfylt hvis de bokførte forpliktelsene i regnskapet er større eller lik netto forpliktelser vurdert til en estimert markedsverdi inklusive forventet overskudd til eier. I denne testen ses det hen til embedded value beregninger samt til IAS 37. Et sentralt element i denne vurderingen er beregning av fremtidige fortjenestemarginer hvor det benyttes embedded value-beregninger. Embedded value-beregningene vil blant annet påvirkes av volatilitet i finansmarkedet, renteforventninger samt størrelsen på bufferkapital. Storebrand tilfredsstillende tilstrekkelighetstestene for 2014 og tilstrekkelighetstestene har følgelig ingen resultatmessig effekt på regnskapet for 2014. Det vil være usikkerhet knyttet til verdsettelsen av disse aktiverte verdiene og verdien av tilhørende forsikringsmessige avsetninger.

I livvirksomhetene i Storebrand vil ikke nødvendigvis endring av estimater knyttet til forsikringsmessige avsetninger, finansielle instrumenter og investeringseiendom tilordnet livkundene, påvirke eiers resultat, men endring av estimater og vurderinger kan påvirke eiers resultat. En sentral faktor vil være om livkundenes midler inklusive årets avkastning, overstiger de garanterte forpliktelser. Dette vil særlig gjelde for de garanterte norske forpliktelsene som er gjenstand for opppreservering knyttet til økt levealder. Se også nærmere om dette i note 3.

I den norske livvirksomheten har en betydelig andel av forsikringskontraktene årlige rentegarantier. Estimatendringer og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i kundeporteføljene. Avhengig av størrelsen på eventuelle verdifall, vil slike verdifall, helt eller delvis, kunne motvirkes av reduksjon i kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger slik at effekt for eiers resultat kan bli begrenset. Tilsvarende vil verdiøkninger i stor grad kunne øke størrelsen på slike fond.

I den svenske virksomheten (SPP) foreligger det ikke kontrakter med en årlig rentegaranti. Men det foreligger forsikringskontrakter med en sluttverdigaranti. Disse kontraktene diskonteres med en markedsmessig beregnet rente hvor deler av den anvendte rentekurven ikke er likvid. Endringer i diskonteringsrente vil kunne gi betydelige utslag i størrelsen på de forsikringsmessige forpliktelser. Dersom tilhørende kundemidler har en høyere verdi enn innregnet verdi av disse forsikringsmessige forpliktelsene, vil forskjellen utgjøre et betinget kundetildelt fond – villkorad återbäring (bufferkapital). Estimatendringer og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i kundeporteføljene. Avhengig av størrelsen på eventuelle verdifall, vil slike verdifall, helt eller delvis, kunne motvirkes av reduksjon i villkorad återbäring slik at effekt for eiers resultat kan bli begrenset. Dersom verdien av den enkelte forsikringskontrakt er høyere enn tilhørende kundemidler, vil eier måtte dekke manglende kapital.

Det foreligger også forsikringskontrakter uten rentegaranti i livvirksomhetene hvor kundene bærer avkastningsgarantien. Estimatendringer og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i tilhørende kundeporteføljer. Innregning av slike verdiendringer påvirker ikke eiers resultat direkte.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Markedet for næringseiendom i Norge er lite likvid og lite transparent. Verdsettelsene som gjøres vil være beheftet med usikkerhet og krever bruk av skjønn, dette gjelder særlig i perioder med urolige finansmarkeder.

Sentrale elementer som inngår i verdsettelsene, og som krever bruk av skjønn er:

- Markedsleie og ledighetsutvikling
- Kvaliteten og varigheten på leieinntektene
- Eierkostnader
- Teknisk standard og eventuelt oppgraderingsbehov
- Diskonteringsrenter for både sikker og usikker kontantstrøm, samt restverdi

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter særlig knyttet til instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder private equity investeringer, investeringer i utenlandske eiendomsfond samt andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Hoveddelen av slike finansielle instrumenter inngår i kundeporteføljene.

Det vil være usikkerhet knyttet til fastrenteutlån som er klassifisert til virkelig verdi, da det er variasjon i rentebetingelsene som bankene tilbyr og siden det ofte vil være ulik kredittrisiko knyttet til den enkelte låntager.

Det vises for øvrig til note 14 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

For finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Det må anvendes en viss grad av skjønn ved vurdering av om det foreligger et verdifall og verdifallets størrelse. Usikkerheten blir større når det er uro i finansmarkedene. Vurderingene omfatter kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko. Endringer i forutsetninger for disse faktorene vil påvirke om det vurderes å foreligge indikasjoner på et verdifall. Det vil dermed være usikkerhet knyttet til størrelsene på innregnede individuelle nedskrivning og gruppenedskrivninger. Dette vil gjelde avsetninger knyttet til utlån i privat og bedriftsmarkedet samt obligasjoner som vurderes til amortisert kost.

ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER MED UDEFINERT UTNYTTBAR LEVETID

Goodwill og andre immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Goodwill allokeres til konsernets kontantstrømgenererende enheter. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

PENSJONER EGNE ANSATTE

Nåverdien på pensjonsforpliktelser avhenger av fastsettelsen av økonomiske og demografiske forutsetninger. De beregningsforutsetninger som benyttes skal være realistiske, innbyrdes konsistente og oppdaterte i den forstand at de skal baseres på en enhetlig antagelse om fremtidig økonomisk utvikling. I konsernet er det både sikrede og usikrede pensjonsordninger (pensjon over drift). Det vil være usikkerhet knyttet til disse estimatene.

UTSATT SKATT

Det er i konsernet betydelige midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det er de eksisterende skatteregler i Norge som ligger til grunn for beregning av utsatt skatt i den norske virksomheten. Dette vil blant annet særlig kunne gjelde for investeringer i utenlandske deltakerlignede selskaper og investeringer i eiendom. Den faktiske skattekostnad vil også avhenge av i hvilken form de underliggende eiendeler vil bli realisert, herunder om det vil skje fremtidige innmat- eller aksjetransaksjoner. Det er også ulike skatteregler mellom selskaper som inngår i den norske virksomheten ved at den norske skattemessige fritaksmetoden ikke gjelder for livsforsikringsselskaper. Beregning av utsatt skatt og skattekostnad er basert på estimater. Faktiske tall vil kunne være forskjellige fra estimater.

BETINGEDE FORPLIKTELSER

Selskapene i Storebrand konsernet driver en omfattende virksomhet i Norge og i utlandet, og kan bli part i rettsvister. Betingede forpliktelser vurderes i hvert enkelt tilfelle og vil baseres på juridiske vurderinger.

Note
03

Oppreservering langt liv for Storebrand Livsforsikring

Finanstilsynets har i brev av 8. mars 2013 besluttet at det skal innføres nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser med virkning fra 2014. Dette setter krav til økte premier og høyere forsikringstekniske avsetninger for å dekke fremtidige forpliktelser.

Finanstilsynet publiserte 2. april 2014 retningslinjer for opptrappingsplaner for avsetninger til langt liv, med utgangspunkt i brev fra Finansdepartementet 27. mars 2014. Retningslinjer for oppreservering:

- Oppreserveringsperioden kan ha en varighet på inntil 7 år (frem til og med 2020). Søknad om oppreserveringsperiode skal godkjennes av Finanstilsynet.
- Oppreserveringen kan finansieres gjennom tilbakeholdelse av kundeoverskudd. Avkastningsoverskudd på en kontrakt, kan ikke benyttes til å styrke avsetningene på andre kontrakter (ingen "solidaritet").
- Selskapets bidrag på minimum 20 prosent av oppreserveringsbehovet skal tilføres på kontraktsnivå.
- Oppreserveringen må minimum skje lineært i perioden.

Storebrand søkte i april 2014 Finanstilsynet om en opptrappingsplan på syv år for å dekke oppreserveringsbehovet som følger av innføring av det nye dødelighetsgrunnlaget.

Myndighetene har videre fastsatt at konvertering fra fripoliser til fripoliser med investeringsvalg skal gjøres på fulle reserver, det vil

si at oppreserveringen må være fullført før konvertering. Storebrand har vedtatt at manglende reserve kan bli tilført kontraktene der innehaver ønsker å konvertere til investeringsvalg og kontrakten er underreservert før utløpet av opptrappingsplanen på syv år. Etter lansering av fripoliser med investeringsvalg i 4. kvartal 2014 har Storebrand tilført om lag 31 millioner i forbindelse med konvertering.

Den 27. oktober sendte Finanstilsynet et brev til alle livsforsikringselskaper og pensjonskasser om nærmere retningslinjer for oppreservering og anvendelse av kundeoverskudd og egenkapitalbidrag. Storebrand har bedt om en redegjøring rundt egenkapitalbidrag for kontrakter som allerede var fullt oppreservert 31. desember 2013. Finanstilsynet har tydeliggjort at kontrakter som er fullt oppreservert skal tilføres egenkapitalbidraget "snarest mulig" og ikke over en opptrappingsplan på inntil syv år. Storebrand har lagt til grunn 3 år.

Ved flytting av kollektiv pensjonsforsikringskontrakt til annen pensjonsinnretning, skal den forsikringstekniske kontantverdien av kontrakten minst samsvare med det nivå i opptrappingsplanen som avgivende pensjonsinnretning skal ha oppfylt på flyttetidspunktet.

For 2014 avsettes det 2,3 milliarder fra finans- og risikoresultatet, hvorav 2,1 milliarder kommer fra finansresultatet. Både årets risikoresultat og risikoutjevningfondet kan benyttes til oppreservering langt liv. For 2014 benyttes ikke risikoutjevningfondet til å dekke oppreserveringen, men det avsettes 0,1 milliarder mindre til risikoutjevningfondet som følge av at årets risikoresultat benyttes til reservestyrking. Gjenstående oppreserveringsbehov innenfor kollektiv pensjon er estimert til å utgjøre 6,2 milliarder kroner eller om lag 4 prosent av premiereservene per 31.12.2014. Selskapet startet sin oppreservering allerede i regnskapet fra og med 2011. I 2012, 2013 og 2014 har Storebrand avsatt så mye som mulig av finans- og risikooverskudd. Det må også forventes at det i oppreserveringsperioden vil bli avsatt alt tilgjengelig overskudd til oppreservering.

Det forventes at minimum 20 prosent tilsvarende 2,5 milliarder av det samlede oppreserveringsbehovet dekkes av eier. En del av dette antas finansiert gjennom bortfall av overskudd for fripoliser i oppreserveringsperioden med dagens overskuddsdelingsmodell (20 % til eier). Størrelsen på eiers bidrag avhenger av lengde på opptrappingsplan, prinsipper for oppreservering, samt avkastnings- og risikooverskudd i opptrappingsperioden, og pensjonsinnretningen sin andel av oppreserveringen kan således overstige 20 prosent av oppreserveringsbehovet.

Tabellen under viser estimerte resultateffekter for eier ved ulike gjennomsnittlige bokførte avkastningsforventninger i perioden. Dersom bokført årlig avkastning skulle bli lavere enn 4 prosent, vil eiers belastning kunne øke betydelig. Resultateffekten er estimert basert på en simuleringsmodell som er kalibrert slik at gjennomsnittlig årlig avkastning tilsvarer avkastningene i tabellen. Estimaten forutsetter at årlig forventet risikoresultat til kunder kan benyttes til oppreservering i tilfeller der egenkapitalbidraget er høyere enn 20 prosent. Forventet total og årlig resultateffekt inkluderer ikke bortfall av forventet overskuddsdeling knyttet til fripoliser. Estimaten er beheftet med usikkerhet.

Årlig bokført avkastning	Forventet total resultateffekt før skatt	Årlig resultateffekt før skatt
4,0 %	~ 2 950	~ 420
4,5 %	~ 1 640	~ 230
5,0 %	~ 930	~ 130

Oppreservering for økt levealder belaster resultatet direkte med 391 millioner kroner i 2014 (herav 31 millioner kroner ved konvertering til fripoliser med investeringsvalg) og indirekte gjennom tapt overskuddsdeling med 229 millioner kroner. Faktisk belastning i årsregnskapet for 2014 på 360 millioner kroner er basert på samme metode som også er anvendt ved beregning av sensitivitetene i tabellen over.

Note 04

Resultatgenerering fra garantert pensjon

Resultatregnskapet til Storebrand inneholder resultatelementer for både kunder og eier. Nedenfor er det beskrevet innholdet i resultatgenerering for eier fra garantert pensjon i segmentnoten (note 5).

PRIS FOR AVKASTNINGSGARANTI OG FORTJENESTE RISIKO (FEEINNTEKTER)- STOREBRAND LIVSFORSIKRING

For kollektive pensjonsforsikringer med avkastningsgaranti skal avkastningsgarantien prises i forkant. Nivået på avkastningsgarantien, størrelsen på bufferkapitalen (tilleggsavsetninger og kursreserver) og investeringsrisikoen for porteføljen pensjonsmidlene investeres i, er styrende for hvilken pris kunden betaler for sin avkastningsgaranti. Det er risikoen egenkapitalen utsettes for som er utgangspunktet for prisfastsettelsen av avkastningsgarantien. Forsikringselskapet står for all nedsiderisiko og må reservere opp forsikringen dersom bufferavsetninger ikke er tilstrekkelige eller tilgjengelige.

Storebrand har de siste årene hatt kontrakter med avtale om egne investeringsporteføljer på opp til 5 år. Innen 1. januar 2014 hadde alle slike avtaler gått til opphør uten å bli fornyet.

ADMINISTRASJONSRESULTAT

Administrasjonsresultatet er forskjellen mellom de premier som betales av kunder i henhold til tariff og selskapets faktiske driftskostnader. Inntektene består av gebyrer som er basert på størrelsen av kundemidler, premievolum eller antall i form av stykkpris. Driftskostnadene består av blant annet personalkostnader, avkastningshonorarer, markedsføringskostnader, provisjoner og IT-kostnader.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

I administrasjonsresultatet inngår alle produkter bortsett fra tradisjonelle individuelle produkter med overskuddsdeling.

SPP LIVFÖRSÄKRING

Administrasjonsresultatet for alle forsikringsprodukter tilfaller eller belaster resultat til eier.

RISIKORESULTAT

Risikoresultatet består av premier selskapet tar for å dekke forsikringsrisikoer med fradrag for faktiske kostnader i form av forsikringsavsetninger og utbetalinger for forsikringshendelser som død, pensjon, uførhet og ulykke. Etter innføring av ny dødelighetstariff i 2013 (K2013) er det avdekket behov for økt reserve, se note 3.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

For kollektiv ytelsespensjon og fripoliser tilfaller positivt risikoresultat kunden, mens et underskudd på risikoresultatet i utgangspunktet må dekkes av forsikringsselskapet. Det åpnes imidlertid for at inntil halvparten av risikooverskuddet i en bransje kan tilbakeholdes i et risikoutjevningfond. Underskudd på risikoelementene kan dekkes fra risikoutjevningfondet. Risikoutjevningfondet kan maksimalt utgjøre 150 prosent av årlig samlet risikopremie. Risikoutjevningfondet er klassifisert som egenkapital i balansen.

SPP LIVFÖRSÄKRING

Risikoresultatet tilfaller eier i sin helhet for alle forsikringsprodukter.

OVERSKUDDSDELING

Storebrand Livsforsikring

Gamle og nye individuelle kontrakter utgått fra kollektive pensjonsforsikringer (fripoliser) har modifisert overskuddsdelingsregime som innebærer at selskapet kan beholde inntil 20 prosent av overskudd på avkastning etter eventuell avsetning til tilleggsavsetning. Modifisert overskuddsdelingsmodell innebærer at et eventuelt negativt risikoresultat vil kunne gå til fradrag mot kundenes renteoverskudd før fordeling hvis det ikke dekkes fra risikoutjevningfondet.

Tradisjonelle individuelle kapital- og pensjonsprodukter som var i konsernet før 1.1.2008 videreføres etter overskuddsregler som gjaldt før 2008. Det gis ikke anledning til å etablere nye kontrakter i denne porteføljen. Konsernet kan beholde inntil 35 prosent av det samlede resultatet etter avsetning til tilleggsavsetninger.

En eventuell negativ avkastning i kundeporteføljene og avkastning lavere enn rentegaranti som ikke kan dekkes av tilleggsavsetning må dekkes av selskapets egenkapital, og vil inngå i linjen netto overskuddsdeling og tap.

SPP Livförsäkring

Dersom totalavkastningen i et kalenderår for en premiebestemt forsikring (DC- bestand) overstiger garantert rente oppstår en avkastningsdeling. Ved avkastningsdeling tilfaller 90 prosent av totalavkastningen forsikringstakeren og 10 prosent selskapet. Selskapets andel av totalavkastningen inngår i finansresultatet.

For ytelsesbasert forsikring (KF-bestanden) har selskapet rett til å ta et indekseringsgebyr hvis det kollektive overskuddet tillater en indeksregulering av forsikringene. Indekseringen er maksimalt tilsvarende endringen i konsumprisindeksen (KPI) mellom de to foregående september-måneder. Pensjoner som utbetales blir indeksert dersom konsolidering per 30. september overstiger 107 %, hvor halvparten av gebyret belastes. Hele gebyret vil bli belastet dersom konsolidering per 30. september overstiger 120 %, her kan også fripoliser (fribrev) medregnes. Totalt gebyr tilsvarende 0,8 prosent av forsikringskapitalen.

Det gjøres en løpende vurdering av den garanterte forpliktelsen. Dersom den garanterte forpliktelsen er høyere enn verdien av eiendelene må det gjøres en avsetning i form av latent kapitaltilskudd. Dersom eiendelene er lavere enn den garanterte forpliktelsen når forsikringsutbetalingen starter tilfører selskapet kapital opp til garantert verdi i form av realisert kapitaltilskudd. Endring i latent kapitaltilskudd inngår i finansresultatet.

Note 05 | Segmenter

Storebrands virksomhet er delt inn i segmentene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig.

ENDRING I SEGMENTER

Fra 1. januar 2014 er oppfølgingen av blant annet sykeforsikring, ettårig dødsfallsforsikring og etterlatteforsikring i SPP overført fra segmentet Garantert Pensjon til Forsikring. Resultatet for disse produktene er fra 1.1. 2014 rapportert under Forsikring. I tillegg er det implementert nye regnskapsstandarder IFRS 10 og IFRS 11 som er nærmere beskrevet i note 1 Regnskapsprinsipper. Tall for tidligere perioder er omarbeidet, se tabell med omarbeidede sammenligningstall nederst i noten.

SPARING

Består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, uten rentegarantier. I området inngår innskuddspensjon i Norge og Sverige, kapitalforvaltning og bankprodukter til privatpersoner.

FORSIKRING

Forsikring har ansvaret for konsernets risikoprodukter i Norge og Sverige. Enheten tilbyr behandlingsforsikring i det norske og svenske bedrifts- og privatmarkedet, skadeforsikrings- og personrisikoprodukter til det norske og svenske privatmarkedet og personalforsikring samt personalforsikring og pensjonsrelaterte forsikringer i det norske og svenske bedriftsmarkedet.

GARANTERT PENSJON

Garantert pensjon består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, hvor kundene har en garantert avkastning eller ytelse på sparemidlene. I området inngår ytelsespensjon i Norge og Sverige, fripoliser og individuell kapital- og pensjonsforsikring.

ØVRIG

Under kategorien øvrig rapporteres resultatet i Storebrand ASA, samt resultat i selskapsporteføljene i Storebrand Livsforsikring og SPP. I tillegg inngår blant annet utlån til næringsvirksomhet i Storebrand Bank og virksomheten i BenCo, samt minoritet i verdipapirfond og eiendomsfond.

AVSTEMMING MOT OFFISIELT RESULTATREGNSKAP

Resultatene i segmentene avstemmes mot konsernresultat før amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler. I konsernets resultatoppstilling inngår brutto inntekter og brutto kostnader knyttet til både forsikringskunder og eier. I tillegg inngår spareelementer i premieinntekter og i forsikringsmessige kostnader. De ulike segmentene følges imidlertid i større grad opp ved oppfølging av netto fortjenestemarginer, herunder oppfølging av risiko- og administrasjonsresultat. Resultatlinjer som benyttes i segmentrapporteringen vil dermed ikke være identiske med resultatlinjene i konsernresultatregnskapet.

(NOK mill.)	2014	2013
Sparing	1 047	670
Forsikring	675	774
Garantert pensjon	1 074	1 376
Øvrig	236	119
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler	3 032	2 938
Amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler	-431	-739
Konsernresultat før skatt	2 601	2 199

(NOK mill.)	Sparing		Forsikring		Garantert pensjon	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Fee- og administrasjonsinntekter	2 148	1 888			1 842	2 013
Risikoresultat liv og pensjon	-11	7			483	7
Forsikringspremier f.e.r.			3 115	3 034		
Erstatninger f.e.r.			-2 226	-1 940		
Driftskostnader	-1 151	-1 279	-387	-463	-921	-1 016
Finansresultat			173	143		
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	987	616	675	774	1 404	1 003
Netto overskuddsdeling og utlånstap	60	54			61	373
Oppreservering langt liv					-391	
Konsernresultat før amortisering	1 047	670	675	774	1 074	1 376
Nedskrivning av immaterielle eiendeler og amortiseringer ¹						
Konsernresultat før skatt						
Eiendeler	132 052	110 067	6 835	5 395	276 806	274 406
Gjeld	119 973	96 951	6 144	4 806	270 123	266 303
Egenkapital	12 079	13 116	691	588	6 683	8 104

(NOK mill.)	Øvrig		Storebrand Konsern	
	2014	2013	2014	2013
Fee- og administrasjonsinntekter	282	353	4 272	4 253
Risikoresultat liv og pensjon	8	3	480	17
Forsikringspremier f.e.r.			3 115	3 034
Erstatninger f.e.r.			-2 226	-1 940
Driftskostnader	-158	-180	-2 617	-2 938
Finansresultat	190	-46	363	97
Resultat før overskuddsdeling og utlånstap	322	129	3 387	2 522
Netto overskuddsdeling og utlånstap	-85	-11	36	416
Oppreservering langt liv			-391	
Konsernresultat før amortisering	236	119	3 032	2 938
Nedskrivning av immaterielle eiendeler og amortiseringer ¹			-431	-739
Konsernresultat før skatt			2 601	2 199
Eiendeler	76 594	73 499	492 287	463 367
Gjeld	71 307	72 532	467 546	440 592
Egenkapital	5 287	967	24 741	22 775

1) Nedskrivning av immaterielle eiendeler og amortiseringer er lagt på konsernnivå

OMARBEIDEDE SEGMENTTALL

RESULTATREGNSKAP

(NOK mill.)	Året 2013			
	Rapportert	Endring IFRS	Endring segment	Omarbeidet
Sparing	670			670
Forsikring	492	-8	289	774
Garantert pensjon	1 665		-289	1 376
Øvrig	108	11		119
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning	2 935	3		2 938
Amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler	-741	2		-739
Konsernresultat før skatt	2 194	5		2 199

BALANSE

(NOK mill.)	31.12.13		
	Rapportert	Endring IFRS	Omarbeidet
Sparing	110 067		110 067
Forsikring	5 533	-138	5 395
Garantert pensjon	274 406		274 406
Øvrig	60 374	13 124	73 499
Sum eiendeler	450 381	12 986	463 367
Sparing	96 951		96 951
Forsikring	4 944	-138	4 806
Garantert pensjon	266 303		266 303
Øvrig	59 669	12 863	72 532
Sum gjeld	427 867	12 725	440 592

GEOGRAFISK FORDELING

Storebrand konsernet har virksomhet i følgende land

Segment/Land	Norge	Sverige	Litauen	Irland	Guernsey	Latvia
Sparing	X	X				
Forsikring	X	X				
Garantert pensjon	X	X				
Øvrig	X	X	X	X	X	X

NØKKELTALL VIRKSOMHETSOMRÅDER

(NOK mill.)	2014	2013
Konsern		
Overskudd per ordinær aksje	4,61	4,41
Egenkapital	24 741	22 775
Sparing		
Premieinntekter Unit Linked	9 887	9 655
Reserver Unit Linked	105 369	85 452
Totale midler under forvaltning	534 523	487 384
Utlån Privat	23 894	23 906
Forsikring		
Bestandspremie	3 699	3 569
Skadeprosent	71%	64%
Kostnadsprosent	13%	15%
Combined ratio	84%	79%
Garantert pensjon		
Garanterte reserver	264 290	264 125
Garanterte reserver i % of totale reserver	71,5%	75,6%
Overføring av garanterte reserver	14 201	9 958
Bufferkapital i % av kundefond Storebrand Livsforsikring konsern ¹	6,6%	4,8%
Bufferkapital i % av kundefond SPP ²	11,7%	15,1%
Soliditet		
Kapitaldekning Storebrand konsern	13,0%	13,4%
Soliditetskapital Storebrand Livsforsikring konsern ³	64 664	54 102
Kapitaldekning Storebrand Livsforsikring konsern	13,5%	13,6%
Solvensmargin Storebrand Livsforsikring konsern	175%	176%
Solvensmargin SPP Livförsäkring AB	171%	254%
Kapitaldekning Storebrand Bank	15,0%	13,6%
Kjernekapitaldekning Storebrand Bank	13,3%	12,8%

1) Tilleggsavsetninger + kursreguleringsfond

2) Villkorad återbäring

3) Består av egenkapital, ansvarlig lånekapital, kursreguleringsfond, risikoutjevningsfond, kursreserver obligasjoner til amortisert kost, tilleggsavsetning, villkorad

Note 06 | Risikostyring og internkontroll

Storebrands inntekter og resultater er avhengig av eksterne forhold som gir usikkerhet. De viktigste eksterne risikoforholdene er utviklingen i finansmarkedene og endringer i levealderen til den norske og svenske befolkningen. Interne operasjonelle faktorer kan også gi tap, for eksempel feil knyttet til forvaltningen av kunders midler eller utbetaling av pensjon.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er derfor et kjerneområde i konsernets virksomhet og organisasjon. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og planprosessen med fastsettelse av risikoappetitt, risikomål og overordnede risikorammer for virksomheten. Ansvar for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand konsernet.

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGEN

Konsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

Styrene i Storebrand ASA og i konsernselskapene har det overordnede ansvaret for å begrense og følge opp virksomhetens risikoer. Styrene fastsetter årlig rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotakning, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskuende vurdering av risikobildet.

Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifisering og vurdering av risikoer, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

UAVHENGIGE KONTROLLFUNKSJONER

Styrene i Storebrand ASA og relevante datterselskaper er ansvarlig for at det finnes uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (Chief Risk Officer), for regeletterlevelse (Compliance), for at forsikringsforpliktelsen er riktig beregnet (Aktuarfunksjon) og for bankens kredittgivning. De uavhengige kontrollfunksjonene er direkte underlagt selskapenes adm. direktører og har rapportering til respektive selskapsstyre.

Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til CRO Konsern, som er underlagt konsernsjefen og har rapportering til Styret i Storebrand ASA. Oppgavene til CRO Konsern er å sikre at alle vesentlige risikoer er identifisert, målt og hensiktsmessig rapportert. Funksjonen skal være aktivt involvert i utviklingen av konsernets risikostراتيجية og skal ha et helhetlig syn på virksomhetens risikoeksponering. Herunder følger ansvar for å sikre etterlevelse av relevant regulering for risikostyringen og konsernselskapenes virksomhet.

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styrene i relevante konsernselskaper en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten i virksomhetens risikohåndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note
07

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er risiko for større utbetalinger enn antatt og/eller ugunstig endring i verdien av en forsikringsforpliktelse som følge av at faktisk utvikling avviker fra det som ble forutsatt ved beregning av premier eller avsetninger. Det tilbys tradisjonelle livs- og pensjonsforsikring som både kollektive og individuelle kontrakter, i tillegg tilbys det kontrakter hvor kunden har investeringsvalg.

Forsikringsrisikoen i Norge er i stor grad standardisert mellom kontraktene innen samme bransje som en følge av detaljert regulering fra myndighetene. I Sverige er det rammevilkår for forsikringskontraktene noe som medfører større forskjeller mellom kontraktene innen samme bransje.

Risikoen for langt liv er den største forsikringsrisikoen i konsernet, i tillegg finnes uførisiko og dødsfallsrisiko. Livsforsikringsrisikoene er:

1. Langt liv – Risiko for feil estimering av levealder og fremtidige pensjonsutbetalinger. Historisk utvikling har vist at flere forsikrede oppnår pensjonsalder og lever lenger som pensjonister sammenlignet med tidligere. Det er betydelig usikkerhet knyttet til fremtidig dødelighetsutvikling. Ved økt levealder utover det som er forutsatt i premietarifene, tilar også risikoen for at eiers resultat belastes for å dekke nødvendig avsetningsbehov.
2. Uførhet – Risiko for feil estimering av fremtidig sykdom og uførhet. Det vil være usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling av uførhet.
3. Død – Risiko for feil estimering av dødsfall og feil estimering av utbetaling til etterlatte. I de senere år har det vært registrert avtagende dødelighet og færre unge etterlatte sammenlignet med tidligere.

I segmentet Garantert Pensjon har konsernet en betydelig forsikringsrisiko knyttet til langt liv for kollektive og individuelle forsikringsavtaler. I tillegg er det forsikringsrisiko knyttet til uførhet og etterlatte pensjoner til ektefelle og/eller barn. Uføredekningene i Garantert Pensjon er hovedsakelig solgt sammen med en alderspensjon. Dødsrisikoen er lav i Garantert Pensjon sett i forhold til øvrig risiko. I SPP er det mulig å endre fremtidige premier noe som reduserer risikoen betraktelig. I Norge kan også fremtidige premier for kollektive avtaler endres, men kun for ny opptjeningen, dette vil medføre redusert risiko.

I segmentet Sparing har konsernet lav forsikringsrisiko.

I segmentet Forsikring har konsernet livsforsikringsrisiko knyttet til uførhet og døde. I tillegg er det forsikringsrisiko knyttet til yrkesskade, kritisk sykdom, kreftforsikring, barneforsikring, ulykkesforsikring og helseforsikring. For yrkesskade utgjør risikoen først og fremst potensielt feil i vurdering av avsetningsnivået, da avviklingen av skadeårgangene kan ta opp mot 25 år. Risikoen innen kritisk sykdom, kreft, ulykke og helseforsikring ansees for å være begrenset, på bakgrunn av volumet og den underliggende volatiliteten i produktene. Innen skadeforsikring utgjør risikoen for husbrann og personskader for motorforsikring de største risikoene.

Segmentet Øvrig omfatter forsikringsrisikoen i BenCo. BenCo, via Nordben og Euroben, tilbyr pensjonsprodukter til multinasjonale bedrifter. Forsikringsrisikoen i BenCo knytter seg hovedsakelig til gruppelevsforpliktelser, førtidspensjoner og pensjoner til utestasjonerte medarbeidere. Dette er ytelsespensjoner som kan være tidsbegrenset eller livsvarige. Mange av avtalene er av kort varighet, typisk 5 års førtidspensjon, så forsikringsrisikoen er begrenset.

BESKRIVELSE AV PRODUKTER

KOLLEKTIVE KONTRAKTER

Sparing

1. Kollektiv innskuddspensjon er premien gitt som prosent av lønn, mens utbetalingene avhenger av faktisk tilført avkastning.
2. Pensjonskapitalbevis er individuelle kontrakter med opptjente rettigheter som utstedes ved utmeldelse fra eller opphør av kollektiv innskuddspensjonsavtale.

Garantert pensjon

3. Kollektiv ytelsespensjon er pensjonsytelsen garantert som en prosent av sluttlønn fra avtalt alder og så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder. Produktet tilbys innenfor privat sektor. Dekninger som kan knyttes til er alders-, - og etterlattepensjon. I tillegg kan det knyttes til en kollektiv uførepensjon i Norge
4. Fripoliser er individuelle kontrakter med opptjente rettigheter som utstedes ved utmeldelse fra eller opphør av kollektive ytelsespensjonsavtaler. I Norge kan innehaver av fripolisen velge å konvertere fripolisen til en fripolise uten garanti og med investeringsvalg (fripoliser med investeringsvalg).

Forsikring

5. Gruppeliv er kollektive kontrakter med engangsutbetaling ved død eller uførhet som tilbys i Norge.
6. Helse- og skadeforsikringskontrakter er kollektive kontrakter med engangsutbetalinger ved yrkesskadeforsikring, kritisk sykdom, kreftforsikring, barneforsikring eller ulykkesforsikring som tilbys i Norge.

INDIVIDUELLE KONTRAKTER

Sparing

1. Individuell fondsforsikring er kapitalforsikring eller renteforsikring hvor kunden bærer den finansielle risikoen. Det kan knyttes en tilhørende dekning ved dødsfall.

Garantert pensjon

2. Individuell rente- eller pensjonsforsikring er garanterte utbetalinger så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder. Det tilbys å premie/betalingsfritak ved uføret. Produktet kan tilknytte uførepensjon.
3. Individuell kapitalforsikring er engangsutbetaling ved oppnådd alder, død og uførhet.
4. I Sverige tilbys uføredekninger med premiefritak og garantert løpende utbetalinger. Forekommer oftest som tillegg til en pensjonsforsikring.

Forsikring

5. Individuelle skadeforsikringskontrakter er individuelle kontrakter med engangsutbetalinger ved kritisk sykdom, kreftforsikring, barneforsikring eller ulykkesforsikring.

RISIKOPREMIE OG TARIFFER

Garantert pensjon

Det er behov for styrking av premiereservene knyttet til langt liv for norsk kollektiv ytelsespensjon, inklusive fripoliser. Avsetningsbehovet gjelder generelt for produkter hvor det er gitt en garantert ytelse, men treffer ulikt i forhold til bestandssammensetning, produktegenskaper og regelendringer blant annet som følge av pensjonsreformen.

Det er utviklet en ny levetidstariff for kollektive forsikringer, K2013. Tariffen er bygget på tre elementer. Dette er startdødelighet, sikkerhetsmargin og fremtidig økning i levealder. Startdødelighet er fastsatt med utgangspunkt i faktisk dødelighet i forsikringsbestanden for perioden 2005-2009. Sikkerhetsmargin vil ivareta forskjellen i dødelighet basert på inntekt, tilfeldig variasjon i dødelighet samt selskapets marginer. Fremtidig økning i levealder innebærer at forventet levealder også er avhengig av fødselsår. Dagens 50 åringer forventes ikke å leve så lenge som 50 åringer 20 år frem i tid. Denne sammenhengen benevnes som dynamisk levetidsforbedring. K2013 vil således være en dynamisk tariff.

Kollektiv pensjonsforsikringer i Norge følger premiene for tradisjonelle alders- og etterlatte- deknings fellestariffen K2013 fra 2014. For uførepensjon er premiene basert på selskapets egne erfaringer. Omkostningspremie fastsettes årlig med sikte på full dekning av neste års forventede kostnader.

For individuelle forsikringer i Norge er premiene for dødsrisiko og langt liv risiko basert på tariffen utarbeidet av forsikrings-selskapene med utgangspunkt i felles erfaringer. Dette gjelder både kapital- og pensjonsforsikring. Uførepremiene er basert på selskapets egne erfaringer.

Risikopremien i kollektive forsikringer i Sverige beregnes som en utjevnet premie innenfor forsikringsfellesskapet, basert på kollektivet fordeling på alder og kjønn, samt behovet for etterlattedekning. Risikopremien for individuelle forsikringer fastsettes individuelt og basere seg på alder og kjønn.

I 2014 har SPP revidert sine dødelighetsforutsetninger som benyttes i beregningen av forsikringstekniske avsetninger. Selskapets forutsetninger er fastsatt basert på den bransjefelles dødelighetstariffen DUS 06 og justert for selskapets egne observasjoner. Gjen-

nomgangen identifiserte behov for begrensede justeringer sammenlignet med tidligere forutsetninger. Tariffendringen resulterte i en styrking av avsetninger for garanterte forsikringsforpliktelse med om lag SEK 215 millioner for IF bestanden (innskuddsforsikring) og SEK 325 millioner for KF-bestanden (ytelsesbasert forsikring), som i hovedsak dekkes av "villkorad återbäring". I forsikring, der det ikke er "villkorad återbäring", økes latent kapitaltilskudd med SEK 85 millioner som deretter belastes finansresultatet.

Forsikring

For gruppelevsforbikring og enkelte risikodekninger innen kollektiv pensjon er tariffene i tillegg til alder og kjønn også avhengig av næring/yrke. Innen gruppelevsforbikring benyttes også erfaringstariffing. For gruppelevsforbikring er standardtariffen, både for død og uførhet, basert på selskapets egne erfaringer.

Fra og med 2015 vil kjønnsnøytrale premier for individuelle livsforsikringskontrakter inntas i Forsikringsvirksomhetsloven. Storebrand har fra og med desember 2014 tariffert nye individuelle kapitalforsikringer kjønnsnøytralt. Det vil si at kjønn ikke benyttes ved fastsetting av premien.

For skadeforsikring (yrkesskade, eiendom og motor) er tariffene basert på selskapets egne erfaringer.

Styring av forsikringsrisiko

I den eksisterende forsikringsporteføljen overvåkes forsikringsrisikoen innen hver bransje. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko utgjør det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de avsetninger og utbetalinger som man må gjøre for de forsikringstilfeller som inntreffer i perioden. Forsikringstilfeller som man ikke har fått melding om, men som man av erfaring må anta er inntrefft, hensyntas.

Ved tegning av individuelle risikoprodukter i Norge gjennomføres det en helsevurdering av kunden. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger foretas en helsevurdering av de ansatte i bedrifter med få ansatte, for øvrig kreves arbeidsdyktighetserklæring. I underwritingen tas det også hensyn til bedriftens næringskategori, bransje og sykehistorikk.

For alle produkter utgjør storskader eller spesielle hendelser en stor risiko. De største skadene vil typisk være innenfor gruppelev, yrkesskade og personskade motor.

Selskapet styrer sin forsikringsrisiko gjennom ulike reassuransprogram. Gjennom katastrofereassurans (excess of loss) dekkes tap (engangsstatninger og reserveavsetninger) utover en nedre grense ved 2 eller flere dødsfall eller uføretilfeller som følge av samme begivenhet. Dekningen har også en øvre grense. Gjennom en reassuransavtale for et enkelt liv dekkes døds- og uførisiko som overstiger selskapets praktiserte maksimale risikobeløp for egen regning. Selskapets maksimale risikobeløp for egen regning er forholdsvis høye og gjenforsikret risiko er derfor av beskjeden størrelse.

Selskapet styrer også sin forsikringsrisiko gjennom internasjonal pooling. Dette innebærer at multinasjonale bedriftskunder kan få utlignet resultatene mellom de ulike enhetene internasjonalt. Pooling tilbys for gruppelev og risikodekninger innenfor kollektiv ytelses- og innskuddspensjon.

RISIKORESULTAT

I tabellen nedenfor er risikoresultatet for de største virksomhetene i konsernet spesifisert, i tillegg oppgis resultateffekten knyttet til reassurans og pooling.

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring AS		SPP	
	2014	2013	2014	2013
Overlevelsesresultat	61	-62	-119	-147
Dødsfallsresultat	261	364	81	87
Uføresresultat	411	242	93	277
Gjenforsikring	-37		-4	-3
Pooling	-114	-41	-1	-5
Annet	-4	-10	476	-57
Sum risikoresultat	577	493	526	152

Risikoresultatet for Storebrand Livsforsikring AS i tabellen over viser samlet risikoresultat før fordeling kunder og eier. Se risikoresultat note 4 for prinsippene for fordeling av risikoresultat mellom kunder og eier.

Finansiell markedsrisiko

Markedsrisiko er endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet. Omfatter også risiko for at verdien av forsikringsforpliktelsen utvikler seg ulikt fra eiendelene.

De vesentligste markedsrisikoene for Storebrand er aksjemarkedsrisiko, kredittrisiko, eiendomsrisiko, renterisiko og valutarisiko.

For livselskapene er de finansielle eiendelene plassert i en rekke delporteføljer. Markedsrisikoen påvirker Storebrands inntekt og resultat ulikt for de forskjellige delporteføljene. Det er tre hovedtyper av delporteføljer, selskapsporteføljer, kundeporteføljer uten garanti og garanterte kundeporteføljer.

Markedsrisikoen i selskapsporteføljene påvirker resultatet fullt ut.

Markedsrisikoen i kundeporteføljer uten garanti er tatt for kunders regning og risiko, slik Storebrand ikke treffes direkte av verdiendringer. Men verdiendringer påvirker Storebrands resultater indirekte. Inntektene er i stor grad basert på reservestørrelse, mens kostnadene i større grad er faste. Lavere finansmarkedsavkastning enn forventet vil derfor få en negativ effekt på Storebrands inntekt og resultat.

For garanterte kundeporteføljer vil nettorisikoen for Storebrand være lavere enn brutto markedsrisiko. Graden av risikodemping avhenger av flere forhold. De viktigste er størrelse og fleksibilitet av kundebuffer og nivå og varighet på avkastningsgarantien. I de tilfeller hvor avkastningen ikke er høy nok til å dekke den garanterte renten, vil manglende avkastning dekkes ved å bruke kundebuffer i form av risikokapital som er bygd opp av tidligere års overskudd. Risikokapitalen består i hovedsak av kursreserver, tilleggsavsetninger og villkorad återbäring. Eier er ansvarlig for eventuelt udekket beløp. Dette er nærmere beskrevet i eget avsnitt om garanterte kundeporteføljer nedenfor.

For garanterte kundeporteføljer påvirkes risikoen av endringer i rentenivået. Fallende rente er positivt for investeringsavkastningen på kort sikt som følge av kursstigning på obligasjoner, men det er negativt på lang sikt fordi det reduserer sannsynligheten for å få en avkastning høyere enn garanti. Gjennom 2014 har lange renter falt mye, både i Norge og Sverige. I Sverige har også de korte rentene falt vesentlig. Sentralbankene både i Norge og Sverige har signalisert at renten vil bli holdt lav gjennom 2015. Rentefallet har økt risikoen for at avkastningen i framtidige år blir lavere enn rentegarantien. Fripoliser har spesielt høy risiko i et lavrentescenario fordi det er svært begrensede muligheter til å endre pris eller vilkår. I Norge dempes effekten av lav rente av en stor andel amortisert kost porteføljer som vil nyte godt av papirer kjøpt inn på høyere rentenivåer enn dagens.

Sammensetningen av de finansielle eiendelene innenfor hver delportefølje følger av selskapets investeringsstrategi. Investeringsstrategien etablerer også retningslinjer og rammer for selskapets risikostyring, kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko, bruk av derivatinstrumenter og krav til likviditet.

AKTIVAALLOKERING

	Kundeporteføljer med garanti	Kundeporteføljer uten garanti	Selskapsporteføljer
Annet	2%	0%	0%
Eiendom	9%	4%	4%
Obligasjoner til amortisert kost	30%	0%	7%
Pengemarked	4%	9%	13%
Obligasjoner	47%	32%	77%
Aksjer	8%	54%	0%
Totalt	100%	100%	100%

For selskapsporteføljene ønsker Storebrand å ta lav finansmarkedsrisiko, og det meste av midlene er plassert i kort- og mellomlangsigtede rentepapirer med lav kredittrisiko.

For kundeporteføljer uten garanti er det den forsikrede selv som står den finansielle risikoen, og den forsikrede kan selv velge risikoprofil. Storebrands rolle er å tilby et godt og bredt fondsutvalg, sette sammen profiler tilpasset ulik risikoprofil og tilby systematisk nedtrapping av risiko mot pensjonsalder. De største markedsrisikoene er aksjemarkedsrisiko og valutarisiko.

For garanterte kundeporteføljer er de største markedsrisikoene knyttet til aksjerisiko, renterisiko, kredittrisiko og eiendomsrisiko. I Norge er mesteparten av kredittrisikoen knyttet til papirer som bokføres til amortisert kost. Det reduserer resultatrisikoen vesentlig.

For aksjerisiko benyttes dynamisk risikostyring, der målet er å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende tilpasse den finansielle risikoen til selskapets soliditet. Gjennom utøvelsen av denne type risikostyring forventer Storebrand å skape god avkastning hvert enkelt år og over tid.

For selskapsporteføljer og garanterte kundeporteføljer er størstedelen av eiendeler i annen valuta enn hjemlandsvaluta valutasisikret. Det begrenser valutarisikoen fra investeringsporteføljen. I konsernregnskapet vil verdien av eiendeler og resultater fra den svenske virksomheten påvirkes av endring i verdien av svenske kroner. Storebrand Livsforsikring AS har valutasisikret deler av verdien av SPP.

NÆRMERE OM GARANTERTE KUNDEPORTEFØLJER

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Den årlige garanterte avkastningen til kundene følger grunnlagsrenten. Høyeste tillatte grunnlagsrente for nye forsikringer og for nye medlemmer og ny opptjening i kollektiv pensjonsforsikring fastsettes av Finanstilsynet. For nye kontakter og nye premier fra 2011 ble grunnlagsrenten satt til 2,50 prosent. Finansdepartementet har besluttet å endre grunnlagsrenten til 2,0 prosent fra 1.1.2015. Som en del av tilpasningen til Solvens II, har Finanstilsynet foreslått å oppheve forskrift om maksimal grunnlagsrente fra 1.1.2016.

Avsetninger til forsikringsfond per 31.12 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser for årlig grunnlagsrente:

Grunnlagsrente	2014	2013
6 %	0,3 %	0,3 %
5 %	0,4 %	0,4 %
4 %	51,4 %	50,7 %
3,4 %	0,7 %	1,7 %
3 %	32,6 %	35,2 %
2,75%	1,4 %	1,5 %
2,50%	12,1 %	9,7 %
2,00%	0,5 %	
0%	0,6 %	0,5 %

Det er ikke rentegaranti på premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond og tilleggsavsetninger.

Rentegarantien skal oppfylles på årlig basis. Oppnår selskapet et enkelt år en avkastning som er lavere enn den garanterte renten, kan etter gjeldende lovgivning inntil ett års garantert rente for den enkelte kontrakt dekkes av kontraktens tilleggsavsetning.

Gjennomsnittlig grunnlagsrente i prosent	2014	2013
Individuell kapitalforsikring	3,2 %	3,2 %
Individuell pensjonsforsikring	3,9 %	3,8 %
Kollektiv pensjonsforsikring	3,0 %	3,0 %
Fripoliser	3,5 %	3,5 %
Gruppelivsforsikring	0,2 %	0,3 %
Samlet	3,3 %	3,3 %

Det er innført ny levetidstariff for kollektiv pensjon og fripoliser fra 2014. For eksisterende reserve har Storebrand søkt om 7 års opptrappingsplan, og kundeavkastning utover garanti kan bidra til oppreservering. I opptrappingsperioden gir det en risikøkning som kan sammenlignes med å øke garantirenten. Minimum 20 prosent av den enkelte kundes oppreservering må dekkes av Storebrand.

For å oppnå tilstrekkelig avkastning, er det nødvendig å ta investeringsrisiko (markedsrisiko), i hovedsak ved å investere i aksjer, eiendom og kredittobligasjoner. Det er mulig å redusere markedsrisikoen på kort sikt, men da reduseres sannsynligheten for å nå nødvendig avkastningsnivå. Risikostyringen skal balansere disse hensynene, inkludert effekten på avkastningskrav fra oppreserveringsbehovet. Det benyttes også dynamisk risikostyring av aksjeandel.

Renterisiko er i en spesiell stilling fordi renteendringer også påvirker verdien av forsikringsforpliktelsen. Siden pensjonsutbetalingene kan ligge svært langt fram i tid, har forsikringsforpliktelsen stor rentefølsomhet. I den norske virksomheten vil økt rente-

følsomhet fra investeringene gi økt risiko for avkastning under garanti. Risikostyringen skal derfor balansere risikoen for årets resultat (rente opp) med reinvesteringsrisikoen hvis renten faller under garanti i fremtiden. Obligasjoner til amortisert kost er et viktig risikostyringsverktøy.

SPP LIVFÖRSÄKRING

Den garanterte renten fastsettes av forsikringsselskapet og benyttes ved beregning av premien og den garanterte ytelsen. Den garanterte renten medfører ikke en årlig minimumsgaranti for avkastningen slik som i Norge.

SPP bærer risikoen for at det oppnås en avkastning lik garantert rente på forsikringstagernes midler over tid og at størrelsen på kontraktens aktiva er større enn nåverdien av forsikringsforpliktelsen. SPP oppnår overskuddsdeling dersom avkastningen overstiger garantert rente. Kontraktene må ha bufferkapital intakt for at overskuddsdeling skal representere en netto inntekt for eier. På noen produkter kreves en viss konsolideringsgrad, det vil si at aktiva er større enn nåverdien av passiva med en viss prosent-sats, for at eier skal få overskuddsdeling.

Dersom en forsikringskontrakt i selskapet har mindre aktiva enn markedsværdien av forpliktelsen avsettes det et egenkapitaltilskudd som reflekterer denne underverdien. Dette benevnes latent kapitaltilskudd (LKT) og endringer i denne størrelsen resultatføres løpende. Når kontraktens aktiva overstiger nåverdien av forpliktelsene, etableres en bufferstørrelse som benevnes villkorad återbäring (VÅB). Endringer i denne kundebufferen resultatføres ikke.

Rentegaranti i prosent	2014	2013
5,20%	14,4 %	14,7 %
4,50%	0,5 %	0,5 %
4,00%	1,6 %	1,7 %
3,00%	49,0 %	49,6 %
2,75%	6,6 %	6,3 %
2,70%	0,1 %	0,1 %
2,50%	6,5 %	7,0 %
1,60%	5,8 %	5,9 %
1,50%	4,7 %	4,6 %
1,20%	4,2 %	4,9 %
0,50%	3,2 %	2,6 %
0%	3,3 %	2,0 %

Gjennomsnittlig rentegaranti i prosent	2014	2013
Individuell pensjonsforsikring	3,0 %	3,1 %
Kollektiv pensjonsforsikring	2,6 %	2,7 %
Individuell tjenestepensjonsforsikring	3,1 %	3,1 %
Samlet	2,9 %	2,9 %

I den svenske virksomheten er styring av renterisiko basert på at renterisikoen fra eiendelene skal tilsvare renterisikoen fra forsikringsforpliktelsene, slik at finansresultatet har lav renterisiko. Men fordi solvensregnskapet er basert på en annen rentekurve, oppstår renterisiko knyttet til solvens.

SENSITIVITETSANALYSER

Tabellene viser reduksjon i bufferkapital for Storebrand Livsforsikring og SPP som følge av momentane verdiendringer knyttet til finansmarkedsrisiko. Bufferkapitalen består av kundebuffer der endring ikke påvirker selskapets resultat. Som følge av at bufferkapitalen ikke er jevnt fordelt mellom kundene, vil det oppstå en negativ resultat effekt før alle buffer er brukt opp. Resultateffekten av stressene vil være vesentlig lavere enn endring i bufferkapital. Dette er nærmere beskrevet under det enkelte selskap.

Stressene er gjort for selskapsporteføljen og garanterte kundeporteføljer pr. 31.12.2014. Produkter uten avkastningsgaranti, i hovedsak innskuddspensjon og unit linked, er ikke inkludert i analysen. For disse produktene er det kundene som står markedsrisikoen og effekten av markedsfall vil ikke påvirke bufferkapitalen eller resultatet direkte.

Størrelsen på stresset er det samme som benyttes i Risikobasert Tilsyn (RBT), det offisielle rapporteringsverktøyet til Finanstilsynet. Stressene er aksjefall på 20 prosent, eiendomsfall på 12 prosent, valuta økning på 12 prosent og fall i kredittobligasjoner

basert på rating og durasjon. For renter stresses både økning og fall på 150 basispunkter, og det mest negative benyttes.

Fordi det er momentane markedsendringer som beregnes, vil den dynamiske risikostyringen ikke påvirke utfallet. Dersom det antas at markedsendringene inntreffer under en tidsperiode, vil den dynamiske risikostyringen redusere effekten av de negative utfallene noe.

Stressene er gjort hver for seg, men samlet markedsrisiko er mindre enn summen av enkeltstress fordi det er forutsatt diversifisering. Det er benyttet samme korrelasjon mellom stressene som for RBT.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Endring i markedsverdi, 2014	NOK mill.	Prosent av buffer
Buffer til markedsrisiko fra RBT	9 160	
Renterisiko	3 303	36%
Aksjerisiko	3 907	43%
Eiendomsrisiko	2 480	27%
Valutarisiko	413	5%
Spreadrisiko	2 141	23%
Markedsrisiko (korrelert)	8 480	

Basert på stresstesten, har Storebrand Livsforsikring en samlet markedsrisiko på 8,5 milliarder kroner, mens bufferkapitalen utgjør 9,2 milliarder kroner. Bufferkapitalen består av tilleggsavsetninger som kan benyttes for 2015, kursreguleringsfond og fond for urealiserte gevinster i selskapsporteføljen.

De største risikoene er knyttet til aksjerisiko, renterisiko (rente opp), eiendomsrisiko og kredittrisiko (spread-risiko).

Stresstestene er gjort for alle investeringsprofiler med avkastningsgaranti og effekten fra hvert stress endrer avkastningen i hver profil. Hvis stresset fører til at avkastningen faller under garanti, vil resultatet belastes dersom det ikke er tilstrekkelig buffer. Andre negative resultateffekter er lavere avkastning fra selskapsporteføljen og at det ikke blir overskuddsdeling fra fripoliser og individuellkontrakter.

SPP LIVFÖRSÄKRING

Endring i markedsverdi, 2014	SEK mill.	Prosent av buffer
Buffer til markedsrisiko	5 245	
Renterisiko	167	3%
Aksjerisiko	1 772	34%
Eiendomsrisiko	644	12%
Valutarisiko	150	3%
Spreadrisiko	1 367	26%
Markedsrisiko (korrelert)	3 554	

Basert på stresstesten har SPP en samlet markedsrisiko på 3,6 milliarder svenske kroner, mens bufferkapitalen utgjør 5,2 milliarder kroner. Bufferkapital består av villkorad återbäring (opptjent kundeoverskudd) minus latent kapitaltilskudd.

De største risikoene er knyttet til aksjerisiko, kredittrisiko og eiendomsrisiko.

Stresstestene er gjort for alle investeringsprofiler med avkastningsgaranti og effekten fra hvert stress endrer avkastningen i hver profil. Buffersituasjonen for den enkelte kontrakt vil avgjøre om hele eller deler av verdifallet vil påvirke finansielt resultatet. Resultatet belastes bare for den delen av verdifallet som ikke kan avregnes mot kundenes allerede opptjente overskudd. I tillegg kan finansielt resultat påvirkes negativt av redusert overskuddsdeling og bortfall av indekseringsavgift.

Øvrige virksomheter

Øvrige selskaper i Storebrand Livsforsikring konsern er ikke inkludert i sensitivitetsanalysen da markedsrisikoen i disse er liten. Egenkapitalen til disse selskapene er investert med lav eller ingen allokering til risikable aktiva, og produktene gir ikke opphav til direkte risiko for selskapet som følge av endringer av priser i kapitalmarkedet.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

For livselskapene er forsikringsforpliktelsen langsiktig og kontantstrømmene er i stor grad kjent lenge før de forfaller. En solid likviditetsbuffer er likevel viktig for å kunne motstå uforutsette hendelser.

Likviditetsrisiko er en av de viktigste risikofaktorer for bankvirksomheten. Risikostrategien i selskapet setter overordnede rammer for hvor mye likviditetsrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Det er utarbeidet en policy som spesifiserer prinsipper for likviditetsstyring, minimums likviditetsbeholdning og finansieringsindikatorer for måling av likviditetsrisiko. I tillegg utarbeides det årlig en fundingstrategi og fundingplan som legger overordnede rammer for bankens fundingvirksomhet.

For datterselskapene er det i tråd med lovkrav utarbeidet egne likviditetsstrategier. Disse strategiene spesifiserer rammer og tiltak for å sikre god likviditet og det spesifiseres en minste allokering til aktiva som kan omsettes på kort varsel. Strategiene definerer rammer for allokering til ulike typer aktiva, og medfører at selskapene har pengemarkedsplasseringer, obligasjoner, aksjer og andre likvide investeringer som kan omsettes ved behov.

I tillegg til klare strategier og risikostyring av likviditetsbeholdningen i hvert enkelt datterselskap har morselskapet i konsernet etablert en likviditetsbuffer. På overordnet nivå overvåkes utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. En særlig risiko er at finansmarkedene i perioder kan være lukket for nye låneopptak. Tiltak for å minimere likviditetsrisiko er å holde en jevn forfallstruktur på lånene, lave kostnader, en tilstrekkelig likviditetsbuffer og kredittavtaler med banker som selskapet kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSER

(NOK mill.)	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	over 5 år	Sum verdi	Balanseført verdi
Ansvarlig lånekapital	1 382	90	871	3 081	4 789	10 212	7 826
Gjeld til kredittinstitusjoner	19					19	19
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet	19 358					19 358	19 358
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 887	321	8 618	3 810	315	14 950	13 986
Annen kortsiktig gjeld ¹	10 656					10 656	10 537
Ikke innkalt restforpliktelse Limited Partnership	4 321					4 321	
Ubenyttede kredittrammer utlån	3 844					3 844	
Lånetilsagn	31					31	
Sum finansielle forpliktelser 2014	41 498	410	9 488	6 891	5 104	63 392	51 726
Derivater knyttet til innlån 2014	-181	21	-144	-131	-182	-617	-767
Sum finansielle forpliktelser 2013	40 588	1 624	9 321	8 044	5 340	64 917	52 756

1) Herav utgjør minoritet i eiendomsfond 3.167 millioner kroner. Se også note 49.

På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

SPESIFIKASJON ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(NOK mill.)	Nominell verdi	Valuta	Rente	Forfall	Balansført verdi
Utsteder					
Fondsobligasjoner					
Storebrand Bank ASA	150	NOK	Flytende	2 018	150
Storebrand Bank ASA	75	NOK	Flytende	2 019	76
Storebrand Livsforsikring AS	1 500	NOK	Flytende	2 018	1 503
Evigvarende ansvarlig lån					
Storebrand Livsforsikring AS	1 000	NOK	Fast	2 015	1 067
Storebrand Livsforsikring AS	1 100	NOK	Flytende	2 024	1 096
SPP Livsforsikring AB	700	SEK	Flytende	2019	667
Tidsbegrenset ansvarlig lån					
Storebrand Livsforsikring AS	300	EUR	Fast	2 023	2 991
Storebrand Bank ASA	150	NOK	Flytende	2 017	151
Storebrand Bank ASA	125	NOK	Flytende	2 019	126
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 2014					7 826
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 2013					7 409

SPESIFIKASJON GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(NOK mill.)	Balansført verdi	
	2014	2013
Forfall		
2014		1 028
2015	19	
Sum gjeld til kreditinstitusjoner		1 028

SPESIFIKASJON GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(NOK mill.)	Balansført verdi	
	2014	2013
Forfall		
2014		2 454
2015	1 706	3 206
2016	3 606	3 875
2017	4 542	4 520
2018	1 539	952
2019	2 267	1 687
2020	327	306
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		17 000

Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. I 2014 er alle betingelser og vilkår i henhold til inngåtte låneavtaler innfridd. I henhold til låneprogrammet i Storebrand Boligkreditt AS er selskapets krav til overpantsettelse 109,5 prosent oppfylt.

Trekkfasiliteter

Storebrand ASA har en ubenyttet trekkfasilitet på EUR 240 millioner.

Fasiliteter til Storebrand Boligkreditt AS

Storebrand Bank har utstedt trekkfasiliteter til Storebrand Boligkreditt AS. Den ene avtalen brukes til generell drift, blant annet kjøp av boliglån fra Storebrand Bank. Den andre avtalen kan benyttes til tilbakebetaling av renter og hovedstol på obligasjoner med fortrinnsrett og tilknyttede derivater. Det skal til enhver tid være tilgjengelig størrelse på fasiliteten til å dekke renter og avdrag på obligasjoner med fortrinnsrett kommende 12 måneder.

Utlån og motpartsrisiko

Storebrand har risiko for tap knyttet til at motparter ikke oppfyller gjeldsforpliktelser. Risikoen omfatter tap på utlån i bank, men også tap knyttet til bankinnskudd eller manglende kontrakts-oppfyllelse fra motparter i reassuranseavtaler eller finansielle derivater. Kreditt-tap knyttet til verdipapirporteføljen er kategorisert som markedsrisiko og omtalt i note 8, finansiell markedsrisiko.

KREDITTRISIKO PÅ UTLÅNSPORTEFØLJEN

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer
Utvikling av byggeprosjekter	250	3	13	266				
Omsetning og drift av fast eiendom	7 434	86	36	7 556	10		10	
Tjenesteytende næringer	1 153		24	1 177				
Lønnstakere og andre	24 141	1	3 740	27 881	64	76	23	118
Andre	169	1	31	201	3	1	1	2
Sum	33 148	90	3 844	37 082	77	76	33	120
- Individuelle nedskrivninger	-33			-33				
+ Gruppenedskrivninger	-21			-21				
Sum utlån til og fordringer på kunder 2014	33 094	90	3 844	37 028	77	76	33	120
Sum utlån til og fordringer på kunder 2013	37 145	277	4 061	41 484	111	356	70	397

Inndelingen i kunde grupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

UTLÅN

Storebrand har besluttet å avikle bedriftsmarkedet i banken. Utlån til næringsvirksomhet er kraftig redusert i løpet av 2014 og utgjør om lag 16 prosent av bankens samlede utlånsvolum.

Utlån til bedriftsmarkedet (trukket beløp) utgjør omtrent 9,3 milliarder kroner. Videre er det om lag 108 millioner kroner i ubenyttede kreditt-rammer og om lag 90 millioner kroner i garantier. Utlån til inntektsgenererende eiendom (IGE) utgjør om lag 7,9 milliarder kroner av bedriftsmarkedsporteføljen, mens utlån til byggelån utgjør om lag 0,9 millioner. Engasjementene er i hovedsak lokalisert i Stor-Oslo. Sikkerhetene for porteføljen ligger i all hovedsak innenfor næringseiendom.

I personmarkedet er det hovedsakelig lån med pant i boligeiendom. Det er om lag 23,8 milliarder kroner i utlån til boligengasjementer med ytterligere 2,6 milliarder kroner i ubenyttede kreditt-rammer. Total engasjement i boligengasjementer er dermed om lag 26,4 milliarder kroner. Kunder sjekkes ift. policyregler, og betjeningsevne og -vilje vurderes gjennom en likviditetsberegning og en risikoklassifiseringsmodell.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad for personmarkedslån er om lag 54 prosent for boligengasjementer, og i overkant av 90 prosent av boliglånene er innenfor 80 prosent belåningsgrad og om lag 97 prosent er innenfor 90 prosent belåningsgrad. Om lag 55 prosent av boligengasjementene er innenfor 60 prosent. Porteføljen anses å inneha en lav kreditt- og markedsrisiko.

SAMLET ENGASJEMENTSBELØP FORDELT ETTER GJENSTÅENDE LØPETID

(NOK mill.)	2014				2013			
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Inntil 1 mnd	14			14	5		4	9
1 - 3 mnd	293	1	34	328	643		15	659
3 mnd - 1 år	1 719	39	23	1 781	954	30	203	1 187
1 - 5 år	6 795	47	1 013	7 855	10 332	182	1 555	12 069
over 5 år	24 328	2	2 773	27 104	25 324	65	2 284	27 674
Sum brutto engasjement	33 148	90	3 844	37 082	37 258	277	4 061	41 597

Engasjementer vurderes som misligholdt når en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager og når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager og beløpet er minst 2000 kroner.

KREDITTRISIKO OPPDELT ETTER KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
Omsetning og drift av fast eiendom	10	10		-41
Lønnstakere og andre	140	23	118	-8
Andre	3	1	2	-1
Sum 2014	153	33	120	-50
Sum 2013	468	70	397	-35

Ved mislighold vil Storebrand Bank ASA selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig. Banken har to overtatte eiendeler som ligger som egne datterselskaper i Storebrand Bank konsern og interne transaksjoner blir eliminert på vanlig måte.

MOTPARTSRISIKO

INVESTERINGER UNDERLAGT NETTING AGREEMENTS/CSA

(NOK mill.)	Balansførte eiendeler	Balansførte forpliktelser	Netto eiendeler	Sikkerhetsstillelser		Netto eksponering
				Kontanter (+/-)	Verdipapirer (+/-)	
Sum motparter	6 397	4 825	1 572	2 484	-1 084	172

For å redusere motpartsrisiko på utestående derivattransaksjoner er det inngått rammeavtaler med motparter som blant annet regulerer hvordan sikkerheter skal stilles for endringer i markedsverdier som beregnes på daglig basis.

FORFALTE ENGASJEMENTER/OBLIGASJONER

Aldersfordeling på forfalte engasjementer uten nedskrivning

(NOK mill.)	2014				2013			
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Forfalt 1 - 30 dager	871		4	875	797	22	4	823
Forfalt 31 - 60 dager	110			110	164		1	165
Forfalt 61 - 90 dager	60		1	61	28		1	29
Forfalt over 90 dager	76		1	77	111		1	111
Sum	1 117		6	1 123	1 100	22	6	1 127

Valutaeksponering

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER I UTENLANDSK VALUTA

(NOK mill.)	Balanse poster eksklusive	Valuta	Nettoposisjon	
	valuta derivater	terminer	i valuta	i NOK
	Nettop på balansen	Netto salg		
AUD	55	-93	-39	-237
CAD	75	-163	-88	-569
CHF	83	-81	1	8
DKK	1 978	-114	1 864	1 989
EUR	882	-939	-57	-5
GBP	131	-185	-54	-636
HKD	144	-508	-365	-353
ILS	8		8	16
LTL	8		8	21
JPY	16 482	-30 199	-13 716	-858
NZD	147	-147	1	4
SEK	166 106	739	166 845	159 515
SGD	13	-16	-3	-17
USD	1 814	-2 932	-1 118	-8 405
NOK ¹	18 131		18 131	18 138
Forsikringsforpliktelser i SEK				-166 862
Sum nettoposisjon valuta 2014				1 750
Sum nettoposisjon valuta 2013				1 435

1) Aksje- og rentefond denominert i NOK med utenlandsk valutaeksponering i blant annet EUR og USD utgjør 14,3 milliarder kroner.

Tabellen over viser valutaposisjoner pr 31.12.14. Valutaeksponering er hovedsakelig knyttet til investeringer i den norske og svenske livsforsikringsvirksomheten.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING:

Selskapet foretar løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko i kundeporteføljene. Valutarisiko eksisterer i utgangspunktet som følge av investeringer i internasjonale verdipapirer, og i et visst omfang også som følge av ansvarlige lån i fremmed valuta. Sikring gjøres ved hjelp av valutaterminer på porteføljnivå, og valutaposisjonene følges løpende opp mot en totalramme. Negative valutaposisjoner lukkes senest påfølgende dag etter at de oppstod. I tillegg er det gitt separate rammer for å kunne ta aktive valutaposisjoner. Storebrand bruker et prinsipp for valutasikringen som benevnes blokksikring, som effektiviserer gjennomføringen av valutasikringen.

SPP:

SPP valutasikrer sine internasjonale investeringer til en viss grad. Valutaeksponering kan være mellom 0-30% i henhold til investeringsstrategi.

BANKVIRKSOMHETEN:

Storebrand Bank ASA sikrer nettoposter i balansen med terminkontrakter.

Kreditteksponering

Grensene for kredittisiko mot den enkelte motpart og samlet innenfor ratingkategorier besluttes av styrene i de enkelte selskapene i konsernet. Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittisiko mot enkelte debitorer og sektorer. Endringer i debtors kredittvurdering overvåkes og følges opp. Konsernet benytter så langt det er mulig publiserte kreditt-ratinger supplert med egne vurderinger i de tilfeller det ikke finnes publiserte ratinger. Nedenfor presenteres obligasjoner og derivater etter rating og utlån etter kunde grupper.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING TIL VIRKELIG VERDI

Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	NIG	Sum
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	47 421	10 908	142	1 261		59 732
Finans- og foretaksobligasjoner	64	5 717	24 487	20 493	3 234	53 994
Verdipapiriserte obligasjoner	37 944	4 941	2 576	3 276	2 051	50 788
Overnasjonale organisasjoner	4 347	327	1 874	2 700	962	10 211
Sum rentebærende verdipapirer vurdert fordelt etter rating	89 776	21 893	29 080	27 730	6 247	174 725
Obligasjonsfond ikke forvaltet av Storebrand						7 767
Ikke rentebærende papirer i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand						1 783
Sum 2014	89 776	21 893	29 080	27 730	6 247	184 275
Sum 2013	98 436	18 079	25 800	21 837	6 710	178 368

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER TIL AMORTISERT KOST

Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	NIG	Sum
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	4 554	7 523	1 146	1 178	958	15 359
Finans- og foretaksobligasjoner	443	4 869	12 202	5 358	515	23 387
Verdipapiriserte obligasjoner	28 106	2 816	972		2 448	34 343
Overnasjonale organisasjoner	11 010	6 944	2 204	2 274		22 432
Sum 2014	44 114	22 153	16 524	8 809	3 921	95 521
Sum 2013	44 212	19 371	14 291	6 998	2 401	87 273

MOTPARTER

(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	Øvrige	NIG	Sum
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	2014
Derivater		1 885	3 985	686			6 557
Herav derivater i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand		39	62				101
Sum derivater eksklusiv derivater i obligasjonsfond 2014		1 846	3 923	686			6 455
Sum derivater eksklusiv derivater i obligasjonsfond 2013		779	1 058	382			2 220
Bankinnskudd	181	5 966	3 523	40	56		9 767
Herav bankinnskudd i obligasjonsfond forvaltet av Storebrand		1 096					1 096
Sum bankinnskudd eksklusiv bankinnskudd i obligasjonsfond 2014	181	4 870	3 523	40	56		8 671
Sum bankinnskudd eksklusiv bankinnskudd i obligasjonsfond 2013	36	5 067	2 051	483	24	24	7 686
Utlån til kredittinstitusjoner		153	54				207

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's

NIG = Non-investment grade.

Note 13 | Risikokonsentrasjoner

Det meste av risikoen for Storebrand konsern er knyttet til de garanterte livsforsikringsvirksomhetene. Disse risikoene er konsolidert i Storebrand Livsforsikring konsern som omfatter både den norske livsforsikringsvirksomheten (Storebrand Livsforsikring AS), de svenske livsforsikringsvirksomhetene (SPP Livförsäkring AB og SPP Liv Fondförsäkring AB) og virksomheten i Irland og på Guernsey (BenCo). Øvrige selskaper direkte eid av Storebrand ASA som er eksponert for vesentlige risikoer er Storebrand Forsikring AS, Storebrand Helseforsikring AS, Storebrand Asset Management AS og Storebrand Bank ASA.

I livvirksomhetene er det meste av risikoen tatt på vegne av kunder. Den totale risikoen må derfor ses i sammenheng med i hvor stor grad negative utfall treffer eier. For øvrige selskaper vil hele risikoen treffe eier. For livvirksomheten er de store risikoene ganske sammenfallende for Norge og Sverige. Markedsrisikoen vil i stor grad være avhengig av globale forhold som påvirker investeringsporteføljene i alle virksomhetene. Forsikringsrisikoen vil kunne slå mer ulikt ut for de forskjellige selskapene, men spesielt langt liv risikoen kan påvirkes av universelle utviklingstrekk.

Både forsikringsvirksomheten og bankvirksomheten er eksponert mot kreditt risiko. Forsikringsvirksomheten har i hovedsak kreditt risiko knyttet til obligasjoner med stor geografisk og bransjemessig spredning, mens banken i hovedsak har eksponering mot direkte utlån til bolig og næringseiendom i Norge. Det er ingen vesentlig konsentrasjonsrisiko på tvers av obligasjoner og utlån.

Finansmarkeds- og investeringsrisiko er i hovedsak knyttet til kundeporteføljene i livvirksomheten. Risiko knyttet til negative utfall i finansmarkedet er beskrevet og kvantifisert i note 8, finansiell markedsrisiko. Bankvirksomheten har liten direkte eksponering mot andre risikotyper enn kreditt, men et negativt marked for norsk næringseiendom, som livvirksomheten er eksponert mot, vil øke risikoen for mislighold og tap knyttet til næringslån i bankvirksomheten.

En renteoppgang vil på kort sikt ramme avkastningen i livselskapene negativt. En renteoppgang kan også gi bankkunder lavere betjeningsevne og økte tap for bankvirksomheten. Risikoen fra skade- og helseforsikringsrisikoen i Storebrand Skadeforsikring AS og Storebrand Helseforsikring AS har lav samvariasjon med risikoen fra resten av virksomhetene i konsernet.

I kapitalforvaltningsvirksomheten er hovedrisikoen operasjonell, i form av atferd som kan utløse erstatninger og/eller påvirke omdømme. Siden kapitalforvaltningsselskapet er hovedforvalter for forsikringsvirksomhetene, vil feil i kapitalforvaltningen kunne forplante seg til feil i forsikringsvirksomheten.

Note 14 | Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

(NOK mill.)	Nivå 1		Nivå 2		Nivå 3		Sum virkelig verdi 31.12.14	Sum virkelig verdi 31.12.13	Balanseført verdi 31.12.14	Balanseført verdi 31.12.13
	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger						
Finansielle eiendeler										
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		207			207	152	207	152		
Utlån til kunder		32 055			32 055	35 771	32 105	35 856		
Obligasjoner holdt til forfall		17 794			17 794	15 942	15 131	15 120		
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring		77 727			77 727	71 313	67 019	66 971		
Sum virkelig verdi per 31.12.14		127 782			127 782					
Sum virkelig verdi per 31.12.13	1 242	121 937				123 179				
Finansielle forpliktelser										
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		14 156			14 156	17 228	13 986	17 000		
Gjeld til kredittinstitusjoner		19			19	31	19	31		
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet (ekskl innskudd fra konsernselskap)		19 358			19 358	20 728	19 358	20 728		
Ansvarlig lånekapital		8 072			8 072	7 956	7 826	7 409		
Sum virkelig verdi per 31.12.14		41 606			41 606					
Sum virkelig verdi per 31.12.13		45 943				45 943				

Utlån til kunder/gjeld til kredittinstitusjoner/gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer for Storebrand Bank:

Virkelig verdi på utlån til kunder med regulerbar rente er vurdert til bokført verdi. Virkelig verdi på utlån til bedriftskunder med marginlån er imidlertid svakt lavere enn bokført verdi da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp per 31.12.2014. Mindreverdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid. I tillegg er virkelig verdi justert for individuelle nedskrivninger.

Virkelig verdi på utlån, gjeld til kredittinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer er basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver og kredittspreader fra eksterne leverandører, dog med unntak av utlån som vurderes til spreader for tilsvarende nye lån.

Obligasjoner og ansvarlige lån til amortisert kost:

Virkelig verdi for obligasjonene er som hovedregel basert på innhentede kurser fra Reuters og Bloomberg. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak. Gjennomført nedskrivningstest har ikke medført behov for noen nedskrivning i 2014.

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER OG EIENDOMMER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Fondsandeler er generelt verdsatt til oppdaterte offisielle NAV-kurser der slike finnes. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Bloomberg og Reuters. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Unoterte derivater, herunder primært rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valutakurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters og Bloomberg.

Konsernet gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Slike kontroller vil generelt omfatte sammenligning av multiple kilder samt kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer. Konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

(NOK mill.)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum virkelig verdi 31.12.14	Sum virkelig verdi 31.12.13
	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger		
Eiendeler:					
Aksjer og andeler:					
- Aksjer	17 500	746	2 414	20 659	16 708
- Øvrige fondsandeler	276	87 197	9 359	96 832	84 770
- Eiendomsfond			952	952	1 217
Sum aksjer og andeler	17 776	87 942	12 724	118 443	
Sum aksjer og andeler 31.12.13	13 136	77 615	11 945		102 695
Utlån til kunder¹					
Sum utlån til kunder 31.12.13 ¹			989	989	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner	35 543	20 670		56 213	62 312
- Finans- og foretaksobligasjoner	24	24 919	339	25 282	25 966
- Verdipapiriserte obligasjoner		45 194		45 194	45 433
- Overnasjonale organisasjoner	27	6 672		6 699	7 313
- Obligasjonsfond	841	50 045		50 886	37 344
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	36 435	147 501	339	184 275	
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 31.12.13	27 270	149 429	1 669		178 368
Derivater:					
- Rentederivater		4 744		4 744	-358
- Valutaderivater		-3 113		-3 113	35
Sum derivater		1 631		1 631	
- herav derivater med positiv markedsverdi		6 457		6 457	2 211
- derav derivater med negativ markedsverdi		-4 826		-4 826	-2 533
Sum derivater 31.12.13		-323			-323
Eiendommer:					
Investerings eiendommer			26 419	26 419	24 437
Eierbenyttet eiendom			2 583	2 583	2 491
Sum eiendommer			29 001	29 001	
Sum eiendommer 31.12.13			26 928		26 928
Forpliktelser:					
Gjeld til kredittinstitusjoner					997
Sum forpliktelser 31.12.13 ¹		997			997

1) omfatter utlån til kunder/gjeld til kredittinstitusjoner klassifisert til virkelig verdi over resultatet

BEVEGELSER MELLOM KVOTERTE PRISER OG OBSERVERBARE FORUTSETNINGER

(NOK mill.)	Fra kvoterte priser til observerbare forutsetninger	Fra observerbare forutsetninger til kvoterte priser
	Aksjer og andeler	11
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		738

Bevegelser fra nivå 1 til nivå 2 gjenspeiler redusert omsetningsverdi i aktuelle aksjer og obligasjoner i siste måleperiode. I motsatt tilfelle indikerer bevegelser fra nivå 2 til nivå 1 økt omsetningsverdi i aktuelle aksjer og obligasjoner i siste måleperiode.

FINANSIELLE INSTRUMENTER OG EIENDOMMER TIL VIRKELIG VERDI - NIVÅ 3

(NOK mill.)	Aksjer	Øvrige fondsandeler	Eiendomsfond	Utlån til kunder	Finans- og foretaksobligasjoner	Investerings- eiendommer	Eierbenyttet eiendom
Balanse 1.1	3 273	7 541	1 217	1 289	1 669	24 176	2 491
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	460	2 327	149	20	34	-54	3
Tilgang/kjøp	98	817	15	28	73	1 998	41
Salg/forfalt oppgjør	-1 442	-1 630	-429	-348	-1 445	-486	-9
Overført til kvoterte priser til/ fra observerbare forutsetninger	4	282					
Omregningsdifferanse utenlandsk valuta	20	21			8	21	15
Annet						764	41
Balanse 31.12	2 414	9 359	952	989	339	26 419	2 583

NIVÅ 1: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ KVOTERTE PRISER I AKTIVE MARKEDER FOR IDENTISKE EIENDELER

Denne kategorien inkluderer børsnoterte aksjer som over den foregående 3 måneders perioden har hatt en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca 20 millioner kroner eller mer. Aksjene anses på dette grunnlag å være tilstrekkelig likvide til å inngå i dette nivået. Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

NIVÅ 2: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ OBSERVERBAR MARKEDSINFORMASJON IKKE OMFATTET AV NIVÅ 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er og ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2. Fondsinvesteringer, med unntak av Private equity fond, er generelt klassifisert på nivå 2, og omfatter aksje-, rente- og hedgefond.

NIVÅ 3: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ INFORMASJON SOM IKKE ER OBSERVERBAR I HENHOLD TIL NIVÅ 2

Aksjer klassifisert på nivå 3 omfatter primært investeringer i unoterte/private selskaper. Dette omfatter blant annet investeringer i skog, eiendom, mikrofinans og infrastruktur. Private equity er generelt, gjennom direkte investeringer eller investeringer i fond, klassifisert på nivå 3.

De typer verdipapirer som er klassifisert på nivå 3 er nærmere omtalt nedenfor med henvisning til verdipapirtype og verdsettelsesmetode. Storebrand er av den oppfatning at den verdsettelse som er lagt til grunn representerer beste estimat på verdipapirenes markedsverdi.

Unoterte Aksjer – herunder skoginvesteringer

De eksterne verddivurderingene er basert på modeller som inkluderer ikke observerbare forutsetninger. Utover de eksterne verddivurderinger som er gjennomført per 31. desember 2014 er aksjeinvesteringene verdsatt basert på verdjustert egenkapital rapportert fra eksterne kilder. For de største skoginvesteringene er det gjennomført omfattende eksterne verddivurderinger per 31. desember 2014, og som danner grunnlag for verdsettelsen av selskapets investering.

Private equity

Hoveddelen av Storebrands private equity-investeringer er i form av private equity-fond. I tillegg kommer en rekke direkteinvesteringer. Private equity-investeringer ansees som langsiktige investeringer hvor Storebrand forventer å ta ut gevinster ved å sitte gjennom prosjektenes løpetid.

Investeringene i private equity-fond verdsettes basert på de verdier som rapporteres fra fondene. De fleste private equity-fond rapporterer kvartalsvis, mens noen få rapporterer sjeldnere. For de investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdatert verddivurdering fra innen avleggelsen av årsregnskapet legges siste mottatte verddivurdering til grunn, justert for kontantstrømmer og eventuelle markedseffekter i perioden fra siste verddivurdering og frem til rapporteringstidspunktet. Denne markedseffekten estimeres basert på type verdsettelse av selskapene i de underliggende fond, verdiutviklingen på relevante indekser justert for estimert beta mellom det aktuelle selskap og den relevante indeks.

For direkte private equity-investeringer baseres verdsettelsen enten på nylig foretatte transaksjoner eller en modell hvor selskap som har løpende virksomhet vurderes ved å sammenlikne nøkkeltall med tilsvarende børsnoterte selskap eller grupper av tilsvarende børsnoterte selskap. Verdien reduseres i enkelte tilfeller med en likviditetsrabatt som kan variere fra investering til investering. Selskap som er under oppstart, tidlig ekspansjon eller av andre grunner gjennomgår strukturelle endringer som vanskeliggjør en prising mot en referansegruppe vil verdsettes til det laveste av kost og estimert verdi.

For investeringer der Storebrand deltar som medinvestor sammen med en ledende investor som gjennomfører verddivurdering, og det ikke foreligger en nylig transaksjon, vil denne verdien etter kvalitetssikring i Storebrand legges til grunn. For investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdaterte verddivurderinger per 31.12 fra ledende investor innen avleggelsen av årsregnskapet legges tidligere verddivurdering til grunn justert for eventuelle markedseffekter i perioden fra siste verddivurdering og til rapporteringstidspunktet. Der det ikke foreligger separate verddivurderinger fra en ledende investor i syndikatet gjennomføres en separat verdsettelse som beskrevet over.

Eiendomsfond

Indirekte eiendomsinvesteringer er i hovedsak investeringer i fond med underliggende eiendomsinvesteringer hvor Storebrand har som intensjon å eie investeringene gjennom fondenes levetid. Verddivurderingen av eiendomsfondene gjøres på bakgrunn av opplysninger mottatt fra den enkelte fondsforvalter.

De fleste forvaltere rapporterer kvartalsvis og den mest vanlige metoden som den enkelte fondsforvalter benytter er ekstern kvartalsvis verddivurdering av fondets eiendeler. Dette innebærer at forvalter beregner en Net Asset Value (NAV). Rapportering av NAV fra fondene vil ofte være et kvartal forsinket i forhold til avleggelse av Storebrands regnskaper. For å hensynta verdiendringer i løpet av det siste kvartalet, benyttes foreløpige estimater utarbeidet av fondsselskapene.

Investeringseiendommer

Investeringseiendommene består hovedsakelig av kontoreiendom med lokalisering i Oslo og Stockholm og kjøpesentre i Sør-Norge.

Kontoreiendommer og kjøpesentre i Norge:

Ved beregning av virkelig verdi benyttes det i Storebrand en intern kontantstrømsmodell. Netto kontantstrømmer for den enkelte eiendom diskonteres med et individuelt avkastningskrav. For kontoreiendommene er det estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 10 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 10. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. I netto inntektsstrøm er det tatt hensyn til eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av fremtidig utvikling i markedsleien. De fleste kontrakter har en løpetid på fem eller ti år. Kontantstrømmene fra disse leieavtalene (kontraktisleie) inngår i verdiberegningene. For å estimere de langsiktige fremtidige ikke-kontraktfastsatte leieinntektene er det utviklet en prognosemodell. Modellen legger til grunn historiske observasjoner i Dagens Næringslivs eiendomsindeks (justert med KPI) samt markedsestimater. Det beregnes et langsiktig, tidsvektet gjennomsnitt av de årlige observasjonene hvor de eldste observasjonene vektet med lavest vekt. For ikke-kontraktfastsatt leie i det korte perspektiv sees det hen til dagens leiepriser og markedsforhold.

Det fastsettes et individuelt avkastningskrav for den enkelte eiendom. Avkastningskravet sees i sammenheng med den tilhørende kontantstrøm for eiendommen. Den kunnskap som foreligger om markedets avkastningskrav herunder transaksjoner og takster, benyttes ved fastsettelse av kontantstrømmen.

Avkastningskravet er oppdelt i følgende elementer:

Risikofri rente

Risikopåslag, justert for:

- Type eiendom
- Beliggenhet
- Bygningmessig standard
- Miljøstandard
- Kontraktvarighet
- Leietakers kvalitet
- Andre forhold som transaksjoner og oppfatning i markedet, ledighet samt generell kunnskap om markedet og den enkelte eiendom

Ekstern taksering:

Det foretas en metodisk tilnærming til utvalg av eiendommer som skal takseres hvert kvartal, slik at alle eiendommer vil bli taksert minimum hvert tredje år. I 2014 er det innhentet takster tilsvarende om lag 70 prosent av Storebrands eiendomsportefølje i Norge.

I SPP innhentes det takster for samtlige heleide eiendomsinvesteringer

SENSITIVITETSVURDERING

Aksjer

Under aksjer er det primært skog som er investert på nivå 3. Skoginvesteringer kjennetegnes blant annet ved svært lange kontantstrømsperioder. Det vil kunne være usikkerhet knyttet til fremtidig kontantstrøm som følge av fremtidig inntekts- og kostnadsvekst, selv om disse forutsetninger er basert på anerkjente kilder. Verdsettelse av skoginvesteringer vil likevel være særlig sensitivt overfor diskonteringsrente som legges til grunn i kalkylen. Selskapet baserer sin verdsettelse på eksterne verdivurderinger. Disse benytter et antatt markedsmessig avkastningskrav. Som et rimelig alternativ forutsetning til de benyttede avkastningskrav, ville en endring i diskonteringsrente på 0,25 prosent utgjøre en endring på anslagsvis 3,25 prosent i verdi blant annet avhengig av skogens modenhet.

(NOK mill.)	Verdiendring ved endret diskonteringsrente	
	Økning + 25 bp	Reduksjon - 25 bp
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	-72	77

Øvrige fondsandeler

Store deler av porteføljen prises mot sammenlignbare børsnoterte selskaper, mens mindre deler av porteføljen er børsnotert. Verdsettelsen av private equity-porteføljen vil dermed være sensitiv for svingninger i de globale aksjemarkedene. Private equity-porteføljen har en estimert beta mot MSCI World (Net – valutasikret til NOK) på omtrent 0,5.

(NOK mill.)	Endring MSCI World	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	291	-291

Eiendomsfond

Verdivurderingen for indirekte eiendomsinvesteringer vil være sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. De indirekte eiendomsinvesteringene er belånte strukturer. I snitt er porteføljen belånt med 51 prosent.

(NOK mill.)	Verdiendring underliggende eiendommer	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	250	-247

Utlån til kunder

Fastrente utlån vurderes til virkelig verdi. Verdien av disse fastsettes ved å neddiskontere fremtidige avtalte kontantstrømmer med en diskonteringsfaktor som hensyntar marginkrav (markeds-spread). Forutsetning for beregning av marginkravet er basert på en vurdering av markedsforholdene på balansedagen samt en vurdering en ekstern investor ville lagt til grunn for investering i en tilsvarende portefølje.

(NOK mill.)	Endring markeds-spread	
	Økning + 10 bp	Reduksjon - 10 bp
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	-3	3

Finans- og foretaksobligasjoner

Finans og foretaksobligasjoner på nivå 3 er mikrofinans fond, private equity debt fond, og konvertible obligasjoner. Disse prises ikke med diskonteringsrente slik obligasjoner vanligvis gjør, og derfor inngår disse investeringene i samme sensitivitetstest som private equity.

(NOK mill.)	Endring MSCI World	
	Økning + 10 %	Reduksjon - 10 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	15	-15

Eiendommer

Sensitivitetsvurderingen av eiendom gjelder både investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom. Verdivurderingen av eiendom er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. En endring på 0,25 prosent i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre en endring av verdien på eiendomsporteføljen i Storebrand på om lag 4,5 prosent. I størrelsesorden 25 prosent av eiendommens kontantstrøm er knyttet til inngåtte leiekontrakter. Dette innebærer at endringene i de usikre delene av kontantstrømmen med 1 prosent medfører endring i verdi på 0,75 prosent.

(NOK mill.)	Endring i avkastningskrav	
	0,25 %	-0,25 %
Endring i virkelig verdi per 31.12.14	-1 288	1 203

Note 15 | Premieinntekter

(NOK mill.)	2014	2013
Sparing:		
Unit Linked Storebrand Livsforsikring	7 452	6 015
Unit Linked SPP	5 486	6 250
Sum Sparing	12 938	12 265
Herav overført premiereserve til selskapet		2 610
Forsikring:		
Skade og Person liv ¹	1 479	1 374
Helse og Gruppe liv ²	573	614
Pensjonsrelatert uføreforsikring	1 051	951
Sum forsikring	3 103	2 938
Herav overført premiereserve til selskapet		
Garantert pensjon:		
Kollektiv ytelse fee-basert Storebrand Livsforsikring	7 415	10 482
Fripoliser Storebrand Livsforsikring	-618	110
Tradisjonell individuell kapital og pensjon Storebrand Livsforsikring	294	310
Garanterte produkter SPP	1 812	2 078
Sum Garantert pensjon	8 903	12 980
Herav overført premiereserve til selskapet	-618	2 352
Øvrig:		
BenCo	275	473
Sum Øvrig	275	473
Sum premieinntekter	25 220	28 656
Herav overført premiereserve til selskapet	-618	4 962

1) Individuell livs- og ulykkes-, eiendoms- og skadeforsikring

2) Gruppe ulykkes-, yrkesskade- og helseforsikring

Note
16

Netto renteinntekter bankvirksomhet

(NOK mill.)	2014	2013
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	6	18
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	1 233	1 443
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	82	81
Andre renteinntekter og lignende inntekter	7	7
Sum renteinntekter¹	1 328	1 549
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	-8	-34
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	-508	-552
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	-302	-373
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	-31	-26
Andre rentekostnader og lignende kostnader	-18	-17
Sum rentekostnader²	-866	-1 002
Sum netto renteinntekter bankvirksomhet	462	547
1) Herav sum renteinntekter for utlån med videre som ikke vurderes til virkelig verdi	1 140	1 352
2) Herav sum rentekostnader for innskudd med videre som ikke vurderes til virkelig verdi	-838	-973

RENTEKOSTNADER OG VERDIENDRINGER PÅ INNLÅN TIL VIRKELIG VERDI (FVO):

(NOK mill.)	2014	2013
Rentekostnader innlån FVO	-4	-28
Verdiendringer innlån FVO		1
Netto kostnader innlån til virkelig verdi (FVO)	-4	-27

Note
17

Netto inntekter for ulike klasser av finansielle instrumenter

(NOK mill.)	Utbytte/ renteinntekter	Netto gevinst/tap ved realisasjon	Netto urealisert gevinst/tap	Sum 2014	Herav		Sum 2013
					Selskap	Kunde	
Netto inntekter fra aksjer og andeler	767	8 848	11 137	20 751	17	20 735	16 780
Netto inntekter obligasjoner, rentefond og andre verdipapirer med fast avkastning	3 684	2 715	3 891	10 290	774	9 516	3 360
Netto inntekter finansielle derivater	565	-6 258	4 156	-1 536	-208	-1 328	-3 577
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler til virkelig verdi	5 015	5 305	19 184	29 505	583	28 922	16 563
- herav FVO (virkelig verdi opsjon)	4 419	11 590	15 046	31 056	103		20 140
- herav trading	565	-6 283	4 135	-1 583	-42		-3 577
Netto inntekter utlån og fordringer	3 130	66		3 196	36	3 160	3 033
Netto inntekter holdt til forfall	679			679	55	624	552
Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	3 809	66		3 874	90	3 784	3 585

Note 18 | Netto inntekter fra eiendommer

(NOK mill.)	2014	2013
Leieinntekter fra eiendommer ¹	1 693	1 734
Driftskostnader (inkludert vedlikehold og reparasjoner) som gjelder eiendommer som har gitt leieinntekter i perioden ²	-282	-318
Resultat minoritet definert som gjeld	-160	-130
Sum	1 251	1 286
Realisert gevinst/tap	-10	-330
Endring i virkelig verdi	433	4
Sum inntekter eiendom	1 674	959
1) Herav eiendommer til eget bruk	169	141
2) Herav eiendommer til eget bruk	-71	-24
Fordeling på selskap og kunder:		
Selskap	92	52
Kunde	1 582	907
Totale inntekter fra eiendommer	1 674	959

Note 19 | Andre inntekter

(NOK mill.)	2014	2013
Provisjonsinntekter, bank	72	82
Provisjonskostnader, bank	-15	-12
Netto provisjonsinntekter, bank	57	70
Forvaltningshonorar, kapitalforvaltning	506	505
Renteinntekter bankinnskudd	76	194
Netto agjo/disagio banker	104	-93
Forvaltningsgebyrer	682	647
Indekseringsavgift	160	147
Administrasjonsgebyr	85	56
Returprovisjoner	416	172
Forsikringsrelaterte inntekter	364	288
Driftsinntekter i selskaper utenom bank og forsikring	254	246
Andre inntekter	-6	84
Sum andre inntekter	2 698	2 316

Erstatninger for egen regning

(NOK mill.)	2014	2013
Sparing:		
Unit Linked Storebrand Livsforsikring	-2 968	-2 812
Unit Linked SPP	-2 659	-1 943
Sum Sparing	-5 627	-4 755
Herav overført premiereserve fra selskapet	-2 975	-1 886
Forsikring:		
Skade og Person liv ¹	-786	-697
Helse og Gruppe liv ²	-488	-452
Pensjonsrelatert uføreforsikring	-108	-93
Sum forsikring	-1 382	-1 242
Herav overført premiereserve fra selskapet		
Garantert pensjon:		
Kollektiv ytelse fee-basert Storebrand Livsforsikring	-14 419	-10 194
Fripoliser Storebrand Livsforsikring	-3 344	-2 873
Tradisjonell individuell kapital og pensjon Storebrand Livsforsikring	-1 838	-2 826
Garanterte produkter SPP	-7 666	-7 037
Sum Garantert pensjon	-27 267	-22 930
Herav overført premiereserve fra selskapet	-14 201	-9 003
Øvrig:		
BenCo	-1 643	-924
Sum Øvrig	-1 643	-924
Sum erstatninger for egen regning	-35 918	-29 851
Herav overført premiereserve fra selskapet	-17 176	-10 889

1) Individuell livs- og ulykkes-, eiendoms- og skadeforsikring

2) Gruppe ulykkes-, yrkesskade- og helseforsikring

Tabellen nedenfor viser forventede erstatningsutbetalinger.

UTVIKLING FORVENTEDE ERSTATNINGSUTBETALINGER - LIVSFORSIKRING

(NOK mrd.)	Storebrand Livsforsikring	SPP	BenCo
0-1 år	10	8	4
1-3 år	20	16	
Over 3 år	182	118	4
Sum	212	142	8

UTVIKLING I ERSTATNINGSUTBETALINGER - SKADEFORSIKRING EKSKLUSIVE RUN-OFF

(NOK mill.)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Sum
Beregnete brutto erstatningskostnader							
Per utgangen av skadeåret	218	327	369	391	461	513	
- ett år senere	221	308	350	373	482		
- to år senere	214	311	334	364			
- tre år senere	213	311	326				
- fire år senere	215	306					
- fem år senere	214						
Beregnet beløp 31.12.14							
Totalt utbetalt hittil	206	288	303	326	403	312	1 838
Erstatningsavsetning	8	18	23	38	79	200	367
Erstatningsavsetning for tidligere års skader (før 2009)							7

Oversikten viser utviklingen i estimatet for inntrufne erstatninger over tid samt den gjenstående erstatningsavsetningen for hver skadeårgang.

Note 21 | Endring i forsikringsforpliktelser livsforsikring

(NOK mill.)	Storebrand				Eliminering	2014	2013
	Livsforsikring	BenCo	SPP				
Garantert avkastning	-5 949	-94	-2 223			-8 267	-8 150
Øvrig endring premiereserve kundefond m/garantert avkastning	11 842	-2 082	-3 295	94		6 560	14 738
Endring premiereserve kundefond u/garantert avkastning	-7 788		-11 461			-19 249	-18 360
Endring premiefond/pensjonistenes overskuddsfond	-14	518				505	288
Overskuddsdeling	-185					-185	-85
Endring i avsetning risikoprodukter	-781					-781	-801
Sum endring i forsikringsforpliktelser - livsforsikring	-2 874	-1 658	-16 979	94		-21 417	-12 369

Note 22 | Endring bufferkapital

(NOK mill.)	2014	2013
Endring kursreguleringsfond	-1 992	-2 796
Endring tilleggsavsetninger	-714	1 152
Endring villkorad återbäring	3 487	-1 924
Sum endring bufferkapital	781	-3 568

Note
23

Tap på utlån og reversering av tidligere tap

(NOK mill.)	2014	2013
Periodens nedskrivninger/inntektsføringer på utlån, garantier		
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	50	35
Periodens endring i gruppe nedskrivninger	10	9
Andre korreksjoner i nedskrivningene	5	5
Konstaterte tap som det tidligere er avsatt for	-138	-78
Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt for	-1	-3
Inngått på tidligere konstaterte tap	1	21
Periodens nedskrivninger/netto inntektsføringer på utlån og garantier	-74	-11
Inntektsførte renter på lån hvor det er foretatt nedskrivninger:	10	5

Note
24

Driftskostnader og antall ansatte

(NOK mill.)	2014	2013
DRIFTSKOSTNADER		
Personalkostnader ¹	-1 433	-1 797
Avskrivninger	-113	-144
Andre driftskostnader	-1 367	-1 324
Sum driftskostnader	-2 913	-3 265

1) Inkluderer en netto inntekt ved endring av pensjonsordning på 649 mill. kroner i 2014 (inkluderer kostnad kompensasjon) og 407 mill. kroner i 2013.

ANTALL ANSATTE

	2014	2013
Antall ansatte 31.12	2 232	2 138
Gjennomsnittlig antall ansatte	2 202	2 185
Antall årsverk 31.12	2 208	2 107
Gjennomsnittlig antall årsverk	2 174	2 154

Note
25

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger.

Styret i Storebrand ASA besluttet 28.10.2014 å endre ytelsespensjonsordningen til en innskuddsordning for egne ansatte i Storebrand i Norge med virkning fra 1. januar 2015. Frem til 31. desember 2014 Storebrand i Norge hatt både en innskuddsbasert og ytelsesbasert pensjonsordning. Den ytelsesbaserte ordningen ble 1. januar 2011 lukket for opptak av nye medlemmer, og det ble fra samme tidspunkt etablert en innskuddspensjonsordning. Ved overgang til innskuddspensjon vil ansatte få utstedt en tradisjonell fripolise for opptjente rettigheter i den sikrede pensjonsordningen. Dette er hensyntatt i pensjonsforpliktelsene pr. 31.12.2014. Det foreligger enkelte forpliktelser knyttet til blant annet sykemeldte og delvis uføre hvor ytelsesordningen vil gjelde i en periode.

Ifølge IAS19 skal eiendeler og forpliktelser knyttet til ytelsesordningen fraregnes når det foreligger en ikke-reversibel beslutning om avvikling av ytelsesordningen (og denne ikke erstattes med tilsvarende ordning). Forutsetninger som benyttes ved beregningen skal oppdateres og effekter av dette innregnes i Totalresultat. Effekter som i tidligere perioder er resultatført i totalresultatet, skal ikke omklassifiseres til ordinært resultat (IAS19.122). Gevinst/tap ved fraregning innregnes i ordinært resultat.

For de usikrede forsikringsforpliktelsene for lønn over 12G er det gitt et tilbud om kontantutløsning av de opptjente rettigheter, med utbetaling i starten av 2015 med unntak for ansatte i konsernledelsen som får utbetalingen fordelt over 5 år. Disse usikrede pensjonsforpliktelsene inngår i balansen pr. 31.12.2014. Det foreligger også ytelsesforpliktelser i balansen knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

Den nye innskuddspensjonsordningen som gjelder fra 1. januar 2015 har følgende innhold og premiesatser:

- Sparingen starter fra første lønnskrone
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 88.370 pr 31.12.14)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats for lønn over 12G er 20 prosent

For innskuddspensjonsordningen frem til 31.12.2014 var sparesatsene 5 prosent av lønn mellom 1 og 6G, 8 prosent av lønn mellom 6 og 12G, samt en innskuddsordning over drift som årlig utgjør 20 prosent av innskuddsgrunnlaget for lønn over 12G.

Fra 1. januar 2013 ble Storebrand tatt opp i AFP-ordningen. Den private AFP-ordningen skal regnskapsføres som en ytelsesbasert flerforetaksordning og blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G. Det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av den nye forpliktelsen i balansen. De ansatte i Storebrand i Norge som er født før 1. januar 1956 kan velge mellom å ta ut AFP eller gå av ved 65 års alder og motta en driftspensjon fra foretaket frem til fylte 67 år. Utbetalingen av AFP er livsvarig, og de ansatte kan velge å ta ut fra AFP-ordningen fra og med fylte 62 år og fortsette å stå i jobb. Storebrands driftspensjonsordning med utbetaling mellom 65 til 67 år er for øvrige ansatte avviklet. Alle som er medlemmer i pensjonsordningene har en tilknyttet barne-, etterlatte- og uføredekning.

Pensjonen for ansatte i SPP i Sverige følger de Bankanställdas Tjänstepensionsplan (BTP). Ordinær fratredelsesalder er 65 år i samsvar med pensjonsavtalen mellom Bankinstitutens Arbetsgivarorganisation (BAO) og de arbeidsorganisasjoner som omfattes av BTP. Pensjonen utgjør 10 prosent av årslønnen opp til 7,5 "inkomstbaseløp" ("inkomstbaseløpet" utgjorde i 2014 SEK 56 900 og blir i 2015 SEK 58 100, 65 prosent av lønn i intervallet i 7,5 til 20 og 32,5 prosent i intervallet 20 til 30. På lønn som overstiger 30 "inkomstbaseløp" beregnes ingen alderspensjon. Full opptjeningstid oppnås etter 30 års medlemskap i pensjonsordningen. Utover den ytelsesbaserte delen finnes også en mindre innskuddsdel innen BTP-planen. For denne del får den ansatte selv velge plasseringsform (tradisjonell forsikring eller fondsforsikring). Den innskuddsbaserte delen er 2 prosent av årslønn.

I SPP har administrerende direktør en pensjonsalder på 62 år. Administrerende direktør omfattes av en innskuddsbasert pensjonsplan som innebærer at selskapet betaler 35 prosent av fast lønn i pensjonspremie. Utover dette gjelder en forhåndsbestemt pensjonsplan som innebærer livsvarig alderspensjon med 16,25 prosent av fast lønn i intervallet 30 til 50 "inkomstbaseløp". Alderspensjonen fra 62 til 65 år utgjør 65 prosent av fast lønn begrenset oppad til SEK 4 045 000. Pensjonsvilkårene følger for øvrig pensjonsavtalet mellom BAO/Finansförbundet respektive SACO-forbundet (BTP-planen). Selskapet sikrer pensjonsforpliktelsen gjennom innbetaling av forsikringspremier i ansettelsestiden.

Pensjon til de ansatte i Nordben Life and Pension Insurance Company LTD og Euroben Life and Pension LTD er dekket av en innskuddsordning. I tillegg er ansatte i Nordben dekket med en engangssum ved dødsfall i tjenestetiden.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2014	2013
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	1 016	3 422
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-886	-3 391
Netto pensjonsforpliktelse/ midler forsikret ordning	130	31
Effekt av øvre grense pensjonseiendel		216
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	425	706
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	555	952

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen.

BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2014	2013
Pensjonseiendel		1
Pensjonsforpliktelser	555	953

ENDRINGER I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2014	2013
Netto pensjonsforpliktelse 1.1	4 128	4 301
Periodens pensjonsopptjening	126	152
Rentekostnader på forpliktelsen	163	168
Estimatavik/aktuarielt tap/gevinst	583	82
Gevinst/tap ved avkortning	-236	
Utbetalt pensjon	-252	-246
Planendringer/ending pensjonsordning/oppgjør	-3 011	-407
Tilgang/avgang og valutajustering	-36	102
Arbeidsgiveravgift pensjonsmidler	-24	-24
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	1 441	4 128

ENDRINGER I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2014	2013
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	3 391	3 220
Forventet avkastning	114	125
Estimatavik/aktuarielt tap/gevinst	-159	-41
Gevinst/tap ved avkortning	-188	
Innbetalt premie	216	197
Utbetalte pensjoner	-194	-200
Planendringer/ending pensjonsordning/oppgjør	-2 252	
Tilgang/avgang og valutajustering	-40	90
Arbeidsgiveravgift pensjonsmidler	-1	
Netto pensjonsmidler 31.12	886	3 391
Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2015	54	
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2015	216	
Forventede innbetalinger AFP i 2015	22	
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2015	43	

Pensjonsmidler er basert på Storebrand Livsforsikring/SPPs finansielle midler som har følgende sammensetning 31.12:

	Storebrand Livsforsikring		SPP	
	2014	2013	2014	2013
Bygninger og fast eiendom	10%	12%	5%	6%
Obligasjoner til amortisert kost	40%	48%		
Pantelån og andre lån		2%		
Aksjer og andeler	15%	16%	9%	11%
Obligasjoner	28%	20%	83%	83%
Sertifikater	8%	2%		
Andre kortsiktige finansielle eiendeler			3%	
Sum	100%	100%	100%	100%

Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene ved utgangen av året som administreres av Storebrand Livsforsikring.

Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	5,4 %	3,3 %	11,6 %	1,4 %
---	--------------	--------------	---------------	--------------

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER

(NOK mill.)	2014	2013
Periodens pensjonsopptjening	127	153
Netto rentekostnad/avkastning	5	43
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør ¹	-809	-407
Sum ytelsesbaserte ordninger	-677	-212
Periodens kostnad til innskuddsordninger	148	87
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	-530	-125

1) Se også note 26 driftskostnader

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2014	2013
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	563	-62
Tap (gevinst) - endring i andre økonomiske forutsetninger	-139	-43
Tap (gevinst) - endring i tabell for dødelighet		267
Tap (gevinst) - endring i andre demografiske forutsetninger	31	
Tap (gevinst) - opplevd DBO	126	-83
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	133	18
Investerings-/administrasjonskostnader	26	26
Øvre grense pensjonsmidler	-216	219
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	526	340

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE PER 31.12

	Storebrand Livsforsikring		SPP	
	2014	2013	2014	2013
Diskonteringsrente ¹	3,0 %	4,0 %	3,0 %	4,0 %
Forventet lønnsvekst	3,0 %	3,3 %	3,5 %	3,5 %
Forventet årlig regulering folketrygd	3,0 %	3,5 %	3,0 %	3,0 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,1 %	0,1 %	2,0 %	2,0 %
Uførhetstabell	KU	KU		
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE	DUS14	DUS06

1) Det er for de norske selskapene benyttet en diskonteringsrente på 2,5 % på deler av pensjonforpliktelsene.

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Av IAS 19.78 fremgår det at det skal benyttes en foretaksobligasjonsrente av høy kvalitet (high quality corporate bonds) som diskonteringsrente. I stater hvor det ikke finnes et likvid marked (norsk oversettelse av "deep market") for slike obligasjoner, skal statsobligasjonsrenter benyttes. Storebrand har benyttet OMF-rente som diskonteringsrente per 31.12.2014. Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked i relasjon til bestemmelsene i IAS 19.

Storebrand (Norge) endret i 2013 pensjonsvedtektene i de kollektive ordningene for ansatte og tidligere ansatte i selskapet. Endringen medførte at pensjoner under utbetaling ikke lenger har bestemmelse om regulering årlig med minimum 80 prosent av endringen i konsumprisindeksen.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det er med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2014.

Gjennomsnittlig fratredelseshyppighet er lagt inn med 2-3 prosent for hele arbeidsstokken sett under ett og det er lagt inn synkende fratredelse ved økt alder.

De aktuarielle forutsetningene i Sverige følger bransjens felles dødelighetstabell DUS14 justert for selskapsspesifikke forskjeller. Fratredelseshyppigheten er beregnet til i gjennomsnitt 4 prosent per år.

SENSITIVITETSANALYSE PENSJONSBEREGNING

Følgende estimater er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2014, og beregnet for hver enkelt når alle andre forutsetninger holdes konstante.

	Diskonteringsrente		Forventet lønnsvekst/G-regulering				
Norge		0,5 %	-0,5 %	0,5 %	-0,5 %		
Prosentvis endring i pensjonsforpliktelse		-8%	10%	5%	-4%		
	Diskonterings- rente	Forventet lønnsvekst	Forventet årlig regulering av pensjoner	Dødelighet - endring i forventet levealder			
Sverige	1,0 %	-1,0 %	1,0 %	-1,0 %	1,0 %	+ 1 år	- 1 år
Prosentvis endring i pensjon:							
Pensjonsforpliktelse	-20%	26%	5%	-6%	15%	4%	-4%
Periodens netto pensjonskostnader	-33%	21%	4%	-22%	3%		-14%

Risikoen for Storebrand knyttet til pensjonsordningen er knyttet til de endringer i de økonomiske -og aktuarielle forutsetninger som må benyttes i beregningene, og den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen. For de norske selskapene som har gått over til innskuddspensjon fra 1. januar 2015 er det beregnet sensitivitet +/- 0,5 prosent på pensjonsforpliktelsen.

Godtgjørelse og lignende til ledende ansatte og tillitsvalgte

(NOK tusen)	Ordinær lønn	Bonus opp- tjent i året ¹	Andre ytelser ²	Total godtgjørelse opptjent i året	Lønns- garanti (mnd)	Lån ³	Eier antall aksjer ⁴
Ledende ansatte							
Odd Arild Grefstad	4 191	2 497	165	6 854	24	5 114	56 530
Lars Aa. Løddesøl	3 869	308	182	4 359	18	10 158	40 832
Sarah McPhee	3 999	2 374	65	6 438	18		44 484
Geir Holmgren	2 495	1 384	178	4 057	12		7 221
Robin Kamark	3 790	1 999	167	5 957	18	3 625	12 761
Heidi Skaaret	2 557	1 384	167	4 109	12	5 750	2 761
Staffan Hansén	3 031	1 836	27	4 895	12		4 091
Hege Hodnesdal	2 016	1 076	164	3 256	12	3 000	13 565
Sum 2014	25 949	12 859	1 117	39 925		27 646	182 245
Sum 2013	34 973	13 365	1 637	49 975		37 233	371 178

1) Opptjent bonus i regnskapsåret 2014. Ledende ansatte har en avtale om prestasjonsavhengig bonus. 50 % av tildelt bonus utbetales kontant. Den resterende del av bonus konverteres til syntetiske aksjer basert på markedspris, og registreres i en aksjebank med tre års bindingstid.

Ved utløp av tre års perioden beregnes verdien av de syntetiske aksjene med ny markedskurs. Halvparten av det utbetalte beløpet fra aksjebanken, etter skatt, skal benyttes til kjøp av fysiske aksjer i Storebrand ASA til markedspris med nye 3 års binding.

2) Omfatter bigodtgjørelse, telefon, forsikring, rentefordel, andre trekkpliktige ytelser.

3) Lån opp til 3,5 millioner kroner følger ordinære ansattevilkår mens overskytende lånebeløp følger markedrente

4) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmfør regnskapsloven 7-26.

(NOK tusen)	Årets pensjons- opptjening	Beregnet pensjons- forpliktelse 31.12.14	Verdi utstedt fripolise 1.1.15 ¹	Verdi oppgjør driftspensjon over 12G/overføres til pensjonskonto ^{2,5}	Regnskaps-messig gevinst for Storebrand avvikling ytelsespensjon (før kompensasjon) ³	Verdi kompensasjon til ansatt ^{4,5}
Ledende ansatte						
Odd Arild Grefstad	1 006	23 473	2 143	9 739	11 591	2 868
Lars Aa. Løddesøl	1 252	18 157	1 851	8 396	7 910	3 465
Sarah McPhee ⁶	4 146	7 361				
Geir Holmgren	562	9 970	1 465	4 111	4 395	576
Robin Kamark	1 123	2 627		1 667	961	
Heidi Skaaret	677	1 579		928	651	
Staffan Hansén	748	3 393				
Hege Hodnesdal	561	6 986	611	3 108	3 268	693
Sum 2014	10 075	73 546	6 070	27 948	28 775	7 601

1) 1.1.15 utstedes det fripolise knyttet til sikret pensjonsordning for lønn under 12G

2) Avløsning av opptjent pensjonsrettighet over 12G.

3) Estimert gevinst for Storebrand før verdi av kompensasjon knyttet til overgang til innskuddspensjon.

Dette beregnes som "Beregnet pensjonsforpliktelse 31.12.14" minus "Verdi utstedt fripolise minus "Verdi oppgjør driftspensjon over 12G".

4) Kompensasjon knyttet til overgang til innskuddspensjon beregnet på Storebrands generelle kompensasjonsmodell

5) Det samlede beløpet overføres til pensjonskonto med 1/5 årlig tillagt rente. Beløpet skattlegges som lønn og netto beløp etter skatt settes inn på pensjonskonto (produkt "Ekstrapensjon")

6) I SPP har administrerende direktør pensjonsalder på 62 år. Administrerende direktør i SPP omfattes av en innskuddsbasert ordning i tillegg til en ytelses ordning.

(NOK tusen.)	Godtgjørelse	Eier antall aksjer ¹	Lån
Styret			
Birger Magnus	595	20 000	
Halvor Stenstadvold	424	8 645	
Martin Skancke	109	1 414	
Jon Arnt Jacobsen	124		
Monica Caneman	443		
Arne Fredrik Håstein	197	1 839	1 676
Gyrid Skalleberg Ingerø	361		
Terje Vareberg	300		
Laila S. Dahlen	300		
Heidi Storruste	336	2 865	
Knut Dyre Haug	389	11 963	3 162
Kirsti Valborgland Fløystøl	124	3 709	3 478
Sum 2014	3 702	50 435	8 316
Sum 2013	3 713	53 940	9 297
Kontrollkomite²			
Elisabeth Wille	332	163	
Harald Moen	239	595	
Ole Klette	239		
Finn Myhre	280		2 390
Anne Grete Steinkjer	239	1 800	
Tone Margrethe Reierselmoen	239	1 734	368
Sum 2014	1 566	4 292	2 757
Sum 2013	1 549	4 292	4 111

1) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmfør regnskapsloven 7-26.

2) Kontrollkomiteen dekker de norske selskapene i konsernet som har krav om kontrollkomite

Lån til ansatte i konsernet utgjør 2 527 millioner kroner.

STOREBRAND ASA - STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret i Storebrand ASA har siden 2000 hatt et særskilt kompensasjonsutvalg. Kompensasjonsutvalget skal gi tilrådning til styret i alle saker som gjelder selskapets vederlag til administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte i konsernet. I tillegg er utvalget rådgivende organ for administrerende direktør i forhold til kompensasjonsordninger som omfatter alle ansatte i Storebrand-konsernet, herunder Storebrands bonussystem og pensjonsordning. Kompensasjonsutvalget ivaretar kravene til oppfølging som følger av Godtgjørelsesforskriften.

1. VEILEDENDE RETNINGSLINJER FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET

Storebrand skal ha konkurransedyktige og stimulerende avlønningsprinsipper som bidrar til å tiltrekke, utvikle og beholde høyt kvalifiserte medarbeidere.

Den økonomiske godtgjørelsen skal utformes slik at den:

1. Bidrar til å styrke kundeorientering og ivaretagelse av kundens helhetlige behov med tanke på å unngå interessenkonflikter.
2. Stimulere til samarbeid på tvers og kontinuerlig forbedring for å skape en prestasjonskultur
3. Bidrar til å målrette ansattes innsats
4. Sikrer at konsernets strategi og planer skal ligge til grunn for de mål og krav som settes til medarbeidernes prestasjoner
5. Er basert på langsiktig tenkning, balansert målstyring og faktisk verdiskapning
6. Er basert på evaluering av den enkeltes resultater og etterlevelse av kjerneverdiene
7. Legger til rette for en prosess knyttet til fastsettelse av mål og målstrukturer som er tydelige, transparente og teambaserte
8. Sikrer at både utvikling i økonomisk kompensasjon og krav til stillingen er forankret i medarbeiderens rolle, ansvar og innflytelse i konsernet.

Storebrand skal ha en insentivmodell som støtter strategien, med vekt på kundens interesser og langsiktighet, en ambisiøs samarbeidsmodell, samt transparens som styrker konsernets omdømme. Selskapet vil derfor i all hovedsak legge vekt på fastlønn som virkemiddel i den økonomiske totalkompensasjonen, og i begrenset grad benytte seg av variabel godtgjørelse.

Lønnen til ledende ansatte fastsettes med utgangspunkt i stillingens ansvar og kompleksitet. Det utføres jevnlige sammenligninger med tilsvarende stillinger eksternt for å tilpasse lønnsnivået til markedet. Storebrand ønsker ikke å være lønnsledende i forhold til bransjen.

Bonusordning

Storebrand konsernets bruk av variabel godtgjørelse for regnskapsåret 2015 er etablert innenfor forskriftene fastsatt av Finansdepartementet 01.12.10 «Om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner».

Fra og med 2015 er bruken av målbonus avviklet.

Konsernledelsen og ledende ansatte som påvirker selskapets risiko i vesentlig grad har kun fastlønn. Øvrige ansatte kan i tillegg til fastlønn få tilkjent en diskresjonær bonus på 5-15% av fastlønn.

Pensjonsordning

Selskapet besørger og bekoster en ordinær kollektiv pensjonsforsikring for alle ansatte, gjeldende fra ansettelsestidspunktet, og i henhold til enhver tid gjeldende pensjonsvedtekter. Fra 2015 har selskapet innskuddsbaserte pensjonsordninger for alle ansatte. Det gjelder både for lønn over og under 12 G.

I forbindelse med overgangen fra ytelse- til innskuddsbaserte ordninger ble det etablert kompensasjonsordninger for ansatte som beregningsmessig kom dårligere ut etter endringen. Disse ordningene gir månedlige tilleggssparing til ansatte i maksimalt 36 måneder. Tilleggssparingen beskattes som lønn.

For Konsernledelsen vil den beregnede kontantverdien av pensjonsrettigheter for lønn over 12G som allerede var opparbeidet før endringen, bli utbetalt over en femårsperiode. Utbetalingsperioden er fast uavhengig av om den ansatte slutter i selskapet før denne perioden utløper.

Etterlønn

Konsernsjefen og konserndirektørene har rett til etterlønn ved oppsigelse fra Selskapets side. Rett til etterlønn inntreffer også ved egen oppsigelse dersom dette skyldes vesentlige organisatoriske endringer eller tilsvarende forhold som ikke gjør det naturlig for Arbeidstaker fortsette i sin stilling. Dersom arbeidsforholdet bringes til opphør på grunn av grovt pliktbrudd eller annet vesentlig mislighold av arbeidsavtalen, gjelder ikke bestemmelsene under dette punkt.

Til fradrag i etterlønnen går enhver inntekt vunnet ved arbeid, herunder honorarer for tjenesteyting, utførelse av verv, etc. Etterlønnen utgjør den pensjonsgivende lønn ved ansettelsesforholdets avslutning, eksklusive alle eventuelle bonusordninger. Konsernsjefen har 24 måneders etterlønn. Øvrige konserndirektører har maksimalt 18 måneders etterlønn.

2. BINDEnde RETNINGSLINJER FOR AKSJER, TEGNINGSRETTIGHETER, OPSJONER M.V. FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET 2015

For å sikre at konsernledelsen har incentivordninger som sammenfaller med eierens langsiktige interesser vil en andel av fastlønnøkningen som følge av avviklingen av målbonus være bundet til kjøp av fysisk STB-aksjer med 3 års binding. Kjøp av aksjer vil foregå én gang per år.

Ledende ansatte gis, som øvrige ansatte i Storebrand, anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer i Storebrand ASA med en rabatt i henhold til et aksjeprogram for ansatte.

3. REDEGJØRELSE FOR LEDERLØNNSPOLITIKKEN I FOREGÅENDE REGNSKAPSÅR

Retningslinjene for lederlønnspolitikken fastsatt for 2014 er blitt fulgt. Den årlige uavhengige vurderingen av retningslinjene samt praktiseringen av disse i forbindelse med bonus for opptjeningsåret 2014 og med utbetaling i 2015 gjennomføres i løpet av 1. halvår 2015.

4. REDEGJØRELSE FOR VIRKNINGENE FOR SELSKAPET OG AKSJEIERNE AV AVTALER OM AKSJEBASERT GODTGJØRELSE

En andel av konsernledelsens fastlønnøkning som følge av avviklingen av målbonus vil være bundet til kjøp av fysisk STB-aksjer med 3 års binding. Kjøp av aksjer vil foregå én gang per år.

Det er styrets vurdering at dette har en positiv effekt for selskapet og aksjonærene gitt innretningen av ordningen og størrelsen på den enkelte konserndirektørs portefølje av aksjer i Storebrand ASA.

Note 27 | Godtgjørelse til revisor

Godtgjørelse til Deloitte AS og samarbeidende selskaper beløper seg som følger:

(NOK mill.)	2014	2013
Lovpålagt revisjon	11,8	10,2
Andre attestasjonstjenester	1,6	1,3
Skatterådgivning	1,2	1,6
Andre tjenester utenfor revisjonen	1,6	1,3
Total godtgjørelse til revisor	16,1	14,3

Beløpene er eksklusiv merverdiavgift.

Note 28 | Andre kostnader

(NOK mill.)	2014	2013
Pooling	-115	-66
Omkostninger innlån	-25	-5
Forvaltningskostnader	-29	-25
Rentekostnader forsikring	-91	-39
Rabatt forvaltningsgebyr	-27	-19
Administrasjonsreserve fripoliser	-185	-89
Andre kostnader	-26	-53
Sum andre kostnader	-498	-296

Note 29 | Rentekostnader

(NOK mill.)	2014	2013
Rentekostnader innlån	-136	-136
Rentekostnader ansvarlig lån	-460	-440
Sum rentekostnader innlån¹	-597	-576

1) Rentekostnader for Storebrand Bank inngår i netto renteinntekter bankvirksomhet.

Note 30 | Skatt

SKATTEKOSTNAD I RESULTATET

(NOK mill.)	2014	2013
Betalbar skatt	-7	-4
Utsatt skatt	-509	-205
Sum skattekostnad	-516	-209

AVSTEMNING AV FORVENTET SKATTEKOSTNAD MOT FAKTISK SKATTEKOSTNAD

(NOK mill.)	2014	2013
Ordinært resultat før skatt	2 601	2 173
Forventet inntektsskatt med nominell skattesats (27 %)	-702	-608
Skatteeffekten av:		
realisert/urealiserte aksjer	10	11
mottatt aksjeutbytte	6	
tilknyttede selskaper	-2	
permanente forskjeller	153	344
balanseføring/nedvurdering av utsatt skattefordel	13	-68
endring i skatteregler		24
Endring tidligere år	6	89
Sum skattekostnad	-516	-208
Effektiv skattesats ¹	20%	10%

1) Den effektive skattesatsen er påvirket av at konsernet driver virksomhet i forskjellige land med ulik skattesats fra Norge (27 prosent). I tillegg vil skattekostnaden påvirkes av skatteeffekter knyttet til tidligere år

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUD TIL FREMFØRING

(NOK mill.)	2014	2013
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer	12 646	9 763
Fast eiendom ¹	8 972	8 030
Driftsmidler	7	26
Forskuddsbetalt pensjon		3
Gevinst-/tapskonto	165	206
Annet	883	905
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	22 673	18 933
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer	-23	-233
Driftsmidler	-39	-35
Avsetninger	-6 648	-4 476
Påløpt pensjon	-425	-858
Gevinst-/tapskonto	-6	-21
Annet	-191	-61
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-7 332	-5 684
Fremførbare underskudd	-11 117	-10 442
Sum fremførbare underskudd og godtgjørelse	-11 117	-10 442
Grunnlag for netto utsatt skatt/skattefordel	4 225	2 808
Nedvurdering av grunnlag for utsatt skattefordel	323	242
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	4 547	3 050
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen¹	1 228	824
Bokført i balansen:		
Utsatt skattefordel		1
Utsatt skatt	1 228	825

1) I konsernets skatteøkende midlertidige forskjeller inngår også midlertidige forskjeller knyttet til konsernets investeringseiendommer. Disse eiendommene inngår hovedsakelig i det norske livselskapets kundeporteføljer og ligger i aksjeselskaper som eies av Storebrand Eiendom Holding AS (SEH) som igjen eies av Storebrand Livsforsikring AS. Dersom disse selskapene skulle bli solgt, vil disse kunne avhendes tilnærmet skattefritt. De skatteøkende midlertidige forskjellene knyttet til forskjell mellom virkelige verdier og skattemessige verdier på investeringseiendommene, og som har oppstått i eierperioden (omlag 8,4 milliarder kroner), inngår i konsernets midlertidige forskjeller, hvor utsatt skatt beregnes med en nominell skattesats på 27 prosent. I henhold til IAS 12 er det ikke avsatt for utsatt skatt knyttet til midlertidige forskjeller som eksisterte når selskaper ble kjøpt og transaksjonen ikke er definert som en virksomhetsoverdragelse (grunnlag utgjør omlag 2,1 milliarder kroner).

I egenkapitalen inngår et risikoutjevningfond som kun kan anvendes til å dekke et negativt risikoresultat. Skattefradrag knyttet til oppbygging av dette fondet er behandlet som en permanent forskjell mellom regnskap og skatt. Se nærmere om dette under "Avstemming av konsernets egenkapital".

Immaterielle eiendeler og merverdi av kjøpte forsikringskontrakter

(NOK mill.)	Immaterielle eiendeler					Goodwill	2014	2013
	Merkevare-navn	IT-systemer	Kundelister	VIF ¹				
Anskaffelseskost 1.1	220	607	561	9 352	1 283	12 022	10 886	
Tilgang i perioden:								
Utviklet internt		64				64	75	
Kjøpt separat		101				101	53	
Avgang i perioden	-31	-114			-19	-164	-19	
Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet	3		8	130	11	151	1 027	
Andre endringer		10				10		
Anskaffelseskost 31.12	192	669	568	9 482	1 274	12 185	12 022	
Akk. av- og nedskrivninger 1.1	-126	-340	-340	-4 910	-319	-6 035	-4 790	
Nedskrivning i perioden	-7				-5	-12	-311	
Amortisering i perioden ²	-51	-66	-17	-317		-451	-459	
Avgang i perioden	24	76			19	120	12	
Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet	-4		-5	-82		-91	-487	
Andre endringer		-5				-5		
Akk. av- og nedskrivninger 31.12	-163	-335	-363	-5 309	-305	-6 474	-6 035	
Balanseført verdi 31.12	29	334	205	4 173	969	5 710	5 987	

1) Value of business-in-force, forskjellen mellom markedsverdi og bokført verdi på forsikringsforpliktelsene i SPP.

2) 32 millioner kroner er klassifisert som avskrivning under driftskostnader.

IMMATERIELLE EIENDELER KNYTTET TIL OPPKJØP AV SPP

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2007 SPP Livförsäkring AB med datterselskaper. Hoveddelen av de immaterielle verdiene knyttet til SPP er verdien av eksisterende forretning (VIF -value of business in force), hvor det er foretatt en egen tilstrekkelighetstest etter kravene i IFRS 4. For å bestemme om goodwill og øvrige immaterielle eiendeler knyttet til SPP har vært gjenstand for verdifall, er det estimert gjenvinnbare beløp for de relevante kontantstrømgenererende enhetene. Gjenvinnbare beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. SPP anses som én kontantstrømgenererende enhet og utvikling i fremtidig administrasjonsresultat, risikoresultat og finansresultat for SPP vil påvirke bruksverdien. I beregningen av bruksverdi er det benyttet styrebehandlete budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden.

Prognosen for de ulike resultatelementene er basert på siste års utvikling. For perioden 2015 -2024 har det blitt gjort vurderinger og fastsatt en årlig vekst per element i resultatoppstillingen. Hoveddriverne for resultatvekst på lang sikt vil være avkastning på forvaltningskapitalen og den underliggende inflasjonen og lønnsutviklingen i markedet, som driver premieveksten. Bruksverdi er beregnet ved å benytte et avkastningskrav etter skatt på 7,2 prosent. Avkastningskravet er beregnet med utgangspunkt i risikofri rente og tillagt en premie som reflekterer risikoen i virksomheten.

IMMATERIELLE EIENDELER KNYTTET TIL BANKVIRKSOMHETEN

Ved beregning av bruksverdi for bankvirksomheten er det foretatt en kontantstrømbasert verdiberegning basert på forventet resultat etter skatt. Beregningen er basert på styrebehandlete budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden.

Våren 2013 vedtok styret i SB Bank en awiklingsplan for bankens næringsvirksomhet. I kontantstrømsanalysen er det lagt til grunn en utvikling i bankens næringsportefølje som vedtatt i denne planen. Videre er grunnlaget for verddivurderingen det vedtatte budsjettet for 2015 med tilhørende prognoser for 2015 og 2016. Prognosen forutsetter en resultatforbedring hvor iverksatt kostnadsprogram, samt vekst i andre inntekter basert på utvikling og satsing de senere år inngår. Basert på prognosene er det foretatt en kontantstrømbasert verdiberegning. Kontantstrømmen baserer seg på to elementer, resultat etter skatt til egenkapitalen og endring i forventet regulatorisk kapitalbinding. Det er videre forutsatt at all kapital utover regulatorisk bundet egenkapital kan tas ut ved slutten av hver periode. For perioden etter 2016 det lagt til grunn en vekstrate på 2,5 prosent for personmarked, som også inngår i beregningen av terminalverdien. Avkastningskravet til egenkapitalen er beregnet basert på Kapitalverdimodellen (CAPM). Langsiktig risikofri rente er satt til renten på 10-årig norsk statsobligasjon. Markedets risikopremie er satt til 5 prosent, dette er i tråd med risikopremien i det norske markedet. Beta på 1,0 er basert på observert beta for norske banker justert for risikoprofilen til Storebrand Bank.

Storebrand har vurdert gjenvinnbart beløp på goodwill per 31. desember 2014 og konkludert at nedskrivning ikke er nødvendig. Det er foretatt sensitivitetsanalyser i forhold til forutsetninger om resultatutvikling og avkastningskrav. Storebrand mener at de valgte nøkkelforutsetningene er rimelige.

SPESIFIKASJON AV IMMATERIELLE EIENDELER

(NOK mill.)	Levetid	Avskrivningssats	Avskrivningsmetode	Balanseført verdi 2014
Merkevarenavn SPP	10 år	10%	Lineær	29
IT systemer	3 - 8 år	20%	Lineær	334
Kundelister SPP	10 år	10%	Lineær	205
Value of business inforce SPP	20 år	5%	Lineær	4 173
Sum				4 741

GOODWILL FORDELT PÅ VIRKSOMHETSKJØP

(NOK mill.)	Virksomhets- område	Anskaffelses- kost 1.1	Akkumulert ned- skrivning 1.1	Verdi i balansen 1.1	Tilgang/avgang/ valutaeffekt	Ned- skrivning	Balanseført verdi 31.12
Delphi Fondsförvaltning	Sparing	35	-4	32			32
Storebrand Bank ASA	Øvrig	422	-300	122			122
SPP	Garantert/ sparing	737		798	11		808
Øvrig	Øvrig	24	-12	12		-5	7
Sum		1 219	-316	964	11	-5	969

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov.

Note
32

Varige driftsmidler

(NOK mill.)	Maskiner/ utstyr	Inventar	Eiendom	2014	2013
Balanse 1.1	27	87	359	473	447
Tilgang	4	7	20	31	27
Avgang	-1	-1	-73	-75	-6
Verdiregulering ført over balansen			24	24	6
Avskrivning	-19	-16		-36	-46
Nedskrivning i perioden					2
Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet			35	35	43
Andre endringer				1	
Balanse 31.12	12	77	365	454	472
Anskaffelseskost IB	162	160	360	681	633
Anskaffelseskost UB	165	165	367	698	705
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-134	-45	4	-175	-186
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-154	-60	2	-211	-232
Fordeling på selskap og kunder:					
Varige driftsmidler - selskap				91	118
Varige driftsmidler - kunder				363	354

Avskrivningsmetode:	Lineær
Maskiner/utstyr	4 år
Inventar	6 år

Note 33 | Operasjonelle leieavtaler driftsmidler

MINIMUM FRAMTIDIG BETALING KNYTTET TIL OPERASJONELLE LEIEAVTALER PÅ DRIFTSMIDLER ER SOM FØLGENDE

(NOK mill.)	Minsteleie innen 1 år	Minsteleie 1 - 5 år	Minsteleie senere enn 5 år
Leieavtaler mindre enn 1 år	1		
Leieavtaler 1 til 5 år	136	490	
Leieavtaler over 5 år	42	167	124
Sum	179	657	124

RESULTATFØRTE BELØP

(NOK mill.)	2014	2013
Resultatførte leiebetalinger	183	165

Resultatførte leiebetalinger gjelder i hovedsak leie av kontorlokaler på Lysaker samt noe driftsløsøre. Leie av IT-systemer er ikke inkludert.

Ekstisterende leieavtaler vedrørende kontorlokaler har en gjenværende varighet fra 2015 til 2019 med opsjon for fornyelse for lokaler i Norge og en gjenværende varighet fra 2015 til 2023 for Sverige.

Note 34 | Opplysninger om interesser i andre foretak

Gjelder datterselskaper med vesentlig minoritet, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter.

IFRS 10 etablerer en modell for vurdering av kontroll som gjelder alle selskap, og innholdet i kontrollbegrepet er endret i IFRS 10 i forhold til IAS 27 og medfører en økt grad av skjønn i vurderingen av hvilke enheter som kontrolleres av selskapet. Kontroll foreligger når investoren har makt over investeringsobjektet og har rettighet til variabel avkastning fra investeringsobjektet og samtidig har makt og muligheten til å styre aktiviteter i investeringsobjektet som påvirker avkastningen.

I konsernets regnskap er fond hvor Storebrand har eierandel på om lag 40 prosent eller mer, og samtidig forvaltes av forvaltningsselskaper i Storebrand konsernet, konsolidert 100 prosent i balansen. Minoritetens eierandelandel i de konsoliderte verdipapirfondene vises på en linje for eiendeler og tilsvarende en linje som gjeld. Som en følge av at øvrige investorer i fondene kan kreve utløsning av sine eierandeler fra respektive fond, er disse vurdert å være minoritetsiere som klassifiseres som gjeld i Storebrands konsernregnskap.

Deltagerne i Storebrand Eiendomsfond Norge KS kan årlig fremsette krav om innløsning. Minoritetens andel av egenkapital er i konsernregnskapet klassifisert som gjeld.

SPESIFIKASJON FOR DATTERSELSKAPER MED VESENTLIG MINORITET INNREGNET I EGENKAPITAL (TALL FOR 100%)

(NOK mill.)	2014		
	Benco	Foran	Ulven Holding AS
Eiendeler	18 333	1 139	2 873
Gjeld	17 638	71	187
Egenkapital majoritet	625	1 037	2 421
Egenkapital minoritet	69	31	266
Eierandel minoritet	10%	3%	10%
Stemmerett i prosent av totale aksjer	10%	3%	10%
Driftsinntekter	2 487	69	144
Resultat etter skatt	93	43	116
Totalresultat	93	43	116
Utbytte betalt til minoritet	2		25

SPESIFIKASJON FOR TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER SOM ER VESENTLIGE (TALL FOR 100%)

	2014
	Storebrand Helseforsikring AS
(NOK mill.)	
Metode for regnskapsføring	EK-metode
Type virksomhet	Forsikring
Virksomhetsart (FKV/TS)	FKV
Omløpsmidler	584
Anleggsmidler	14
Kortsiktig gjeld	34
Langsiktig gjeld	288
Kontantekvivalenter	48
Driftsinntekter	499
Resultat etter skatt	50
Andre inntekter og kostnader	-5
Totalresultat	45
Utbytte mottatt	13

IERANDELER TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER - ALLE SELSKAPER

(NOK mill.)	Forretnings- sted	Eierandel	Anskaf- fels- kost	Verdi i balansen 1.1	Tilgang/ avgang	Andel resultat	Andel andre inntekter og kostnader	Total- resultat	Verdi i balansen 31.12
Tilknyttede selskaper									
Norsk Pensjon AS	Oslo	25,0 %	5	4					4
Inntre Holding AS	Steinkjær	34,3 %	2	48		11		11	59
Formuesforvaltning AS	Oslo	21,3 %	147	153		5		5	158
Handelsboderna i Sverige									
Fastighets AB	Stockholm	50,0 %	7	35		26	-21	5	40
Försäkringsgirot AB	Karlstad	16,0 %	2		24	-2		-2	22
Felleskontrollert virksomhet									
Storebrand Helseforsikring AS	Lysaker	50,0 %	78	128	-13	25	-3	23	138
Sum			241	368	12	65	-23	42	421
Fordeling på selskap og kunder:									
Investeringer i tilknyttede selskaper - selskap				333					381
Investeringer i tilknyttede selskaper - kunder				34					40
Sum				368					421

FORDRING PÅ TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

(NOK mill.)	2014	2013
Handlesboderna i Sverige Fastighets AB	11	186
Sum	11	186
Fordeling på selskap og kunder:		
Fordringer i tilknyttede selskaper - selskap		
Fordringer i tilknyttede selskaper - kunder	11	186
Sum	11	186

INNTEKTER FRA TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

(NOK mill.)	2014	2013
Resultatandel	65	14
Renteinntekter	11	20
Realisert verdiendring	14	57
Urealisert verdiendring	-25	12
Sum	65	102
Fordeling på selskap og kunder:		
Inntekter fra investeringer i tilknyttede selskap - selskap	40	74
Inntekter fra investeringer i tilknyttede selskap - kunder	25	29
Sum resultat fra tilknyttede selskap	65	102

Note
35

Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

(NOK mill.)	Utlån og fordringer	Investeringer holdt til forfall	Virkelig verdi, holdt for omsetning	Virkelig verdi	Forpliktelser amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler						
Bankinnskudd	8 671					8 671
Aksjer og andeler				118 443		118 443
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	67 019	15 131		184 275		266 425
Utlån til kredittinstitusjoner	207					207
Utlån til kunder	32 105			989		33 094
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	5 503					5 503
Derivater			6 455			6 455
Sum Finansielle eiendeler 2014	113 505	15 131	6 455	303 707		438 799
Sum Finansielle eiendeler 2013	116 029	15 120	2 220	282 351		415 721
Finansielle forpliktelser						
Ansvarlig lånekapital					7 826	7 826
Gjeld til kredittinstitusjoner					19	19
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet					19 358	19 358
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer					13 986	13 986
Derivater			4 825			4 825
Annen kortsiktig gjeld					10 537	10 537
Sum Finansielle forpliktelser 2014			4 825		51 727	56 551
Sum Finansielle forpliktelser 2013			1 356	1 972	52 807	56 136

Note
36

Obligasjoner til amortisert kost

UTLÅN OG FORDRING

(NOK mill.)	2014		2013	
	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	13 276	15 359	16 024	16 811
Finans- og foretaksobligasjoner	16 418	18 492	16 451	17 246
Verdipapiriserte obligasjoner	19 102	22 669	19 797	21 534
Overnasjonale organisasjoner	18 223	21 207	14 698	15 722
Sum obligasjoner til amortisert kost	67 019	77 727	66 971	71 313
Storebrand Bank				
Modifisert durasjon		0,1		0,1
Gjennomsnittlig effektiv rente		1,5%		1,9%
Storebrand Livsforsikring				
Modifisert durasjon		5,7		6,0
Gjennomsnittlig effektiv rente	4,8%	2,1%	4,8%	3,7%
Fordeling på selskap og kunder:				
Utlån og fordring - selskap	2 883		3 052	
Utlån og fordring - kunder m/garanti	64 136		63 919	
Sum	67 019		66 971	

OBLIGASJONER HOLDT TIL FORFALL

(NOK mill.)	2014	
	Balansført verdi	Virkelig verdi
Finans- og foretaksobligasjoner	4 284	4 895
Verdipapiriserte obligasjoner	9 809	11 673
Overnasjonale organisasjoner	1 038	1 225
Sum obligasjoner til amortisert kost	15 131	17 794
Modifisert durasjon		6,9
Gjennomsnittlig effektiv rente	4,5%	2,3%
Fordeling på selskap og kunder:		
Obligasjoner holdt til forfall - selskap	15 131	
Sum	15 131	

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balansførte verdi og papirets observerte markedskurs (virkelig verdi). For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir med hensyn til likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektør.

Note
37

Utlån til kunder

UTLÅN

(NOK mill.)	2014	2013
Bedriftsmarked	9 251	13 318
Personmarked	23 896	23 940
Sum brutto utlån	33 148	37 258
Nedskrivning på utlån	-54	-113
Sum netto utlån	33 094	37 145

MISLIGHOLD OG TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER MED VIDERE

(NOK mill.)	2014	2013
Misligholdte lån uten identifisert verdifall	76	111
Misligholdte lån med identifisert verdifall	77	356
Sum brutto misligholdte lån	153	468
Individuelle nedskrivninger	-33	-83
Sum netto misligholdte lån	120	385

For ytterligere opplysninger om utlån se note 10 Utån og motpartsrisiko.

Note
38

Reassurandørenes andel av forsikringsmessige avsetninger

(NOK mill.)	2014	2013
Balanse 1.1	151	155
Endring i premie- og erstatningsavsetning	-7	-4
Balanse 31.12	144	151

Se note 45 og 46 for forpliktelser.

Note
39

Eiendommer

Eiendomstype	31.12.14	31.12.14				
		31.12.13	Avkastningskrav % ²	Gjennomsnittlig varighet leiekontrakt (år) ⁴	KVM	Utleiegrad i prosent ¹
(NOK mill.)	31.12.14	31.12.13				
Kontorbygg (inklusive parkering og lager):						
Oslo-Vika/Filipstad Brygge	6 499	6 196	7,5-8,4	4,2	135 788	85%
Stor-Oslo for øvrig	9 200	7 148	8,1-10,0	6,5	521 997	95%
Norge for øvrig		2 477				
Kontor i Sverige	1 002	985		11,0	40 586	99%
Kjøpesenter (inklusive parkering og lager)						
Stor-Oslo for øvrig	1 177	1 176	8,8-9,6	3,5	66 519	92%
Norge for øvrig	5 775	5 234	7,4-8,5	3,8	213 949	97%
Parkeringshus						
Parkeringshus Oslo	691	671	7,9	2,0	27 393	100%
Kultur-/konferansesenter i Sverige	321	390				
Øvrige						
Eiendommer Sverige ³						
Bostäder i Sverige ³	314	109		4,6	10 369	100%
Handel Sverige ³	336			7,4	17 680	100%
Hotell Sverige ³	1 052			12,6	22 486	99%
Eiendommer Norge	51	50				
Totalt investeringseiendommer⁵	26 419	24 437	7,9		1 056 767	
Eiendommer til eget bruk	2 583	2 491			59 693	96%/99%
Sum eiendommer	29 002	26 928	7,9		1 116 460	

1) Utleiegraden er beregnet i forhold til areal. Høy ledighet i Vika/ Aker brygge skyldes midlertidig ledighet knyttet til rehabiliteringsprosjekter i Ruseløkkveien

2) Eiendommene er vurdert med utgangspunkt i følgende effektive avkastningskrav (inklusive 2,5 prosent inflasjon)

3) Alle eiendommene i Sverige verdifulderes eksternt. Vurderingen skjer ut i fra hvilke avkastningskrav som finnes i markedet.

4) Gjennomsnittlig varighet på leiekontraktene er beregnet forholdsmessig ut ifra verdien på de enkelte eiendommene

5) Herav utgjør minoritetens andel av Storebrand Eiendomsfond Norge KS 3.230.6 millioner kroner

TRANSAKSJONER:

Kjøp: Det er avtalt ytterligere SEK 70 millioner i eiendomskjøp i SPP i 4. kvartal 2014 utover det som er slutført og tatt inn i regnskapet per 31.12.2014

Salg: Det er ikke avtalt ytterligere salg i Storebrand/SPP utover det som er slutført og tatt inn i regnskapet per 31.12.2014.

EIENDOMMER TIL EGET BRUK

(NOK mill.)	2014	2013
Balanse 1.1	2 491	2 231
Tilgang	13	85
Avgang	-9	
Verdiregulering ført over balansen	74	88
Avskrivning	-64	-66
Oppskrivning på grunn av avskrivning	63	66
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet	15	88
Balanse 31.12	2 583	2 491
Anskaffelseskost IB	2 595	2 511
Anskaffelseskost UB	2 599	2 595
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-346	-279
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-410	-346
Fordeling på selskap og kunder:		
Eiendommer til eget bruk - selskap	68	66
Eiendommer til eget bruk - kunder	2 514	2 425
Sum	2 583	2 491
Avskrivningsmetode:	Lineær	
Avskrivningsplan og økonomisk levetid :	50 år	

Note
40

Biologiske eiendeler

(NOK mill.)	2014	2013
Balanse 1.1	690	599
Tilgang som følge av kjøp/ nyplanting (skog)	26	7
Avgang	-64	-3
Omregningsdifferanse	53	74
Endring i virkelig verdi fratrukket omsetningsutgifter	5	13
Balanse 31.12	710	690

Biologiske eiendeler som er bokført i balansen består av skog i datterselskapene AS Værdalsbruket og Foran Real Estate SIA i Latvia.

Note 41 | Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer

(NOK mill.)	2014	2013
Kundefordringer	4 057	3 088
Opptjente renter/forskuddsbetalte kostnader	253	272
Forskuddsbetalte provisjoner	509	53
Fordringer på meglere	119	611
Forskuddsbetalte direkte salgskostnader		510
Tilgodehavende skatt	41	307
Andre kortsiktige fordringer	524	522
Balanse 31.12	5 503	5 363
Fordeling på selskap og kunder:		
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer - selskap	1 575	1 833
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer - kunder	3 928	3 531
Sum	5 503	5 363

ALDERSFORDELING PÅ KUNDEFORDRINGER PER 31.12

(NOK mill.)	2014	2013
Ikke forfalte fordringer	4 024	3 066
Forfalt 1 - 30 dager	28	21
Forfalt 31 - 60 dager	4	2
Forfalt 61- 90 dager	1	
Forfalt over 90 dager	2	
Sum brutto kundefordringer	4 058	3 090
Avsetning tap på krav	-2	-2
Sum netto kundefordringer	4 057	3 088

Note 42 | Aksjer og andeler

	2014	2013
(NOK mill.)	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Aksjer	20 625	16 708
Fondsandeler	92 164	78 396
Private Equity fondsinvesteringer	4 702	6 373
Indirekte eiendomsfond	952	1 217
Sum aksjer og andeler	118 443	102 695
Fordeling på selskap og kunder:		
Aksjer og andeler - selskap	121	82
Aksjer og andeler - kunder m/garanti	33 906	34 629
Aksjer og andeler - kunder u/garanti	84 416	67 984
Sum	118 443	102 695

Se også note 12.

Note
43

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi

	2014	2013
(NOK mill.)	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	55 775	62 312
Finans- og foretaksobligasjoner	26 240	25 966
Verdipapiriserte obligasjoner	44 601	45 433
Overnasjonale organisasjoner	6 772	7 313
Obligasjonsfond	50 887	37 345
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	184 275	178 369
Fordeling på selskap og kunder:		
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning - selskap	26 699	23 294
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning - kunder m/garanti	130 784	131 198
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning - kunder u/garanti	26 792	23 877
Sum	184 275	178 369

	Virkelig verdi					
	Storebrand Livsforsikring	SPP Livförsäkring	Euroben	Storebrand Bank	Storebrand Forsikring	Storebrand ASA
Modifisert durasjon	2,4	1,7	2,8	0,2	0,4	0,3
Gjennomsnittlig effektiv rente	1,9 %	0,4 %	0,4 %	1,5 %	1,8 %	1,7 %

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert på papirets markedsverdi. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effekt for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektor.

Note
44

Derivater

NOMINELT VOLUM

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹	Brutto balanseførte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler/gjeld i balansen	Beløp som kan, men ikke er presentert netto i balansen		Netto beløp
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld	
Aksjederivater	4 573						
Rentederivater	69 607	6 265	1 537	16	4 474	84	4 744
Valutaderivater	50 657	172	3 288	2	6	3 122	-3 113
Sum derivater 31.12.14		6 437	4 825	19	4 481	3 206	1 631
Sum derivater 31.12.13		2 220	2 543		550	1 411	-323
Fordeling på selskap og kunder:							
Derivater - selskap							858
Derivater - kunder m/garanti							1 641
Derivater - kunder u/garanti							-868
Sum							1 631

I oppstillingen over er det medtatt nettoposisjoner i indirekte investeringer.

1) Verdier per 31. desember

Note 45 | Forsikringsforpliktelser - livsforsikring

SPESIFIKASJN AV BALANSEPOSTER VEDRØRENDE LIVSFORSIKRING

(NOK mill.)	Kollektiv investe- ringsvalg og Unit Linked fee basert	Fri- poliser over- skudds- deling	Indivi- dual over- skudds- -deling	Risiko- pro- dukter ¹	Sum Store- brand Livsfor- sikring AS	Garan- terte pro- dukter SPP	Unit Linked SPP	Sum SPP	BenCo	Sum Store- brand Konsern 2014	Sum Store- brand Konsern 2013
Tilleggsavsetning	2 496	1 752	870	-1	5 118					5 118	15 467
Villkorad återbæring						9 147		9 147	2 134	11 281	3 157
Kursregulerings- fond	2 688	2 621	418	87	5 814					5 814	3 823
Sum bufferkapital	5 184	4 373	1 288	87	10 932	9 147		9 147	2 134	22 213	22 447

Oververdi på obligasjoner som vurderes til amortisert kost utgjør 13,364 millioner kroner ved utgangen av 4. kvartal, en økning på 8,204 millioner kroner siden årsskiftet. Oververdi på obligasjoner til amortisert kost er ikke tatt med i regnskapet.

(NOK mill.)	Kollektiv ytelse fee basert	Kollektiv og Unit Linked fee basert	Fri- poliser over- skudds- deling	Indivi- dual over- skudds- -deling	Risiko- pro- dukter ¹	Sum Store- brand Livsfor- sikring AS	Garan- terte pro- dukter SPP	Unit Linked SPP	Sum SPP	BenCo	Sum	Sum
											Store- brand Konsern 2014	Store- brand Konsern 2013
Premiereserve	59 635	41 892	88 152	14 739	2 847	207 266	78 470	63 476	141 946	15 249	364 460	342 455
- herav RBNS	130		-39	18	370	479					479	443
- herav IBNR	298		258	160	1 074	1 790					1 790	831
- herav ikke opptjent premie- inntekt	687		405		709	1 800					1 800	1 910
Pensjonistenes overskuddsfond	2					2					2	4
Premiefond/ Innskuddsfond	2 875		16		155	3 045					3 045	3 509
Andre tekniske avsetninger					627	627					627	616
- herav RBNS												63
- herav IBNR												509
- herav ikke opptjent premieinntekt												
Erstatningsavset- ning	41	1	22	274	558	895	71		71	50	1 017	891
- herav RBNS	13		-4	136	458	603					603	470
- herav IBNR	28	1	26	138	101	292	71		71	50	414	297
Supplerende avsetning												
Sum forsikrings- forpliktelser												
livsforsikring	62 553	41 893	88 190	15 014	4 186	211 835	78 541	63 476	142 017	15 299	369 151	347 475

1) Inneholder person og personalforsikring i Forsikringssegmentet.

ENDRING FORSIKRINGSFORPLIKTELSE LIVSFORSIKRING

(NOK mill.)	Kollektiv ytelse fee basert	Kollektiv og Unit Linked fee basert	Fri- poliser over- skudds- deling	Indivi- dual over- skudds- -deling	Risiko- pro- dukter ¹	Sum Store- brand Livsfor- sikring AS	Garan- terte pro- dukter SPP	Unit Linked SPP	Sum SPP	BenCo	Sum	Sum
											Store- brand Konsern	Store- brand Konsern
Balanse 1.1	77 905	34 103	77 441	16 066	3 951	209 465	73 147	51 349	124 495	13 514	347 475	
Netto premieinntekter	7 415	7 452	-618	294	2 016	16 559	1 812	5 486	7 298	273	24 130	
Netto finansinntekter	4 532	3 492	5 446	944	178	14 592	9 396	8 633	18 029	1 793	34 415	
Erstatninger for egen regning	-14 419	-2 968	-3 344	-1 838	-745	-23 315	-7 666	-2 659	-10 324	-1 640	-35 279	
Valutakursendring							1 196	1 181	2 377	-22	2 356	
Andre endringer	-12 880	-187	9 265	-452	-1 213	-5 466	655	-514	141	1 380	-3 945	
Balanse 31.12	62 553	41 893	88 190	15 014	4 186	211 835	78 541	63 476	142 017	15 299	369 151	

1) Inneholder person og personalforsikring i Forsikringssegmentet.

KURSREGULERINGSFOND

(NOK mill.)	2014	2013	Endring 2014	Endring 2013
Aksjer	3 023	2 869	154	2 168
Rentebærende	2 791	954	1 837	628
Sum kursreserver finansielle eiendeler til virkelig verdi	5 814	3 823	1 992	2 796

Se note 46 for forsikringsforpliktelser - skadeforsikring.

Note 46 | Forsikringsforpliktelser - skadeforsikring

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

(NOK mill.)	Eiendom og Motor	Sum 2014	2013
Avsetning for ikke avløpt risiko			
Ikke opptjent brutto premie	381	381	342
Finanstilsynets minstekrav	381	381	342
Brutto erstatningsavsetning	411	411	370
Finanstilsynets minstekrav	335	335	329
Skadeoppgjørsvsetning	20	20	17
Finanstilsynets minstekrav	20	20	17

Med brutto erstatningsansvar menes selskapets forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på regnskapstidspunktet er inntruffet, men ikke oppgjort.

ENDRING FORSIKRINGSFORPLIKTELSE SKADEFORSIKRING BRUTTO

(NOK mill.)	2014	2013
Balanse 1.1	729	633
Endring i premie- og erstatningsavsetning	80	92
Endring i skadeoppgjørsvsetning	3	2
Valutakursendringer		3
Balanse 31.12	812	729

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE SKADEFORSIKRING

(NOK mill.)	2014	2013
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske avsetninger	20	9
Sum eiendeler	20	9
Premiereserve	381	342
Erstatningsavsetning	411	370
- herav RBNS	211	180
- herav IBNR	199	190
Skadeoppgjørsververve	20	17
Sum forpliktelser	812	729

Se note 45 for forsikringsforpliktelser - livforsikring.

Note 47 | Innskudd fra kunder bank

(NOK mill.)	2014	2013
Bedriftsmarked	5 701	8 186
Personmarked	13 657	12 542
Sum innskudd fra kunder	19 358	20 728

Note 48 | Annen kortsiktig gjeld

(NOK mill.)	2014	2013
Leverandørgjeld	108	131
Påløpte kostnader	647	648
Andre avsetninger	147	169
Offentlige avgifter og skattetrekk	361	282
Mottatt sikkerhetsstillelser	2 513	269
Gjeld i forbindelse med direkte forsikring	2 369	1 377
Gjeld megler	416	450
Minoritet eiendomsfond ¹	3 167	2 342
Annen kortsiktig gjeld (AKG)	809	923
Balanse 31.12	10 537	6 591

1) Fra 18.11.2013 kan deltagerne i Storebrand Eiendomsfond KS årlig fremsette krav om innløsning. Innløsningssum er satt til 98,75 % av VEK. Se også note 9.

SPESIFIKASJON AV AVSETNING TIL OMSTRUKTURERING

(NOK mill.)	2014	2013
Balanse 1.1	157	183
Økning i perioden		104
Beløp ført mot avsetninger i perioden	-79	-114
Tilbakeføring av tidligere avsetninger som følge av estimatawik		-16
Balanse 31.12	78	157

Note 49 | Sikringsbøkføring

VIRKELIG VERDISIKRING AV RENTERISIKO OG KONTANTSTRØMSSIKRING AV KREDITTMARGIN

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå.

Storebrand benytter seg av kontantstrømssikring av kredittmargin. Sikringsobjektene er forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi. Den andelen av gevinst eller tap på sikringsinstrumentet som vurderes til å være en effektiv sikring, innregnes i totalresultatet. Andelen reklassifiseres senere til resultatet i takt med resultateffektene på sikringsobjektet.

SIKRINGSINSTRUMENT/SIKRINGSOBJEKT

(NOK mill.)	2014				2013				
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹		Resultat- ført	Ført over totalre- sultatet	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹		Resultat- ført
		Eiendeler	Gjeld				Eiendeler	Gjeld	
Renteswapper	6 482	1 279	-149	795	8 526	687		45	
Ansvarlig lånekapital	-3 238		-4 058	209	-3 166		-3 516	-137	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 207		3 531	-49	5 147		5 498	118	

1) Balanseførte verdier per 31.12.

VALUTA SIKRING AV NETTOINVESTERING SPP

Storebrand har 2014 benyttet kontantstrømssikring av valutarisiko knyttet til Storebrand sin nettoinvestering i SPP. Det er benyttet 3 mnd rullerende valutaderivater, hvor spotelementet i disse er benyttet som sikringsinstrument. Effektiv andel av sikringsinstrumentene er innregnet i totalresultatet. Det foretas en delvis sikring av nettoinvesteringen i SPP og det forventes derfor at sikringseffektiviteten fremover vil være om lag 100 prosent.

SIKRINGSINSTRUMENT/SIKRINGSOBJEKT

(NOK mill.)	2014			2013		
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹		Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹	
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
Valutaderivater	-6 619		-278	-7 203		-145
Underliggende objekter		6 728			7 351	

1) Balanseførte verdier per 31.12.

Note
50

Sikkerhetsstillelser

(NOK mill.)	2014	2013
Avgitte sikkerhetsstillelser for Derivathandel	2 617	5 373
Mottatte sikkerhetsstillelser i forbindelse med Derivathandel	-3 250	-477
Sum mottatte og avgitte sikkerhetsstillelser	-633	4 896

Avgitt sikkerhetsstillelse for futures og opsjoner reguleres daglig med bakgrunn i daglig marginavregning på det enkelte kontrakter

(NOK mill.)	2014	2013
Bokført verdi av obligasjoner stillet som sikkerhet for bankens lån i Norges Bank	651	1 499
Sum	651	1 499

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter setg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån i henhold til forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rentebærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank. Storebrand Bank ASA har ingen F-lån i Norges Bank per 31.12.14.

Av samlede utlån på 28,4 milliarder kroner i bankkonsernet, er 14,3 milliarder kroner pantsatt i forbindelse med utstedelser av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i Storebrand Boligkreditt AS.

Utlån i Storebrand Boligkreditt AS er sikkerhet for utstedte obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i foretaket, og disse aktivaene er dermed pantsatt gjennom obligasjonseiers fortrinn til sikringsmassen i foretaket. Storebrand Boligkreditt AS har en overpantsettelse (OC) på 35 prosent, men forpliktet OC er 9,5 prosent. Storebrand Boligkreditt AS har derfor en sikkerhetsmasse som er 2,8 milliarder kroner mer enn forpliktet i låneprogrammet. Storebrand Bank ASA vurderer at risikoen knyttet til overføringsgraden av boliglån til Storebrand Boligkreditt AS er lav.

Note
51

Betingede forpliktelser

(NOK mill.)	2014	2013
Garantier	90	242
Ubenyttede kredittrammer utlån	2 050	4 060
Ikke innkalt restforpliktelse vedrørende Limited Partnership	4 321	4 038
Andre forpliktelser/lånetilsagn	31	77
Sum betingede forpliktelser	6 491	8 417

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier. Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditter.

Selskapene i Storebrand driver en omfattende virksomhet i Norge og i utlandet og kan bli part i rettsvister.

KAUPTHING BANK

Storebrand Luxembourg SA (Storebrand) er saksøkt av Kaupthing Bank HF's konkursbo med krav om betaling av USD 11.812.109 med tillegg av renter og omkostninger. Stevningen ble mottatt 25. juni 2012. Kravet er primært rettet mot Guy Butler Ltd., subsidiært mot RBC Europe Limited og atter subsidiært mot Storebrand. Saken relaterer seg til et salg av obligasjoner pålydende USD 11.000.000 utstedt av Kaupthing Bank HF (US48632FAC59) som ble foretatt av Storebrand Active Credit Fund i september 2008. Saksøker anfører at Kaupthing Bank HF var den reelle/endelige kjøper av obligasjonene og at det derfor dreier seg om en forsert tilbakebetaling av gjeld som kan omstøtes. Det har ikke vært noen nevneverdig utvikling i saken i løpet av året 2014. og det er ikke foretatt avsetninger knyttet til søksmålet.

Note
52

Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler

OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT - STOREBRAND BANK KONSERN

(NOK mill.)	2014	2013
Balanseført verdi av obligasjoner med fortrinnsrett	2 934	2 760
Balanseført verdi tilknyttede finansielle forpliktelser		997

Overførte finansielle eiendeler har bestått av bytteavtaler med staten ved Finansdepartementet om finansiell sikkerhetsstillelse. Bytteavtalene som ble inngått gjennom auksjoner som administreres av Norges Bank er innløst i 2014.

Note
53

Kapitalkrav og soliditetskrav

Storebrand konsern er en tverrsektoriell finansiell gruppe med kapitalkrav etter både Basel I og CRD IV (kapitaldekning) og soliditetsreglene på konsolidert basis. Etter reglene om soliditet beregnes et solvensmarginkrav for forsikringsselskapene i konsernet, mens det for de øvrige selskaper beregnes et kapitalkrav i henhold til kapitaldekningsreglene. Beregningene i tabellene nedenfor er i henhold til forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis mv. § 7.

Ansvarlig kapital består av kjernekapital og tilleggskapital. Kjernekapitalen er i henhold til forskrift for beregning av ansvarlig kapital vesentlig forskjellig fra egenkapitalen i regnskapet. I tabellen nedenfor vises en avstemming av kjernekapitalen i forhold til egenkapitalen. Utstedte fondsobligasjoner kan utgjøre 15 prosent av kjernekapitalen, mens overskytende beløp kan medregnes i tilleggskapitalen. Kjernekapitalen justeres for de verdivurderinger som legges til grunn i soliditetsberegningene på nasjonalt nivå for utenlandske selskaper (soliditetsforskriftens §4,7 ledd). For Storebrand Holding AB vil dette være en justering i SPP AB sine beregnede forsikringsforpliktelser hvor det benyttes en annen rentekurve i soliditetsberegningen enn den som benyttes i finansregnskapet. Tilleggskapitalen som består av ansvarlig lån kan ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapitalen, mens tidsbegrenset ansvarlig lånekapital ikke kan overstige 50 prosent av kjernekapitalen.

Baselkomitéens standarder for kapital- og likviditetsstyring ("Basel III") er gjort gjeldende for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak i EØS-området gjennom EUs kapitaldekningsdirektiv ("CRD IV"), og er gjort gjeldende fra 1. juli 2014. For selskaper som er omfattet av CRD IV er kravet til ansvarlig kapital på 13,5 prosent. Forsikringsselskapene i konsernet medtas i kapitaldekningen med et kapitalkrav etter regelverket i Basel I.

I en tverrsektoriell finansiell gruppe skal summen av ansvarlig kapital og annen solvensmarginkapital, dekke summen av solvensmarginkravet for forsikringsvirksomheten og kravet til ansvarlig kapital for kredittinstitusjons- og verdipapirvirksomheten.

I solvensmarginkravet som benyttes for forsikringsselskapene beregnes dette kravet som 4 prosent av brutto forsikringsfond. Dette gjelder i både norsk og svensk virksomhet. I Sverige omfatter kravet i tillegg 1 prosent av Vilkorad återbäring og 0,1-0,3 prosent av dødsfallsrisikoen i fondsforsikring. Solvensmarginkapitalen i forsikring avviker noe fra ansvarlig kapital som benyttes i kapitaldekning. I solvenskapitalen medtas andel av tilleggsavsetninger og risikoutjevningfondet.

ANSVARLIG KAPITAL I KAPITALDEKNING

(NOK mill.)	2014	2013 ¹⁾
Aksjekapital	2 250	2 250
Øvrig egenkapital	22 491	20 264
Egenkapital	24 741	22 514
Fondsobligasjoner	1 725	1 927
Rentejustering forsikringsforpliktelser	-2 170	-1 081
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-5 844	-6 111
Utsatt skattefordel	-437	-1
Risikoutjevningfond	-829	-776
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner	-1	-1
Sikkerhetsavsetninger	-318	-301
Minstekrav reassuranseavsetning	-4	-4
Kapitaldekningsreserve		-96
Annet	-33	-31
Kjernekapital	16 829	16 038
Evigvarende ansvarlig kapital	2 100	2 700
Ordinær ansvarlig kapital	2 513	2 388
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner	-1	-1
Kapitaldekningsreserve		-96
Tilleggskapital	4 612	4 990
Netto ansvarlig kapital	21 441	21 029
Overskytende kapital fra tredjeparter	-516	
Netto ansvarlig kapital etter fradrag tredjeparter	20 925	21 029

1) Sammenligningstall er ikke endret

BEREGNINGSGRUNNLAG

(NOK mill.)	2014	2013 ¹⁾
Forsikringsselskaper	142 066	135 163
Andre selskaper	18 838	22 023
Sum beregningsgrunnlag kapitaldekning	160 904	157 185
Kapitalkrav		
Forsikringsselskaper	11 365	10 813
Andre selskaper	2 543	2 753
Sum kapitalkrav	13 908	13 566
Kapitaldekningsprosent	13,0 %	13,4 %
Kjernekapitaldekning	10,3 %	10,2 %

SOLIDITETSKRAV FOR TVERRSEKTORIELL FINANSIELL GRUPPE

(NOK mill.)	2014	2013 ¹⁾
Krav til ansvarlig kapital og solvenskapital		
Kapitalkrav utenom forsikring (13,5%)	2 543	2 753
Krav til solvensmargin kapital forsikring	12 815	12 140
Samlet krav til ansvarlig kapital og solvenskapital	15 358	14 892
Ansvarlig kapital og solvenskapital		
Netto ansvarlig kapital	21 441	21 029
Endring i solvenskapital for forsikring i forhold til ansvarlig kapital		
Annen solvenskapital	3 111	2 750
Sum ansvarlig kapital og solvenskapital	24 553	23 779
Overskudd soliditetskapital	9 195	8 886

1) Sammenligningstall er ikke endret

**Note
54****Opplysninger om nærstående parter**

Selskaper i Storebrand konsernet har transaksjoner med nærstående parter som er aksjonærer i Storebrand ASA og ledende ansatte. Dette er transaksjoner som er en del av de produkter og tjenester som tilbys av selskapene i konsernet til sine kunder. Transaksjonene inngås til markedsmessige betingelser og omfatter tjenestepensjon, privat pensjonssparing, skadeforsikring, leie av lokaler, bankinnskudd, utlån, kapitalforvaltning og fondssparing. Se nærmere opplysninger om ledende ansatte i note 26.

Interne transaksjoner mellom konsernselskaper er eliminert i konsernregnskapet, med unntak av transaksjoner mellom kundeporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS og andre enheter i konsernet. Se nærmere beskrivelse i note 1 Regnskapsprinsipper.

Se også notene 34 og 48.

Storebrand ASA

Resultatregnskap

(NOK mill.)	Note	2014	2013
Driftsinntekter			
Inntekt på investering i datterselskap	2	490	626
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter:			
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	3	45	49
-finansielle derivater/andre finansielle instrumenter	3	6	-14
Andre finansinntekter		1	2
Driftsinntekter		543	663
Rentekostnader		-136	-136
Andre finanskostnader		-19	-156
Driftskostnader			
Personalkostnader	4, 5, 6	11	83
Avskrivninger	12	-1	-1
Andre driftskostnader		-48	-76
Sum driftskostnader		-38	6
Sum kostnader		-193	-286
Resultat før skattekostnad		351	377
Skattekostnad	7	-77	-96
Årsresultat		273	281

OPPSTILLING OVER TOTALRESULTAT

(NOK mill.)	Note	2014	2013
Årsresultat		273	281
Andre resultatelementer som ikke senere kan reklassifiseres over resultatet			
Endringer estimatavik pensjoner		-93	-317
Skatt på andre resultatkomponenter		25	82
Sum andre resultatelementer		-68	-235
Totalresultat		206	46

Storebrand ASA

Balanse

(NOK mill.)	Note	31.12.14	31.12.13
Anleggsmidler			
Utsatt skattefordel	7	400	458
Pensjonseiendel	5		1
Varige driftsmidler	12	30	30
Aksjer i datterselskaper	8	17 041	17 241
Sum anleggsmidler		17 470	17 729
Omløpsmidler			
Tilgode innen konsernet	16	752	519
Utlån til konsernselskaper	16	17	17
Andre kortsiktige fordringer		32	23
Investeringer i handelsporteføljen:			
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9,11	1 635	1 757
-finansielle derivater/andre finansielle instrumenter	10,11,14	31	33
Bankinnskudd		82	37
Sum omløpsmidler		2 548	2 386
Sum eiendeler		20 018	20 115
Egenkapital og gjeld			
Aksjekapital		2 250	2 250
Egne aksjer		-12	-14
Overkurs		9 485	9 485
Sum innskutt egenkapital		11 722	11 720
Annen egenkapital		4 859	4 644
Sum egenkapital		16 581	16 365
Langsiktig gjeld og forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	5	168	156
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	13,14	3 128	3 476
Sum langsiktig gjeld og forpliktelser		3 296	3 632
Kortsiktig gjeld			
Finansielle derivater	10		10
Gjeld innen konsernet	16	43	34
Annen kortsiktig gjeld		98	74
Sum kortsiktig gjeld		141	118
Sum egenkapital og gjeld		20 018	20 115

Lysaker, 10. februar 2015
Styret i Storebrand ASA.

Monica Caneman

Martin Skancke

Arne Fredrik Håstein

Birger Magnus
Styrets leder

Laila S. Dahlen

Halvor Stenstadvold

Knut Dyre Haug

Odd Arild Grefstad
Administerende direktør

Gyrid Skalleberg Ingerø

Terje Vareberg

Heidi Storruste

Storebrand ASA

Oppstilling over endringer i egenkapital

(NOK mill.)	Aksjekapital ¹	Egne aksjer	Overkurs	Annen egenkapital	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.12	2 250	-16	9 485	4 591	16 310
Periodens resultat				281	281
Sum øvrige resultatelementer				-235	-235
Totalresultat for perioden				46	46
Tilbakekjøp egne aksjer ²		2		24	26
Aksjer ansatte ²				-17	-17
Egenkapital 31.12.13	2 250	-14	9 485	4 644	16 365
Periodens resultat				273	273
Sum øvrige resultatelementer				-68	-68
Totalresultat for perioden				206	206
Tilbakekjøp egne aksjer ²		2		18	20
Aksjer ansatte ²				-9	-9
Egenkapital 31.12.14	2 250	-12	9 485	4 859	16 581

1) 449 909 891 aksjer pålydende kroner 5.

2) Det er i 2014 solgt 305 481 aksjer til egne ansatte. Beholdning egne aksjer per 31.12.2014 er på 2.410.792.

Kontantstrøm Storebrand ASA

Kontantstrømoppstilling

(NOK mill.)	2014	2013
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	61	44
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer til virkelig verdi	97	-10
Utbetalinger til drift	-107	-128
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	524	334
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	576	240
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper	-35	-119
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-36	-119
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger ved nedbetaling av lån	-837	-743
Innbetaling ved opptak av lån	496	750
Utbetaling av renter lån	-166	-148
Innbetaling ved salg egen aksjer til ansatte	11	9
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-495	-132
Netto kontantstrøm i perioden	45	-11
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	45	-11
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	37	48
Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt	82	37

Noter

Storebrand ASA

Note 01 | Regnskapsprinsipper

Storebrand ASA er holdingselskapet i Storebrand konsernet. Storebrand konsernet driver virksomhet innen liv og skadeforsikring, bank og kapitalforvaltning, hvor forsikringsvirksomheten er den primære virksomheten. Regnskapet for Storebrand ASA er av denne årsak avlagt i henhold til regnskapslov, god regnskapsskikk og forskrift om årsregnskap m.m for forsikringselskaper. For innregning og måling har Storebrand ASA benyttet forskriftens bestemmelser om forenklet IFRS.

BRUK AV ESTIMAT OG SKJØNN

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet har det vært brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Endringene vil bli regnskapsført når det foreligger grunnlag for å fastsette nye estimater. De vesentligste estimatene og vurderingene knytter seg til vurdering av verdi på selskapets datterselskaper og forutsetninger ved pensjonsberegninger.

KLASSIFISERINGS OG VURDERINGSPRINSIPPER

Eiendeler bestemt til varig eie og bruk er klassifisert som anleggsmidler, og eiendeler og fordringer som tilbakebetales innen 1 år er klassifisert som omløpsmidler. Tilsvarende prinsipper er benyttet for gjeldsposter.

OPPSTILLINGSPLAN FOR RESULTAT OG BALANSE

Storebrand ASA er et holdingselskap med datterselskaper innenfor forsikring, bank og kapitalforvaltning. Oppstillingsplanen i Forskrift om årsregnskap for forsikringselskaper er derfor ikke benyttet, det er benyttet en tilpasset oppstillingsplan.

INVESTERING I DATTERSELSKAPER, UTBYTTE OG KONSERNBIDRAG

I selskapsregnskapet vurderes investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper til anskaffelseskost redusert med eventuelle nedskrivninger. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov ved hver periodeavslutning. Primærinntekten for Storebrand ASA er avkastning på kapital investert i datterselskaper. Mottatt konsernbidrag og utbytte tilknyttet avkastning er derfor behandlet som ordinær driftsinntekt. Foreslåtte og vedtatte aksjeutbytter og konsernbidrag fra datterselskapene er i selskapsregnskapet til Storebrand ASA inntektsført i regnskapsåret.

En forutsetning for inntektsføring er at dette er opptjent inntekt i datterselskapene i Storebrands eierperiode. I motsatt fall blir dette ført som egenkapitaltransaksjon, hvilket innebærer at eierandelen i datterselskapet reduseres med mottatt utbytte eller konsernbidrag.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler til eget bruk er vurdert til anskaffelseskost redusert for planmessige avskrivninger. Nedskrivning foretas dersom balanseført verdi overstiger gjenvinnbart beløp av eiendelen.

PENSJONSFORPLIKTELSER EGNE ANSATTE

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang.

Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatavik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført over totalresultatet. Virkningen av endringer i pensjonsplan blir løpende resultatført, med mindre planendringen er betinget av fremtidig opptjening. Virkningen fordeles da lineært over tiden til ytelsen er fullt ut opptjent. Arbeidsgiveravgift inngår som en del av pensjonsforpliktelsen og som en del av estimataviket som vises i totalresultatet.

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel balanseføres når det kan sannsynliggjøres at selskapet i fremtiden vil ha tilstrekkelige skattemessig overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen. Utsatt skatt regnskapsføres direkte mot egenkapitalen dersom den vedrører forhold som er regnskapsført direkte mot egenkapitalen.

VALUTA

Omløpsmidler og gjeld blir omregnet til balansedagens valutakurs. Anleggssaksjer blir bokført til anskaffelsesdagens kurs.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler vurderes til virkelig verdi. For papirer notert på børs eller annen regulert markedsplass, settes virkelig verdi til kjøpskurs siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Kjøp av egne aksjer blir behandlet som en egenkapitaltransaksjon, og beholdningen av egne aksjer blir presentert som en reduksjon av egenkapitalen.

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning innregnes i balansen når selskapet blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen.

Finansiell eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning regnskapsføres til virkelig verdi.

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass, settes virkelig verdi til kjøpskurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen, og for en eiendel som skal anskaffes eller en forpliktelse som innehas, salgskurs.

Finansielle derivater

Finansielle derivater regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Obligasjonsinnlån

Obligasjonslån regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rente metode. I amortisert kost inngår transaksjonskostnadene på opptakstidspunktet.

REGNSKAPSFØRING AV DERIVATER SOM SIKRING

Virkelig verdi sikring

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er fastrente innlån som måles til amortisert kost. Derivater som faller inn under denne kategorien regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbart til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Note
02

Inntekt på investering i datterselskap og felleskontrollerte selskaper

(NOK mill.)	2014	2013
Storebrand Bank ASA	190	253
Storebrand Asset Management AS	237	275
Storebrand Finansiell Rådgivning AS		85
Storebrand Forsikring AS	45	
Storebrand Baltic UAB	6	
Storebrand Helseforsikring AS	13	14
Sum	490	626

Avgitt konsernbidrag fra Storebrand ASA, se note 8.

Note
03

Netto inntekter for ulike klasser av finansielle instrumenter

(NOK mill.)	Utbytte/ renteinntekter	Netto gevinst/tap ved realisasjon	Netto urealisert gevinst/tap	Sum 2014	2013
Netto inntekter obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	54	1	10	45	49
Netto inntekter finansielle derivater			7	6	-14
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler til virkelig verdi	54	1	-3	52	35
- herav FVO (virkelig verdi opsjon)	54	1	-10	45	49
- herav trading			7	6	-14

Note
04

Personalkostnader

(NOK mill.)	2014	2013
Ordinære lønnskostnader	-13	-15
Folketrygdavgift	-4	-8
Pensjonskostnader ¹	39	114
Andre ytelser	-12	-9
Sum	11	83

1) Se nærmere spesifikasjon i note 5

Note
05

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Styret i Storebrand ASA besluttet 28.10.2014 å endre ytelsespensjonsordningen til en innskuddsordning for egne ansatte i Storebrand i Norge med virkning fra 1. januar 2015. Frem til 31. desember 2014 Storebrand i Norge hatt både en innskuddsbasert og ytelsesbasert pensjonsordning. Den ytelsesbaserte ordningen ble 1. januar 2011 lukket for opptak av nye medlemmer, og det ble fra samme tidspunkt etablert en innskuddspensjonsordning. Ved overgang til innskuddspensjon vil ansatte få utstedt en tradisjonell fripolise for opptjente rettigheter i den sikrede pensjonsordningen. Dette er hensyntatt i pensjonsforpliktelsene pr. 31.12.2014. Det foreligger enkelte forpliktelser knyttet til blant annet sykemeldte og delvis uføre hvor ytelsesordningen vil gjelde i en periode. Ifølge IAS19 skal eiendeler og forpliktelser knyttet til ytelsesordningen fraregnes når det foreligger en ikke-reversibel beslutning om avvikling av ytelsesordningen (og denne ikke erstattes med tilsvarende ordning). Forutsetninger som benyttes ved beregningen skal oppdateres og effekter av dette innregnes i Totalresultat. Effekter som i tidligere perioder er resultatført i totalresultatet, skal ikke omklassifiseres til ordinært resultat (IAS19.122). Gevinst/tap ved fraregning innregnes i ordinært resultat.

For de usikrede forsikringsforpliktelsene for lønn over 12G er det gitt et tilbud om kontantutløsning av de opptjente rettigheter, med utbetaling i starten av 2015 med unntak for ansatte i konsernledelsen som får utbetalingen fordelt over 5 år. Disse usikrede pensjonsforpliktelsene inngår i balansen pr. 31.12.2014. Det foreligger ytelsesforpliktelser i balansen knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

Den nye innskuddspensjonsordningen som gjelder fra 1. januar 2015 har følgende innhold og premiesatser:

- Sparingen starter fra første lønnskrone
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 88.370 pr 31.12.14)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats for lønn over 12G er 20 prosent

For innskuddspensjonsordningen frem til 31.12.2014 var sparesatsene 5 prosent av lønn mellom 1 og 6G, 8 prosent av lønn mellom 6 og 12G, samt en innskuddsordning over drift som årlig utgjør 20 prosent av innskuddsgrunnlaget for lønn over 12G.

Fra 1. januar 2013 ble Storebrand tatt opp i AFP-ordningen. Den private AFP-ordningen skal regnskapsføres som en ytelsesbasert flerforetaksordning og blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G. Det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av den nye forpliktelsen i balansen. De ansatte i Storebrand i Norge som er født før 1. januar 1956 kan velge mellom å ta ut AFP eller gå av ved 65 års alder og motta en driftspensjon fra foretaket frem til fylte 67 år. Utbetalingen av AFP er livsvarig, og de ansatte kan velge å ta ut fra AFP-ordningen fra og med fylte 62 år og fortsette å stå i jobb. Storebrands driftspensjonsordning med utbetaling mellom 65 til 67 år er for øvrige ansatte avviklet. Alle som er medlemmer i pensjonsordningene har en tilknyttet barne-, etterlatte- og uføredekning.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2014	2013
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	4	1 267
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-4	-1 484
Netto pensjonsforpliktelse/midler forsikret ordning	1	-217
Effekt av øvre grense pensjonseiendel		216
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	168	156
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	168	156

BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2014	2013
Pensjonseiendel		1
Pensjonsforpliktelse	168	156

ENDRINGER I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2014	2013
Netto pensjonsforpliktelse 1.1	1 423	1 526
Periodens pensjonsopptjening	2	2
Rentekostnader på forpliktelsen	55	58
Gevinst/tap ved avkortning	-48	
Estimatawik	136	125
Utbetalt pensjon	-164	-171
Planendringer/oppgjør	-1 229	-116
Arbeidsgiveravgift	-3	
Netto pensjonsforpliktelse	172	1 423

ENDRINGER I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2014	2013
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	1 484	1 523
Forventet avkastning	48	58
Estimatawik	-172	24
Innbetalt premie	24	33
Utbetalte pensjoner	-148	-154
Planendring/oppgjør	-1 229	
Arbeidsgiveravgift	-3	
Netto pensjonsmidler	4	1 484

Forventede innbetalinger premie i 2015 anslås til 2 millioner kroner, og 14 millioner på utbetalinger over drift.

PENSJONSMIDLER ER BASERT PÅ STOREBRAND LIVSFORSIKRINGS FINANSIELLE MIDLER SOM HAR FØLGENDE SAMMENSETNING PER 31.12:

(NOK mill.)	2014	2013
Bygninger og fast eiendom	10%	12%
Obligasjoner til amortisert kost	40%	48%
Pantelån og andre lån		2%
Aksjer og andeler	15%	16%
Obligasjoner	28%	20%
Sertifikater	8%	2%
Sum	100%	100%
Bokført (realisert) avkastning av eiendelene:	5,4%	3,3%

NETTO PENSJONSKOSTNAD RESULTATFØRT I PERIODEN

(NOK mill.)	2014	2013
Periodens pensjonsopptjening	2	2
Netto rentekostnad/avkastning	7	
Planendring	-48	-116
Netto ytelsesbasert ordninger	-39	-114
Periodens kostnad til innskuddsordninger		
Netto pensjonskostnad	-39	-114

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2014	2013
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	85	
Tap (gevinst) - endring i andre økonomiske forutsetninger	-1	-12
Tap (gevinst) - endring i tabell for dødelighet		118
Tap (gevinst) - opplevd DBO	52	19
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	160	-36
Investerings-/administrasjonskostnader	12	13
Øvre grense pensjonsmidler	-216	216
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	93	317

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE 31.12:

(NOK mill.)	2014	2013
Økonomiske forutsetninger:		
Diskonteringsrente ¹	3,0 %	4,0 %
Forventet lønnsvekst	3,0 %	3,3 %
Forventet årlig regulering folkeytrygd	3,0 %	3,5 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,1 %	0,1 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

1) Det er benyttet en diskonteringsrente på 2,5 % på deler av pensjonforpliktelsene.

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Av IAS 19.78 fremgår det at det skal benyttes en foretaksobligasjonsrente av høy kvalitet (high quality corporate bonds) som diskonteringsrente. I stater hvor det ikke finnes et likvid marked (norsk oversettelse av "deep market") for slike obligasjoner, skal statsobligasjonsrenter benyttes.

Storebrand har benyttet OMF-rente som diskonteringsrente per 31.12.2014. Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked i relasjon til bestemmelsene i IAS 19.

Storebrand (Norge) endret i 2013 pensjonsvedtektene i de kollektive ordningene for ansatte og tidligere ansatte i selskapet. Endringen medførte at pensjoner under utbetaling ikke lenger har bestemmelse om regulering årlig med minimum 80 prosent av endringen i konsumprisindeksen.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det er med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2014.

Gjennomsnittlig fratredeshyppighet er lagt inn med 2-3 prosent for hele arbeidsstokken sett under ett og det er lagt inn synkende fratredelse ved økt alder.

Note
06

Godtgjørelse til administrerende direktør og tillitsvalgte

(Tusen kroner)	2014	2013
Administrerende direktør¹		
Lønn	4 191	3 975
Bonus opptjent i året ²	2 497	1 911
Andre skattepliktige ytelser	165	166
Total godtgjørelse opptjent i året	6 854	6 052
Pensjonsopptjening ³	1 006	1 086
Representantskap ⁴	1 139	808
Kontrollkomitè ⁵	1 565	1 549
Styrets leder	595	571
Styret inklusive styrets leder	3 702	3 713
Godtgjørelse til revisor		
Lovpålagt revisjon	1 863	1 394
Andre attestasjonstjenester	195	196
Andre tjenester utenfor revisjonen	42	129

1) Odd Arild Grefstad er administrerende direktør i Storebrand ASA, og beløpet som er oppgitt i noten er den samlede godtgjørelsen fra konsernet. Han har en lønnsgaranti på 24 måneder etter ordinær oppsigelsestid. Alle arbeidsrelaterte inntekter inklusive konsulentoppdrag kommer til fradrag.

2) Ledende ansatte har en avtale om prestasjonsavhengig bonus. 50 % av tildelt bonus utbetales kontant. Den resterende del av bonus konverteres til syntetiske aksjer basert på markedspris, og registreres i en aksjebank med tre års bindingstid. Ved utløp av tre års perioden beregnes verdien av de syntetiske aksjene med ny markedspris. Halvparten av det utbetalte beløpet fra aksjebanken, etter skatt, skal benyttes til kjøp av fysiske aksjer i Storebrand ASA til markedspris med nye 3 års binding. I tabellen er medtatt opptjent bonus i året.

3) Pensjonskostnad omfatter årets opptjening. Se også beskrivelse av pensjonsordning i note 5, og mer spesifisering i note 26 under Storebrand konsern.

4) Inklusive godtgjørelse til valgkomitè.

5) Kontrollkomiteen dekker de norske selskapene i konsernet som har krav om Kontrollkomite.

For ytterligere spesifikasjoner for ledende ansatte i konsernet, styret, kontrollkomite og styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, se note 25 under Storebrand konsern.

Note
07

Skatt

NEDENFOR FREMGÅR EN SPESIFIKASJON AV FORSKJELLEN MELLOM REGNSKAPSMESSIGE RESULTAT OG ÅRETS SKATTEGRUNNLAG

(NOK mill.)	2014	2013
Resultat før skattekostnad	351	377
Aksjeutbytte	-19	-13
Permanente forskjeller	-115	-375
Endring i midlertidige forskjeller	23	149
Årets skattegrunnlag	239	138
- Anvendelse av fremførbart underskudd	-239	-138
Årets skattegrunnlag for betalbar skatt		

SKATTEKOSTNAD

(NOK mill.)	2014	2013
Betalbar skatt	-	-
Endring utsatt skatt	-77	-96
Skattekostnad	-77	-96

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

(NOK mill.)	2014	2013
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Pensjoner		1
Verdipapirer		1
Annet	1	4
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	1	6
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer	-2	
Driftsmidler	-1	-1
Avsetninger	-5	
Påløpt pensjon	-168	-156
Gevinst-/tapskonto	-6	-7
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-182	-165
Netto midlertidige forskjeller før fremførbart underskudd	-181	-159
Fremførbare underskudd	-1 298	-1 537
Netto skatteøkende/(reduserende) midlertidige forskjeller	-1 480	-1 696
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	400	458
-herav endring utsatt skattefordel bokført i balansen	19	82

(NOK mill.)	2014	2013
Resultat før skatt	351	377
Forventet inntektsskatt etter nominell sats (27%)	-95	-105
Skatteeffekten av:		
inntektsført aksjeutbytte	5	4
Permanente forskjeller	6	105
Endring i skatteregler		-17
Balansføring/nedvurdering av utsatt skattefordel	6	-82
Skattekostnad	-77	-96
Effektiv skattesats	22%	25%

Note
08

Morselskapets aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

(NOK mill.)	Foretnings- kontor	Eierandel/ stemmeandel	Bokført verdi	
			2014	2013
Datterselskaper				
Storebrand Livsforsikring AS	Oslo	100%	13 703	13 703
Storebrand Bank ASA ¹	Oslo	100%	2 285	2 546
Storebrand Asset Management AS ²	Oslo	100%	595	534
Storebrand Forsikring AS	Oslo	100%	359	359
Storebrand Baltic UAB	Vilnius	100%	17	17
Felleskontrollerte-/tilknyttede selskaper				
Storebrand Helseforsikring AS	Oslo	50%	78	78
AS Værdalsbruket ³	Værdal	25%	4	4
Sum			17 041	17 241

1) Mottatt konsernbidrag på 261 millioner kroner bokført som tilbakebetaling av kapital.

2) Avgitt konsernbidrag i 2014 på 41 millioner kroner som kapitalinnskudd.

3) 74,9 prosent er eid av Storebrand Livsforsikring AS.

Note
09

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

(NOK mill.)	Virkelig verdi	
	2014	2013
Stat- og statsgarantert	644	254
Foretaksobligasjoner	701	708
Obligasjoner med fortrinnsrett	108	665
Overnasjonale organisasjoner	181	130
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	1 635	1 757
Modifisert durasjon	0,3	0,3
Gjennomsnittlig effektiv rente	1,7%	2,0%

Note
10

Finansielle derivater

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹	Brutto balanseførte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler/ gjeld i balansen		Netto beløp
				Eiendeler	Fin. gjeld	
Rentederivater ¹	1 000	31				31
Sum derivater 2014	1 000	31				31
Sum derivater 2013	1 664	34	10	22	10	24

1) Benyttet til sikringsbokføring, se note 16

Note
11

Finansielle risikoer

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ RATING

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig Debitorkategori etter garantist (NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	NIG	Totalt
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgarantert	58	123				181
Foretaksobligasjoner			624	21		644
Verdipapiriserte obligasjoner	516	185				701
Overnasjonale organisasjoner			108			108
Sum 2014	574	308	732	21		1 635
Sum 2013	730	188	696	81	61	1 757

MOTPARTER

(NOK mill.)	AA	A	Totalt
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Derivater		31	31
Bankinnskudd	15	67	82

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's

NIG = Non-investment grade.

RENTERISIKO

Storebrand ASA eier både rentebærende verdipapirer og har rentebærende gjeld. En endring av renten vil ha begrenset effekt på selskapets egenkapital.

Likviditetsrisiko

Udiskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser (NOK mill.)	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	over 5 år	Total verdi	Balanse- ført verdi
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer/banklån	49	64	2 005	1 017	315	3 449	3 128
Sum finansielle forpliktelser 2014	49	64	2 005	1 017	315	3 449	3 128
Derivater knyttet til innlån 2014	5	-9	-8	-8	-4	-24	22
Sum finansielle forpliktelser 2013	43	951	1 185	1 379	330	3 888	3 476
Derivater knyttet til innlån 2013	-26	52	8	8	8	48	24

Storebrand ASA har per 31.12. likvide midler på 1,7 milliarder kroner.

Valutarisiko

Storebrand ASA har liten valutarisiko.

Note
12

Varige driftsmidler

MASKINER, INVENTAR OG IT-UTSTYR

(NOK mill.)	2014	2013
Anskaffelseskost per 1.1	35	35
Akkumulert avskrivning	-5	-3
Bokført verdi per 1.1	30	31
Årets avskrivning	-1	-1
Bokført verdi per 31.12	30	30

Følgende lineære avskrivningssatser brukes for driftsmidler:

Maskiner og inventar:	4-8 år
EDB-systemer:	3 år

Note
13

Obligasjonslån og banklån

(NOK mill.)	Rente	Valuta	Netto nominell verdi	2014	2013
Obligasjonslån 2009/2014 ¹	Fast	NOK	550		563
Obligasjonslån 2009/2014 ¹	Fast	NOK	550		304
Obligasjonslån 2013/2020 ¹	Fast	NOK	300	327	306
Obligasjonslån 2011/2016	Flytende	NOK	1000	999	998
Obligasjonslån 2012/2017	Flytende	NOK	850	853	853
Obligasjonslån 2013/2018	Flytende	NOK	450	452	452
Obligasjonslån 2014/2019	Flytende	NOK	500	496	
Sum²				3 128	3 476

1) Lånene som har fastrente er sikret med en renteswap, som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på lånene som er henfôrbar til den sikrede risikoen inngår i balanseført verdi og innregnes i resultatet.

2) Lånene er bokført til amortisert kost og inkluderer opptjente ikke forfalte renter.

Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. For alle lån er betingelser og vilkår innfridd i henhold til inngåtte låneavtaler. Storebrand ASA har en ubenyttet trekkfacilitet på EUR 240 millioner.

Note
14

Sikringsbokføring

Selskapet benytter virkelig verdi sikring. Det er renterisiko som sikres. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå.

SIKRINGSINSTRUMENT/SIKRINGSOBJEKT - VIRKELIG VERDISIKRING

(NOK mill.)	2014				2013			
	Kontrakt/ nominell verdi	Balansført verdi ¹		Resultatført	Kontrakt/ nominell verdi	Balansført verdi ¹		Resultatført
		Eiendeler	Gjeld			Eiendeler	Gjeld	
Renteswapper	300	27		25	1 137	24		-19
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	300		327	-21	1 137		1 173	21

1) Balansførte verdier per 31.12.

Note
15

Aksjeeiere

DE 20 STØRSTE AKSJONÆRER¹

	Eierandel i %
Folketrygdfondet	9,9 %
Franklin Templeton Exclusive	4,3 %
Skagen Global	3,1 %
Prudential Assurance HSBC Bank Plc	3,1 %
Ilmarinen Mutual Pen BNY Mellon	3,1 %
Clearstream Banking S.A.	2,8 %
J.P.Morgan Chase Bank	2,7 %
Skandinaviska Enskilda Banken	2,2 %
J.P.Morgan Chase Bank	1,9 %
Franklin Mutual Seri BNY Mellon SA/NV	1,7 %
State Street Bank AN A/C.	1,6 %
The Bank of New York	1,6 %
Danske Invest Norske	1,6 %
Elo Mutual Pension I C/O	1,6 %
J.P.Morgan Chase Bank	1,4 %
State Street Bank AN A/C.	1,4 %
Varma Mutual Pension Company	1,2 %
J.P.Morgan Chase BA A/C BBH	1,2 %
DNB NOR Bank ASA	1,2 %
UBS AG	1,1 %
Utenlandsk eierskap av totale aksjer	62,7 %

1) Oversikten inkluderer Nominee (klientkonti).

Opplysninger om nærstående parter

	Eier antall aksjer ¹
Ledende ansatte	
Odd Arild Grefstad	56 530
Lars Aa. Løddesøl	40 832
Sarah McPhee	44 484
Geir Holmgren	7 221
Robin Kamark	12 761
Heidi Skaaret	2 761
Staffan Hansén	4 091
Hege Hodnesdal	13 565
Styret	
Birger Magnus	20 000
Halvor Stenstadvold	8 645
Martin Skancke	1 414
Monica Caneman	
Gyrid Skalleberg Ingerø	
Terje Vareberg	
Laila S. Dahlen	
Arne Fredrik Håstein	1 839
Heidi Storruste	2 865
Knut Dyre Haug	11 963
Kontrollkomite	
Elisabeth Wille	163
Finn Myhre	
Ole Klette	
Harald Moen	595
Anne Grete Steinkjer	1 800
Tone M. Reierselmoen (varamedlem)	1 734
Representantskap	
Terje R. Venold	
Vibeke Hammer Madsen	
Terje Andersen	4 000
Anne-Lise Aukner	14 249
Trond Berger	837
Maalfrid Brath	
Jostein Furnes	
Arne Giske	
Marianne Lie	
Olaug Svarva	

Representantskap	
Pål Syversen	
Arild M. Olsen	
Caroline Burum Brekke	1 666
Hanne Seim Grave	
Nina Hjellup	5 880
Rune Pedersen	10 674
Trond Thire	
May Helene Moldenhauger	

1) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse jfr. RL § 7-26.

TRANSAKSJONER MELLOM KONSERNSELSKAPER

(NOK mill.)	2014	2013
Resultatposter:		
Konsernbidrag og aksjeutbytte fra datterselskaper	490	626
Kjøp og salg av tjenester (netto)	55	-66
Balanseposter:		
Lån til konsernselskaper	17	17
Tilgode fra konsernselskaper	752	519
Gjeld til konsernselskaper	43	34

Note 17 | Antall ansatte/årsverk

	2014	2013
Antall ansatte	6	9
Antall årsverk	6	9
Gjennomsnittlig antall ansatte	7	10

Note 18 | Kapitaldekning

(NOK mill.)	2014	2013
Aksjekapital	2 250	2 250
Øvrig egenkapital	14 332	14 115
Egenkapital	16 581	16 365
Utsatt skattefordel	-351	-458
Annet		-1
Kjernekapital /ansvarlig kapital	16 231	15 906
Beregningsgrunnlag	17 878	17 903
Kapitalkrav	2 414	2 417
Kapitaldekningsprosent	90,8 %	88,8 %

Storebrand ASA og Storebrand Konsern

- Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Storebrand ASA og Storebrand Konsern for regnskapsåret 2014 og per 31. desember 2014 (årsrapporten 2014).

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRSer og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven som skal anvendes per 31. desember 2014. Årsregnskapet for morselskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven, årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper, samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskapsstandard nr. 16 per 31. desember 2014.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2014 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morselskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2014. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet for Storebrand ASA og Storebrand Konsern. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt

Lysaker, 10. februar 2015
Styret i Storebrand ASA.

Birger Magnus
Styrets leder

Monica Caneman

Martin Skancke

Arne Fredrik Håstein

Laila S. Dahlen

Halvor Stenstadvold

Knut Dyre Haug

Odd Arild Grefstad
Administrerende direktør

Gyrid Skalleberg Ingerø

Terje Vareberg

Heidi Storruste

Til generalforsamlingen i Storebrand ASA

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Storebrand ASA som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er selskapsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Storebrand ASA per 31. desember 2014 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Storebrand ASA per 31. desember 2014 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 10. februar 2015
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

Storebrand ASA

Kontrollkomitéens og representantskapets uttalelse for 2014

STOREBRAND ASA - KONTROLLKOMITÉENS UTTAELSE FOR 2014

Kontrollkomitéen i Storebrand ASA har i møte 24. februar 2015 gjennomgått styrets forslag til årsregnskap (som består av selskapsregnskap og konsernregnskap) samt årsberetning for 2014 for Storebrand ASA.

Med henvisning til revisors beretning av 10.februar 2015, anser kontrollkomitéen at det fremlagte årsregnskap og årsberetning kan fastsettes som Storebrand ASAs årsregnskap og årsberetning for 2014.

Lysaker, 24. februar 2015

Elisabeth Wille

Kontrollkomitéens leder

STOREBRAND ASA - REPRESENTANTSKAPETS UTTAELSE FOR 2014

Styrets forslag til årsregnskap, årsberetning, revisors beretning og kontrollkomiteens uttalelse har på lovbestemt måte vært forelagt representantskapet i møtet 4. mars 2015.

Representantskapet anbefaler generalforsamlingen å godkjenne styrets forslag til årsregnskap og årsberetning for Storebrand ASA og for Storebrand Konsern.

Representantskapet har ingen merknader til styrets forslag til disponering av årsresultatet i Storebrand ASA.

Lysaker, 4. mars 2015

Terje Venold

Representantskapets ordfører

Til ledelsen i Storebrand ASA

REVISORS UTTALELSE - BÆREKRAFT

Vi har utført visse kontroller knyttet til Storebrands rapportering av indikatorer for bærekraft for 2014, presentert under "Scorecard for bærekraft" på sidene 18 – 19 i Årsrapport 2014 Storebrand ASA (Rapporten). Informasjonen som omfattes av vår kontroll er avgitt av selskapets ledelse, som også har valgt de indikatorer som det er rapportert på. Vår oppgave er å gi uttrykk for våre konklusjoner basert på vårt arbeid.

Vi har basert vårt arbeid på revisjonsstandard ISAE 3000, "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board. Formål og omfang av vårt arbeid er avtalt med selskapets ledelse og omfatter de forhold som vi har konkludert på nedenfor.

Basert på vurdering av vesentlighet og risiko, har vårt arbeid omfattet analyser og stikkprøvemessig gjennomgang av underliggende dokumentasjon. Vi har også gjennomført intervjuer med personer i selskapet som er ansvarlige for rapportering og oppfølging av informasjon om bærekraft.

Vi har utført det arbeid vi mener har vært nødvendig for å avgi vår uttalelse med moderat grad av sikkerhet. Ved slik kontroll oppnås lavere sikkerhet enn om vi hadde utført arbeid av samme omfang som ved en revisjon.

Konklusjon

Vi har gjennom vårt arbeid ikke fått kjennskap til forhold som gir oss grunn til ikke å anta at:

- Storebrand har etablert rutiner som beskrevet på side 18 i Rapporten for innsamling, sammenstilling og kvalitetskontroll av informasjon om de indikatorer for bærekraft som er presentert på sidene 18 – 19 i Rapporten.
- Informasjonen som fremkommer som et resultat av prosedyrene nevnt ovenfor er konsistent med underliggende dokumentasjon som er forelagt oss og er presentert på en tilfredsstillende måte på sidene som det er referert til ovenfor.
- Storebrands praksis for rapportering om bærekraft samsvarer i all hovedsak med Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines, versjon G4, sine rapporteringsprinsipper og rapporteringen tilfredsstiller nivå Core i henhold til GRIs retningslinjer. GRI-tabellen som det er henvist til på side 19 i Rapporten, reflekterer på en hensiktsmessig måte hvor informasjon om de ulike elementer og indikatorer i GRIs retningslinjer er presentert.

Oslo, 10. februar 2015
Deloitte AS

Henrik Woxholt
Statsautorisert revisor

Frank Dahl
Deloitte Sustainability

Ord og uttrykk

GENERELT

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Ansvarlig lånekapital er lån som har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lånekapital er en del av tilleggskapitalen ved beregning av kapitaldekningen.

DURASJON

Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på kontantstrømmen til rentebærende papirer. Modifisert durasjon er beregnet på grunnlag av durasjon og uttrykker verdifølsomhet i forhold til underliggende renteendringer.

EGENKAPITAL

Egenkapitalen består av innskutt egenkapital, opptjent egenkapital og minoritetsinteresser. Innskutt egenkapital omfatter aksjekapital, overkursfond og annen innskutt egenkapital. Opptjent egenkapital omfatter annen egenkapital og andre fond.

RESULTAT PER ORDINÆR AKSJE

Resultat per aksje beregnes som majoritetens andel av resultat etter skattekostnad fordelt på antall aksjer. Antall aksjer som medtas i beregningen er gjennomsnittlig antall utestående ordinære aksjer i året. Ved aksjeemisjoner vil nytstedte aksjer medtas fra innbetalingstidspunktet.

KAPITALDEKNING

ANSVARLIG KAPITAL

Ansvarlig kapital er den kapital som kan medregnes ved dekning av kapitalkravene etter myndighetenes forskrifter. Ansvarlig kapital kan bestå av kjernekapital og tilleggskapital.

KAPITALKRAV

Det beregnes et kapitalkrav for kreditrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. De enkelte eiendelsposter og poster utenom balansen gis en risikovekt etter den antatte risiko de representerer. Kapitalkravet er 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

KAPITALDEKNINGSPROSENT

Ansvarlig kapital må minst tilsvare det beregnede kapitalkravet. Kapitaldekningsprosenten beregnes ved å måle den totale ansvarlige kapitalen i

forhold til kapitalkravet på 8 prosent.

KJERNEKAPITAL

Kjernekapital er en del av den ansvarlige kapitalen og består av egenkapital fratrukket minstekrav til reassuransesetninger i skadeforsikring, goodwill, andre immaterielle eiendeler, netto forskuddsbetalt pensjon, 50 prosent av eventuell kapitaldekningsreserve og krysseiefradrag i andre finansinstitusjoner. Kjernekapitalen justeres for de verdilurderinger som legges til grunn i soliditetsberegningene på nasjonalt nivå for utenlandske selskaper. For Storebrand Holding AB vil dette være en justering i SPP AB sine beregnede forsikringsforpliktelser hvor det benyttes en annen rentekurve i soliditetsberegningen enn den som benyttes i finansregnskapet. Utstedte fondsobligasjoner kan utgjøre 15 prosent av kjernekapitalen, mens overskytende beløp kan medregnes i tilleggskapitalen.

TILLEGGSKAPITAL

Tilleggskapitalen er en del av den ansvarlige kapitalen og består av ansvarlig lånekapital og den andelen av fondsobligasjoner som eventuelt ikke teller som kjernekapital. Til fradrag kommer 50 prosent av eventuell kapitaldekningsreserve og krysseiefradrag i andre finansinstitusjoner. For å telle som ansvarlig kapital kan tilleggskapitalen ikke være større enn kjernekapitalen. Evgivende ansvarlig lånekapital kan sammen med annen tilleggskapital ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapital, mens tidsbegrenset ansvarlig lånekapital ikke kan utgjøre mer enn 50 prosent av kjernekapitalen. For å telle med fullt ut som ansvarlig kapital må gjenværende løpetid være minst fem år. Ved kortere gjenværende løpetid reduseres den tellende delen med 20 prosent per år.

SOLVENS II

Solvens II er et felles europeisk regelverk for regulering av forsikringsbransjen. Under Solvens II vil størrelsen på kapitalkravet bli bestemt av hvor mye risiko selskapet er utsatt for.

FORSIKRING

GJENFORSIKRING (REASSURANSE)

Overføring av en del av risikoen til et

annet forsikringsselskap.

IBNR-AVSETNINGER

(INCURED BUT NOT REPORTED)

Avsetninger for erstatninger for forsikringstilfeller som er inntruffet, men ennå ikke meldt til forsikrings-selskapet.

RBNS-AVSETNINGER

(REPORTED BUT NOT SETTLED)

Avsetninger for erstatninger for meldte, men ikke oppgjorte erstatninger.

LIVSFORSIKRING

KAPITALAVKASTNING

Bokført kapitalavkastning viser netto realiserte inntekter av finansielle eiendeler inklusiv verdiregulering på fast eiendom og valutakursendringer på finansielle eiendeler uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året. Markedsavkastning viser realiserte inntekter av finansielle eiendeler, verdiregulering av fast eiendom og årets endring i kursreserver, uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året målt etter markedsverdi.

KOLLEKTIVE KONTRAKTER

Kollektiv ytelsespensjon

(defined benefit - DB)

Garanterte utbetalinger av pensjoner fra avtalt alder og så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder. Produktet tilbys både innenfor privat og offentlig sektor. Dekninger er alders-, uføre- og etterlattepensjon.

Kollektiv innskuddspensjon (defined contribution - DC)

I kollektiv innskuddspensjon er premien gitt som prosent av lønn, mens utbetalingene er ukjente. Kunden bærer all finansiell risiko i oppspæringsperioden.

Kollektive ettårige

risikodekninger

Disse produktene har garanterte utbetalinger ved død og uførhet, samt premiefritak ved uførhet.

Fripoliser (ytelse) og

pensjonskapitalbevis (innskudd)

Dette er kontrakter med opptjente rettigheter som utstedes ved utmeldelse fra eller opphør av pensjonsavtaler.

Gruppelivsforsikring

Kollektiv livsforsikring der forsikringssummen utbetales som engangsbeløp ved død dersom avdøde var medlem av gruppen. Slik forsikring kan ha uførekapitalforsikring knyttet til seg.

Unit linked

Livsforsikring med investeringsvalg hvor kunden selv kan påvirke risiko og avkastning gjennom valg av plassering i ulike fond. Gjelder både individuelle forsikringer og kollektiv innskuddspensjon.

INDIVIDUELLE KONTRAKTER

Individuell rente- eller pensjonsforsikring

Kontrakter med garanterte utbetalinger så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder.

Individuell kapitalforsikring

Kontrakter med engangsutbetaling ved oppnådd alder, død og uførhet.

Individuell fondsforsikring

Kapitalforsikring eller renteforsikring hvor kunden bærer den finansielle risikoen.

Kontraktfastsatte forpliktelser

Avsetninger til premiereserve for kontraktfastsatte forpliktelser skal minst utgjøre forskjellen mellom kapitalverdien av selskapets fremtidige forpliktelser og kapitalverdien av de fremtidige netto premier (prospektiv beregningsmetode). Tilleggsytelser som følge av tilført overskudd medregnes.

RESULTAT

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet er forskjellen mellom de premier som betales av kunder i henhold til tariff og selskapets faktiske driftskostnader. Inntektene består av gebyrer som er basert på størrelsen av kundemidler, premievolum eller antall i form av

stykkpris. Driftskostnadene består av blant annet personalkostnader, markedsføring, provisjoner og IT-kostnader.

Finansresultat

Finansresultatet består av netto finansinntekter fra finansielle eiendeler for kollektivporteføljen (kollektive og individuelle produkter uten investeringsvalg) fratrukket garantert avkastning.

Risikoresultat

Risikoresultatet består av premier selskapet tar for å dekke forsikringsrisikoer med fradrag for faktiske kostnader i form av forsikringsavsetninger og utbetalinger for forsikringshendelser som død, pensjon, uførhet og ulykke.

Overskuddsdeling og resultat til eier

Se note 2 side 78.

ØVRIGE BEGREPER

Forsikringsmessige avsetninger livsforsikring

For nærmere beskrivelse av forsikringsmessige -avsetninger og periodisering av premier og erstatninger se note 1 - regnskapsprinsipper side 67.

Soliditetskapital

I begrepet soliditetskapital inngår egenkapital, ansvarlig lånekapital, kursreguleringsfond, tilleggsavsetning, villkorad återbäring, over-/underverdi på obligasjoner til amortisert kost og opptjent resultat. Soliditetskapitalen regnes også ut i prosent av samlede kundefond eksklusive tilleggsavsetninger og villkorad återbäring.

Solvensmarginkrav

Et uttrykk for risikoen knyttet til de forsikringsmessige forpliktelser. Beregnes med basis i forsikringsfond og risikoforsikringssum for hver forsikringsbransje.

Solvensmarginkapital

Ansvarelig kapital som i kapitaldekningen og tillagt 50 prosent av tilleggsavsetninger og risikoutjevningssum, samt 55 prosent av nedre grenser for sikkerhetsavsetninger i skadebransjer.

Bufferkapital

Bufferkapital består av kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger og villkorad återbäring.

SKADEFORSIKRING

F.E.R

Forkortelse for begrepet for egen regning, det vil si før tillegg/fradrag for reassurans.

FORSIKRINGSMESSIGE

AVSETNINGER SKADEFORSIKRING

For nærmere beskrivelse av forsikringsmessige -avsetninger og periodisering av premier og erstatninger se note 1 regnskapsprinsipper side 67.

FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT

Premieinntekt fratrukket skade- og driftskostnader.

KOSTNADSPROSENT

Driftskostnader i prosent av opptjent premie.

SKADEPROSENT

Inntrufne skader i prosent av opptjent premie.

COMBINED RATIO

Summen av kostnadsprosent og skadeprosent.

BANK

ANNUITETSLÅN

Ved annuitetslån er summen av renter og avdrag (terminbeløp) konstant gjennom hele tilbakebetalingsperioden.

EFFEKTIV RENTE

Den rente man får når de samlede lånekostnader omregnes til etter-skuddsrente per år. For å komme frem til den effektive renten må man ta hensyn til om renten betales forskuddsvis eller etterskuddsvis, antall terminer per år, samt provisjoner og gebyrer.

REALRENTE

Forrentning etter å ha tatt hensyn til faktisk eller forventet inflasjon. Uttrykkes gjerne som den nominelle renten fratrukket prisstigningstakten.

NETTO RENTEINNTEKTER

Totale renteinntekter minus totale rentekostnader. Oppgis ofte i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

SERIELÅN

Et serielån er et lån hvor avdragene er like store i hele tilbakebetalingsperioden. Låntaker betaler faste avdrag og synkende rentebeløp for hver termin, det vil si at det periodiske nedbetalingsbeløpet synker gjennom hele låneperioden hvis renten er fast.

FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater omfatter et vidt spekter av instrumenter hvor verdier og verdiutvikling er avledet av aksjer, obligasjoner, valuta eller andre tradisjonelle finansielle instrumenter. I forhold til tradisjonelle instrumenter som aksjer og obligasjoner innebærer derivater mindre kapitalbinding og brukes som et fleksibelt og kostnads-effektivt supplement til tradisjonelle finansielle instrumenter i kapitalforvaltningen. Finansielle derivater kan brukes både til sikring av uønsket finansiell risiko og som et alternativ til tradisjonelle instrumenter for å ta ønsket risiko.

AKSJEOPSJONER

Kjøp av aksjeopsjoner innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av aksjer til en fast kurs. Aksjeopsjoner kan også være knyttet til aksjeindekser i stedet for enkeltaksjer. Salg av aksjeopsjoner innebærer tilsvarende ensidige forpliktelser. I hovedsak benyttes børssomsatte og clearedde opsjoner.

AKSJEFUTURES

(AKSJEINDEKS FUTURES)

Aksjefutures kan være knyttet til enkeltaksjer, men er normalt knyttet til aksjeindekser. Aksjefutures er standardiserte terminavtaler som er børsnotert og gjenstand for clearing. Gevinster og tap beregnes daglig, og gjøres opp påfølgende dag.

BASISSWAPPER

(CROSS CURRENCY SWAPS)

Basisswapper innebærer avtaler om bytte av hovedstol og rentebetingelser mellom ulike valuta. Ved avtalenes utløp byttes hovedstol

tilbake til opprinnelig valuta. Basisswapper brukes blant annet for å sikre avkastning i en konkret valuta samt sikre valutaeksponering.

FREMTIDIGE RENTEAVTALER (FRA)

Fremtidige renteavtaler (FRA) innebærer avtaler om å betale eller motta forskjellen mellom en fast avtalt rente og en fremtidig rente på et fastsatt beløp for en bestemt periode frem i tid. Denne differansen gjøres opp i begynnelsen av den fremtidige perioden. FRA er spesielt velegnet til styring av kortsiktig renterisiko.

RENTEFUTURES

Rentefutures er knyttet til statsobligasjoner eller kortsiktige referanseren-ter. Rentefutures er standardiserte terminavtaler og er gjenstand for børsnotering og clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag.

RENTESWAPPER/ASSETSWAPPER

Renteswapper/assetswapper innebærer en tidsbegrenset avtale om bytte av rentebetingelser mellom to parter. Normalt er det tale om bytte av fast rente mot flytende rente. Instrumentet brukes for å styre eller endre renterisiko.

RENTEOPSJONER

Renteopsjoner kan være knyttet til pengemarkedsrenter eller obligasjoner. Kjøp av renteopsjoner knyttet til obligasjoner (også kalt for obligasjonsopsjoner) innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av obligasjoner til avtalte kurser. Renteopsjoner kan brukes som et fleksibelt instrument for styring av både kortsiktig og langsiktig renterisiko.

VALUTATERMINER/VALUTASWAPPER

Valutaterminer/valutaswapper innebærer avtaler om fremtidig kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Instrumentene brukes i hovedsak til å valutasikre verdipapirbeholdninger, bankbeholdninger, ansvarlig lån og forsikringsmessige avsetninger i valuta. Spotforretninger inkluderes også i disse instrumentene.

Oversikt over selskapene i Storebrand-konsernet

	Organisasjonsnummer	Eierandel
STOREBRAND ASA	916 300 484	100,0 %
STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	958 995 369	100,0 %
Storebrand Holding AB	556734-9815	100,0 %
SPP Spar AB	556892-4830	100,0 %
SPP Konsult AB	556045-7581	100,0 %
SPP Fonder AB	556397-8922	100,0 %
SPP Liv Fondforsikring AB	556401-8599	100,0 %
SPP Livforsikring AB	556401-8524	100,0 %
SPP Fastigheter AB	556801-1802	100,0 %
SPP Varumärkes AB	556594-9517	100,0 %
Storebrand Eiendom AS	972 415 731	100,0 %
Storebrand Fastigheter AB	556801-1802	100,0 %
Storebrand Eiendom Holding AS	989 976 265	100,0 %
Storebrand Realinvesteringer AS	995 237 954	100,0 %
Storebrand Finansiell Rådgivning AS	989 150 200	100,0 %
Aktuar Systemer AS	968 345 540	100,0 %
Storebrand Pensjonstjenester AS	931 936 492	100,0 %
Foran Real Estate, SIA ¹		97,1 %
AS Værdalsbruket ²	920 082 165	74,9 %
Norsk Pensjon AS	890 050 212	25,0 %
Benco Insurance Holding BV	34331716	89,96 %
Euroben Life & Pension Ltd		100,0 %
Nordben Life & Pension Insurance Co. Ltd		100,0 %
STOREBRAND BANK ASA	953 299 216	100,0 %
Storebrand Boligkreditt AS	990 645 515	100,0 %
Bjørndalen Panorama AS	991 742 565	100,0 %
Filipstad Tomteselskap AS	984 133 561	100,0 %
Ring Eiendomsmegling AS	987 227 575	100,0 %
STOREBRAND ASSET MANAGEMENT AS	984 331 339	100,0 %
Storebrand Luxembourg S.A		99,8 %
STOREBRAND BALTIC UAB	330 661 912	100,0 %
Evoco UAB		50,0 %
STOREBRAND FORSIKRING AS	930 553 506	100,0 %
STOREBRAND HELSEFORSIKRING AS	980 126 196	50,0 %

1) SPP Livforsikring AB eier 29,4 prosent og Storebrand Livsforsikring AS eier 67,7 prosent av Foran Real Estate, SIA.

2) Storebrand ASA eier 25,1 prosent og total eierandel for Storebrand er 100 prosent av AS Værdalsbruket.

Hovedkontor:
Professor Kohts vei 9
Postboks 500, 1327 Lysaker
Telefon 08880
storebrand.no

